

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 06.05.2024

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksen selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 22.4.2024 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	7
6 § Uusi Ilmailumuseo -hankkeen Vantaan kaupungin rahoituksen linjauksista päättäminen	9
7 § Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa	16
- Vantaan erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa	18
8 § Kuutoskaupunkien luottamushenkilöjohdon tapaaminen Turussa 27.-28.8.2024	21
9 § Virkasuhteisen vakanssin kelpoisuusvaatimuksen muuttaminen, vakanssi 000681	23
10 § Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen	24
- Liite: Perussopimusehdotus/Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausuntopyyntö HSL:n uudeksi perussopimukseksi	26
- Liite: Yhteenveto perussopimuksen keskeisistä muutoksista/Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausuntopyyntö HSL:n uudeksi perussopimukseksi	39
11 § Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma	43
- Luontopositiivinen Vantaa 2030 toimintasuunnitelma -raportti	48
12 § Ennakkolausunto etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-61-106-1 (Kielotie 7)	146
- Liite / Kartta kaupan kohteesta	148
13 § Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta	149
- Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.	152
- Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n JV2-laitoksen YVA-selostuksesta Vantaan kaupunginhallitukselle ja kaavoitusviranomaiselle/ Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n JV2-laitoksen YVA-ohjelmasta	155
14 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 741800 sekä tonttijako, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2	158
- 741800 asemakaavaehdotus 19.9.2023, päivitetty 6.5.2024 Rosenlund osa 2	164
- 741800 selostus, asemakaava 19.9.2023, päivitetty 6.5.2024 Rosenlund osa 2	165
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) oikaisukehotus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 26.02.2024 § 9 / 741800 - Rosenlund osa 2	194
- 741800 oikaisukehotukselle vastine 6.5.2024, Rosenlund osa 2	198
15 § Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 23 muun valtuutetun aloite valtuustososopimuksen tavoitetta "Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi" on konkretisoitava	200
- Keskustan valtuustoryhmän ja 23 muun valtuutetun aloite valtuustososopimuksen tavoitetta "Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi" on konkretisoitava	205

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 06.05.2024

16 § Vastaus Elina Nykyrin ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta	207
- Elina Nykyrin ja 17 muun valtuutetun aloite perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta	210
17 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 27/2024	212
18 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 60/2024	214
19 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 41/2024	216
20 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 17/2024	219
21 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 23/2024	223
22 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 24 / 2024	226
23 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 36 /2024	230
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	234
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	235
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	236
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	237
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	242
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	243
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	244
Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle	245

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 6.5.2024 klo. 17.00 – 19.29
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Kasonen Mika, puheenjohtaja	x	Hakala Heli	
Kaukola Ulla, I varapuheenjohtaja	x	Vesa Tiina	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (17.16 – 18.05, 18.15 – 19.29; § 3-12, 14-23)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Lundell Kai-Ari	x	Hartikainen Janne	
Orpana Anitta	x (17.00 – 18.51; § 1 – 19)	Kanerva Sami	
Raja-Aho Maarit	x (17.00 – 18.51; § 1 – 19)	Rehnström Kristian	
Rokkanen Sakari	x	Kaiju Susanna	
Rämö Eve	x (17.00 – 18.51; § 1 – 19)	Kuusela Minna	
Räsänen Minna	x	Haapalainen Tuija	
Suoniemi Juha	x	Kärki Niilo	
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Tuomela Tiina	x	Vacker Marjo	
Valtanen Hanna	x	Seppänen Tia	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Joki Vincent	x		
Muut osallistujat			Läsnä
Tahvanainen Säde, valtuuston puheenjohtaja			x
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja			-
Aidanjuuri Tanja, valtuuston II varapuheenjohtaja			x (17.00 – 18.51; § 1 – 19)
Kalske Katri, vs. kaupunginjohtaja			x
Kalo Ilkka, vs. apulaiskaupunginjohtaja			x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies			x
Lentämäki Tiina, hallintosihteeri			x
Takala Matias, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Mika Kasonen

Pöytäkirjanpitäjä Matias Takala

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 13.5.2024 klo. 16.00, sähköisesti.

Pykälät 7, 12 ja 13 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Ulla Kaukola

Sakari Rokkanen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 15.5.2024, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 1

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 2

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 13.5.2024 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kaukola Ulla	6.5.2024
Lundell Kai-Ari	22.4.2024
Niikko Mika	6.5.2024
Orpana Anitta	
Raja-Aho Maarit	
Rokkanen Sakari	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Suoniemi Juha	22.4.2024
Tammi Visa	
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 15.5.2024 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Ulla Kaukola ja Sakari Rokkanen toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 13.5.2024 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 15.5.2024 lähtien.

3 §

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Ilmailumuseon hanke / museon johtaja Pia Illikainen ja projektijohtaja Perttu Pulkka

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 3

Kokouksessa annettiin seuraava selostus:

- Ilmailumuseon hanke / museon johtaja Pia Illikainen ja projektijohtaja Perttu Pulkka

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 6/10.4.2024

Kaupunginjohtajan päätökset

§ 17 Ennakkosuostumus Ratakujan Pysäköinti Oy:n toimenpiteelle

§ 18 Ennakkosuostumus Tikkuparkki Oy:n toimenpiteelle

Hankintajohtajan päätökset

§ 20 Optiopäätös tilausmatkustajaliikenteen kuljetusten hankinnassa linja-autoilla ja pienoibusseilla (245 000 euroa/vuosi, alv. 0 %)

§ 21 Tilausmatkustajaliikenteen hankinta esteettömillä pienoibusseilla Vantaan kaupungille (75 000, alv 0%)

Tietohallintojohtajan päätökset

§ 46 MS Attack Simulator- harjoitusten hankinta (82 500 euroa, alv 0 %)

§ 47 ServiceNow -lisenssien hankinta ajalle 1.11.2024 - 31.10.2025 (274 170 euroa, alv 0 %)

§ 48 Keskeytyspäätös: RYHTI-kumppanitestaushankkeen asiantuntijatyön hankinta (108 000 euroa, alv 0 %)

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 4

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Hankintajohtajan päätökset

§ 22 Traktorien hankinta (3 kpl) Vantaan kaupungin liikuntapalveluille ja katujen kunnossapitoon (288 068, 01€ 0% ALV)

§ 23 5-akseliyöstökeskuksen hankinta (95 000€ ALV 0%)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 §

Kaupunginvaltuuston 22.4.2024 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

KK/MT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 22.4.2024 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Eron myöntäminen Hussein al-Taeelle kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 4 Henkilöstökertomus 2023
- § 5 Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset
- § 6 Asemakaavan muutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma, 92. Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13
- § 7 Asemakaavan muutos 002540 ja tonttijako, 68. Koivuhaka, Puutarhatien päiväkot
- § 8 Vastaus Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Lentorata- / Suomiratahankkeesta luopumiseen
- § 9 Vastaus Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloitteeseen jengiytymisen ehkäisemiseksi
- § 10 Vastaus Eve Rämön ja Vaula Norrenan sekä 19 muun valtuutetun aloitteeseen Korsontien turvallisuuden parantamisesta
- § 11 Vastaus Juha Järän ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen ulkoisesta kilpailuselvityksestä
- § 12 Vastaus Vaula Norrenan ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Palveluopas seniorikuntalaisille
- § 13 Juha Järän ja 28 muun valtuutetun aloite kansainvälinen miestenpäivän tilaisuuden järjestäminen ja huomiointi kaupungin toimesta
- § 14 Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloite asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunniteluun
- § 15 Vaula Norrenan ja Naima el Issaouin sekä 27 muun valtuutetun aloite monimuotoisuuden lisäämisestä kaupungin rekrytoinneissa
- § 16 Mika Kasosen ja Eeva Tikkasen sekä 34 muun valtuutetun aloite Kolohongan kiinteistön kerhotilan muuttamisesta yhteisötilaksi
- § 17 Antero Eerolan ja Paula Lehmuskallion sekä 51 muun valtuutetun aloite Hakunilan ostoskeskuksen alueen kehitystä on vauhditettava
- § 18 Antero Eerolan ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaalle koottava kunnianhimoinen eriarvoistumisen vastainen toimintaohjelma
- § 19 Eeva Tikkasen ja 29 muun valtuutetun aloite sairauspoissaoloja ja niiden kustannuksia vähennettävä systemaattisemmin Vantaalla
- § 20 Kokoomuksen valtuustoryhmän, Suomen ruotsalaisen kansanpuolue ryhmän, Keskustan valtuustoryhmän, Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän ja Liike Nyt valtuustoryhmän aloite toimenpideohjelma asuntorakentamisen edistämiseksi Vantaalla

- § 21 Vihreän valtuustoryhmän ja 4 muun valtuustoryhmän aloite maksuttoman toisen asteen säilyttämiseksi Vantaalla
- § 22 Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 4 muun valtuustoryhmän aloite Vantaalla taattava toisen asteen koulutus täysin maksuttomana
- § 23 Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja 4 muun valtuustoryhmän aloite Vantaan on jatkettava toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 4/22.4.2024 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 5

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 22.4.2024 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6 §

Uusi Ilmailumuseo -hankkeen Vantaan kaupungin rahoituksen linjauksista päättäminen

VD/4965/00.01.04.02/2021

KK/RÅ/PP/PvN/MR/S-AP/EK/MT

Vantaan kaupunki ja Suomen Ilmailumuseosäätiö ovat yhdessä valmistelleet Uusi Ilmailumuseo-hanketta, joka mahdollistaa Suomen ilmailumuseon uudistumisen vetovoimaiseksi, kansainvälisesti kiinnostavaksi ilmailun elämyskeskukseksi ja samalla vahvistaa museon asemaa valtakunnallisen vastuumuseon näyttelykeskuksena. Ilmailumuseon nykyiset museotilat ovat toiminnallisesti ja teknisesti elinkaarensa lopussa ja maanvuokrasopimus kiinteistöllä päättyy vuonna 2028. Uuden museorakennuksen toteuttaminen ja ilmailumuseon uudistuva toiminta edellyttää sekä valtion että Vantaan kaupungin taloudellista tukea.

Taustaa

Suomen Ilmailumuseo on ilmailun valtakunnallinen vastuumuseo, joka tallentaa ja esittää monipuolisesti Suomen siviili-, sotilas- ja viranomaisilmailuun liittyvää aineistoa. Ilmailumuseo ylläpitää ja hoitaa Suomen laajinta ilmailuaiheista kokoelmaa. Ilmailumuseo on Vantaan suosituin museokohde: vuonna 2023 museossa vieraili noin 50 000 kävijää.

Suomen ilmailumuseon on perustanut Ilmailumuseoyhdistys ry vuonna 1972. Vuonna 1996 perustettiin Suomen Ilmailumuseosäätiö, joka on siitä lähtien ylläpitänyt ilmailumuseota. Säätiön yhteisöosakkaina ovat Ilmailumuseoyhdistys ry, Finnair Oyj, Finavia Oyj, Suomen Ilmailuliitto ry, Patria Oyj sekä Vantaan kaupunki.

Ilmailumuseo on toiminut vuodesta 1981 alkaen Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä Aviapolis-aseman tuntumassa osoitteessa Karhumäentien 2, kiinteistöllä 92-423-4-44, jonka omistaa Finavia Oyj. Ilmailumuseon nykyiset, Suomen Ilmailumuseosäätiön omistamat, museotilat ovat toiminnallisesti ja teknisesti elinkaarensa lopussa. Ilmailumuseosäätiön maanvuokrasopimus kiinteistöllä päättyy vuonna 2028.

Ilmailumuseo on usean vuoden ajan etsinyt toimitilaratkaisua, joka mahdollistaa museon toiminnallisen uudistumisen vetovoimaiseksi, kansainvälisestikin kiinnostavaksi ilmailun elämyskeskukseksi ja samalla vahvistaa museon asemaa valtakunnallisen vastuumuseon näyttelykeskuksena. Tavoitteena on 100 000 kävijää vuosittain.

Ilmailumuseo on tilannut konsulttityönä museokonseptin, jossa määriteltiin uuden ilmailumuseon toiminnalliset tavoitteet, tilaohjelma ja laajuus. Tilaohjelma sisältää pysyvät ja vaihtuvat näyttelyt, projekti- ja simulaattoritilat, välttämättömät kokoelmatilat, työskentely-, asiakaspalvelu- sekä kahvila- ja kokoustilat. Tilaohjelma ei sisällä kokoelmasäilytystiloja suurille museoesineille, vaan ne sijoitetaan erilliseen museoiden kokoelmakeskukseen.

Museokonseptin mukainen hankkeen laajuus on noin 5 420 m² ja noin 6 300 brm². Laajuudesta johdettu investointikustannus on 20,0 milj. € (alv 0), 3 175 €/brm² (alv 0, pääosin yksikerroksinen hallimainen rakenne).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on aiempina vuosina varannut museolle investointiavustusta 1,5 milj. € OKM:n 2018 museohankkeelle myönnettyä erillisrahoitusta.

Vuoden 2020 alusta alkaen Ilmailumuseo ja Vantaan kaupunki ovat yhteistyössä selvittäneet museolle uutta sijaintia Vantaalla sekä rahoitus- ja toteutusmallia, joka mahdollistaa ilmailumuseon toiminnan taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Parhaiten museon tarpeisiin vastaa Aviapoliksen rautatieasemalla, nykyisen ilmailumuseon vieressä kiinteistöllä 92-423-4-44 sijaitseva rakentamaton määräala M524, jonka omistavat yhdessä Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Aviatontti II. Alueelle on valmisteltu asemakaavan muutosta, joka mahdollistaa Aviapoliksen lukion ja Suomen ilmailumuseon rakentamisen Aviapoliksen keskustaan. Kaavassa kaavoitetaan myös jo rakennetut Kolmioparkki sekä paviljonkirakennus Tiiranpuistossa Aviapoliksen juna-aseman vieressä. Lisäksi kaavaan sisällytetään osa Kajavanpuistosta, joka sijoittuu lukion ja museon yhteyteen sekä osa Karhumäenportin katualueesta.

Asemakaavan muutoksen aikataulu

Kaavamuuotosalue, Lukio ja uusi ilmailumuseo Aviabulevardin varrelle nro 002534 on ollut nähtävillä 31.1.–29.2.2024 ja tavoitteena on, että tarkistettu asemakaavan muutosehdotus saadaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi vielä kevään 2024 aikana. Lainvoiman kaavamuuotos voi saada esitetyllä aikataululla syksyllä 2024.

Kiinteistön hankinta ja sopimustilanne

Kiinteistö Oy Aviatontti II c/o Finavia Oyj ja Vantaan kaupungin välinen maankäyttösopimus on ollut kaupunginhallituksen hyväksyttävänä 29.1.2024 kokouksessa. Kaava-aluetta koskee Finavian ja kaupungin välinen yhteistyösopimus vuodelta 2022. Asemakaavamuutokseen liittyvän maankäyttösopimuksen mukaisesti alueen osaomistaja Kiinteistö Oy Aviatontti II ja Vantaan kaupunki ovat lisäksi sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta, Kiinteistö Oy Aviatontti II:n osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen, 24/100 suuruisen määräosan myynnistä ja puistoalueen luovutuksesta Vantaan kaupungille.

Uusi Ilmailumuseo – uusi museo Vantaalle

Hankkeen hyödyt

- Ilmailulla on merkittävä rooli Vantaan ja koko suomalaisen yhteiskunnan kehityksessä ja kansainvälistymisessä. Uusi Ilmailumuseo tarjoaa kansainvälisesti kiinnostavia näyttelyitä ja varmistaa ilmailun kulttuuriperinnön säilymisen. Samalla Ilmailumuseo uudistuu viimeisintä teknologiaa hyödyntäväksi elämyskeskukseksi Vantaalla. Tavoitteena on 100 000 kävijää vuosittain.
- Uusi Ilmailumuseo tarjoaa palveluita kaupungin eri toimialoille (kulttuuripalvelut, kasvatus ja opetus, elinkeinopalvelut).
- Uusi Ilmailumuseo tuo kulttuurista pääomaa ja monipuolisuutta Aviapoliksen kaupunkikeskukseen. Museo tarjoaa kiehtovan kohtaamispaikan asukkaille, toimijoille ja vierailijoille. Hanke vauhdittaa Aviapoliksen kasvua, tuo työtä ja toimeliaisuutta alueelle.
- Uusi Ilmailumuseo on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kannattava hanke Vantaalle ja Aviapolikseen. Pääkaupunkiseudulta puuttuu matkailukohteita, jotka pystyvät tuottamaan elämyksiä kansainvälisille turisteille vuoden ympäri. Lentokenttäympäristössä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia stopover ja layover -palveluille (Visit Finland).

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus on edellisessä Uusi ilmailumuseo -hanketta koskevassa päätöksessään (24.5.2021 § 26) päättänyt seuraavista linjauksista:

a) Tontti

Ilmailumuseolle pyritään mahdollistamaan asemakaavalla uusi, hyvin saavutettava ja keskeinen sijainti Aviapoliksen rautatieasemalta, lentoaseman läheisyydestä.

Aviapoliksen aseman alueelle laaditaan parhaillaan asemakaavaluonnosta (Aviapolis Core kaavaluonnos nro 052400). Alueesta suunnitellaan Aviapoliksen kansainvälisen kaupunkikeskuksen ydin, jossa työ, asuminen, virkistys, kulttuuri ja kaupunkivihreä kohtaavat ainutlaatuisella tavalla, ja joka kytkeytyy kävely-yhteydellä lentokenttään.

Ilmailumuseon ja sen tarvitsemien autopaikkojen toteuttaminen edellyttää asemakaavamuutosta. Asemakaavatyö sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan (Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 § 8). Asemakaavan muutoksesta päättää kaupunginvaltuusto.

Tavoitteena on, että Ilmailumuseo sijoittuisi määräalalle 92-423-4-44M524 (os Karhumäenportti 1), joka sijaitsee nykyisen museon naapurissa. Määräalan omistavat yhdessä Vantaan kaupunki (osuus 76/100) ja Kiinteistö Oy Aviatontti II (osuus 24/100). Museon tuleva tontti hankitaan kokonaan kaupungin omistukseen.

Lähtökohtana on, että kaupunki vuokraa tontin käypään hintaan pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Ilmailumuseosäätiölle.

Asemakaavan muutos ja maanvuokrasopimus tuodaan toimivaltaisten toimielimien päätettäväksi hallintosäännön edellyttämällä tavalla. Asemakaavan muutos tuodaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi 22.5.2024 ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi toukokuussa 2024.

b) Laajuus, tilat ja kustannukset

Ilmailumuseo on tilannut konsulttityönä museokonseptin, jossa määriteltiin uuden ilmailumuseon toiminnalliset tavoitteet, tilaohjelma ja laajuus. Tilaohjelma sisältää pysyvät ja vaihtuvat näyttelyt, projekti- ja simulaattoritilat, välttämättömät kokoelmatilat, työskentely-, asiakaspalvelu- sekä kahvila- ja kokoustilat. Tilaohjelma ei sisällä kokoelmatiloja suurille museoesineille, vaan se sijoitetaan erilliseen museoiden kokoelmakeskukseen.

Museokonseptin mukainen hankkeen laajuus on noin 5 420 m² ja noin 6 300 brm². Laajuudesta johdettu investointikustannus on 17,0 milj. € (alv 0), 2700 €/brm² (alv 0, pääosin yksikerroksinen hallimainen rakenne).

Valmistelutyössä on lisäksi laadittu laajuudeltaan ja kustannuksiltaan sopeutettu vaihtoehto, jonka laajuus on noin 4800 hum² ja noin 5550 brm². Laajuudesta johdettu investointikustannus on 15,0 milj. € (alv 0), 2700 €/brm² (alv 0, pääosin yksikerroksinen hallimainen rakenne).

Museon autopaikkatarpeeksi on arvioitu noin 100 autopaikkaa perustuen vuosittaiseen kävijämäärään. Autopaikat pyritään toteuttamaan alueella keskitettyyn, vuorottaispysäköintiin perustuvaan pysäköintilaitokseen.

c) Rahoitus ja toteutusmalli

Suomen Ilmailumuseon, Vantaan kaupungin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön neuvotteluissa on ilmennyt, että ministeriöiden esitys eduskunnan päätettäväksi olisi 8,5 milj. € (alv 0) investointiavustus museohankkeelle jakautuen molemmille ministeriöille.

Valtionavustuksen lisäksi Suomen Ilmailumuseosäätiö tarvitsee lisärahoitusta 6,5 milj.€ (alv 0) toteuttaakseen sopeutetun vaihtoehdon tai 8,5 milj.€ (alv 0) toteuttaakseen museokonseptin mukaisen museorakennushankkeen.

Museohankkeen rahoitussuunnitelman mukaan tavoitteena on, että Ilmailumuseosäätiö ottaa lainan liikepankista ja Vantaan kaupunki myöntää 5,2 milj.€ suuruisen omavelkaisen takauksen Ilmailumuseosäätiölle, mikä vastaa 80 % 6,5 milj. € lainapääomasta. 20 % katetaan Ilmailumuseosäätiön omilla vakuuksilla, joita ovat esimerkiksi kiinnitykset itse rakennukseen (laitekiinnitys) ja mahdollisesti kiinnitys maanvuokraan. Tämä yhdessä valtionavustuksen kanssa mahdollistaa sopeutetun vaihtoehdon mukaisen hankkeen toteuttamisen (15,0 milj. €).

Lainatakaus myönnetään noudattaen Euroopan Unionin valtiontukea koskevia reunaehtoja ja sääntöjä siten, että takaus ei tuo taloudellista etua Ilmailumuseosäätiölle. Takaus ehtoineen tuodaan valtuuston päätettäväksi kuntalain edellyttämällä tavalla: kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hankkeen jatkovalmistelussa varaudutaan siihen, että Ilmailumuseosäätiö voi, valtionavustuksen ja Vantaan kaupungin takaaman lainan, lisäksi hankkia lisärahoitusta kolmannelta osapuolelta toteuttaakseen museokonseptin mukaisen noin 17,0 milj.€ hankkeen.

d) Vuosittainen toiminta-avustus ilmailumuseolle

Suomen Ilmailumuseon vuosittaisista toimintatuloista noin 50 % koostuu avustuksista, joita ovat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuus ja harkinnanvarainen avustus (yhteensä 528 516 €/v) sekä Vantaan kaupungin kaupunkikulttuurin- ja hyvinvoinninlautakunnan myöntämä toiminta-avustus (50 000 €/v 2021) (Ammattimaisesti toimivien taide- ja kulttuuritahojen toiminta-avustusten myöntäminen vuonna 2021/ 19.1.2021 § 15, Suomen ilmailumuseosäätiö). Ilmailumuseon toimintatuloista noin 50 % muodostuu ns. omista tuloista eli kumppanuussopimuksista, pääsymaksuista, museopalveluista sekä museokaupasta. Ammattimuseoilla omien tulojen osuus on keskimäärin noin 19 %. Ilmailumuseon tulot olivat yht. 1,043 milj. € vuonna 2020.

Uudelle Ilmailumuseolle on laadittu käyttötaloussuunnitelma, jonka mukaan museon vuosittaiset tulot ja menot ovat 3,205 milj.€. Toimintatuloista avustusten osuus on 48 % ja ns. omien tulojen osuus on 52 %. Uuden museorakennuksen kiinteistömenot sopeutetussa vaihtoehdossa ovat 1, 105 milj. €/vuosi (ei sisällä kokoelmien säilytyskustannuksia).

Sopeutetun vaihtoehdon mukaisen museohankkeen mahdollistaminen edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriö ja Vantaan kaupunki korottavat vuosittaisia toiminta-avustuksiaan Ilmailumuseolle seuraavasti:

- Vantaan kaupungin toiminta-avustus 400 000 €/vuosi sisältäen erikseen sovittavat museopalvelut kouluille
- Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus ja harkinnanvarainen avustus yhteensä 860 000 €/vuosi.

Vantaan kaupungin myöntämästä toiminta-avustuksesta ja sen suuruudesta sovitaan erikseen kaupungin ja Suomen Ilmailumuseosäätiön välisellä sopimuksella. Avustuksen myöntäminen edellyttää myös erillisen lisärahoituksen kohdentamista tähän tarkoitukseen Vantaan kaupungin talousarviossa. Tällä päätöksellä ei viedä sitouduta avustuksen myöntämiseen.

Hankkeen uudet linjaukset

Vantaan kaupunki ja Suomen Ilmailumuseosäätiö ovat yhteistyössä valmistelleet Uusi Ilmailumuseo -hankkeen kokonaisuutta seuraavin linjauksin:

Rahoitusjohtaja toteaa, että em. vuoden 2021 periaatepäätöksessä kaupunki myöntäisi Suomen Ilmailumuseosäätiölle kaupungin 80 % omavelkaisen takauksen liikepankilta otettavan pitkäaikaisen lainan vakuudeksi. **Nykyisessä rahoitusmarkkinoiden tilanteessa osapuolille realistisin sekä rahoitusriskien hallinnan näkökulmasta perustelluin vaihtoehto on, että omavelkaisen takauksen sijaan kaupunki rahoittaisi hankkeen edellyttämän lainaosuuden sen Kiinteistörahastosta myönnettävällä pitkäaikaisella lainalla.** Ko. lainan ehdot tuotaisiin kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi siinä vaiheessa, kun lainarahoituksen määrä on varmistunut valtion sitouduttua omaan osuuteensa. Näin hankkeelle saadaan turvattua riittävän pitkäaikainen lainarahoitus kohtuullisin ehdoin riippumatta rahoitusmarkkinoilla vallitsevasta tilanteesta.

Vantaan kaupungin Ilmailumuseosäätiölle annettavan lainan ja vuotuisen toiminta-avustuksen osalta on tehtävä arviointi siitä, sisältävätkö ne Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (myöh. SEUT) 107 artiklan mukaista valtion varoista muodossa tai toisessa myönnettyä tukea, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa (myöh. RPA) on säädetty niistä poikkeustilanteista, jolloin tukea voidaan myöntää, vaikka se uhkaisikin vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa. Museolle myönnettävää tukea käsitellään RPA:n 53 artiklassa kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämisestä. Kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen annettava tuki on sisämarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että RPA:n 53 artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.

Myönnettävän lainan osalta sen ei voida katsoa sisältävän tukea, joka vääristäisi kilpailua, jos lainasta perittävä korko vastaa vastaavanlaisesta lainasta kilpailuilla markkinoilla perittävää korkoa tai komission viite- ja diskonttokorkojen määrittämisestä annetun tiedoksiannon mukaisesti laskettua korkoa. Mikäli museolle myönnettävän lainan korkotaso alittaa edellä mainitulla tavalla lasketun markkinakoron, on korkojen välistä eroa pidettävä Ilmailumuseolle annettavana investointitukena.

Ottaen huomioon, että museorakennusta tullaan käyttämään yli 80 %:sti museotoimintaan ja että tuen määrä yhteenlaskettuna valtion antaman tuen kanssa ei tule ylittämään RPA:n 4 artiklan 1.z-kohdan mukaista ilmoituskyynnysarvoa 165 miljoonaa euroa hanketta kohden, on investointitukea pidettävä sisämarkkinoille soveltuvana.

Vuosittaista toiminta-avustusta on pidettävä RPA:n 53 artiklan mukaisena toimintatukena. Toimintatuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen ei saa ylittää 82,5 miljoonaa vuodessa yritystä kohden. Valtion ja Vantaan kaupungin antama yhteenlaskettu vuosittain tuki ei tule ylittämään tätä määrää. Toimintatuen osalta tukimäärä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää kyseisen ajanjakson aikana. Tämä on varmistettava etukäteen kohtuullisten ennusteiden perusteella tai takaisinperintämenettelyllä.

Aikataulu

Hankkeen eteneminen edellyttää valtionavustuspäätöstä (opetus- ja kulttuuriministeriö) sekä valtionavustuksen ajoitusta tuleville vuosille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 1,5 milj. € hankerahoituksen varmistuminen on edellytys Vantaan kaupungin myöntämälle lainalle. Tämä hankerahoitus on myönnetty ja saatu käyttöön. Suomen hallituksen esityksessä eduskunnalle vuoden 2024 lisätalousarvioksi 21.3.2024 Suomen Ilmailumuseon Uusi Ilmailumuseo -hankkeelle ehdotetaan noin 7 miljoonan euron (7 011 000 €) investointiavustusta.

Hankevalmistelun aikataulu on noin 12 kuukautta ja museota hallinnoiva Suomen Ilmailumuseosäätiö on hyväksynyt hankekehitysvaiheen käynnistämisen. Alustavan aikataulun mukaan museorakennus valmistuu noin 30 kk avustuspäätöksestä. Lisäksi ilmailumuseon muuttoon ja näyttelyrakennukseen tarvitaan noin 9kk. Uusi ilmailumuseo voisi siten avautua aikaisintaan syksyllä 2027.

Koska kyseessä on koko kaupunkia koskeva merkittävä elinvoimahanke, asia tuodaan ensin linjattavaksi kaupunginvaltuustolle. Jokainen edellä mainitusta toimenpiteistä kuitenkin edellyttää erillistä, voimassa olevan hallintosäännön mukaan toimivaltaisen tahon tekemää päätöstä, jotka valmistellaan virkatyönä kaupunginvaltuuston linjauksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 6

Kaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Uusi Ilmailumuseo –hankkeen valmistelua jatketaan yllä olevien linjausten mukaisesti.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Hankkeen hyödyt

~~— Uuden Ilmailumuseon aluetaloudellinen vuotuinen vaikutus on noin 4,9 milj. € (Vaasan yliopiston tutkimus 2013).—~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

projektijohtaja Perttu Pulkka, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

7 §

Erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa

VD/1899/00.00.00.01/2024

KK/NK/NK/MT

Vaalilain 9 §:n mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat kunnan alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt, rangaistuslaitokset sekä Puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen varuskunnat ja Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutusta antavat yksiköt (laitos). Näissä laitoksissa voivat äänestää niissä hoidettavina olevat tai niihin otetut äänioikeutetut taikka varusmiespalvelusta tai vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat.

Suoraan lain nojalla ns. laitosäänestys on järjestettävä esimerkiksi sairaalassa ja sosiaalihuollon toimintayksikössä, jossa annetaan ympärivuorokautista hoitoa sekä rangaistuslaitoksessa. Kaupunginhallituksella on oikeus harkintansa mukaan päättää laitosäänestys toimitettavaksi myös sellaisissa sosiaalihuollon toimintayksiköissä, joissa ei anneta ympärivuorokautista hoitoa. Toimintayksiköt voivat olla yksityisiä, kunnallisia tai valtion ylläpitämiä.

Liitteenä olevaan luetteloon on aiempaa päätöksentekokäytäntöä noudattaen listattu ne laitokset, joissa lain mukaan on järjestettävä ennakkoäänestys ja sellaiset laitokset, joihin on toivottu laitosäänestystä.

Keskusvaalilautakunta 24.4.2024 § 3

Keskusvaalilautakunnan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että se määrää erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 7

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään määrätä erityisiksi ennakkoäänestyspaikoiksi liitteessä mainitut laitokset.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Erityiset ennakkoäänestyspaikat europarlamenttivaaleissa 2024

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan erityiset ennakkoäänestyspaikat vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa

Kaupungin, valtion ja HUS:n laitokset Vantaan alueella:

1. Simonkylän vanhustenkeskus, Simontie 5, 01300 Vantaa
2. Myyrmäen vanhustenkeskus, Ruukkukuja 7, 01600 Vantaa
3. Vantaan päihdevieroitusyksikkö, Ruukkukuja 5, 01600 Vantaa
4. Malminiityn asumis- ja toimintakeskus, Uusiniityntie 3, 01350 Vantaa
5. Korson vanhustenkeskus, Korson kuntoutus- ja arviointiyksikkö ja Hoivakoti, Metsotie 23, 01450 Vantaa
6. Metsotien palvelutalo, Metsotie 25, 01450
7. Hämeenkylässen vanhustenkeskus, Kylväjänseläntie 12, 01630 Vantaa
8. Koivukylän palvelutalo, Karsikkokuja 13, 01360 Vantaa
9. Koivukylän hoivakoti, Karsikkokuja 13, 01360 Vantaa
10. Pähkinärinteen palvelutalo ja ryhmäkoti, Kastanjakuja 1 A, 01710 Vantaa
11. Suopursun palvelutalo, Kielotie 25, 01300 Vantaa
12. Keltamokoti, Savikkatie 13, 01300 Vantaa
13. Koivukoti, Ruukkukuja 5, 01600 Vantaa
14. Kerokujan asumisyksikkö, Kerokuja 7, 01280 Vantaa
15. Martinlaakson asumisyksikkö, Martinlaaksonkuja 2b A1, 01620 Vantaa
16. Ruusuhaka, Koskelanpolku 2, 01400 Vantaa
17. Katriinan sairaala, Katriinankuja 4, 01760 Vantaa
18. Peijaksen sairaala, Sairaarakatu 1, 01400 Vantaa
19. HUS, hengityshalvausyksikkö (Peijas), Merjantie 10, 01400 Vantaa
20. Poliisivankila, Kielotie 21, 01300 Vantaa
21. Vantaan vankila, Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa

Yksityiset laitokset Vantaan alueella:

1. Aspa-koti Muratti, Raudikkokuja 7 A ja B, 01200 Vantaa
2. Attendo Vantaan Helmi, Metsolantie 4, 01450 Vantaa
3. Attendo Lustikulla, Lustikullantie 3, 01510 Vantaa
4. Attendo Aviapolis, Perintökuja 14, 01510 Vantaa

5. Attendo Jaspis, Jaspiskuja 12, 01700 Vantaa
6. Attendo Jokikartano, Sorvatie 15, 01480 Vantaa
7. Attendo Kuninkaanhoivi, Kolohongankuja 2, 01260 Vantaa
8. Attendo Kivistö, Savikiventie 1, 01700 Vantaa
9. Attendo Lentola, Perintökuja 14, 01510 Vantaa
10. Attendo Leinikki, Leinikkitie 28, 01350 Vantaa
11. Attendo Varisto, Varistontie 1 B, 01660 Vantaa
12. Askiston ryhmäkoti, Kalliotie 1, 01680 Vantaa
13. Palvelukoti Hopea, Korutie 1, 01600 Vantaa
14. Eteva kuntayhtymä, Vallinojan ryhmäkoti, Lehmustontie 61 F, 01450 Vantaa
15. Eteva kuntayhtymä, Ryhmäkoti Kastanjakuja, Kastanjakuja 1 A, 01710 Vantaa
16. Palvelutalo Foibe 1 ja Palvelukeskus Foibe, Sairaalakatu 7 ja 11, 01400 Vantaa
17. Palvelutalo Foibe 2, Sairaalakatu 5, 01400 Vantaa
18. Palvelutalo Foibe 3, Valtimotie 2, 01400 Vantaa
19. Folkhälsanhuset i Vanda, Vallmovägen 28, 01300 Vantaa
20. Kärkulla Gladas serviceenhet, Gladasvägen 2 C 24, 01390 Vantaa
21. Rinnekoti Lastutie, Lastutie 1, 01650 Vantaa
22. Rinnekoti Kehäkukka, Vapaalantie 7, 01650, Vantaa
23. Mainiokoti Aino ja Antti, Asolantie 14, 01400 Vantaa
24. Onnikoti Orvokki, Asolantie 14, 01400 Vantaa
25. Havukoti, Paimentie 2, 01360 Vantaa
26. Leenakoti Onni ja Taimi, Eteläinen Rastitie 12, 01360, Vantaa
27. Mäntykoti, Paimentie 2, 01360, Vantaa
28. Villakoti, Eteläinen Rastitie 12, 01360 Vantaa
29. Havukosken palvelutalo Senioriasukkaat, Eteläinen Rastitie 12, 01360, Vantaa
30. Villa Atzalea, Vanha Kaarelantie 26, 01610 Vantaa
31. Mainiokoti Tanhu, Tanhurinne 4, 01450 Vantaa
32. Onnikoti Oiva, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
33. Ykköskoti Aurinkorinne, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
34. Ykköskoti Kielorinne, Louhelantie 10 (2 krs.), 01600 Vantaa
35. Ykköskoti Tähtirinne, Louhelantie 10, 01600 Vantaa
36. Ykköskoti Katrineberg, Vanha Sahatie 4, 01300, Vantaa

37. Yrjö ja Hanna Martinlaakso, Raappavuorenpolku 1, 01620 Vantaa
38. Yrjö ja Hanna Myyrmäki, Vaskivuorentie 12, 01600 Vantaa
39. Vaskivuorentie 12 senioriasukkaat, Vaskivuorentie 12, 01600 Vantaa
40. Hoivatie Oy Villa Vantaa, Mesikukantie 15, 01300 Vantaa
41. Palvelukoti Vantaan Kerttuli, Laurintie 28, 01420 Vantaa
42. Saga Tammilinna, Neilikkatie 11 A, 01300 Vantaa
43. Seniorikoti Vantaan Birkka, Birkanpolku 3, 01200 Vantaa
44. Esperi Hoivakoti Harjus, Harritie 9, 01490, Vantaa
45. Vantaan Turvakoti, Koivukylän puistotie 27, 01360, Vantaa

8 §

Kuutoskaupunkien luottamushenkilöjohdon tapaaminen Turussa 27.-28.8.2024

VD/3182/00.04.01/2024

KK/PH/MT

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohto kokoontuu säännöllisesti yhteisiin tapaamisiin, joiden järjestelyvuoro kiertää kaupunkien kesken. Viimeksi tapaaminen oli Helsingissä kesäkuussa 2023 ja seuraava kuutoskaupunkien luottamushenkilöjohdon tapaaminen pidetään Turussa 27.8.-28.8.2024.

Turun kaupunki on lähettänyt tapaamiseen kutsun ja alustavan ohjelman. Tapaaminen alkaa tiistaina 27. elokuuta lounaalla ja päättyy seuraavana päivänä lounaaseen. Tapaamisen ajoittuminen kuluvan kuntavaalikauden loppupuolelle antaa mahdollisuuden peilata menneitä kehityskulkuja sekä luoda katsetta tulevan valtuustokauden strategiaan, yhteisiin haasteisiin. Ensimmäisenä kokouspäivänä keskitytään kaupunkien elinvoiman kehityskulkuihin ja tulevaisuudenkuvaan sekä tarkastellaan vuoden käynnissä ollutta kaupunkien ja valtion välistä Allianssi-yhteistyötä. Ensimmäisen päivän päättää yhteinen illallisristeily Aurajoella.

Toisena kokouspäivänä tehdään katsaus valtionosuusuudistuksen tilanteeseen sekä kuutoskaupunkien strategiaan valintoihin tulevalla valtuustokaudella. Tähän viimeisimpään ohjelmaosuuteen toivotaan kunkin kaupungin varautuvan lyhyellä puheenvuorolla (n. 5min).

Tapaamisen ensimmäinen päivä pidetään Turun kaupungintalolla ja toinen kehittyvällä Kupittaa alueella. Turussa järjestetään ke-pe 28.-30.8. myös vuotuinen Eurooppa-foorumi, jonka tilaisuuksiin kaupunkien edustajat ovat tervetulleita luottamushenkilötapaamisen jälkeen.

Kaupunginhallituksia pyydetään nimeämään tapaamiseen ensisijaisesti kaupunginvaltuuston ja hallituksen puheenjohtajistot, halutessaan myös muita edustajia, yhteensä noin kuusi kustakin kaupungista ja lisäksi virkahenkilö asioiden valmistelun vuoksi. Kaupunkeja on pyydetty ilmoittamaan osallistujansa 17.5.2024 mennessä.

Viimeksi Helsingissä pidettyyn tapaamiseen kaupunginhallitus nimesi seuraavat henkilöt: kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Multala, kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Sade Tahvanainen, kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Antti Lindtman, kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Lauri Kaira ja kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell.

Tapaamiseen osallistuu myös kuutoskaupunkien sihteeristön jäsen kehityspäällikkö Paula Harju.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 8

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) nimetä osallistujat kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen, joka pidetään Turussa 27.8.-28.8.2024, ja
- b) maksaa osallistumisesta aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10 000.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä Sakari Rokkanen, Lauri Kaira, Mika Niikko, Kai-Ari Lundell, Säde Tahvanainen, Ulla Kaukola ja Hanna Valtanen kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen, joka pidetään Turussa 27.8.-28.8.2024, ja
- b) maksaa osallistumisesta aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10 000.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, ote nimetyille ja kehityspäällikölle

Muutoksenhaluohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: kehityspäällikkö Paula Harju
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

9 § Virkasuhteisen vakanssin kelpoisuusvaatimuksen muuttaminen, vakanssi 000681

VD/3242/01.01.00.00/2024

KK/TK/MT

Voimassa olevan hallintosäännön **13 luvun 3 §:n** mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen kelpoisuusvaatimuksista sekä kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta.

Vakanssin 000681 nimike on elinkeinojohtaja. Viran aikaisempi kelpoisuusvaatimus on ollut seuraava: Virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, riittävä johtamiskokemus sekä käytännössä saavutettu hyvä elinkeinoelämän tuntemus, suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito.

Uusi kelpoisuusvaatimus vakanssille 000681 on: Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Vahvaa osaamista innovaatioekosysteemien kehittämisestä ja johtamisesta.

Perusteluna muutokselle on organisaatiomuutoksen yhteydessä päivitetyn tehtäväkuvauksen mukainen kelpoisuus.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 9

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään muuttaa virkasuhteisen vakanssin numero 000681 kelpoisuusvaatimukseksi 22.04.2024 lukien: Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Vahvaa osaamista innovaatioekosysteemien kehittämisestä ja johtamisesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Elinvoimajohtaja Tommo Koivusalo, 0407307761,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

10 § Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen

VD/2767/00.04.03/2024

KK/HW/RK-K/SV/MT

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (jäljempänä HSL) hallitus on 19.3.2024 päättänyt lähettää jäsenkunnille hyväksyttäväksi ehdotuksen kuntayhtymän perussopimuksen muuttamiseksi.

HSL:n nykyinen perussopimus on tullut voimaan 1.1.2018. Perussopimuksen päivitystä on valmisteltu kevästä 2023 lähtien.

HSL:n Hallitus on päättänyt 23.05.2023 § 54 pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkeja sekä Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion ja Tuusulan kuntia antamaan lausuntonsa 31.8.2023 mennessä ehdotuksesta HSL:n uudeksi perussopimukseksi. Lausuntopalautteen sekä HSL:n ja jäsenkuntien välisten neuvottelujen pohjalta kuntayhtymä on valmistellut päivitetyä perussopimuksen. Kuntayhtymä on laatinut jäsenkuntien kanssa aikataulun, jonka mukaisesti perussopimus olisi jäsenkuntien hyväksymä 30.9.2024 mennessä.

Perussopimuksen muuttamisen taustalla on kuntalain siirtymäsäännös (21.5.2021/419) ja perussopimuksessa on huomioitu kuntalain 8 luvun muutokset. Lisäksi esityksessä on poistettu perussopimuksen ja hallintosäännön päällekkäisyyksiä sekä tehty muita teknisiä päivityksiä. Perussopimuksen muuttamisessa on pysytty teknisissä seikoissa sekä jo vakiintuneiden käytäntöjen kirjaamisessa sopimukseen. Perussopimuksen muutos ei sisällä merkittäviä HSL:n toimintaan vaikuttavia muutoksia.

Perussopimuksen keskeiset muutokset on kerätty esityksen liitteeseen ehdotetut keskeiset muutokset.

Kuntalain 55 §:n perusteella valtuusto on toimivaltainen päättämään perussopimuksen muuttamisesta. Kuntalain 57 §:n perusteella, kun HSL:n perussopimuksessa ei ole muuta määrätty, perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 10

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen muuttamisen liitteenä olevan sopimuksen mukaiseksi;
- b) kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan perussopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa teknisiä ja vähämerkityksellisiä muutoksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhteenvedo esitetyistä keskeisistä muutoksista
- Esitetty perussopimus

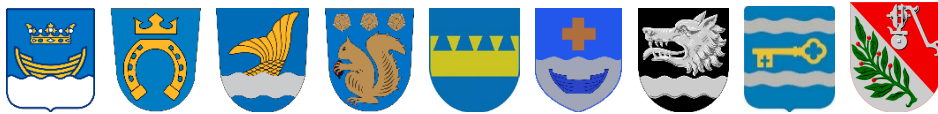

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ SAMKOMMUNEN HELSINGFORSREGIONENS TRAFIK

PERUSSOPIMUS

1. LUKU

JÄSENKUNNAT JA TEHTÄVÄT

1 §

Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens trafik.

Kuntayhtymän suomenkielinen lyhenne on HSL ja ruotsinkielinen lyhenne on HRT.

Kuntayhtymä on kaksikielinen.

Kuntayhtymän kotipaikka on Helsinki.

2 §

Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kuntayhtymä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 3 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä.

Kuntayhtymän toimialue käsittää sen jäsenkuntien alueen, ellei muuta ole sovittu tai säädetty.

Kuntayhtymä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o: 1370/2007 ja liikennepalvelulain (320/2017) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja hoitaa muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asiasta on erikseen säädetty. Kuntayhtymä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

- suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä sille asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista liikennepalvelulain mukaisista joukkoliikenteen luvista
- vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta
- hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat
- vastata matkalippujen tarkastuksesta
- päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut
- osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä kuntien kanssa tarkemmin sovitaan
- huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain
- hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö sekä
- huolehtia muista sille annetuista ja säädetyistä tehtävistä.

Kuntayhtymä voi olla osakkaana sellaisissa osakeyhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa.

3 § Perustajakunnat ja jäsenkunnat

Kuntayhtymän perustajakuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava ja Kirkkonummi.

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat perustajakuntien lisäksi Sipoo, Siuntio ja Tuusula.

4 § Kuntayhtymän laajeneminen

Kuntayhtymään voivat kuulua perustajakuntien ja muiden jäsenkuntien lisäksi muut Helsingin seudun kunnat: Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää ja Vihti. Jäsenyyden edellytykset on määritelty tämän perussopimuksen 5 §:ssä.

Kuntayhtymään voi lisäksi kuulua sellainen Helsingin seudun ulkopuolinen kunta, joka täyttää tämän perussopimuksen 5 §:n mukaiset jäsenyyden edellytykset.

Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin myös siten, että kuntayhtymä tekee kyseisen kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä.

5 §

Uuden jäsenkunnan ottaminen

Helsingin seutuun kuuluvalla kunnalla on oikeus liittyä kuntayhtymän jäseneksi edellyttäen, että toimialue säilyy liittymisen jälkeen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisena ja että jäseneksi liittyvä kunta hyväksyy tämän perussopimuksen.

Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntalain (410/2015) 57 §:n mukaisesti uuden jäsenkunnan ottamisesta sekä liittymisen ajankohdasta. Yhtymäkokous päättää maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä tämän perussopimuksen 20 §:ssä on sanottu.

6 §

Kuntayhtymästä eroaminen

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta kuntayhtymän yhtymäkokouksessa yksimielisesti toisin sovita.

Kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa.

Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Eroava jäsenkunta on lisäksi velvollinen maksamaan kuntayhtymälle kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän, ja vastaavasti se on oikeutettu saamaan kuntayhtymältä kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän.

Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruksina erinä enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

2. LUKU

JOHTAMISMALLI

7 §

Johtamisperiaatteet

Kuntayhtymää johdetaan sen strategian, arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Toimintatapa perustuu tilaaja-tuottajamalliin.

Kuntayhtymä toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenkuntiensa ja valtionhallinnon joukkoliikenteestä vastaavien tahojen kanssa.

8 §

Toimintaperiaatteet

Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti siten, että

1. toiminnan arvopohjana on asiakaslähtöisyys sekä vuorovaikutus käyttäjien ja jäsenkuntien kanssa;
2. toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan;
3. talous pysyy tasapainossa;
4. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu valvonnan järjestämisestä on hallituksella;
5. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät niiden kustannukset aiheuta häiriötä kuntayhtymän toiminnalle ja rahoitukselle;
6. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti;
7. vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua; sekä
8. varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa.

9 §

Toiminnan ja talouden suunnittelu

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toimintaa ja sen kehittämistä ohjaavan strategian.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta.

Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetty tehtävät.

3. LUKU

YHTYMÄKOKOUS

10 §

Ylin päättävä toimielin

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja suunnitelmasta

viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa.

11 §

Yhtymäkokousedustajat

Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

12 §

Yhtymäkokousedustajien äänivalta ja päätöksenteko

Yhtymäkokouksessa jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %.

Ääniosuudet tarkistetaan uuden kuntavaalikauden alussa kuntavaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän asukaslukujen mukaisesti ja uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään 1 momentissa mainittua periaatetta noudattaen.

13 §

Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus

Yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus.

Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisen painavasta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Kokouskutsu on joka tapauksessa lähetettävä viimeistään viikkoa ennen yhtymäkokousta.

Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja kutsu yhtymäkokoukseen on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrätyssä ajassa.

14 §

Tehtävät

Yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat:

Kevätyhtymäkokouksessa

1. vahvistaa tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen
2. päättää niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
3. päättää peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta
4. päättää vastuuvapauden myöntämisestä

Syysyhtymäkokouksessa

5. hyväksyä talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma

Muut yhtymäkokouksissa käsiteltävät asiat:

6. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
7. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
8. tilintarkastusyhteisön ja tarvittaessa varatilintarkastajan valinta
9. hallintosäännön sekä keskeisten ohjeiden hyväksyminen
10. peruspääoman korottaminen tai alentaminen
11. rahoitus- ja investointiperiaatteiden hyväksyminen sekä kuntayhtymän rahoituksen, mukaan lukien lainan antaminen ja lainanotto ja niitä koskevien takaus- ja vakuusjärjestelyiden päätöksenteko
12. uuden jäsenkunnan ottaminen
13. kuntayhtymän purkaminen
14. kuntayhtymän merkittävän osan luovuttaminen tai lopettaminen sekä varallisuuden luovuttaminen
15. kuntayhtymän puolesta annettavien vakuuksien ja kuntayhtymän omaisuuteen kohdistuvien kiinnitysten hyväksyminen
16. tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen
17. muut yhtymäkokouksessa mainitut asiat

Yhtymäkokouksen tehtävistä säädetään lisäksi kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

4. LUKU

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

15 § Hallitus

Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään.

16 § Hallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien tämän perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Hallituksen kokoonpano on sovittava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Varajäsenellä on aina läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan.

Jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Jäsenkunnan asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän hallitus päättää muiden asiantuntijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti.

Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa ääniosuuksien muuttuessa kuntavaalikausittain.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

17 § Hallituksen tehtävät

Hallitus valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa sitä sekä tekee sen puolesta sopimukset, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty tai hallitus ole toimivaltaa siirtänyt edelleen. Yleistoimivallan lisäksi hallituksen tehtävänä on:

1. järjestää kuntayhtymän hallinto ja päättää toiminnan periaatteista;
2. ottaa ja erottaa toimitusjohtaja sekä johtavat viranhaltijat;
3. päättää liikenteen kilpailuttamisperiaatteista sekä muista ostopalveluperiaatteista;
4. päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta;
5. päättää lippujärjestelmän periaatteista, lippujen hinnoista sekä alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteista; sekä
6. päättää hankinnoista ja vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista

Hallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä. Hallituksen on ennen päätöstä kuultava kuntaa liikenteen määrästä ja laadusta, linjaston suunnittelusta, hinnoittelusta tai muussa vastaavassa tapauksessa.

18 § Toimitusjohtaja

Kuntayhtymän johtajana toimii toimitusjohtaja, joka johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Toimitusjohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

19 § Nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

20 §
Peruspääoma

Perustamisvaiheessa rahana suoritettavan peruspääoman suuruus on 5 000 000 euroa, jonka perustajakunnat ovat maksaneet perustamisen yhteydessä.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten rahana suoritettavaa peruspääomasijoitusta kuntayhtymään lisää se osuus Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle kuuluneesta omaisuudesta, joka jaetaan pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoja ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) siirtymäsäännösten perusteella jäsenkuntien pääomaosuuksiksi samassa suhteessa kuin jäsenkunnat vastasivat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain (1269/1996) mukaan YTV:n varoista ja veloista.

Helsingiltä, Espoolta, Vantaalta ja Kauniaisilta apportoina edellä 2 momentin mukaisesti kuntayhtymälle siirtyneen peruspääoman nettomäärä on yhteensä 3 836 461 euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat jakaneet tämän peruspääoman kunkin kunnan hyväksi tuleviksi osuuksiksi asukasmäärien (vuonna 2009) suhteessa tehden asiasta keskenään erillisen tilityksen.

Peruspääoma on muodostettu vuoden 2010 aloittavaan taseeseen jäsenkuntien vuoden 2009 asukaslukujen suhteessa.

Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin. Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä.

Maksamattomalle peruspääomaosuudelle jäsenkunnan tulee maksaa vuotuista korkoa niin, että korkokanta on 12 kuukauden euribor. Peruspääoma- ja jäsenosuudet vahvistaa yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksen päätöksellä peruspääomaa voidaan korottaa tai alentaa. Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa:

- a) uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään
- b) investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien yhteneväisillä peruspääoman sijoituksilla
- c) siirrolla muusta omasta pääomasta
- d) kun tapahtuu selvä muutos jäsenkunnan tai -kuntien asukasluvussa verrattuna muihin jäsenkuntiin.

Peruspääomalle voidaan yhtymäkokouksen erillisellä päätöksellä maksaa vuosittaista korkoa.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsen- ja pääomaosuuksista.

21 §
Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuu veloista

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista sekä vastuut veloista määräytyvät jäsenkuntien peruspääomaosuuksien suhteessa tämän perussopimuksen 28 § huomioiden.

22 §

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Kuntayhtymällä on oltava toiminta- ja taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Toiminta- ja taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Hallitus laatii luonnoksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Luonnoksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Luonnos toiminta- ja taloussuunnitelmaksi tulee toimittaa lausunnot jäsenkunnille viimeistään 1. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvioesityksen kanssa. Lausuntopyynnön keskeiset kohdat tulee esitellä jäsenkunnille vuosittain viimeistään kesäkuun alussa. Luonnoksen tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 10. syyskuuta.

Hyväksytty talousarvion sisältävä toiminta- ja taloussuunnitelma tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä.

23 §

Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Hallitus raportoi säännöllisesti jäsenkuntien asettaman aikataulun mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille. Kuntayhtymä sopii jäsenkuntien kanssa muun raportoinnin toteuttamisesta erikseen.

24 §

Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Tilikauden alijäämän kattamisessa noudatetaan kuntalain määräyksiä.

Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa kunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

Mikäli kunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on kunta oikeutettu

saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

25 §

Alijäämän kattaminen

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain (410/2015) 119 § 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän alijäämien kattamisesta kuntalain (410/2015) 57 §:ssä säädettyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa.

26 §

Tilinpäätös ja tilintarkastajan kertomus

Ennakkotiedot tilinpäätöksestä on annettava jäsenkunnille helmikuun loppuun mennessä.

Tilikauden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Tilintarkastajien on annettava kertomus tilikaudelta viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä.

Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja hallituksen lausunto on toimitettava yhtymäkokoukselle viimeistään seuraavan elokuun loppuun mennessä.

6. LUKU

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN

27 §

Toiminnan rahoitus sekä lipputulojen ja kulujen jakaminen

Yleiset periaatteet

Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenonsa lipputuloilla, kuntien maksamilla kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla.

Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti.

Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen

kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa.

Korvaus niistä tehtävistä, jotka kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy.

Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa.

Joukkoliikenteen lipputulojen ja järjestämisen menojen kohdentaminen

Joukkoliikenteen lipputulojen ja joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvien kulujen kohdistamisessa jäsenkunnille noudatetaan seuraavia periaatteita:

Lipputulot

Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen.

Operointikulut (liikennöintikorvaukset)

- Liikennemuodoittain matkustuskilometrien suhteessa

Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto, yms. kulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain.

Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon.

Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia.

Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin. Kuntayhtymän hallitus liittyy vuosittain jäsenkunnille tämän perussopimuksen 22 §:n mukaisesti lähetettävän toiminta- ja taloussuunnitelman lausuntopyyntöön alustavan suunnitelman kysyntätietojen tarkistamisesta. Suunnitelmassa esitetään tarkistuksen ajoittuminen ja tietolähteet, joihin tarkistus perustuu. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat

matkustajamäärät. Jäsenkuntien lausunnot saatuaan kuntayhtymän hallitus päättää lippulajitukimusten järjestämisestä ja ajankohdista.

Kuntayhtymän hallitus päättää edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti yksityiskohtaiset laskentaperiaatteet järjestämänsä joukkoliikenteen lipputulojen ja menojen kohdentamisesta jäsenkunnille.

28 §

Investointien pääomarahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien oman pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta.

Uudis- ja laajennusinvestointien rahoituksesta on sovittava erikseen jäsenkuntien kanssa.

29 §

Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.

7. LUKU

HALLINNON JA TALouden TARKASTUS

30 §

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on yhtymäkokouksen valitsevat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä ja kokousmenettelystä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

31 §

Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

32 §

Sisäinen tarkastus

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

8. LUKU

PURKAMINEN JA LOPPUSelvitys

33 §

Purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvollisia suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen.

Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

9. LUKU

VOIMAANTULO

34 §

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.1.2025. Perussopimus kumoaa voimaan tullessaan 1.1.2018 voimaan tulleen perussopimuksen.

Ennen tämän perussopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HELSINGIN KAUPUNKI

ESPOON KAUPUNKI

VANTAAN KAUPUNKI

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

KERAVAN KAUPUNKI

KIRKKONUMMEN KUNTA

SIPOON KUNTA

SIUNTION KUNTA

TUUSULAN KUNTA

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimukseen ehdotetut keskeiset muutokset

Tähän dokumenttiin on koottu keskeiset ehdotetut muutokset HSL:n perussopimukseen.

Luku 1 Jäsenkunnat ja tehtävät

- 1) Muutettu luvun nimi "Yleistä" muotoon "Jäsenkunnat ja tehtävät"
- 2) Perustajakunnat ja jäsenkunnat siirretty omaksi pykäläkseen
- 3) 3 §:n (tehtävien toteuttaminen) sisältö viety muihin kohtiin
- 4) Peruspääomaa koskeva 6 § ja jäsenkuntien osuutta varoista ja vastuutta veloista koskeva 7 § siirretty lukuun Talous
- 5) Lainsäädäntöviittaukset päivitetty muuttuneen lainsäädännön mukaisiksi
 - a. joukkoliikennelaki päivitetty liikennepalvelulaiksi
 - b. kuntalain pykälät päivitetty vastaamaan ajantasaista lainsäädäntöä
- 6) Kuntayhtymästä eroaminen siirretty luvusta 7
 - a. lisätty myös toimintamalli tilanteessa, jossa kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen (kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 8 mukaisesti oltava perussopimuksessa)
 - b. poistettu "Kunta voi erota kuntayhtymästä myös luovuttamalla peruspääomaosuutensa toiselle kunnalle yhtymäkokouksen päättämien perusteiden mukaisesti."
- 7) Lisätty 2 §:ään selkeyttävä maininta: "Kuntayhtymä voi olla osakkaana sellaisissa osakeyhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa."
- 8) Lisätty kuntayhtymän tehtäviin 2 §:ään pikaratikka uudeksi kulkumuodoksi
 - a. "päättää ja hankkii toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut"

Luku 2 Johtamismalli

- 9) Muutettu luvun nimi "Johtamis- ja toimintaperiaatteet" muotoon "Johtamismalli"
- 10) Toiminnan suunnittelua koskevasta 10 §:stä on poistettu tarkka strategian sisältö: "Strategiassa määritellään kuntayhtymän visio, arvot, strategiset päämäärät ja mitattavat tavoitteet"

Luku 3 Yhtymäkokous

- 11) Siirretty tänne lause: "Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous"
- 12) Yhtymäkokousedustajat omaksi pykäläkseen 11
- 13) Muutettu "Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa" muotoon "ellei **erityisen painavasta** syystä"
- 14) Lisätty "yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus"
- 15) Poistettu yhtymäkokouksen tehtäviä koskevasta pykälästä:
 - a. maininta tilintarkastajien pätevyyksistä (ei tarve määritellä perussopimuksessa)

- b. viittaus muiden ohje- ja johtosääntöjen hyväksymisestä
- a. rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättäminen jäsenkuntien suostumuksella -> muutettu muotoon: tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen
- c. valtionosuuksien kohdentaminen

Luku 4 Hallitus ja toimitusjohtaja

- 16) Muutettu luvun nimi "Hallitus" muotoon "Hallitus ja toimitusjohtaja"
- 17) Lisätty 15 §: " Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään."
- 18) 16 §: kirjattu nykyinen käytäntö perussopimukseen: jokainen jäsenkunta voi nimittää asiantuntijaedustajan hallitukseen
 - a. aiemmin oikeus ollut niillä jäsenkunnilla, jolla ei ole hallituksen jäsentä tai varajäsentä, mutta käytäntönä ollut jo kaksi hallituskautta, että jokaisella jäsenkunnalla oikeus nimetä asiantuntijaedustaja
- 19) 17 §: hallituksen tehtävältä karsittu yleistoimivaltasäännökseen sekä keskeisimpiin tehtäviin; tarkempi määrittely hallintosäännössä
- 20) Erillinen pykälä "kokoontuminen ja esittely" poistettu
- 21) 18 § vuosikertomuksen antamisesta poistettu
 - a. toimintakertomus ja tilinpäätös lakisääteiset
- 22) Lisätty toimitusjohtajaa koskeva 18 §
- 23) 19 §: nimenkirjoittamisoikeus määritetään hallintosäännössä
 - a. käytännössä ollut sama kirjaus jo nyt hallintosäännössä; kuuluu hallintosäntöön, joten perussopimuksessa jatkossa vain viittaus

Luku 5 Talous

- 24) Jaettu entinen "Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus" omiksi luvuikseen
- 25) Peruspääomaa koskeva 20 § siirretty tänne 1 luvusta
 - a. lisätty: "Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin. Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä."
- 26) 22 § Taloussuunnitelma-pykälän nimi muutettu Toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
 - a. muutettu lausuntoaikatauluja: 15.6. -> 1.6. ja 31.8. -> 10.9.
- 27) Lisätty 23 § Talouden ja toiminnan seurantarjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille
 - a. kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 11 mukaisesti oltava perussopimuksessa
- 28) Lisätty 24 § Tilikauden yli- ja alijäämäsittely
 - a. Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

29) Lisätty 25 § Alijäämän kattaminen

- a. kuntalain 56 §n 1 momentin kohdan 10 mukaisesti oltava perussopimuksessa

30) Poistettu "Tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet, kuntayhtymän toimitusjohtaja ja talousjohtaja"

- a. nykyaikaistettu terminologiaa

31) Pykäliä siirretty lukuihin 6 ja 7

32) Poistettu 28 § "Tarkempien määräysten antaminen" turhana

Luku 6 Toiminnan ja investointien rahoitus

33) Omaksi luvukseen entisestä "Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus" -luvusta

34) Muutokset: 27 § Toiminnan rahoitus sekä lipputulot kulujen jakaminen

- a. lisätty "Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa."
- b. korvattu lipputulo-kappaleen alla oleva lause "Henkilökohtaiset arvo- ja kausiliput kohdistetaan matkakorttijärjestelmän tietojen mukaan, muut liput joko suoraan ao. kunnalle tai henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen." lauseella "Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen".
- c. muutettu tummennettu teksti: " Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu **HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin** (ennen: matkakorttijärjestelmän keräämiin tietoihin) tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin"
- d. lisätty tummennettu teksti: " Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukko liikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat matkustajamäärät."

Luku 7 Hallinnon ja talouden tarkastus

35) Siirretty tarkastuslautakuntaa ja hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat omaksi luvukseen 7. Sanamuotoihin teknisiä päivityksiä, kun poistettu maininta johtosäännöistä

36) Lisätty 32 § sisäisen tarkastuksen toiminnosta

Luku 8 Purkaminen ja loppuselvitys

- 37) Lisätty omaksi luvukseen (ennen luvussa Muut säännökset)
- 38) Lisätty maininnat loppuselvityksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden käsittelystä purkautumisen yhteydessä
 - a. kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 9 mukaisesti oltava perussopimuksessa

Luku 9 Voimaantulo

- 39) Lisätty omaksi luvukseen (ennen luvussa Muut säännökset)

Poistettut luvut

- 40) Poistettu Päätöksenteko-luku ja siirretty oleellinen sisältö muihin lukuihin
 - a. esim. päätöksenteko yhtymäkokouksessa suhteellisilla äänimäärillä ja niiden enemmistöllä
 - b. hallituksen päätöksenteon osalta asiat ovat kuntalain pykälissä 104 (äänestys) ja 105 (vaali)
- 41) Poistettu Muut säännökset -luku ja siirretty sisältö muihin lukuihin

VD/2256/11.00.00.01/2024

TeA/SP/JV/TKr/AO/JH/VS/MT

Esitetään tiedoksi merkittäväksi konsultin kanssa yhteistyössä laadittu Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 toimintasuunnitelma.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen tavoitteeksi kirjattiin vuonna 2023 "Vantaa on luontoposiitiivinen kaupunki 2030". Tavoitteen saavuttamiseksi kaupunki tilasi Ramboll Oy:ltä kokonaissuunnitelman, jota laadittiin yhteistyössä kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Työn tuloksena syntyi raportti "Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma".

Vantaalla on tehty pitkäjännitteisesti työtä luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi. Kaupungin luonnon monimuotoisuustavoitteet ovat koottuna kaupungin strategiaa toteuttavaan Resurssiviisauden tiekarttaan. Tällä hetkellä tiekartan Monimuotoinen luonto -kaistalla on kuusi päätavoitetta, joiden avulla kaupunki pyrkii muun muassa turvaamaan ja edistämään eliölajien sekä luontotyyppien säilymistä ja vahvistamaan ekosysteemien toimintaa pitkällä aikavälillä.

Myös muilla Resurssiviisauden tiekartan kaistoilla, kuten Vastuullinen Vantaa ja Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, on luonnon monimuotoisuutta tukevia tavoitteita. Ne liittyvät maankäyttöön, rakentamiseen, luonnonvarojen kestäväään käyttöön ja kiertotalouteen sekä koulutukseen ja yhteistyöhön. Tavoitteita ja niistä johdettujen toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain Ympäristövahti-palvelussa ja niistä laaditaan yhteenveto Vantaan ympäristövastuuraporttiin.

Vantaa on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja edistämiseen muun muassa monien kansainvälisten sopimusten, strategioiden ja tavoitteiden kautta sekä EU:n ja kansallisen lainsäädännön myötä. Lisäksi Vantaa on kaupunkistrategiassaan nostanut keskeiseksi arvoksi vastuullisuuden sekä monimuotoisen luonnon tukemisen. Kaupunki haluaa toimia vastuullisesti ja edellyttää vastuullista toimintatapaa myös kumppaneiltaan.

Valmisteilla olevassa kansallisessa biodiversiteettistrategian luonnoksessa päätavoitteeksi on asetettu, että vuoteen 2030 mennessä luontokato on pysäytetty ja luonnon monimuotoisuus elpyy. Lisäksi viimeistään vuonna 2035 Suomi on luontoposiitiivinen. Tämä tarkoittaa sitä, että monimuotoisuuden tila on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2020 ja että ihmisen toiminta alkaa vahvistaa luonnon monimuotoisuutta.

Luonnon monimuotoisuuden väheneminen maailmanlaajuisesti vaarantaa ihmisen elämän ja taloudellisen toiminnan perustan. Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteissa pyritään luonnon monimuotoisuuden parantamiseen. Tarvitaan kuitenkin paljon enemmän ja kunnianhimoisempaa panostusta luontotyöhön, jotta Vantaan tavoitteet kokonaisheikentymättömyydestä ja luontoposiitiivisuudesta voisivat toteutua.

Raportin "Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma" lähtökohtana on strategisen muutoksen mahdollistaminen Vantaalla kohti kaupunkia, jossa ihminen toimii luonnon kanssa sopusoinnussa. Toimintasuunnitelma tukee Vantaan Resurssiviisauden tiekartan työtä. Raportissa todetaan, että luontoposiitiivisuus tavoitteena merkitsee syvällistä, vallitsevaa ajattelutapaa muokkaavaa tai jopa mullistavaa muutosta. Se ei ole mahdollista pelkästään kaupungin omilla toimilla, vaan muutos syntyy laajalla sitoutumisella ja laajalla yhteistyöllä sidosryhmien kanssa.

Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -määritelmä

Valmistuneen työn keskeisenä tavoitteena oli luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -tavoitteen määrittäminen. Erilaisista ehdotuksista päädyttiin esittämään seuraavaa:

“Vantaan kaupunki parantaa alueensa luonnon monimuotoisuutta ja nostaa luontoalueidensa ekologista tilaa. Vuoteen 2030 mennessä kaupunki korvaa yhdessä yritysten ja asukkaiden kanssa aktiivisesti alueellaan menetettyjä luontoarvoja enemmän kuin mitä haittoja kaupungin toimenpiteistä luonnolle aiheutuu.

Tämän lisäksi kaupunki, asukkaat ja yritykset vaikuttavat positiivisesti paikalliseen luontoon, jolloin luonnolla on entistä positiivisempi vaikutus niin kaupunkiin kuin sen asukkaisiin ja yrityksiin.”

Vantaan luontotyön nykytila

Toimintasuunnitelman pohjaksi kartoitettiin kaupungin luontotyön nykytila. Raportissa todetaan, että Vantaa on jo vauhdissa luontotyössä – kaupungilla on hyviä linjauksia ja luontoposiitiivisuutta tukevaa toimintaa. Toisaalta Resurssiviisauden tiekartan nykyisissä toimenpiteissä on vielä runsaasti hyödyntämätöntä vaikuttavuuspotentiaalia.

Raportissa esitettyjen havaintojen mukaan Vantaa tarvitsee lisää tietoa paikallisen luonnon nykytilasta sekä toimenpiteiden luontovaikutuksista matkallaan kohti luontoposiitiivisuutta. Tietoa pitää myös jakaa ymmärrettävästi ja hyödyntää laajasti erilaisissa yhteyksissä.

Lisäksi todetaan, että kaupunki tarvitsee luontosydämenjäljen kasvattamista. Tämä edellyttää ihmisten ja yhteisöjen ajattelutapojen syvällistä muutosta, johon puolestaan tarvitaan motivoivia ja voimaannuttavia oivalluksia muutoksen konkreettisista mahdollisuuksista. Sellaisia voivat tarjota vaikkapa erilaiset luontotalkoot. Luontoposiitiivisuudessa yleisemminkin yhdessä tekeminen on edellytys onnistumiselle. Siksi kannattaa miettiä, miten luontoposiitiivisuudesta tulee yhteinen asia ja miten kaupunki voi ohjata ja tukea kehitystä.

Huomionarvoista on toteamus siitä, ettei luonnon ääni kuulu Vantaan kaupunkiorganisaatiossa nykyisillä hallinnollisilla menetelmillä. Luonto tulisi saada vahvemmin mukaan päätöksentekoon.

Vantaan erityispiirteistä todettiin, että Vantaa on väylien kaupunki, jossa myös kaupungin kasvu haukkaa luontoverkostojen elinvoimaa. Kaikessa maankäytön suunnittelussa tulee kohdistaa erityishuomio luontoverkostojen (metsä-, niitty- ja siniverkostojen) vahvistamiseen.

Vantaa ei ole myöskään vielä tunnistanut kaikkia luonnon monimuotoisuuden positiivisia vaikutuksia tai sen tukemisen mahdollisuuksia. Vantaalla ne liittyvät tunnistettujen arvokkaiden luonnonympäristöjen lisäksi esimerkiksi kaupungin pitkään historiaan perinnebiotooppien ja uuselinympäristöjen muovaajana. Kaupungilla olisi erinomaiset mahdollisuudet profiloitua uudenlaisten, urbaanien kulttuuriympäristöjen luomisessa ja ottaa erityinen rooli luonnon monimuotoisuuden tukemisessa verrattuna muihin kasvaviin kaupunkeihin.

Luontoposiitiivinen Vantaa -tavoitteeseen pääseminen edellyttää kaupungin sisäisten linjausten ja niihin perustuvien toimintaohjeiden selvittämistä ja tarkempaa määrittelyä. Tämän toimintamallin tulee ottaa kokonaisvaltainen näkökulma luontotyöhön, jotta se tarjoaa näköaloja uudenlaiseen tekemiseen. Tavoitteena on kaikkien toimialojen yhteinen päämäärä ja toiminta.

Nykytilan selvityksen mukaan luontoposiitivisuustyö vaatii aikaa, eikä Vantaalla ole tällä hetkellä riittävästi resursseja luontoposiitivisuuden edistämiseksi tarvittavassa mittakaavassa. Kaupungin tulisi kohdentaa omaa toimintaansa harkiten oikeisiin asioihin ja hyödyntää työssä mm. ulkopuolisia rahoituslähteitä.

Toimenpiteet Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamiseksi

Nykytilan selvityksen pohjalta raporttiin "Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -suunnitelma" valikoitui yhdeksän toimenpidettä Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamiseksi. Osa toimenpiteistä tulisi aloittaa heti, ja kaikki esitetyt toimenpiteet olisi oltava tehtynä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Toimenpiteet on lueteltu alla, ja niiden tarkemmat kuvaukset ovat löydettävissä liitteen raportissa.

- Resurssiviisauden tiekartan vaikuttavampi hyödyntäminen. Tarkennetaan jo olemassa olevia toimenpiteitä etenkin niiden vaikuttavuuden näkökulmasta
- Otetaan luontotieto tehokkaaseen käyttöön; tarkennetaan nykyisten Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden luontotiedon hallinnan prosesseja ja seuranta
- Priorisoidaan luontoposiitivisuuden edistämisen kannalta keskeisiä Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteitä
- Luodaan toimintamalli ja pilotti luontoposiitivisuutta edistävälle yhteistyölle eri toimijoiden ja erityisesti kaupungin ja yritysten välillä ja käynnistetään aluekohtainen pilottityö. Toimintamallin pohjana toimii kokonaisheikentymättömyyden malli, jota laajennetaan.
- Tuotetaan avoin ja vuorovaikutteinen luontokarttapalvelu Vantaasta
- Määritellään, laaditaan ja otetaan käyttöön ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun ja toteutuksen ohjeisto
- Laaditaan menetelmä vihertehokkuuden toteutumisen seurantaan
- Pilotoidaan toiminnallisia luontokokemuksia tarjoavia tapahtumia
- Suunnitellaan ja toteutetaan Luontoposiitivinen Vantaa -brändi

Luontoposiitivisuustavoitetta ei pystytä toteuttamaan ilman lisämäärärahaa ja henkilöresursseja. Raportissa on esitetty resurssitarpeita, joita tarkennetaan vielä muun muassa kehysvalmisteluun. Lisärahaa tarvitaan esimerkiksi luontoselvityksiin seuraavan neljän vuoden aikana, jotta koko Vantaan alueen luonnon tila saadaan kartoitettua. Lisäksi tavoitteen edistämiseen tarvitaan kaupunkitasoinen luontoposiitivisuuskordinaattori sekä erilaisiin selvityksiin ja viestinnällisiin toimenpiteisiin lisäresursointia. Pääosin tarpeet kohdentuvat kaupunkiympäristön toimialalle. Lisäksi tavoitteena on hakea ulkopuolista rahoitusta.

Kokonaisheikentymättömyyden malli ja ekologinen kompensaatio

Luontoposiitivisuustyöhön liittyy kokonaisheikentymättömyyden tilan saavuttaminen, mikä tarkoittaa sitä, että ihmistoimien vaikutus ei aiheuta luonnon tilan heikkenemistä. Vantaalle laadittavan kokonaisheikentymättömyyden mallin avulla kyetään sovittamaan yhteen kaupungin kannalta välttämättömien hankkeiden toteuttaminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen niin, että hankkeiden aiheuttamat haitat luonnolle kyetään ensisijaisesti välttämään tai lieventämään sekä viime kädessä korvaamaan vastaavien luontoarvojen tuottamisella toisaalla.

Kokonaisheikentymättömyys saavutetaan, kun luonnolle koitua haitta on hyvitetty täysimääräisesti. Ekologisen kompensaation avulla voidaan tuottaa hyvittäviä luontoarvoja lisäämällä ja suojelemalla luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Ekologisessa kompensaatiossa hyvittävät toimenpiteet tulee olla tehtynä ennen heikentäviä toimenpiteitä. Etupainotteisesti tehtynä hyvittävät toimenpiteet eivät ole hankkeiden hidasteena ja kompensaatio voidaan ottaa jouhevasti osaksi suunnittelua.

Viestintä ja vuorovaikutus

Toimintasuunnitelman mukaan luontoposiitivisuus tavoitteena vaatii muutoksia ajattelutavassa ja toimintamalleissa sekä Vantaan kaupungin sisäisessä työssä että vuorovaikutuksessa muihin sidosryhmiin. Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämiseksi esitettiin seuraavat keinot: Luodaan Vantaalle luontoposiitivisuuden brändi, tuotetaan tietopaketit luontoposiitivisuudesta ja perustetaan osallistava alusta eli matalan kynnyksen paikka, josta yritykset, asukkaat ja muut toimijat saavat tukea ja voivat luoda verkostoa kohti yhteistä tavoitetta.

Jatkotyöskentely

Raportissa "Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma" esitetyt toimet viedään Resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelmiin (Ympäristövahtiin) tänä keväänä raportoinnin yhteydessä. Toimenpiteiden ja kustannusten vastuiden määrittäminen on aloitettu. Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttaminen edellyttää luontoresursseihin huomattavaa lisäystä vuodesta 2025 lähtien ja tätä tarvetta arvioidaan muun muassa henkilöstösuunnittelun ja talousarvioprosessin yhteydessä.

Jatkotyössä hyödynnetään myös raportin laatimisen yhteydessä pidettyjen kaupungin sisäisen työpajan ja sidosryhmätyöpajan tuloksia luontoposiitivisuustavoitteen edistämiseksi. Näitä ovat esimerkiksi ideat yhteistyöhön kaupungin sisällä sekä muun muassa asukkaiden, järjestöjen ja yritysten kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.4.2024 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä toimintasuunnitelmaraportti jatkotyöskentelyn pohjaksi, ja
- b) esittää toimintasuunnitelma kaupunginhallitukselle tiedoksi merkittäväksi

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreä lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon sd:n ryhmä yhtyi:

"Toimintasuunnitelman jatkokehityksessä on löydettävä selkeät, mitattavat indikaattorit, joiden avulla luontoposiitivisuuden toteutuminen vuonna 2030 voidaan luotettavasti todentaa."

Toimintasuunnitelma sisältää useita poikkihallinnollista koordinaatiota vaativia toimenpiteitä, joten toimintasuunnitelmaa on jatkokehitettävä tiiviissä yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa."

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi Luontoposiitivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 11

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreä kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät SDP:n ja vasemmistoliiton ryhmät:

””Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmaan” liittyvä kokonaisheikentymättömyyden tilan saavuttaminen on tärkeä tavoite. Tämän saavuttamiseksi jatkokehityksessä on löydettävä selkeät, mitattavat indikaattorit, joiden avulla luontoposiitiivisuuden toteutuminen vuonna 2030 voidaan luotettavasti todentaa. Ymmärrys luontokadon pysäyttämisen vaatimista muutoksista ja kaupungeissa tarvittavista toimista kasvaa nopeasti. Vantaan tavoitteita on varauduttava laajentamaan, esimerkiksi jo tekeillä olevan luontoalanjäljen laskennan tulosten perusteella. Toimintasuunnitelma sisältää useita poikkihallinnollista koordinaatiota vaativia toimenpiteitä, joten toimintasuunnitelmaa on jatkokehitettävä tiiviissä yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa. Toimintasuunnitelmassa kehitettävä osallistamisen malli asukkaille, yrityksille ja muille toimijoille auttaa uusien luontoposiitiivisten innovaatioiden kehittämistä.”

Merkittiin, että kristillisdemokraattien kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Luonnossa tapahtuva oppiminen ja opiskelu tutkitusti vahvistaa lasten ja nuorten luontoposiitiivisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tämä tärkeä näkökulma jää aivan liian vähälle huomiolle Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmasta. Luonnon tulee olla lapsille ja nuorille paitsi suojelukohde, myös paikka, jossa voi oppia ja virkistäytyä. On tärkeää luoda Vantaalle jatkossa selkeä toimintamalli ulkona ja luonnossa tapahtuvan oppimisen ja opetuksen lisäämiseksi. Tässä paljon mahdollisuuksia sisältävässä työssä tulee kuulla lapsia, nuoria ja heidän huoltajiaan.”

Liite:

- ”Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma” -raportti

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Tina Kristiansson, ympäristöpäällikkö vs., p. 050 314 5684

Anna Ojala, ympäristösuunnittelija, p. 040 484 0738

etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Luontopositiivinen Vantaa 2030

Toimintasuunnitelma

Vantaan kaupunki & Ramboll Finland
2023

RAMBOLL

Sisältö

Termistöä

Miksi tarvitsemme luontoposiitiivisuutta?

- Kaupunki muutoksen ajurina – hyvässä ja pahassa
- Mihin olemme sitoutuneet?
- Luontoposiitiivisuus edellyttää systeemistä muutosta

Mitä on luontoposiitiivinen Vantaa?

- Vantaan määritelmä ja tavoitteet luontoposiitiivisuudelle
- Vantaan Resurssiviisauden tiekartan Monimuotoinen luonto -tavoitteet

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta ja mitä niille teemme

- Toimenpide-ehdotukset

Ihmiset muutosvoimana - vuorovaikutus ja viestintä

- Osallistamisen voima
- Tärkeimmät sidosryhmät muutokseen
- 3 viestinnän ja vuorovaikutuksen tekoa Vantaalle luontoposiitiivisuuden tukemiseksi

Yhteenveto ja suositukset jatkoon

Liitteet

1. Impact Pathway -analyysi
2. Benchmark-selvitys
3. Työpajojen tulokset

Termistöä

Luonnon monimuotoisuus: Luonnon monimuotoisuudella (syn. Biodiversiteetti, elonkirjo) tarkoitetaan elinympäristöjen, lajien ja geenien kirjoa maailmassa tai tietyssä luontotyyppissä. Se pitää yllä ympäristön ja yhteiskuntien hyvinvointia ja tuottaa myös **ekosysteemipalveluita** – luonnon tarjoamia palveluita, joita ovat esimerkiksi pölytys, ilmaston säätely, tulvasuoja, maaperän hedelmällisyys sekä elintarvikkeiden ja lääkkeiden tuotanto.

Luontokato: Luontokato tarkoittaa ihmisen toiminnan vaikutuksesta tapahtuvaa luonnon monimuotoisuuden vähenemistä, kun lajit taantuvat eli niiden kannat pienenevät. Luontokato näkyy lajien uhanalaistumisena ja sukupuuttolina sekä luonnonympäristöjen määrällisenä vähenemisenä ja laadullisena huonontumisena esim. rakentamisen vaikutuksesta. Ihmistoiminnan vaikutuksesta eliölajien sukupuuttotahti on satoja tai pahimmillaan tuhat kertaa nopeampaa kuin se olisi ilman ihmisvaikutusta.

Kokonaisheikentymättömyys: Tila, jossa ihmistoimien kokonaisvaikutus ei aiheuta luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Usein käytetään myös englanninkielistä termiä "No Net Loss" (NNL), eli ei nettohävikkiä luonnolle. Kokonaisheikentymättömyys saavutetaan, kun luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet (kuten ekologiset kompensatiot) tasapainottavat heikennykset sen jälkeen, kun lievennyshierarkian mukaisesti on ensin tehty kaikki tarvittava, jotta haittoja ei ylipäänsä syntyisi tai ne jäisivät mahdollisimman pieniksi. ([Sitra](#))

Luontoposiitiivinen vaikutus (yleinen määritelmä): Tilanne, jossa ihmistoimien yhteisvaikutus luonnon monimuotoisuuteen on positiivinen eli vahvistaa luonnon hyvinvointia. Usein käytetään myös englanninkielistä nimitystä "Net Positive Impact" (NPI). Luontoposiitiivinen vaikutus saavutetaan, kun luonnolle tuotetut hyödyt ylittävät luonnolle aiheutetut haitat ([Sitra](#)).

Ekologinen kompensatio: Ekologisen kompensation avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Se on viimesijainen keino, kun haittoja ei voida estää tai lieventää. Sitä voisi siis käyttää vain tapauksissa, joissa ei ole muuta mahdollista ratkaisua. Ekologisen kompensation olennainen lähtökohta on, että heikennyksen aiheuttaja, eli luonnonarvoja toiminnassaan heikentävä toimija, voi hyvittää toiminnastaan luontotyyppille tai eliölajin elinympäristölle aiheutuvan heikennyksen. Hyvitys tehdään joko tuottamalla luonnonarvoja tai suojeluhyvityksellä. ([Ympäristöministeriö](#))

Miksi tarvitsemme luontoposiitiivisuutta?

Vantaa

Mihin olemme sitoutuneet?

Vantaan sopimukset, sitoumukset ja verkostot

***Eryityisesti luonnon monimuotoisuuteen liittyvät sopimukset ja sitoumukset**

Kaupunki muutoksen ajurina – hyvässä ja pahassa

Elämme aikakaudella, jossa ympäristöhaasteet laajenevat ja muuttuvat. Alamme vasta nyt ymmärtää laajemmin haasteiden linkittyneisyyden yhteiskunnallisiin toimintoihin, kuten ihmisten hyvinvointiin ja terveydenhuoltoon. Kaupunkien luontovaikutukset ovat valtavia ja ulottuvat laajalle, mutta yhtälailla kaupungeissa on muutospotentiaalia ja joukkovoimaa – uutta oivaltavaa ajattelua ja uusia kestävän kaupunkielämän tapoja, jotka voivat kääntää ja johtaa niin kaupunkeja kuin maailmaa laajemmin kohti myönteisen tulevaisuuden tietä.

Jotta ihmiset voivat elää ja toimia menestyksekkäästi jatkossakin, yksi asia on selvä: emme voi antaa luonnon monimuotoisuuden – kaiken elämän perustan – hiipua. Luontokadon ja ilmastomuutoksen hillintä- ja sopeutumistyö vaatii määrätietoista ja laaja-alaisia toimia, joissa kaupungit toimivat muutoksen ajureina ja alustoina. Muutosvoimana toimii ihminen: ympäristökriisin aiheuttaja voi nyt olla sen korjaaja. Tämä vaatii ajattelutapojen ja toimintakulttuurin systeemistä muutosta.

Vantaa on kaupunkistrategiassaan nostanut keskeiseksi arvoksi vastuullisuuden sekä monimuotoisen luonnon tukemisen. Kaupunki haluaa toimia vastuullisesti ja edellyttää vastuullista toimintatapaa myös kumppaneiltaan. Vastuullisuustavoitteiden toteuttaminen on kaupungin kaikkien toimialojen ja tulosalueiden yhteinen asia. **Luontoposiitivisuus on vastuullisuutta luonnon – ja samalla myös ihmisten – hyvinvoinnista ja kukoistuksesta, nyt ja tulevaisuudessa.** Luontoposiitivisuus tavoitteena merkitsee hyvin syvällistä, vallitsevaa ajattelutapaa muokkaavaa tai jopa mullistavaa paradigmatason muutosta. Tämänkaltaisen muutos syntyy yhteistyöllä ja sitoutumisella.

Tässä työssä tuotettiin toimintasuunnitelma Vantaan kaupungin luonnon monimuotoisuuteen liittyvälle työlle. Sen päämääränä on luontoposiitivinen Vantaa 2030. Suunnitelman tarkoituksena on strategisen muutoksen mahdollistaminen kohti Vantaan kaupunkia, jossa ihminen toimii luonnon kanssa sopusoinnussa. Toimintasuunnitelma tukee Vantaan Resurssiviisauden tiekartan työtä.

Suunnitelmaa varten on tarkasteltu Vantaan luontotyön nykytilaa Impact Pathway -vaikutusketjuanalyysin kautta ja täydennetty tietoa luontotyön toimintamalleista benchmarking-selvityksellä. Lisäksi on tunnistettu kaupungin sisäisen ja sidosryhmätöypajan kautta hallintorakenteiden sekä sidosryhmien mahdollisuuksia ja edellytyksiä sitoutua tavoitteeseen sekä ajattelutapojen että käytäntöjen tasolla.

”Visionamme on, että rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä.

Rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.”

Innovaatioiden Vantaa -strategia

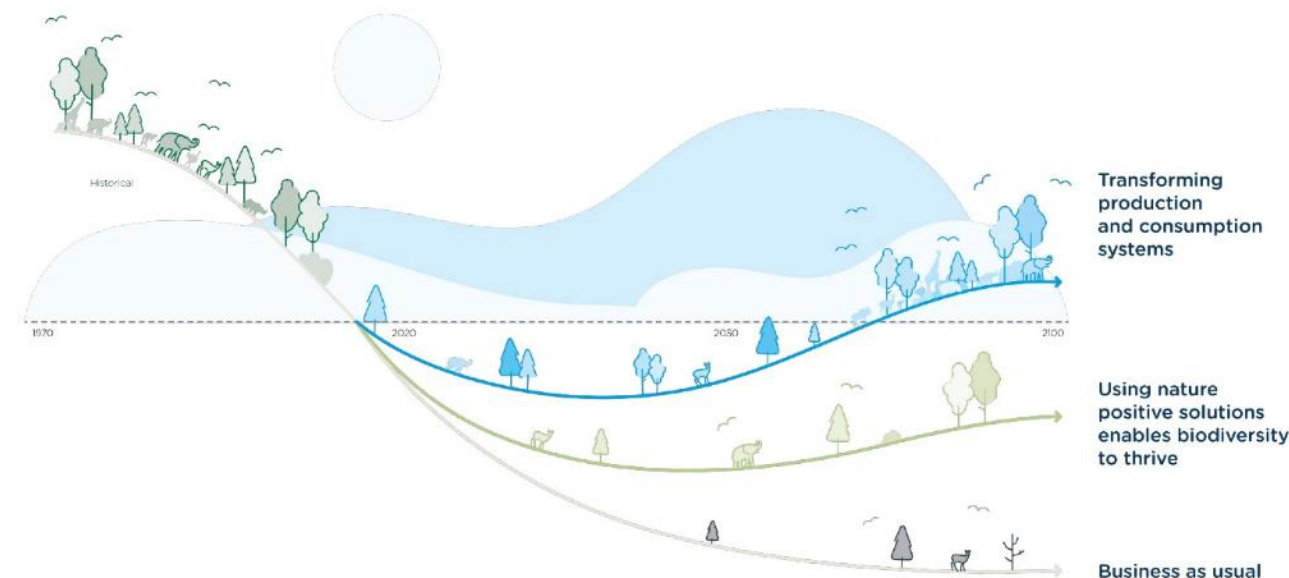
Luontoposiitivisuus edellyttää systeemistä muutosta

Luontokato on haaste, johon meidän on pystyttävä vastaamaan siten, että ekologisen systeemin kuihtuminen kääntyy kukoistukseen. Luonnon elinvoimaisuuden turvaaminen suojelun keinoin on tähän yksi vääntövoimainen vipu, mutta tämä ei vielä riitä. Jotta pääsemme kääntymään elämää turvaavaan suuntaan, meidän on tehtävä muutoksia myös muualla sosio-ekologis-teknisissä systeemeissämme. Nämä muutokset liittyvät esimerkiksi ravintoon ja sen tuotantoon, kulutukseen sekä jätteisiin eli käytännössä tapaamme elää.

Maailmamme koostuu erilaisista ekologista, teknisistä ja sosiaalisista osasysteemeistä ja luontoposiitivisuus on eräs keskeisimmistä kokonaisuutta määrittävistä sekä ohjaavista tavoitteista ja ajattelutavoista. Systeeminäkökulma auttaa jäsentämään monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti luonnon monimuotoisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä kaupunkiympäristössä.

Luontoposiitivisuus (muutos luontokadosta kohti ekosysteemien tilan elpymistä) edellyttää suuria yhteiskunnallisia muutoksia, joissa kaupungit ovat asukkaidensa ja erilaisten toimijaverkostojensa avulla avainasemassa. Verkottuneessa ja vuorovaikutteisessa – systeemisessä – maailmassa asiat ovat sidoksissa ja vaikuttavat toisiinsa.

Luontoposiitivisuus pakottaa meidät ajattelemaan eri tavalla paikastamme maailmassa. Miten voimme muuttua elämän tuhoajista elämän suojelijoiksi? Tällöin tavoittelemme luontotyön lisäksi koko yhteiskuntaa koskevia systeemitasen muutoksia, kuten mm. kulutustapojen muutosta, tuotantoketjujen ja ylipäättään kulutustuotteiden tuotannon muutosta, hallintotapojen sekä talousjärjestelmän muutosta. Se on toimintamalli, joka perustuu uudistumiseen, kestävytyteen ja kiertoon – ei tuhoamiseen ja saastuttamiseen.

Paikalliset luontoposiitiiviset ratkaisut ovat kriittinen osa laajempaa systeemistä yhteiskunnan muutosta, jolloin myös tuotantoketjumme ja kulutuskäyttäytymisemme tulee muuttua radikaalisti. Kuva: Ramboll (perustuen Leclère ym. 2020)

Leclère, D., Obersteiner, M., Barrett, M. et al. Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy. *Nature* **585**, 551–556 (2020). <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2705-y>

Mitä on luontopositiivinen Vantaa?

Vantaa

Vantaan määritelmä ja tavoitteet luontoposiitiivisuudelle

Työn aikana työstettiin määritelmä ja tavoitetaso siitä, mitä luontoposiitiivisuus tarkoittaa Vantaan kaupungille.

Määritelmä kuvaa tavoitetilaa, jossa luontoposiitiivisuus keskittyy Vantaan alueelle. Siinä korostuu myös vahva yhteistyön rooli: luontoposiitiivisuutta ajetaan kaupungin toimesta yhdessä asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Luontoposiitiivinen Vantaa 2030

Vantaan kaupunki parantaa alueensa luonnon monimuotoisuutta ja nostaa luontoalueidensa ekologista tilaa. Vuoteen 2030 mennessä kaupunki korvaa yhdessä yritysten ja asukkaiden kanssa aktiivisesti alueellaan menetettyjä luontoarvoja enemmän kuin mitä haittoja kaupungin toimenpiteistä luonnolle aiheutuu.

Tämän lisäksi kaupunki, asukkaat ja yritykset vaikuttavat positiivisesti paikalliseen luontoon, jolloin luonnolla on entistä positiivisempi vaikutus niin kaupunkiin kuin sen asukkaisiin ja yrityksiin.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan monimuotoinen luonto –tavoitteet

[Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittämistä.](#) Yhtenä sen kaistana on Monimuotoinen luonto, jonka tavoitteet ohjaavat myös tätä työtä. Luontotyö linkittyy myös muihin tiekartan kaistoihin. Luontonäkökulma on myös mukana monissa keskeisissä kaupungin linjauksissa, kuten maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa, Vantaan yleiskaavassa sekä ”Innovaatioiden Vantaa” –strategiassa, jota resurssiviisauden tiekartta toteuttaa.

Luonnon monimuotoisuus on elinehto lajien säilymiselle ja myös välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Rikas ja elinvoimainen luontoympäristö tuottaa tärkeitä ekosysteemipalveluita, kuten pölytystä, ilmaston säätelyä ja hiilen sidontaa, puhdasta vettä, tulvasuojaa sekä virkistyspalveluita. Vantaalta löytyy vielä laajojakin metsäalueita samoin kuin erilaisia vesiympäristöjä, etenkin puroja, jotka nekin ovat erityisen arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.

Suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle ovat ihmistoiminnan aiheuttama elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien katkeaminen sekä elinympäristöjen laadun heikentyminen, vieraslajien aiheuttama kilpailu, ilmastomuutos sekä ekosysteemien toiminnan heikentyminen. Vantaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on tärkeää suojella luontoa myös kulumiselta.

Merkittävimpiä nykyisistä määritellyistä toimenpiteistä ovat mm. luonnonsuojelun toteutussuunnitelman laatiminen, inventointisuunnitelman laatiminen Vantaan luontotyypeistä ja lajistosta, tiedon tuottaminen elinympäristöjen ja lajiston tilasta, ekologisista verkostoista koskeva selvitys, joka on osa viherrakenteen kehityskuvaa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA), aktiiviset hoito- ja ennallistamistoimet metsä- ja suoluonnossa, metsä- ja siniverkoston huomioon ottaminen kaupunkisuunnittelussa, niitty-ympäristöjen määrän ja laadun parantaminen sekä vieraslajien torjuntatoimet.

Kaistan tavoitteet:

Tavoite	Tavoitteen indikaattorit
15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.	• Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta (% , m²/asukas) • Kaupunkitasoiset luontoinventoinnit (kpl) • Vahvistetut yhteydet VIVA-työssä selvitettyjen tarkennusten ja vahvistustarpeiden mukaisesti (kpl)
16. Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.	• Metsäiset alueet (%) • Ennallistetut alueet (ha) • Lahopuun määrä kaupungin omistamilla metsäalueilla (m³/ha)
17. Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.	• Purovesien laadun seurantatulokset (tulokset eri luokissa) • Pintavesien ekologinen tila (%-osuudet)
18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto.	• Hoidossa olevat arvoniityt (m²)
19. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa	• Kaupungin järjestämien vieraslajitorjuntatalkoiden määrä (kpl) • Vieraslajitorjuntatalkoisiin osallistuneiden kuntalaisten määrä (hlöt)
20. Suojellaan luontoa kulumiselta.	• Toteutetut reitit luonnonsuojelualueilla (km) • Laadittujen suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien määrä (kpl)

Resurssiviisauden tiekartan ”Monimuotoinen luonto” – kaistan nykyiset toimenpiteet

Tavoite: 15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.

Toimenpiteet:

- Jatketaan toimia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi laatimalla luonnonsuojelun toteutussuunnitelma, jossa tarkastellaan ja aikataulutetaan luonnonsuojelualuevarausten rauhoitusta, hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimista ja niiden toteuttamista, luontoalueiden ennallistamista ja luontoalueverkostoa kokonaisuutena.
- Laaditaan inventointisuunnitelma Vantaan luontotyypeistä ja lajistosta koostuvan tiedon lisäämiseksi ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun tueksi.
- Tuotetaan tietoa elinympäristöjen ja lajiston tilasta sekä niissä tapahtuvista muutoksista päättäjiä, suunnittelijoita ja kaupunkilaisia varten.
- Laaditaan ekologisia verkostoja koskeva selvitys, joka on osa viherrakenteen kehityskuvaa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA). Selvityksessä tarkastellaan metsä-, niitty- ja siniverkostoja kokonaisvaltaisesti ja etsitään keinoja niiden kehittämiseksi ja toiminnan vahvistamiseksi.

Tavoite: 16. Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi

Toimenpiteet:

- Tarvitaan tietoa ja seuranta luonnon tilasta ja lajistosta suojelualueiden ulkopuolelta.
- Parannetaan metsä- ja suoluonnon ekologista tilaa aktiivisilla hoito- ja ennallistamistoimilla sekä kulumisvaurioiden torjunnalla.
- Huomioidaan kaupunkisuunnittelussa metsäverkostorakenne kattavine ekologisine yhteyksineen ja niiden tukialueineen rakennetussa ympäristössä.
- Sovitetaan yhteen keinot luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja ekosysteemipalveluiden tuottamiseksi.

Tavoite: 17. Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan

Toimenpiteet:

- Jatketaan toimia vantaalaisen vesiluonnon hyväksi.
- Varataan purokäytävälle riittävästi tilaa uusien alueiden suunnittelussa, jotta puro voisi mutkitella ja elää luonnonmukaisesti.
- Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman ympäristötavoitteena on saada Vantaanjoen ekologinen tila hyväksi vuoteen 2027 mennessä. Vaaditaan aktiivisia tekoja, jotta tavoitteisiin päästään..

Resurssiviisauden tiekartan ”Monimuotoinen luonto” – kaistan nykyiset toimenpiteet

Tavoite: 18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto

Toimenpiteet:

- Tarvitaan aktiivisia toimia monimuotoisten avoimien elinympäristöjen säilyttämiseen ja lisäämiseen, koska merkittävä osa Suomen uhanalaisista ja uhanalaistuvista lajeista on riippuvainen näistä elinympäristöistä.
- Lisätään niittyjen pinta-alaa.
- Kasvatetaan niitty-ympäristöjen monimuotoisuutta niittyjen oikealla hoidolla, sekä sopivien nurmikkoalueiden niityttämisellä ja niittykasvien lajimäärän nostamisella.
- Selvitetään avoimien alueiden verkosto osana Vantaan ekologisten verkostojen suunnitelmaa niittylajien menestymisen turvaksi.
- Kehitetään kaupungin niittämistoimia kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymisen turvaamiseksi.

Tavoite: 19. Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa

Toimenpiteet:

- Lisätään kuntalaisten vieraslajituntemusta sekä järjestetään asukkaiden kanssa vieraslajitalkoita.
- Linjataan toimintamallit ja varataan resurssit vieraslajien torjuntaan.
- Tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi.
- Suunnataan vieraslajien torjuntatoimet ensisijaisesti luonnonsuojelualueiden herkkiin luontokohteisiin.

Tavoite: 20. Suojellaan luontoa kulumiselta

Toimenpiteet:

- Vähennetään luontokohteiden kulutuspainetta huolellisella reittien suunnittelulla, opastuksella ja kulumista ehkäisevillä rakenteilla.
- Suojellaan luontoa merkitsemällä reitit ja pääpolut. Virkistyskäytön ohjaaminen eri keinoilla ehkäisee lisäksi häiriötä, jota koituu maassa pesiville linnuille sekä muille eläimille.

Vantaan kokonaisheikentymättömyyden malli

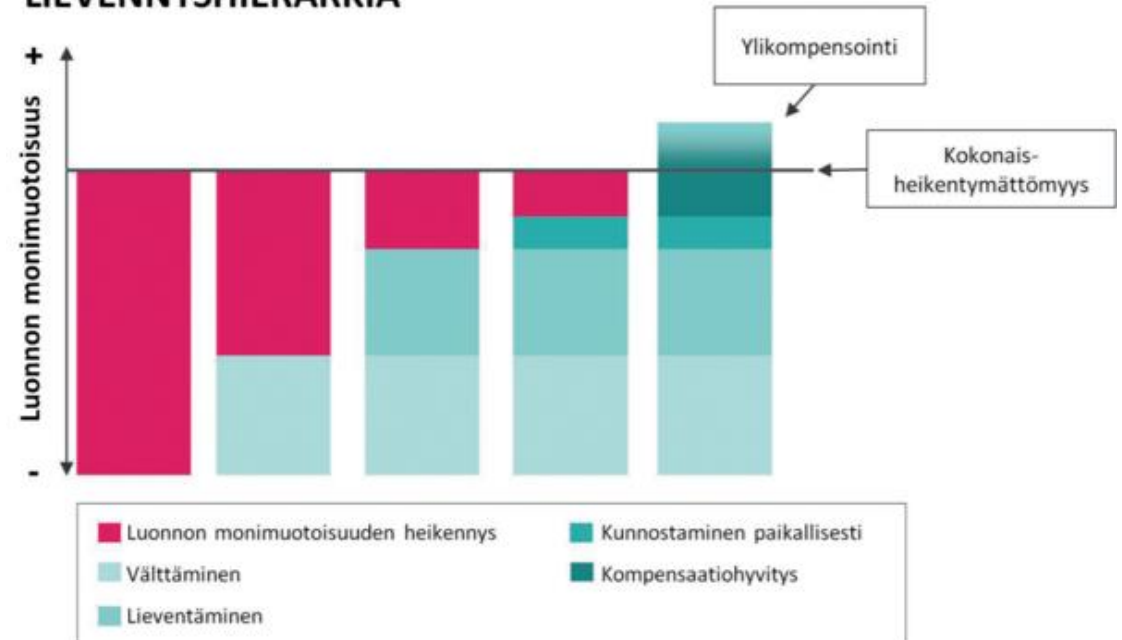
Vantaalla otetaan myös käyttöön kokonaisheikentymättömyyden malli vuonna 2024.

Kokonaisheikentymättömyyden mallin avulla pyritään sovittamaan yhteen Vantaan kaupungin kannalta välttämättömien hankkeiden toteuttaminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen niin, että hankkeiden aiheuttamat haitat luonnonarvoille pyritään ensisijaisesti välttämään tai lieventämään ja viimekädessä korvaamaan heikentyneet luontoarvot vastaavien luontoarvojen tuottamisella luonnossa toisaalla. Kokonaisheikentymättömyyden mallissa kaupungin viherrakenteella on tärkeä rooli haittojen lieventämisessä. Viherrakenteen ekologiseen vahvistamiseen saadaan työkaluja muun muassa ARVO-hankkeen kautta.

Osana mallia on luontoarvojen tunnistaminen ja arvottaminen. Arvottamisen myötä kyetään luokittelemaan alueet niiden luonnon tilan mukaan hyvään, kohtalaiseen tai heikkoon luokkaan. Kullekin luokalle osoitetaan ne toimet (välttäminen, lieventäminen tai kompensatio), joilla kokonaisheikentymättömyyttä voidaan tavoitella sekä ne maankäytön ratkaisut, jotka kokonaisheikentymättömyyden vallitessa ovat mahdollisia.

Kokonaisheikentymättömyyden mallin yhtenä osana on ekologinen kompensatio. Vantaa on ollut mukana SYKE:n vetämässä ekologisen kompensaation pilotissa, jossa tarkastellaan kaavoituksen myötä menetetyn metsäalueen ekologista kompensaatiota. Vaikkakin ekologinen kompensatio on vapaaehtoista, voi se tulla sisältymään suojelusta poikkeamisen ehtona.

LIEVENNYSHIERARKIA

8 huomiota Vantaan luontotyön tilasta ja mitä teemme niille

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

1. Vantaa on jo vauhdissa luontotyössä – kaupungilla on hyviä linjauksia ja luontoposiitivisuutta tukevaa toimintaa. Resurssiviisauden tiekartan nykyisissä toimenpiteissä on vielä runsaasti hyödyntämätöntä vaikuttavuuspotentiaalia.

2. Lisää luontotietoa - matkallaan luontoposiitiviseksi Vantaa tarvitsee lisää tietoa paikallisen luonnon nykytilasta sekä toimenpiteiden luontovaikutuksista. Tietoa pitää myös jakaa ymmärrettävästi ja hyödyntää laajasti erilaisissa yhteyksissä.

3. Luontosydämenjäljen kasvattaminen – Syvin systeeminen muutos syntyy ihmisten ja yhteisöjen ajattelutapojen muutoksesta. Tähän tarvitaan motivoivia ja voimaannuttavia oivalluksia muutoksen konkreettisista mahdollisuuksista. Sellaisia voivat tarjota vaikkapa erilaiset luontotalkoot – niissä itävät luontoposiitiivisen kaupungin kukoistuksen siemenet. Luontoposiitivisuudessa yleisemminkin yhdessä tekeminen on edellytys onnistumiselle. Siksi Vantaan kannattaa miettiä, miten luontoposiitivisuudesta tulee yhteinen asia ja miten kaupunki voi ohjata ja tukea kehitystä.

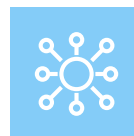
4. Luonto mukaan päätöksentekoon – luonnon ääni ei kuulu Vantaan kaupunkiorganisaatiossa nykyisillä hallinnollisilla menetelmillä.

5. Vantaasta luontoverkoston ja vihersiltojen kaupunki – Vantaa on väylien kaupunki, jossa myös kaupungin kasvu haukkaa luontoverkoston elinvoimaa. Kaikessa maankäytön suunnittelussa tulee kohdistaa erityishuomio luontoverkoston (metsä-, niitty- ja siniverkoston) vahvistamiseen.

6. Mahdollisuuksien tunnistaminen – Vantaa ei ole vielä tunnistanut kaikkia luonnon monimuotoisuuden positiivisia vaikutuksia tai sen tukemisen mahdollisuuksia. Vantaalla ne liittyvät tunnistettujen arvokkaiden luonnonympäristöjen lisäksi esimerkiksi kaupungin pitkään historiaan perinnebiotooppien ja uuselympäristöjen muovaajana. Kaupungilla olisi erinomaiset mahdollisuudet profiloitua uudenlaisten, urbaanien kulttuuriympäristöjen luomisessa ja ottaa erityinen rooli luonnon monimuotoisuuden tukemisessa verrattuna muihin kasvaviin kaupunkeihin.

7. Yhteinen toimintamalli tarpeen – Luontoposiitiivinen Vantaa -tavoite edellyttää monien toimenpiteiden osalta periaatteellisten kaupungin sisäisten linjausten ja niihin perustuvien toimintaohjeiden määrittelyä, jotta toimilla saadaan aikaan systemaattisia ja kattavia vaikutuksia. Toimintamallin tulee ottaa kokonaisvaltainen ja systeeminen näkökulma luontotyöhön, jotta se tarjoaa näköaloja uudelleenlaiseen tekemiseen. Tavoitteena on kaikkien toimialojen yhteinen päämäärä ja toiminta.

8. Resursointi kuntoon – Systeeminen luontoposiitivisyystyö vaatii aikaa eikä Vantaalla ole tällä hetkellä riittävästi resursseja luontoposiitivisuuden edistämiseksi tarvittavassa mittakaavassa. Kaupungin tulisi kohdentaa omaa toimintaansa harkiten oikeisiin asioihin rajallisten resurssien puitteissa ja hyödyntää työssä mm. ulkopuolisia rahoituslähteitä.

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

1. HUOMIO:

Vantaa on jo vauhdissa – kaupungilla on hyviä linjauksia ja luontoposiitivisuutta tukevaa toimintaa. Resurssiviisauden tiekartan nykyisissä toimenpiteissä on kuitenkin runsaasti hyödyntämätöntä vaikuttavuuspotentiaalia.

Luontonäkökulma on mukana monissa keskeisissä Vantaan linjauksissa, kuten maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärissä, Vantaan yleiskaava 2020 periaatteissa ja Innovaatioiden Vantaa 2022 – 2025 -strategiassa. Resurssiviisauden tiekartta -ohjelman on tarkoitus toteuttaa strategian tavoitteita. Tiekartta kokoaa yhteen strategian yhden painopistealueen (Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa) tavoitteet, joilla hillitään ilmastonmuutosta, sopeudutaan muuttuvaan ympäristöön, kehitetään kaupunkia resurssiviisaaksi sekä ylläpidetään ja edistetään luonnon monimuotoisuutta. Näistä "Monimuotoinen luonto" on yksi tiekartan tavoitteellista "kaistoista", johon on määritelty kuusi tavoitetta sekä näitä tukevat toimenpiteet. Tässä työssä toteutun impact pathway -tarkastelun perusteella monia nykyisiä toimenpiteitä on mahdollista tehostaa määrittelemällä toimenpiteitä uudelleen toimenpiteen vaikuttavuuden muodostumisen näkökulmasta – perusteellisemmalla toimenpidemäärittelyllä olisi siten mahdollista hyödyntää olevien toimenpiteiden vaikutuspotentiaali nykyistä paremmin.

2. HUOMIO:

Lisää luontotietoa - matkallaan luontoposiitiviseksi Vantaa tarvitsee lisää tietoa paikallisen luonnon nykytilasta sekä toimenpiteiden luontovaikutuksista. Tietoa pitää myös jakaa ymmärrettävästi sekä hyödyntää laajasti erilaisissa yhteyksissä.

Luontotieto on keskeisessä roolissa matkalla luontoposiitivisuuteen. Vantaalla tarvitaan edelleen lisää luontotietoa luonnon nykytilasta. Lisäksi tarvitaan luontotietomittareita, joilla erilaisten toimenpiteiden vaikutusta luonnon kehitykseen voidaan arvioida ja seurata. Monissa nykyisissä resurssiviisauden tiekartan toimenpiteissä toki tuotetaan luontotietoa, mutta tiedon hyödyntämisen kannalta keskeiset tiedonkäytön prosessit sekä tiedonkäytön tavoite ja tiedon avulla tavoiteltu vaikutus jäävät määrittelemättä. Nykyisten toimenpiteiden tietoprosessien monipuolisella tarkastelulla ja määrittelyllä voidaan siten parantaa näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tietoprosessit kattavat koko tietoketjun – tiedonkeruun toteutustavasta, tietosisällöstä, tiedon tallentamiseen ja elinkaareen sekä tietenkin tiedon ymmärrettävään jakamiseen ja tiedon vaikuttavaan hyödyntämiseen saakka.

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

3. HUOMIO:

Luontosydämenjäljen kasvattaminen – Syvin systeeminen muutos syntyy ihmisten ja yhteisöjen ajattelutapojen muutoksesta. Tähän tarvitaan motivoivia ja voimaannuttavia oivalluksia muutoksen konkreettisista mahdollisuuksista. Sellaisia voivat tarjota vaikkapa erilaiset luontotalkoot – siksi niissä itävät luontoposiitiivisen kaupungin muutoksen siemenet. Luontoposiitiivisuudessa yleisemminkin yhdessä tekeminen on edellytys onnistumiselle. Siksi Vantaa kannattaa miettiä, miten luontoposiitiivisuudesta tulee yhteinen asia ja miten kaupunki voi ohjata ja tukea kehitystä.

Kaupunkiympäristö muodostuu erilaisista sosiaalisista, ekologista ja teknisistä osasysteemistä sekä näiden vuorovaikutuksista. "Luontoposiitiivinen Vantaa" -tavoitteen edistäminen edellyttääkin kaikkien toimenpiteiden osalta systeemistä ymmärrystä ja näkökulmaa. Syvä systeemin muutos edellyttää ajattelutapojen muutosta. Tässä yhdessä tekeminen ja oppiminen, toisten tukeminen sekä vastuunotto omasta toiminnasta ja ympäristöstä on valttia, sillä kukaan ei saa muutosta aikaan yksin. Tämän vuoksi kaikki sellaiset keinot, joissa ihmisillä on mahdollisuus kokea luontoa, arvostaa sitä, ottaa luonnosta vastuuta ja oivaltaa sen ainutlaatuinen merkitys ihmisten kaikelle hyvinvoinnille ovat tärkeitä muutoksen käynnistäjiä. Kaupungin tärkeänä roolina on johtaa ja koordinoita toimia, joilla muutosta mahdollistetaan. Tähän liittyen erilaiset kokeilut, yhteistyön mahdollisuudet, keskusteleva ja erilaiset näkökulmat salliva ja huomioonottava toimintakulttuuri sekä aidon osallistumisen mahdollistaminen ovat avainasioita, joilla tuetaan luontoposiitiivisuuden tavoitteiden laaja-alaista omaksumista. Yhdessä tekemiseen tarvitaan myös "pois siiloista" -ajattelua ja läpileikkaavaa yhteistoimintaa sekä erilaisen osaamisen ja tiedon hyödyntämistä (yritykset, asukkaat, yhteisöt, kaupungin eri tahot).

4. HUOMIO:

Luonto mukaan kaupunginhallitukseen – luonnon ääni ei kuulu Vantaan kaupunkiorganisaatiossa nykyisillä hallinnollisilla menetelmillä.

Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille – Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023 -asiakirjan mukaan kestävän kehityksen poikkihallinnollisessa koordinoinnissa, tiedolla johtamisessa sekä kestävän kehityksen tavoitteiden integroimisessa kaupungin prosesseihin on vielä paljon kehitettävää. Myös mm. maa- ja asuntopoliittisiin linjauksiin sekä Vantaan yleiskaava 2020 liittyvissä luontotavoitteissa tarvitaan määrittelyjä, joilla periaatteet voidaan sisällyttää osaksi toimintakäytäntöjä. Esimerkiksi asemakaavoituksen osalta yleiskaavassa määriteltujen monimuotoisuuden erityisen arvokkaiden alueiden turvaamiseen ei riitä se, että nämä alueet jäävät rakentumattomiksi, vaan tämän ohella asemakaavoituksessa täytyy kiinnittää erityistä huomiota ekologisten verkostojen ja niiden toimintaedellytysten – kuten luonnonprosessien - turvaamiseen myös rakentuvien alueiden viheralueilla sekä yleisemmin luontonäkökulman huomioon ottamiseen alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Luonnon ääni on saatava kuuluviin laajemmin ja vaikuttavammin monenlaisissa kaupungin toiminnoissa ja toimintakäytännöissä – niissäkin, joissa sitä ei ole aiemmin osattu osalliseksi tunnistaa. Useat maat kuten Ecuador, Bolivia ja Uusi-Seelanti ovat myöntäneet lailliset oikeushenkilön oikeudet paikalliselle luonnolle ja jopa yksittäisille kohteille kuten joelle. Näin luonnon oikeuksien loukkaamisesta voi joutua lain mukaan vastuuseen. Käytännössä päätöksentekoon voidaan tuoda ns. luonnon edunvalvoja, jonka työtä tukee asiantuntijalausunnot.

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

5. HUOMIO:

Vantaasta luontoverkostojen ja vihersiltojen kaupunki
– Vantaa on väylien kaupunki, jossa myös kaupungin kasvu haukkaa luontoverkostojen elinvoimaa. Kaikessa maankäytön suunnittelussa tulee kohdistaa erityishuomio luontoverkostojen (metsä-, niitty- ja siniverkostojen) vahvistamiseen.

Resurssiviisauden tiekartan “Monimuotoinen luonto” -kaistan toimenpiteissä ovat hyvin edustettuna erilaiset verkostot, metsä-, niitty- ja siniverkosto, sekä omina kokonaisuuksinaan että ekologisia verkostoja koskeva selvitys, joka on osa viherrakenteen kehityskuvaa Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA). Toimenpiteissä on myös otettu yleisesti hyvin huomioon keskeisiä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen liittyviä tekijöitä (mm. luonnon kirjo ja luonnonympäristöjen kytkeytyneisyys).

Vantaa on kuitenkin väyläverkoston kirjomaa kaupunkikasvualuetta, mikä tuo erityisiä haasteita luontoverkostojen toimintaedellytysten turvaamiseen. Tähän liittyen onkin syytä tuoda kaikkeen maankäytön suunnitteluun aiempaa vahvemmin mukaan myös luonnonprosessit ja niiden toimintaedellytysten turvaaminen, ja näiden vaikutus luonnonympäristöjen elinvoimaisuuteen. Kehitystyötä tulee tehdä yhteistyössä Elyn, Väyläviraston ja valtion kanssa,

esim. etsitään yhdessä mahdollisuuksia vihersiltojen toteuttamiselle. Viherrakenne olisi syytä tuoda osaksi MAL-sopimuksia siten, että niihin voitaisiin sijoittaa vihreän infrastruktuurin toteuttamiskustannuksia.

6. HUOMIO:

Mahdollisuuksien tunnistaminen – Vantaa ei ole vielä tunnistanut kaikkia luonnon monimuotoisuuden positiivisia vaikutuksia tai sen tukemisen mahdollisuuksia. Vantaalla ne liittyvät tunnistettujen arvokkaiden luonnonympäristöjen lisäksi esimerkiksi kaupungin pitkään historiaan perinnebiotooppien ja uuselinympäristöjen muovaajana. Kaupungilla olisi erinomaiset mahdollisuudet profiloitua uudenlaisten, urbaanien kulttuuriympäristöjen luomisessa ja ottaa erityinen rooli luonnon monimuotoisuuden tukemisessa verrattuna muihin kasvaviin kaupunkeihin.

Luonnon monimuotoisuuden huomiointi on paljon muutakin kuin suojelualueita kaukana kaupungin sykkeestä. Vantaalla sijaitsee monia ihmistoiminnan myötävaikutuksesta lajistoltaan rikkaiksi kehittyneitä luontokohteita, kuten perinnebiotooppeja ja muita kulttuuriympäristöjä. Osalla niistä olisi potentiaalia kehittyä entistäkin monimuotoisemmaksi määrätietoisemman hoidon avulla. Toisaalta Vantaalla on myös valtava mahdollisuus luoda lisää uuselinympäristöihin lukeutuvia alueita, jotka voivat toimia jatkumona perinnebiotoopeille ja olla arvokkaita elinympäristöjä itsessään. Käytännössä kyse on luonnon monimuotoisuutta lisäävästä urbaanista viherrakentamisesta tai niittyjen palauttamisesta tai lisäämisestä viljelyalueille, joita Vantaalla on runsaasti. Kaupunkiympäristön monimuotoistaminen esim. kasvillisuuden lisäämisellä paikkoihin, jossa sitä ei ole aiemmin ollut, ja tuottamalla erilaisia eläinten pesä- ja ruokailupaikkoja on avain tulevaisuuden kulttuuriympäristöjen luomiseen, joissa ihminen elää kestävästi muun luonnon keskellä. Kulttuuri- ja uuselinympäristöjen lisäksi on tärkeää ymmärtää, mikä vetovoimatekijä Vantaan arvokkaat luontokohteet voivat olla, ja miten niiden kestäväää käyttöä ja miten luontosuhteen syventämistä niiden avulla on mahdollista edistää.

8 huomiota Vantaan luontotyön nykytilasta

7. HUOMIO:

Yhteinen toimintamalli tarpeen – Luontoposiitiivinen Vantaa -tavoite edellyttää monien toimenpiteiden osalta periaatteellisten kaupungin sisäisten linjausten ja niihin perustuvien toimintaohjeiden määrittelyä, jotta toimilla saadaan aikaan systemaattisia ja kattavia vaikutuksia. Toimintamallin tulee ottaa kokonaisvaltainen ja systeeminen näkökulma luontotyöhön, jotta se tarjoaa näköaloja uudenlaiseen tekemiseen. Tavoitteena on kaikkien toimialojen yhteinen päämäärä ja toiminta.

Luontoposiitiivinen Vantaa -tavoite liittyy monen eri tahon tekemiseen ja toimintaan, joten periaatteellisten linjausten ja toimintaohjeiden muodostaminen on tärkeää. Linjausten ja toimintaohjeiden määrittelyyn olisi hyvä osallistua monipuolisesti erilaisia tahoja ja näkökulmia. Tämä edistää sekä toimintaohjeiden ja -käytäntöjen sovellettavuutta että käytännön töissä tarvittavaa yhteistyötä ja oppimista.

Eri tahojen osallistumisen osalta olisi hyvä miettiä myös uusia resurssitehokkaita osallistumistapoja, joilla mahdollistetaan myös vaikkapa asukasyhdistysten tai pienten organisaatioiden osallistuminen mahdollisimman laaja-alaisesti aihealueen kehittämistyöhön (ilman kohtuutonta osallistumisrasitusta). Toimintamalli liittyy useampaan eri toimenpiteeseen, joita tässäkin työssä esitellään.

8. HUOMIO:

Resursointi kuntoon – Systeeminen luontoposiitiivisyystyö vaatii aikaa, eikä Vantaalla ole tällä hetkellä riittävästi resursseja luontoposiitiivisuuden edistämiseksi tarvittavassa mittakaavassa. Kaupungin tulisi kohdentaa omaa toimintaansa harkiten oikeisiin asioihin rajallisten resurssien puitteissa ja hyödyntää työssä mm. ulkopuolisia rahoituslähteitä.

Nykyiset resurssit eivät ole riittävät kunnianhimoisen luontoposiitiivisuus-tavoitteen edistämiseksi. Rajallisten resurssien puitteissa kaupungin tulisi toimia jatkossa entistä enemmän alustana, joka mahdollistaa eri toimijoiden, kuten yritysten, asukkaiden ja kolmannen sektorin tekemää luontoposiitiivisuustyötä. Vantaan vahva verkosto- ja yhteistyötapa tukee tätä.

Luontoposiitiivisuustyöhön tulee resursoida jatkossa enemmän budjettia ja lisäksi on tarpeen seurata aktiivisesti esim. ulkopuolisten rahoituslähteiden mahdollisuuksia. Toisaalta luontoposiitiivisilla toimintamalleilla voidaan jossain määrin säästää resursseja (esim. ylläpidossa) ja kohdentaa niitä tarpeellisempiin toimenpiteisiin, jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta tehokkaammin.

Resursoinnista tulee tehdä tarkempi suunnitelma, jossa huomioidaan erityisesti luontoselvityksiin sekä kunnossapitoon tarvittavat resurssit luontoposiitiivisuustavoitteen edistämiseksi.

Toimenpide-ehdotukset

Tässä työssä on määritelty huomioiden pohjalta kahdeksan toimenpidettä, joiden tavoitteena on erityisesti edistää luontopositiivisuutta Vantaalla.

Näin luet
toimenpide-
ehdotuksia

Huomiota, joihin
toimenpide liittyy on
havainnollistettu
kuvakkeilla

Otsikko kiteyttää toimenpide-ehdotuksen sisällön

Tausta

Tässä osiossa kuvataan toimenpiteiden taustaa ja tavoitteita tiiviisti. Tarkoituksena on avata sitä, miksi toimenpide on tärkeää toteuttaa.

Mitä tehdään ?

Tässä osiossa kuvataan mitä toimenpiteessä on tarkoitus tehdä.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: tässä kuvataan toimenpiteen välittömän tuotoksen mittaamista. Osiossa voidaan kuvata myös toimenpiteen tuloksen ja tavoitellun vaikutuksen mittaamista, mikäli se on tarkoituksenmukaisesti mahdollista.

Toimenpiteen toteutustahot:

Tässä kuvataan toimenpiteen vastuutahoja

Resurssit ja aikataulu:

Tässä osiossa arvioidaan toimenpiteen toteutuksen resursseja sekä tavoiteaikataulua

Tässä osassa kuvataan toimenpiteen vaikutusketjua välittömistä toimenpiteen tuotoksista kohti tuloksia sekä vaikutuksia.

Toimenpiteen välitön tuotos:
Mikä on toimenpiteen välitön tuotos? Esim. ohjelma, lisätieto

Toimenpiteen tuloksena:
Mitä tuloksia toimenpiteen tuotoksella on tarkoitus saada aikaan? Esim. miten tietoa hyödynnetään

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
Millaisia vaikutuksia toimenpiteen tuloksilla ajatellaan olevan? Esim. mitä hyötyä lisätiedosta on

2. Otetaan tieto tehokkaaseen käyttöön

Tausta

Monessa nykyisessä resurssiviisauden tiekartan toimenpiteessä tuotetaan tietoa luonnosta, mutta tiedon vaikuttavaa hyödyntämistä ei ole kuvattu. Tiedonhallinnan prosessien monipuolisella tarkastelulla ja määrittelyllä parannetaan näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta eli saadaan erityyppinen luontotieto vaikuttavasti käyttöön. Tiedonhallinnan prosesseilla tarkoitetaan tässä kaikkia tietoon liittyviä tekijöitä ja tapahtumia koko tiedon elinkaaren aikana. Se sisältää näin ollen mm. eri tahojen tietotarpeiden määrittelyn, tietosisällön ja tiedonhankinnan, tiedon tallentamisen, tiedonkäytön ja tietojen päivittämisen prosessit. Tiedonkäytön osalta on myös tärkeää pohtia, ketkä luontotietoa käyttävät ja kenen tulisi tehtävissään käyttää sitä, millaiset ovat heidän tietotarpeensa ja missä muodossa luontotieto on heille parhaiten hyödynnettävissä. Tämän ohella on myös arvioitava kenen tulisi saada luontotietoa käyttöönsä ja miten tieto avataan tähän käyttöön.

Mitä tehdään ?

Tarkennetaan nykyisten resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden luontotiedon hallinnan prosesseja ja seuranta siten, että toimenpiteissä tuotetun tiedon tietosisältö, tiedonkeruu, tiedon tallentaminen, tiedon jakaminen ja tiedon päivittäminen tukevat tiedon vaikuttavaa käyttöä. Työssä voidaan hyödyntää esim. nykyistä MATTI-järjestelmää. Toteutuksen tukena voidaan käyttää tässä työssä tuotettuja nykyisten toimenpiteiden arviointeja (Impact pathway -analyysi).

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Nykyisten resurssiviisauden toimenpiteiden luontotiedon hallinta on määriteltä uudelleen. Tiedonkäytön seuranta on määriteltä

Toimenpiteen tuloksen mittarit: Tiedonkäytön seurannan perusteella tietoa hyödynnetään toiminnoissa.

Toimenpiteen toteutustahot:

Kaikki nykyisten toimenpiteiden vastuutahot,

Resurssit ja aikataulu:

15 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit, ei sisällä MATTI-järjestelmän kehitystyötä); heti

Toimenpiteen välitön tuotos:
tarkennetut nykyisten toimenpiteiden luontotiedon hallinnan prosessikuvaukset

Toimenpiteen tuloksena:
Luontotieto saadaan paremmin käyttöön eri tahoilla ja tiedolla voidaan ohjata toimintaa

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
Luontotietoa hyödynnetään vaikuttavammin viherympäristön hallinnan prosesseissa

3. Priorisoidaan luontoposiitivisuuden edistämisen kannalta keskeisiä resurssiviisauden tiekartan toimenpiteitä

Tausta

Osa nykyisistä resurssiviisauden tiekartan toimenpiteistä on erityisen tärkeitä luontoposiitivisuuden edistämisen kannalta. Tällaisia nykyisiä toimenpiteitä ovat erityisesti tavoitteen 15. *"Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti."* toimet, kuten luonnonsuojelun toteutussuunnitelma laatiminen, inventointisuunnitelman laatiminen Vantaan luontotyypeistä ja lajistosta, ekologisten verkostojen selvityksen laatiminen (osana VIVAa) sekä tiedontuottaminen elinympäristöjen ja lajiston tilasta. Luontoposiitivisuuden näkökulmasta onkin hyvin tärkeää, että nämä toimenpiteet toteutetaan vaikuttavasti mahdollisimman pian. Tältä osin on syytä varmistaa että toimenpiteet kattavat myös uudet tietotarpeet, joita on tunnistettu tähän työhön liittyvissä työpajoissa (ks. Liitteenä olevat työpajojen sekä impact-pathway –analyysin tulokset).

Mitä tehdään ?

Toteutetaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteen 15. *"Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti."* mukaiset toimenpiteet mahdollisimman pian. Tarkennetaan toimenpiteitä siten, että niiden sisältö kattaa uudet tässä työssä tunnistetut tietotarpeet (ks. työpajan tulokset). Luontoselvityksien tuottamiseen varataan riittävästi resursseja.

Toimenpiteen välitön tuotos:
Luontoposiitivisuuden edistämisen kannalta keskeiset ensimmäiset toimenpiteet on toteutettu

Toimenpiteen tuloksena:
Luontoposiitivisuuden käytännön edistämiseksi päästään liikkeelle ja mahdollistetaan jatkotoimet

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
Edistetään resurssiviisauden tiekartan luontoposiitivisuuteen erityisesti liittyvää tavoitetta 15

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: resurssiviisauden tiekartan tavoitteen 15 mukaiset toimenpiteet on toteutettu

Toimenpiteen tuloksen mittarit: toteutettujen toimenpiteiden tuotoksia (esim. luonnonsuojelun toteutussuunnitelma) edistetään ja hyödynnetään toiminnassa

Toimenpiteen toteutustahot:

Vantaan ympäristökeskus ja yleiskaavoitus; mahdolliset konsulttityöt

Resurssit ja aikataulu:

Resurssit määritelty resurssiviisauden tiekartassa; luontoselvityksiin n. 100 000 € / vuosi eli yhteensä 400 000 € neljälle vuodelle (neljälle suuralueelle); toimenpiteiden tarkentaminen 5 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit); heti

4. Toimintamalli ja pilotti luontoposiitiivisuutta edistävälle yhteistyölle

Tausta

Kaupungin tulee rajallisten resurssien puitteissa toimia jatkossa enemmän mahdollistajana ja alustana luontoposiitiivisille toimintamalleille, kokeiluille ja innovaatioille, joita yritykset, asukkaat ja esim. kolmas sektori toteuttavat. Toimenpiteen tavoitteena on laatia ohjeet yhteistyömallin toteuttamiselle sekä ottaa toimintamalli käyttöön. Toimintamallin käyttöönoton tehostamiseksi käynnistetään alueellinen luontoposiitiivisuus-pilottihanke, jossa kehitetään yhteistyömallia yhdessä alueen yritysten, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Mitä tehdään ?

Laaditaan toimintamalli eri toimijoiden ja erityisesti kaupungin ja yritysten väliselle yhteistyölle luontoposiitiivisuuden edistämiseksi ja käynnistetään aluekohtainen pilottityö. Toimintamallin pohjana toimii kokonaisheikentymättömyyden malli, jota laajennetaan. Toimenpiteen tavoitteena on laatia ohjeet yhteistyömallin toteuttamiselle sekä ottaa toimintamalli käyttöön pilottialueella. Tutkitaan myös valtion mahdollisuuksia osallistua pilottihankkeeseen.

Toimenpiteen välitön tuotos:
Toimintamalli on laadittu ja aluekohtainen pilottityö käynnistetty

Toimenpiteen tuloksena:

Lisää tietoa eri toimijoiden välisestä yhteistyöstä luontoposiitiivisuuden edistämiseksi sekä tähän liittyviä kokeiluja yms.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Toimintamalli on laadittu ja mallin käyttö on käynnistetty pilottialueella.

Toimenpiteen tuloksen mittarit: Seurantatulokset osallistujien kokemuksista (seuranta määrittää toimintamallia laadittaessa)

Toimenpiteen toteutustahot:

Vantaan ympäristökeskus, kaavoitus, yrityspuoli Kiinteistöt ja tilat, kaupunkikulttuurin toimiala; Toimintamalli toteutetaan konsulttivetoisesti.

Resurssit ja aikataulu:

200 000 €, voidaan hyödyntää esim. EU:n Life-rahoituskanavaa; 2025-2026

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:

Eri tahojen tutustuminen toisiinsa, eri näkökulmien huomioon ottaminen ja tahojen välinen yhteistyö luontoposiitiivisuuteen liittyen; toimijoiden oivallukset luontoposiitiivisen toiminnan mahdollisuuksista

5. Tuotetaan luontokarttapalvelu Vantaasta

Tausta

Tämä toimenpide linkittyy kahteen edelliseen toimenpiteeseen, joissa on tuotettu tietoa sekä pohdittu sen vaikuttavaa hyödyntämistä. Toimenpide liittyy myös resurssiviisauden tiekartan tavoitteen 19. "Tehostetaan vieraslajien torjuntaa" toimenpiteeseen, jossa lisätään kuntalaisten vieraslajituntemusta sekä järjestetään asukkaiden kanssa vieraslajitalkoita.

Toimenpiteen tavoitteena on tuottaa vuorovaikutteisuutta sisältävä luontokarttapalvelu, jossa kerrotaan yleisesti luontoposiitivisuudesta sekä jaetaan tietoa kohteista, joissa esim. yritysten, yhteisöjen, asukkaiden ja koulujen olisi mahdollisuus konkreettisesti edistää luontoposiitivisuutta. Käytännössä tämä voi ensivaiheessa tarkoittaa erityisesti tietoa vieraslajien heikentämisestä luontoarvoista sekä näihin liittyvistä toimista. Karttapalvelussa voi olla myös osio, jossa kerrotaan Vantaan luonnon erityisarvoista ja niiden vaalimisen mahdollisuuksista. Yleisenä tavoitteena on aktivoida eri toimijoita luontoposiitiviseen toimintaan ja lisätä kaupunkilaisten "luontosydämenjälkeä".

Mitä tehdään ?

Tuotetaan kaikille avoin ymmärrettävästi havainnollistettu ja sanoitettu vuorovaikutteinen luontokarttapalvelu Vantaasta, joka sisältää tietoa arvokkaista ja potentiaalisesti arvokkaista sekä heikoista luontoarvokohteista, ja siitä, miten niitä voisi parantaa tai suojella. Vuorovaikutteisuus tarkoittaa tässä esimerkiksi sitä, että käyttäjillä on mahdollisuus laittaa palautelomakkeen kautta tietoa luontokohteiden tilasta tai kysyä luontoposiitivisuudesta ja sen edistämisestä. Toteutuksen osalta tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuus toteuttaa luontokarttapalvelu karta.vantaa.fi:n kautta ns. tarinakarttana ja toissijaisesti kehittämällä Vantaan karttapalvelun luontotieto-osiota.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Luontokartta on laadittu
Toimenpiteen tuloksen mittarit: luontokartan käyttöä seurataan kävijälaskurilla; seurataan myös luontokartan kautta tehtyjen yhteydenottojen määrää ja tyyppiä

Toimenpiteen toteutustahot:

Vantaan ympäristökeskus, mahdollinen konsulttityö

Resurssit ja aikataulu:

15 000 €. Luontokarttapalvelun kehittäminen ja toteuttaminen aloitetaan 2024 alussa.

Toimenpiteen välitön tuotos:
Luontokartta-palvelu on toteutettu

Toimenpiteen tuloksena:
tiedonjako Vantaan luonnon piirteistä paranee ja ulottuu nykyistä laajemmalle (mm. yritykset ja asukas-yhdistykset)

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
toimijoiden aktivointi erilaisiin luontotoimiin ja sitä kautta Vantaan luontoarvojen edistäminen sekä yleisempi ajattelutapojen muutos luontoposiitivisemmaksi

6. Laaditaan ja otetaan käyttöön ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun ohjeisto

Tausta

Resurssiviisauden tiekartassa kuvataan luontotiedon hyödyntämistä "ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun tueksi". Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on määriteltävä monialaisessa yhteistyössä mitä "ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelu" tarkoittaa, millaisia periaatteita siihen liittyy Vantaalla ja miten nämä periaatteet saadaan sisällytettyä osaksi kaupunkisuunnittelun erilaisia prosesseja ja käytäntöjä eri suunnittelualoilla. Lisäksi on tarkasteltava millaista luontotietoa suunnittelijat tarvitsevat ja voivat hyödyntää suunnittelutyössä. Toimenpiteeseen liittyy myös opastaminen ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun toteutukseen sekä jatkuva oppiminen ja ohjeiston kehittäminen tutkimustiedon ja kokeilujen perusteella. Ohjeiston käyttöönotossa on otettava huomioon uudenlaisten suunnitteluratkaisujen erot vallitseviin tavanomaisiin ratkaisuihin sekä tähän liittyvät muutostarpeet kaupunkisuunnittelun toteutuksessa sekä edelleen esimerkiksi rakentamisessa. Toimenpiteen vaikuttavuuden arviointia varten on määriteltävä kriteereitä, joilla "ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun" ratkaisuja voidaan arvioida.

Mitä tehdään ?

Määritellään, mitä Vantaalla tarkoittaa käsite "ekologinen kaupunkisuunnittelu". Tarkastellaan millaisista osa-alueista se muodostuu ja millaisia olemassa olevia suunnitteluperiaatteita ja -ohjeistoja siihen Vantaalla liittyy sekä millaista täydentävää ohjeistoa tarvitaan. Laaditaan monialaisessa yhteistyössä ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa täydentävä ohjeisto asemakaavoituksen ja tätä seuraavien suunnitteluvaiheiden tueksi siten, että Yleiskaava 2020 luontoon liittyvät periaatteet voivat toteutua. Ohjeisto voi sisältää uusimpia työkaluja kuten yleisten alueiden viherkerroin sekä AVA-laskenta (asemakaavojen vähähiilisyys arviointimenetelmä). Koulutetaan ja tuetaan kaupunkisuunnittelijoita ohjeiston käyttöönotossa ja käytössä. Määritellään ohjeiston käyttöön liittyvien ratkaisujen ja luontohyötyjen seuranta.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Ekologisen kaupunkisuunnittelun ohjeisto on laadittu. Kaupunkisuunnittelijoita on koulutettu ja opastettu ohjeiston käytössä ja ohjeisto on käytössä.

Toimenpiteen tuloksen mittarit: tunnistetaan suunnitteluratkaisuissa näkyvät ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun periaatteet sekä tähän liittyvät luontohyödyt

Toimenpiteen toteutustahot:

Vantaan ympäristökeskus, yleiskaavoitus ja asemakaavoitus, julkisten alueiden suunnittelu; Mahdollinen konsulttityö

Resurssit ja aikataulu:

60 000 €, voidaan hyödyntää esim. New European Bauhaus-rahoituskanavaa; 2025

Toimenpiteen välitön tuotos:

Ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun määrittely on tehty, täydentävä ohjeisto on laadittu ja otettu käyttöön

Toimenpiteen tuloksena:

Suunnitteluratkaisuissa näkyvät ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun periaatteet

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:

ohjeiston käytön avulla saatavat luontohyödyt kaupunkiympäristössä (mm. luonnonprosessien toiminnan varmistaminen, luontoverkostojen laadun ja kytkeytymisen paraneminen)

7. Laaditaan menetelmä vihertehokkuuden toteutumisen seurantaan

Tausta

Vihertehokkuus on Vantaan yleiskaavassa keskeinen käsite, ja siihen liittyy luonnon monimuotoisuustavoitteita. Asemakaavoitusvaiheessa on käytössä ”Vihertehokkuus – menetelmä” (erilaiset laskurit ymv.), jonka avulla on tarkoitus varmistaa riittävä kasvullinen ja läpäisevä pinta-ala asemakaavoitettavilla alueilla. Tässä toimenpiteessä laaditaan vihertehokkuuden seurantamenetelmä, jonka tavoitteena on tunnistaa täyttääkö asemakaavassa määritelty vihertehokkuus käytännössä kaavoituksen jälkeen alueen rakentuessa ja kehittyessä tavoitteensa luoda luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuin ympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen. Kehitettävällä seurantamenetelmällä voidaan tuottaa tietoa myös mm. GreenCityAccord –sitoumukseen liittyvien tavoitteiden seurantaan. Erilaiset uudet paikkatietoaineistot voivat tarjota mahdollisuuksia kattavaan ja yhtenäisillä kriteereillä toteutettuun kaupunkitasoiseen seurantaan.

Mitä tehdään ?

Laaditaan ja otetaan käyttöön menetelmä, jolla arvioidaan ja seurataan vihertehokkuuden tavoitteiden toteutumista asemakaavoituksen jälkeen alueen rakentuessa ja kehittyessä. Seurantamenetelmän kehittämisen lähtökohtana tunnistetaan erilaisten uusien paikkatietoaineistojen mahdollisuudet. Säädetään tarvittaessa seurannan tulosten perustella asemakaavoitusvaiheen vihertehokkuuden määrittelyä siten, että vihertehokkuus palvelee luontonäkökulmaa. Seuranta toteutetaan esimerkkikohteiden kautta case studeina.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Vihertehokkuuden seurantamenetelmä on laadittu. Menetelmää käytetään säännöllisesti vihertehokkuuden seurannassa.

Toimenpiteen tuloksen mittarit: Vihertehokkuus on hyvällä tasolla seurannan arviointikriteerien perusteella. Yhtenä arviointikriteerinä voidaan käyttää latvuspeittävyttä.

Toimenpiteen toteutustahot:

Kaavoitus, ympäristökeskus, rakennusvalvonta, tietopalvelut

Resurssit ja aikataulu:

40 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit); 2025-2026

Toimenpiteen välitön tuotos:
Vihertehokkuuden seurantamenetelmä on laadittu ja otettu käyttöön

Toimenpiteen tuloksena:
Vihertehokkuuden toteutumista seurataan systemaattisesti ja asemakaavoituksen vihertehokkuusmenetelmää säädetään tarvittaessa siten, että se täyttää tavoitteensa

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
Vihertehokkuus-menetelmä toimii, ja sen avulla saadaan rakennetun ympäristön luontohyötyjä–elinvoimaisempi kaupunkiympäristö niin ihmisille kuin muulle luonnolle.

8. Pilotti toiminnallisia luontokokemuksia tarjoavista tapahtumista

Tausta

Toimenpiteen tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia paikallisiin luontokokemuksiin, joissa ihmisillä on mahdollisuus kokea luontoa, arvostaa sitä, ottaa luonnosta vastuuta sekä oivaltaa sen ainutlaatuinen merkitys ihmisten kaikelle hyvinvoinnille. Vantaalla on jo hyvää kokemusta luontotapahtumista, ja esimerkiksi lähiluonto-opas- ja purotalkkaritoiminnasta. Toimenpiteessä luodaan ja kokeillaan pilottia toimintamallista, jonka avulla Vantaalla voidaan järjestää yhä enemmän toiminnallisia luontotapahtumia yhteistyössä esim. koulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Yritykset ja koulut tarvitsevat hyvin erilaisia toimintamalleja, jotka tulee huomioida pilotissa. Tapahtumat ja talkoot voivat olla esim. vieraslajien kitkentätalkoita, purokunnostuksia ja lajintunnistustyöpajoja, joissa kuntalaiset, yhteisöt ja yritykset, pääsevät käytännön tasolla luontoon ja sen merkitykseen käsiksi. Toimenpide yhdistyy osittain nykyisiin toimenpiteisiin ” Lisätään kuntalaisten vieraslajituntemusta sekä järjestetään asukkaiden kanssa vieraslajitalkoita.” sekä ”Linjataan toimintamallit ja varataan resurssit vieraslajien torjuntaan.”

Mitä tehdään ?

Laaditaan ja kokeillaan pilottia toimintamallista, jonka avulla Vantaalla järjestetään toiminnallisia luontotapahtumia, esim. talkoita, ”luontolaboratorioita” sekä yritystapahtumia. Toimintamalli laaditaan laajapohjaisesti, jolloin eri tahoja voidaan aktivoida ja sitouttaa toimintamallin toteutukseen sekä lisätä eri tahojen yhteistyötä. Toimintamallin kokeilun avulla mallia arvioidaan ja määritellään sen jatkokehittäminen.

Miten toimenpiteen toteutusta mitataan?

Toimenpiteen tuotoksen mittarit: Pilotti toimintamallista on laadittu, mallia on kokeiltu ja kokeilun tulokset on arvioitu. Linjaukset mallin kehittämisestä on tehty.

Toimenpiteen tuloksen mittarit: Toteutettujen tapahtumien ja talkoiden sekä niihin osallistuneiden henkilöiden ja tahojen määrä (ja yhteistyöverkostot). Sekä osallistujien kokemusten kartoitus ja tulosten analysointi.

Toimenpiteen toteutustahot:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala, ympäristökeskus. Toimintamalli voidaan toteuttaa konsulttityönä

Resurssit ja aikataulu:

30 000 €, voidaan hyödyntää esim. YM:n valtakunnallisia rahoituskanavia tai esim. New European Bauhaus-rahoitusta; 2025-2026

Toimenpiteen välitön tuotos:
Pilotti toimintamallista on laadittu, mallia on kokeiltu ja arvioitu, ja sen kehittämisestä on linjattu

Toimenpiteen tuloksena:
Lisää tietoa toiminnallisten luontotapahtumien järjestämisestä Vantaalla sekä tähän liittyvä eri tahojen aktivointi

Toimenpiteen tavoiteltu vaikutus:
Eri tahojen tutustuminen toisiinsa ja yhteistyö luontoposiitivisuuteen liittyen; toimijoiden oivallukset luontoposiitiivisen toiminnan mahdollisuuksista

Ihmiset muutosvoimana – viestintä ja vuorovaikutus

Osallistamisen voima

Luontoposiitivisuus tavoitteena vaatii muutoksia ajattelutavassa ja toimintamalleissa sekä Vantaan kaupungin sisäisessä työssä että vuorovaikutuksessa muihin sidosryhmiin. Tämänkaltaisen muutos syntyy yhteistyöllä ja sitoutumisella. Siksi tässä työssä on ollut tärkeää tunnistaa työn kannalta keskeiset Vantaan kaupungin hallintorakenteet, toimijat ja sidosryhmät sekä toimintatavat, jotka ovat vaikuttavimpia ja toimivimpia kussakin tilanteessa.

Vuorovaikutus voidaan jakaa asioiden yksisuuntaiseen informointiin tai viestintään, konsultointiin, osallistamiseen tai yhteistyöhön. Kaikkein vaikuttavinta ja kiinnostavinta on yhteistyö tärkeimmiksi tunnistettujen sidosryhmien kanssa. Se onnistuu kuitenkin ainoastaan, jos osapuolet ovat sitoutuneita yhteiseen tavoitteeseen ja yhteistyön menetelmät vastaavat osapuolten tilanteisiin (esim. resurssien osalta).

Seuraavilla sivuilla on esitelty viestinnän ja vuorovaikutuksen vaikuttavimpia ja tässä ajankohdassa tarpeellisimpia keinoja edistää Vantaan luontoposiitivisuus –tavoitetta. Toimenpiteet on kerätty työssä toteutettujen kaupungin sisäisen ja sidosryhmätyöpajojen kautta.

Lokakuussa 2023 järjestetyssä
Luontoposiitivinen Vantaa
-sidosryhmätyöpajassa pohdittiin
osallistamisen keinoja ja sidosryhmien
tarpeita yhteisen luontotyön
edistämiseksi. Kuva: Ramboll.

Tärkeimmät sidosryhmät muutokseen

Työssä on tunnistettu sekä Vantaan kaupungin että muiden toimijoiden välisten työpajojen ja keskusteluiden kautta useita eri sidosryhmiä, joiden sitoutuminen on olennaista työn tavoitteen saavuttamisen kannalta. Tässä listatut sidosryhmät ovat tärkeimpiä Vantaan luontoposiitivisuus –tavoitteen saavuttamisessa perustuen joko heidän toiminnan laajuuteen, vaikuttavuuteen, päätöksentekovaltaan tai tärkeään rooliin systeemissä muutoksessa.

Keskeisenä toimijana on Vantaan kaupunki, jonka tehtävänä on fasilitoida ja koordinoita yhteistyötä ja vuorovaikutusta.

Yritykset ja elinkeinonharjoittajat

- Vantaan konserniyhteisöt
- alueen suurimmat yritykset, mm. Fazer, HK Scan, SRV
- erityisesti rakennussektorin yritykset ja toimijat
- pienet ja keski-suuret yritykset
- elinkeinoelämää edustavat järjestöt ja verkostot, esim. kaupungin elinkeinopalvelu, Vantaan yrittäjät ry, Kauppakamari

Asukkaat

- Asukasyhdistykset, kotiseutuyhdistykset, harrastusyhdistykset, Martat jne.
- Vantaan asukkaat vauvasta vaariin, erityistä huomiota:
- Lapset ja nuoret (Vantaan luontokoulu, paikalliset päiväkodit ja koulut, nuorisojärjestöt, nuorisovaltuusto)
- Maahanmuuttajat (monikulttuuriasiain neuvottelukunta)
- Vammaisneuvosto

Päätöksentekijät

- Johto
- Luottamushenkilöt
- poliitikot

Media

- paikallismedia (lehdet, radio) ja valtakunnallinen media
- verkkosivut
- sosiaalinen media (kaupungin ja myös tunnistettujen tärkeiden tahojen some)

Järjestöt ja muut organisaatiot

- ympäristöjärjestöt, luonnonsuojelujärjestöt (mm. WWF, Tringa, SLL, Virtavesien hoitoyhdistys VIRHO, Uudenmaan virkistysalueyhdistys)
- metsästys- ja kalastusseurat?
- urheilu- ja liikuntajärjestöt
- asukasyhdistykset
- vanhuksia, vammaisia ja muita erityisryhmiä edustavat järjestöt ja verkostot

Muut:

- Maanomistajat, maanviljelijät, metsänomistajat
- metsänhoitopiirit
- Naapurikunnat, maakuntaliitto
- ELY-keskus
- Väylävirasto
- Muut asiantuntijaorganisaatiot, kuten KEINO, Motiva, LUKE, THL

3 viestinnän ja vuorovaikutuksen tekoa Vantaalle luontoposiitivisuuden tukemiseksi

1

Luodaan Vantaalle luontoposiitivisuutta tukeva brändi

Vantaa on matkalla kohti luontoposiitivisuutta ja sen tukemiseksi tarvitaan selkeää kommunikaatiota ja yhtenäistä viestiä (isosta kuvasta yksittäisiin kohteisiin), tiedonjakoa ja teeman tunnettuutta sekä kaupunkilaisten että paikallisten yritysten ja muiden toimijoiden joukossa. Vantaalla on myös mahdollisuus tulla tunnetuksi luontoposiitivisesta strategiastaan.

Toimenpiteenä suunnitellaan ja toteutetaan Luontoposiitiivinen Vantaa –brändi, joka sisältää selkeän viestintäsuunnitelman. Suunnitelman teossa huomioidaan Vantaan kaupungin sisäinen viesti sekä ulkoinen viesti jopa valtakunnan median tasolle. Tavoitteena on muuttaa Vantaaseen liitettyjä mielikuvia, mutta myös lisätä suuren yleisön ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta ja nostaa Vantaa edelläkävijänä esille.

Resurssit ja aikataulu:

- Viestintäsuunnitelman konkretisointi 2024
- Viestinnällinen asiantuntijasparraus 30 000 € (voidaan toteuttaa konsulttityönä); 2024
- Brändin kehittäminen + 50 000 € (voidaan toteuttaa konsulttityönä); tarvittaessa
- Voidaan hyödyntää esim. New European Bauhaus-rahoituskanavaa

2

Tietopaketit luontoposiitivisuudesta

Yhtenäisen tavoitteen ja viestin jalkauttaminen vaatii kolmen tyyppisiä viestinnällisiä kokonaisuuksia.

1. Kaupungin sisäinen Luontoposiitiivinen toiminta Vantaalla –playbook, joka kuvaa organisaation sisäisiä toimintatapoja. Erityisesti kaupunkisuunnittelun ja kunnossapidon luontoposiitivisuuden ohjeistus tulee nostaa esiin. **Voidaan yhdistää toimenpiteeseen 6.**
2. Tietopaketti yrityksille luontoposiitiivisista toimintatavoista ja konkreettisista luontotoimenpiteistä, joita he voivat tehdä toteuttaa omassa organisaatiossaan (mm. kartta paikoista, yhteyshenkilöt ym.). **Voidaan yhdistää toimenpiteeseen 4.**
3. Kaupunkilaisen luontoposiitivisuus-tietopaketti helposti ymmärrettävässä ja selkeässä muodossa (sisältäen kuvaavia faktoja esim. villin kaupunkiluonnon tarkoituksesta, luonnon hinnasta ja positiivisista vaikutuksista ym.). Paketti sisältää myös materiaalia suoraan esim. someen. **Voidaan yhdistää toimenpiteeseen 4.**

3

Perustetaan osallistava alusta luontoposiitiivisille teoille

Tukemaan ja jakamaan Vantaan luontoposiitiivisia tekoja ja toimintatapoja tulee kehittää ja perustaa prosessimainen alusta, jonka kautta eri tahot kuten asukkaat ja yritykset voivat osallistua.

Alustan tulee mahdollistaa joustavampia osallistumisen tapoja sekä paikan ottaa kantaa. Se voi olla esim. nettisivusto tai muu foorumi, jossa jaetaan luontoposiitiivisia tekoja, tiedotetaan osallistumisen mahdollisuuksista (esim. talkoot, luontokävelyt, materiaalit ym.). Se on matalan kynnyksen paikka, josta yritykset, asukkaat ja muut toimijat saavat tukea ja voivat luoda verkostoa kohti yhteistä tavoitetta. Alustan toiminnan kautta voidaan esim. asukkaille luoda ”Nature Lab”-tyyppistä toimintaa, jossa kerätään esim. tietoa paikallisista lajeista. Yrityksien osallistaminen taas vaatii oman tyyppistä lähestymistapaa. **Voidaan yhdistää toimenpiteeseen 4. ja 5.**

Muita viestinnän ja vuorovaikutuksen toimenpiteitä

Vaikutavuus

Osallistaminen

- **Yritykset:** esim. yritysten piha-alueet ja ympäristö-ohjeita, vinkkejä, työpajoja, seminaareja, tyky-päivillä vieraslajitalkoisiin ym.
- **Luontotalkoot** mahdollisimman laajasti (maahanmuuttajat, eri ikäiset)
- **Koulut ja päiväkodit mukaan luontotyöhön ja luonnosta oppimiseen:** esim. työkaluja oppilaslähtöisten projektien toteuttamiseen, luontoretket, talkoot, vieraslajihavainnot, "Täti/Setä Vihreä"
- **Rakennusvalvonta ja Lupapalvelut:** Rakentamisen vaikutusten valvonta (mm. kasvillisuus tonteilla ja tontin rajoilla sekä kasvillisuuden huomiointi ratkaisuisissa)
- Metsänhoidon asiantuntijat, hankinnasta vastaavat

Informointi / viestintä

- **Tieto ja osaaminen oppilaitoksissa:** koulutus tai viestintä luontoposiitiivisuus-tavoitteista ja keinoista
- **Luonnon arvoista ja monimuotoisuudesta tiedottaminen:** esim. hyvät hanke-esimerkit mediassa, paikalliset opasteet, koulutukset, onnistuneet prosessit (erityisesti sisäisesti tiedottaen)
 - Myös sisäinen tiedottaminen suunnittelijoille (esim. katusuunnittelu, rakennussuunnittelijat).
- **yksityisten maanomistajien informointi** ekologisista verkostoista, mahdollisuus METSO-rahoitukseen selvitettävä

Yhteistyö

- **Johto:** luontoposiitiivisuus-tavoitteen ja resurssien varmistaminen
- **Kaupunkiympäristön ja kunnossapidon välinen yhteistyö:** sovitaan yhteiset reunaehdot, kohteet sekä tavoitteet luontoposiitiivisuuden edistämiseksi
- **Kuntien välinen yhteistyö:** säännöllinen keskustelu ja työpajat vertaisten eli samaa työtä tekevien naapurikuntien kanssa
- **Yhteistyö järjestöjen ja yhdistysten kanssa** (esim. WWF, Tringa, VIRHO, [Villi Vyöhyke ry](#)) kaupunkiluonnon monipuolistamiseen ja yhdessä oppimiseen
- **Kauaskantoinen näkökulma ja panostus lapsiin ja nuoriin** yhteistyössä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan, nuorisovaltuuston ym. toimijoiden kanssa
- **ELY ja Väylävirasto:** esim. vihersiltojen ja avariensuojien toteuttaminen

Konsultointi

- Luke ja THL: Osaaminen monimuotoisuuteen liittyvistä terveysvaikutuksista
- Forum Virium: paljon uutta tietoa kaupunkivihreästä
- Uudenlaiset tavat viestiä (esim. [erätaukotekniikka](#))
- Yksittäisten yritysten ja Vantaan konserniyhteisöjen hyvät käytännöt:
 - VAV ja VTK jakamaan mallia luontoarvoiltaan monimuotoisesta pihojen vihersuunnittelusta ja -hoidosta
 - One-to-one keskustelut yritysten kanssa
- Kuntaliitto: esim. SDG-sparrauksessa luontoposiitiivisuus keskusteluun
- Konsulttiyhteistyö: esim. kaupungin sisäisen joukkorahoitusmallin kehittäminen arvokkaiden luontoalueiden suojeluun, selvitykset, luontotieto

Kiteytykset Vantaan luontotyön kehittämismahdollisuuksista

Nykyisten toimenpiteiden potentiaalin parempi hyödyntäminen

Yhdessä tekemällä ja oivaltavalla oppimisella kohti syvää systeemistä muutosta

Luonnon ääni kuuluville - Vantaan luonnon erityispiirteiden ja mahdollisuuksien huomioon ottaminen

Periaatteet vaikuttaviksi toimintatavoiksi ja käytännöiksi eri tasoilla ja eri tahoilla

Yhteenveto: Kohti luontoposiitiivisuutta

Vantaa on tässä työssä asettanut kunnianhimoisen tavoitteen kaupungin luontoposiitiivisuuden suhteen. Tavoitteeseen pääseminen vaatii laajaa panosta koko Vantaan kaupungin ja sen yhteisöjen toimintakentältä, toimenpiteiden menestyksestä toteutusta, monialaista yhteistyötä, täysin uusia ajattelu- ja toimintatapoja sekä resursseja. Mikäli toimet saadaan toteutettua tavoitteiden mukaisesti, näyttäytyy Vantaan luonnontila ja luontotyö vuonna 2030 täysin uudella, jopa mullistavalla tavalla nykytilaan verrattuna!

Työssä on tarkasteltu systeemianalyysin, benchmark-tarkastelun ja vuorovaikutuksen keinoin Vantaan luontotyön tilaa. Niiden pohjalta on tehty huomioita Vantaan luontotyön nykytilasta, muodostettu määritelmä ja tavoite luontoposiitiivisuudesta Vantaalla sekä tehty toimenpide-ehdotukset kohti luontoposiitiivisuutta. Työ täydentää Vantaan Resurssiviisauden tiekartan –tavoitteita.

Kiteytettynä Vantaan luontotyössä tulee jatkossa huomioida seuraavat näkökulmat:

- **Nykyisten toimenpiteiden potentiaalin parempi hyödyntäminen:** tunnistetaan vaikutusmekanismit ja toimenpiteiden tulokset, parannetaan luontotiedon hallinnan prosesseja ja seuranta
- **Luonnon ääni kuuluville - Vantaan luonnon erityispiirteiden ja mahdollisuuksien huomioon ottaminen:** toteutetaan vuorovaikutteinen Vantaan luontokarttapalvelu, aloitetaan Resurssiviisauden tiekartan kohdan 15 tavoitteista, joissa *”Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.”*
- **Yhdessä tekemällä ja oivaltavalla oppimisella kohti syvää systeemistä muutosta:** luodaan toimintamalli, jonka avulla Vantaalla järjestetään toiminnallisia luontotapahtumia sekä toimintamalli eri toimijoiden väliselle yhteistyölle luontoposiitiivisuuden edistämässä
- **Periaatteet vaikuttaviksi toimintatavoiksi ja käytännöiksi eri tasoilla ja eri tahoilla:** luodaan ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun ohjeisto, kehitetään menetelmä vihertehokkuuden tavoitteiden toteutumisen seurantaan alueiden rakentuessa ja kehittyessä

Luontoposiitiivisuus-tavoitteen saavuttaminen vaatii erityisesti yhteistyötä, sitouttamista ja selkeää viestintää. Tätä varten työssä on tunnistettu kolme viestinnän ja vuorovaikutuksen tekoa työn tukemiseksi. Nämä ovat Vantaan luontoposiitiivisuus-brändin luominen, eri kohderyhmille tuotetut tietopaketit siitä, miten he voivat osallistua luontotyöhön sekä osallistava alusta luontoposiitiivisille teoille.

Toimenpiteet tiivistettynä

Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho	Resurssit ja aikataulu
Resurssiviisauden tiekartan vaikuttavampi hyödyntäminen; tarkennetaan olemassa olevia toimenpiteitä ja tuloksia vaikutusmekanismin osalta.	Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet on määritelty uudelleen, siten että toimenpiteiden tavoitteet on täsmennetty, toimenpiteiden tavoitellut tulokset ja vaikutukset on kuvattu.	Kaikki nykyisten toimenpiteiden vastuutahot	15 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit); heti
Otetaan tieto tehokkaaseen käyttöön; Tarkennetaan nykyisten resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden luontotiedon hallinnan prosesseja ja seuranta siten, että toimenpiteissä tuotetun tiedon tietosisältö, tiedonkeruu, tiedon tallentaminen, tiedon jakaminen ja tiedon päivittäminen tukevat tiedon vaikuttavaa käyttöä.	- Nykyisten toimenpiteiden luontotiedon hallinta on määritelty uudelleen. - Tiedonkäytön seuranta on määritelty - Tiedonkäytön seurannan perusteella tietoa hyödynnetään toiminnoissa.	Kaikki nykyisten toimenpiteiden vastuutahot	15 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit, ei sisällä MATTI-järjestelmän kehitystyötä); heti
Priorisoidaan luontoposiitiivisuuden edistämisen kannalta keskeisiä resurssiviisauden tiekartan toimenpiteitä; Toteutetaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteen 15. <i>"Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti."</i> mukaiset toimenpiteet mahdollisimman pian sisältäen luontoselvitykset	- Resurssiviisauden tiekartan tavoitteen 15 mukaiset toimenpiteet on toteutettu - Toteutettujen toimenpiteiden tuotoksia (esim. luonnonsuojelun toteutussuunnitelma) edistetään ja hyödynnetään toiminnassa	Vantaan ympäristökeskus ja yleiskaavoitus; mahdolliset konsulttityöt	Resurssit määritelty resurssiviisauden tiekartassa; luontoselvityksiin n. 100 000 € / vuosi eli yhteensä 400 000 € neljälle vuodelle (neljälle suuralueelle); toimenpiteiden tarkentaminen 5 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit); heti
Toimintamalli ja pilotti luontoposiitiivisuutta edistävälle yhteistyölle eri toimijoiden ja erityisesti kaupungin ja yritysten väliselle yhteistyölle luontoposiitiivisuuden edistämässä ja käynnistetään aluekohtainen pilottityö. Toimintamallin pohjana toimii kokonaisheikentymättömyyden malli, jota laajennetaan. Tuotetaan tietopaketit yrityksille ja asukkaille ja tiedostetaan niistä viestintäsuunnitelman mukaisesti.	- Toimintamalli on laadittu ja mallin käyttö on käynnistetty pilottialueella. - Seurantatulokset osallistujien kokemuksista (seuranta määritellään toimintamallia laadittaessa)	Vantaan ympäristökeskus, kaavoitus, yrityspuoli Kiinteistöt ja tilat, kaupunkikulttuurin toimiala; Toimintamalli toteutetaan konsulttivetoisesti.	200 000 €, voidaan hyödyntää esim. EU:n Life-rahoituskanavaa; 2025-2026

Toimenpiteet tiivistettynä

Toimenpide	Mittarit	Vastuutaho	Resurssit ja aikataulu
Tuotetaan luontokarttapalvelu Vantaasta; kaikille avoin ja ymmärrettävä vuorovaikutteinen luontokarttapalvelu, joka sisältää tietoa arvokkaista ja potentiaalisesti arvokkaista sekä heikoista luontoarvokohteista, ja siitä, miten niitä voisi parantaa tai suojella	- Luontokartta on laadittu - Luontokartan käyttöä seurataan kävijälaskurilla; seurataan myös luontokartan kautta tehtyjen yhteydenottojen määrää ja tyyppiä	Ympäristökeskus, mahdollinen konsulttityö	15 000 €; Luontokarttapalvelun kehittäminen ja toteuttaminen aloitetaan 2024 alussa.
Määritellään, laaditaan ja otetaan käyttöön ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun ja toteutuksen ohjeisto; Ohjeisto voi sisältää uusimpia työkaluja kuten yleisten alueiden viherkerroin sekä AVA-laskenta (asemakaavojen vähähiilisyden arviointimenetelmä).	- Ohjeisto on laadittu. Suunnittelijoita on koulutettu ja opastettu ohjeiston käytössä ja ohjeisto on käytössä. - tunnistetaan suunnitteluratkaisuissa näkyvät ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun periaatteet sekä tähän liittyvät luontohyödyt	Ympäristökeskus, yleiskaavoitus ja asemakaavoitus, julkisten alueiden suunnittelu; Mahdollinen konsulttityö	60 000 €, voidaan hyödyntää esim. New European Bauhaus-rahoituskanavaa; 2025
Laaditaan menetelmä vihertehokkuuden toteutumisen seurantaan; tavoitteiden toteutumista seurataan asemakaavoituksen jälkeen alueen rakentuessa ja kehittyessä. Seuranta toteutetaan esimerkkikohteiden kautta case studeina.	- Vihertehokkuuden seurantamenetelmä on laadittu. Menetelmää käytetään säännöllisesti vihertehokkuuden seurannassa. - Vihertehokkuus on hyvällä tasolla seurannan arviointikriteerien perusteella. Yhtenä arviointikriteerinä voidaan käyttää latvuspeittävyttä.	Kaavoitus, ympäristökeskus, rakennusvalvonta, tietopalvelut	40 henkilötyöpäivää (sisäiset resurssit); 2025-2026
Pilotti toiminnallisia luontokokemuksia tarjoavista tapahtumista; Laaditaan ja kokeillaan pilottia toimintamallista, jonka avulla Vantaalla järjestetään toiminnallisia luontotapahtumia, esim. talkoita, ”luontolaboratorioita” sekä yritystapahtumia laaja-alaisesti.	- Pilotti toimintamallista on laadittu, mallia on kokeiltu ja kokeilun tulokset on arvioitu. Linjaukset mallin kehittämisestä on tehty. - Toteutettujen tapahtumien ja talkoiden sekä niihin osallistuneiden henkilöiden ja tahojen määrä (ja yhteistyöverkostot). Sekä osallistujien kokemusten kartoitus ja tulosten analysointi.	Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala, ympäristökeskus. Toimintamalli voidaan toteuttaa konsulttityönä	30 000 €, voidaan hyödyntää esim. YM:n valtakunnallisia rahoituskanavia tai esim. New European Bauhaus-rahoitusta; 2025-2026
Suunnitellaan ja toteutetaan Luontoposiitiivinen Vantaa –brändi; tavoitteena on muuttaa Vantaaseen liitettyjä mielikuvia, mutta myös lisätä suuren yleisön ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta ja nostaa Vantaa edelläkävijänä esille.	- Luontoposiitiivinen Vantaa-brändi kehitetty - Brändi ja viestintämalli otettu käyttöön viestinnässä	Viestintä, ympäristökeskus	Viestinnällinen asiantuntijasparraus 30 000 €, brändin kehittäminen + 50 000 €; 2024-2025. Voidaan hyödyntää esim. New European Bauhaus-rahoituskanavaa

Suosituksat jatsoon

- Luontopositiivinen Vantaa 2030 –toimenpiteet viedään Ympäristövahtiin, jonka kautta niiden edistymistä seurataan. Työn edistämiseksi tulee sopia sisäinen organisoituminen, esim. monialainen seurantaryhmä, joka varmistaa toimenpiteiden toteutumisen sekä niistä viestinnän. Osa asioista voidaan käsitellä strategiaryhmässä.
- Kokonaisheikentymättömyyden malli valmistuu vuoden 2024 aikana.
- Toimenpiteet ja niiden kustannusvastuut tulee määritellä ja vyöryttää tammikuusta 2024 lähtien kaupungin 2025 vuoden budjetin valmisteluun.
- Aloitetaan pilottineuvottelut yritysten kanssa ensi vuonna (jo yksi selkeä pilottikohde Itä-Hakkilassa Senaatti-kiinteistöjen ja Migrin kanssa).
- Suunnitellaan päätöksentekoprosessi vuoden 2024 aikana, jolloin tarvitaan myös poliittinen sitoutuminen. Valmistellaan kokonaisuutta päätöksentekoon viimeiselle valtuustokaudelle ennen 2030 osana Resurssiviisauden tiekarttaa.
- Kaavoituksessa on jo nyt työn alla kaavoituksen käsikirja, jota jatkotyöstetään toimenpiteiden pohjalta. Esim. kaavojen vaikutusten arvioinnissa voisi olla mukana myös luontopositiivisuuden arviointi.

Vantaan kaupunki 2023

Mari Siivola, Anna Ojala, Jari Viinanen, Ville Selonen, Jarmo Honkanen, Laura Muukka, Tina Kristiansson, Antti Kari, Henry Westlin, Milla Hamari, Sonja Lindroos ja Sampo Perttula

Ramboll

Saara Vauramo, Katri Einola, Jani Järvi, Mervi Kokkila, Laura Ahopelto, Tiia Valtonen ja Hanna Keskinen

1

Impact Pathway -analyysi

2

Benchmark-selvitys

3

Työpajojen tulokset

Luontopositiivinen Vantaa 2030

Liite 1. Nykytilatarkastelu – nykyisten toimenpiteiden
impact pathway -analyysi
TULOKSET

Nykytilatarkastelu

Nykytilatarkastelu muodostuu kahdesta osasta:

1. Luontonäkökulma maankäytön ja kaupunkisuunnittelun linjauksissa

=> Yleiskuva luontoon liittyvistä linjauksista ja periaatteista Vantaan kehittämisessä

2. Arviointi nykyisistä toimenpiteistä, joilla Vantaalla pyritään ”Luonto on monimuotoista” -tavoitteeseen

=> Monipuolinen kokonaiskuva **kaupungin vihreään infrastruktuuriin*** kohdistuvien toimenpiteiden mahdollisuuksista, vaikuttavuudesta, systeemisydestä sekä nykyisiin toimiin liittyvistä lisätoimenpiteiden tarpeista. Kaupungin vihreän infrastruktuurin voidaan ajatella muodostuvan sosiaalista, ekologista ja teknisistä osasysteemeistä.

* **Kaupungin vihreä infrastruktuuri:** Strategisesti suunniteltu verkosto, johon kuuluu niin luonnollisia kuin ihmisen luomiakin viheralueita, pihojen kasvullisia osia, pienvesiä ja vesialueita ja muita fyysisiä luonnon elementtejä, ja joka on suunniteltu tuottamaan erilaisia ekosysteemipalveluja ja jota hoidetaan tässä tarkoituksessa. (ViherKARA, 2013. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/8fbefe64-8ec2-431d-bc73-59e778d83a46/content>)

Luontonäkökulma maankäytön ja kaupunkisuunnittelun keskeisissä linjauksissa

Yleisesti – luontonäkökulma on mukana keskeisissä linjauksissa eri tasoilla

Luontonäkökulma on mukana monissa keskeisissä maa- ja asuntopoliittisiin linjauksiin (v. 2022) liittyvissä päämäärissä

- Ollakseen vaikuttavia päämääriin liittyvä **toimet tarvitsevat täydentävää määrittelyä siitä, mitä linjaukset tarkoittavat käytännön prosesseissa**
- Yleisemmin voidaan määritellä, että ”puheen tai kirjoituksen” tasolta on päästävä ”ajattelutapojen”, ”organisoinnin” ja ”tekemisen” tasoille – toimijoihin ja prosesseihin – kiinni systeemeihin.

Vantaan yleiskaava 2020

- painottaa nykyisen kaupunkirakenteen eheyttämistä, tiivistämistä ja uudistamista. Luonnon monimuotoisuuden säilyminen on nostettu keskeiseksi kaupungin kehittämisen reunaehdoksi. Luontoon ja viherympäristöön liittyen yleiskaavaan on määritely ekologinen verkosto ja lisää luonnonsuojelualueita sekä linjauksia lähipuistojen ja virkistysalueiden määrästä sekä rakentamisen vihertehokkuudesta asunto- ja työpaikka-alueilla.
- voi tarkoittaa monimuotoisuudeltaan erityisen arvokkaiden alueiden turvaamista rakentumattomina, mutta vaatii toteutuakseen onnistuneen ekologisten verkostojen ja niiden toimintaedellytysten turvaamisen; tämä puolestaan asettaa erityisiä vaatimuksia myös rakentuvien alueiden viheralueille ja luontonäkökulman huomioon ottamiselle asemakaavoituksessa, alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa => **tarvitaan ekologisen kaupunkisuunnittelun – määriteltävä laajapohjaisesti osallistuen, sitouttaminen**
- Vihertehokkuus – käsitteenä keskeinen kaavassa – siihen liittyy vaikuttavuustoiveita; miten varmistetaan, että vihertehokkuuslaskuri ja sen vaikutus todella näkyy rakentuvilla alueilla => **tarvitaan seuranta vihertehokkuuden käytännön toteutuksesta – tältä osin kannattaa hyödyntää paikkatiedon mahdollisuudet seurantatiedon hankinnassa**

”Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille – Vantaan kestävän kehityksen raportointi 2023”

- Vantaalla laadittu vapaaehtoinen raportti (Voluntary Local Review)
- Raportin mukaan *”Vantaa on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja edistämiseen monien kansainvälisten sopimusten sekä EU:n ja kansallisen lainsäädännön kautta. Myös kaikki valtuustoryhmät sitoutuivat vuodet 2021–2023 kattavassa valtuustosopimuksessa laatimaan pitkän aikavälin strategian mittareineen lähiluonnon ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.”*
- kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseen tehdään Vantaalla laajasti töitä, mutta **työn poikkihallinnollisessa koordinoinnissa, tiedolla johtamisessa sekä kestävän kehityksen tavoitteiden integroimisessa kaupungin prosesseihin on vielä paljon kehitettävää (liittyy siten edellä kuvattuun tarpeeseen päästä kiinni systeemeihin)**

Metsänhoidon periaatteet

- Periaatteet on laadittu Vantaan kaupungin Viheralueyksikössä. Ohjausryhmässä on ollut jäseniä kaupungin eri yksiköistä sekä Suomen Luonnonsuojeluliitosta. Ohjausryhmä on kokousten lisäksi tehnyt kaksi maastokäyntiä. Metsänhoidon periaatteiden luonnos on ollut nähtävillä kaupungin verkkosivuilla. Periaatteista on pyydetty lausunnot keskeisiltä lautakunnilta ja kommentteja metsää käyttäviltä yhdistyksiltä. Periaatteet hyväksytään teknisessä lautakunnassa. (Vantaan kaupunki, 2017)
- Periaatteissa on kuvattu miten luonnon monimuotoisuus otetaan huomioon kaupungin omistamilla metsäalueilla.
- Erilaisten luontoarvokohteiden osalta määritellään kohteiden rajausta metsäsuunnitelmassa, metsänkäsittelyn ehtoja ja toteutustapoja sekä alueiden hallinnan ja käytön toimintaprosesseja. Lisäksi määritellään yleisemmin luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamisesta metsänhoidossa erilaisilla kohteilla. Viheralueiden hoitoluokituksen osalta kuvataan metsäisten hoitoluokkien luokitteluperusteita sekä hoidon periaatteita. Tältä osin on syytä ottaa huomioon, että Vantaan kaupunki ei hoida metsiään taloustuottotavoittein, joten ”Talousmetsä” –hoitoluokka ei ole käytössä. Metsänhoidon toteutuksen osalta periaatteissa kuvataan metsänhoidon toteutusprosessia sekä määritellään metsänkäsittelyn pääasialliset toimenpiteet sekä näihin liittyvät linjaukset. Periaatteissa kuvataan myös toimenpiteitä poikkeustapauksissa (esim. metsätuhot), metsänhoitoon liittyvää vuorovaikutusta, tiedotusta ja lupamenettelyitä sekä metsänhoidon seurantaa.

Arviointi nykyisistä toimenpiteistä, joilla Vantaalla pyritään ”Luonto on monimuotoista” -tavoitteeseen

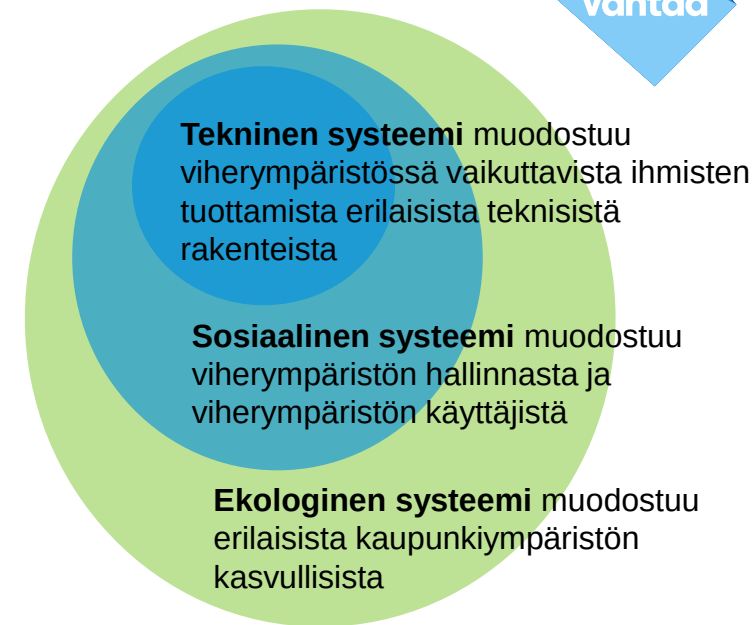

Innovaatioiden Vantaa –strategiassa 2022-2025 painotetaan halua säilyttää luonnon monimuotoisuus, lisätä asukkaiden ympäristövastuutaitoja sekä huolehtia siitä, että kaupunkikeskuksissa luonto on lähellä.

Resurssiviisauden tiekartta toteuttaa kaupungin strategiaa. Strategian tavoitteisiin (esim. ”Luonto on monimuotoista.”) pyritään kaistoilla (esim. ”Monimuotoinen luonto”) tehtävien toimenpiteiden avulla.

Impact pathway –tarkastelussa Vantaan resurssiviisauden tiekartan Luonnon monimuotoisuus –kaistan toimenpiteitä on arvioitu eri näkökulmista. Seuraavilla sivuilla on koostettu yhteenvetona huomiot toimenpiteiden arvioista ja tämän jälkeen esitetään toimenpidekohtaiset koosteet huomioista. Yksityiskohtaiset toimenpiteiden huomiot löytyvät erillisestä excel –tiedostosta.

Tarkastelussa on hyödynnetty systeeminäkökulmaa kaupunkiympäristön vihreän infrastruktuurin kokonaisuuden tarkasteluun. Tällöin voidaan hahmottaa se millaisista osatekijöistä kaupungin vihreä infrastruktuuri erilaisilla alueilla muodostuu ja millaisia hallintatoimia tai käyttöä siihen kohdistuu, sekä millaisilla toimilla ja miten näihin osatekijöihin on tarkoitus vaikuttaa. Kaupungin vihreän infrastruktuuri muodostuu ekologisista, sosiaalisista ja teknisistä osasysteemeistä (viereinen kuva).

Tarkastelun näkökulmat

VAIKUTUSKETJU

Tunnistetaan toimenpiteen vaikutusketju välittömästä tuotoksesta, tuloksen kautta, toimenpiteen tavoiteltuun vaikutukseen

TOIMENPITEEN MERKITYS

Tunnistetaan miten toimenpide heijastaa kaupungin vihreään infrastruktuuriin liittyviä keskeisiä kehittämisen yleisperiaatteita

VAIKUTUSMEKANISMI

Tunnistetaan millaisen mekanismin avulla toimenpiteen oletetaan tuottavan tuloksia ja vaikutuksia

TOTEUTETTAVUUS

Tunnistetaan millaisia toteutettavuuteen liittyviä tekijöitä toimenpiteeseen liittyy

SYSTEEMITASOT- JA NÄKÖKULMA

Tunnistetaan mihin kaupunkiympäristön ekologisista, teknisistä ja sosiaalisista osasysteemeistä muodostuvassa systeemikokonaisuudessa toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan

MUUTOSVALMIUDET

Tunnistetaan millaisia muutosvalmiuksia (esimerkiksi toimintatapojen muutoksia) toimenpiteeseen liittyy – joko niin että toimenpide edistää valmiuksien kehittymistä tai edellyttää tiettyjä valmiuksia jotta se voidaan toteuttaa menestyksellisesti

Yhteenveto toimenpiteiden tarkastelun huomioista

1.

Monia nykyisiä toimenpiteitä on mahdollista tehostaa määrittelemällä toimenpiteitä uudelleen toimenpiteen vaikuttavuuden muodostumisen näkökulmasta – perusteellisemmalla toimenpidemäärittelyllä olisi siten mahdollista hyödyntää olevien toimenpiteiden vaikutuspotentialia nykyistä paremmin.

- Yleisesti toimenpiteiden vaikutusketjuja (miten toimenpiteen tuotoksesta, saadaan aikaan tuloksia sekä edelleen vaikutetaan myönteisesti toimenpiteen tavoitteeseen) ei ole kuvattu kaikilta osin riittävästi toimenpidettä määriteltäessä. Vaikutusketjujen tarkastelu ja konkreettinen määrittely auttaa tunnistamaan millaisista osavaiheista vaikuttava toimenpide muodostuu, mihin se systeemissä kohdentuu ja millaisia toteutettavuuteen liittyviä edellytyksiä siihen liittyy.
- Monessa toimenpiteessä tuotetaan tietoa, mutta tiedon hyödyntämisen prosessi ja tavoiteltu vaikuttavuus jää määrittelemättä. Tietoprosessien monipuolisella tarkastelulla ja määrittelyllä parannetaan näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta.

2.

Luontoposiitiivinen Vantaa -tavoite edellyttää monien toimenpiteiden osalta periaatteellisten linjausten ja toimintaohjeiden määrittelyä, jotta toimilla saadaan aikaan systemaattisia ja kattavia vaikutuksia.

- Kaupunkisuunnittelussa erilaisten intressit kohtaavat, joten periaatteellisten linjausten ja toimintaohjeiden määrittelyyn olisi hyvä osallistua monipuolisesti erilaisia tahoja ja näkökulmia. Tämä edistää sekä toimintaohjeiden ja -käytäntöjen sovellettavuutta että suunnittelussa tarvittavaa yhteistyötä ja oppimista.
- Osallistumisen osalta olisi hyvä miettiä uusia resurssitehokkaita osallistumistapoja, joilla mahdollistetaan myös vaikkapa asukasyhdistysten tai pienten organisaatioiden osallistuminen mahdollisimman laaja-alaisesti aihealueen kehittämistyöhön (ilman kohtuutonta osallistumisrasitusta).

3.

Toimenpiteissä on otettu hyvin huomioon keskeisiä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen liittyviä tekjiöitä (mm. luonnon kirjo, luonnonympäristöjen kytkeytyneisyys).

- Näiden ohella on syytä entistä vahvemmin tuoda esille myös luonnonprosessit ja niiden vaikutus luonnonympäristöjen elinvoimaisuuteen. Tähän vaikuttava toimenpide voisi olla uutena ehdotettu **ekologisen kaupunkisuunnittelun periaatteiden määrittely**

Yhteenveto toimenpiteiden tarkastelun huomioista

4.

Toimenpiteissä ovat hyvin edustettuna erilaiset verkostot metsä-, niitty- ja siniverkosto sekä omina kokonaisuuksinaan että ekologisia verkostoja kokonaisvaltaisesti tarkasteltavan selvityksen kautta.

- Näissä tarvitaan viherympäristön hallinnan ulottuvuuksien (toimijat, prosessit ja keinot) monipuolista eri sektorit ja eri tasot läpileikkaavaa tarkastelua, jotta toimenpide tuottaa toivottuja vaikuttavia tuloksia. Lisäksi ekologisien verkostojen selvityksessä voidaan tunnistaa verkostojen kriittiset kohdat, joihin voidaan myöhemmin muissa toimenpiteissä painottaa hankkeita, jolloin kokonaisvaikutusta voidaan kasvattaa (systemaattisesti).

5.

Kaupunkiympäristö muodostuu erilaisista sosiaalisista, ekologista ja teknisistä osasysteemistä ja "luontopositiivinen Vantaa" -tavoitteen edistäminen edellyttääkin kaikkien toimenpiteiden osalta tämän systeemikokonaisuuden ymmärrystä sekä systeemistä ja kokonaisvaltaista näkökulmaa.

- Tässä tarvitaan "pois siiloista" –ajattelua ja läpileikkaavaa yhteistoimintaa sekä erilaisen osaamisen ja tiedon hyödyntämistä (yritykset, asukkaat, yhteisöt, kaupungin eri tahot)

6.

Muutosvalmiuksilla tarkoitetaan tässä työssä sekä muutoksen mahdollistavia tekijöitä että muutokseen tarvittavia edellytyksiä.

- Näiden osalta on hyvä ottaa huomioon, että **muutosvalmiudet ja toimenpiteiden toteutettavuus liittyvät kiinteästi toisiinsa - muutosvalmiuksista huolehtiminen ja niiden kehittäminen edistää erilaisten toimenpiteiden vaikuttavaa toteutettavuutta ja mahdollistaa systeemistä muutosta.**
- Muutosvalmiudet voivat myös toimia tarvittavana "moottorina" ja katalysoida muutosta "myönteiseen kierteseen".
- **Muutosvalmiudet ovat tärkeitä myös systeemisen muutoksen luonteesta johtuen – systemin muutos ei ole koskaan "valmis" vaan edellyttää jatkuvaa valmiutta kehittyä. Tältä osin keinot ruokkia kokeiluja ja oppimista ovat tärkeitä.**

Systemitasojen tarkastelu – erityishuomiot systemitarkastelusta

“Systemitasojen” tarkastelulla pyrittiin tunnistamaan miten syvälle kaupungin viherympäristön (vihreä infrastruktuuri) systemikokonaisuuden rakenteisiin (ekologinen+sosiaalinen+tekninen) toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan (viereinen kuva). Tämänkaltaisen tarkastelu on tärkeää erityisesti systemiseen muutokseen tähtäävien tavoitteiden - kuten "Luontoposiitiivinen Vantaa" – osalta, koska pelkkä systemin säätäminen ei tällöin riitä, vaan toimenpiteillä täytyy pyrkiä vaikuttamaan syvemmin systemiin – esimerkiksi systemin sääntöihin tai systemin tarkoitukseen.

Systemin säätämisestä syvemmälle systemin rakenteisiin

Systemitasojen tarkastelun perusteella arvioidusta kahdestatoista toimenpiteestä puolet ei kohdentunut kovinkaan syvälle systemin rakenteisiin vaan toimenpiteillä lähinnä säädettiin olevaa systemiä. Esimerkiksi lisättiin ekologisen osasystemin niittyjen määrää. Tällainen määrän muuttaminen ei tuo systemin toimintaan rakenteellisia muutoksia, jos samalla ei muutetan esimerkiksi niittyjen hoidon toimintatapoja. Tällä kuvan mukaisella "Parametrit" systemitasolla muutokset ovat toki helpompia toteuttaa kuin syvemmällä tasoilla, joissa tarvitaan enemmän esimerkiksi ajattelu- tai toimintatapoihin liittyviä muutoksia. Näiden alimpien tasojen mahdollisuudet on kuitenkin usein lähes hyödynnetty, joten syvemmät muutokset edellyttävät "hankalampia" systemin rakennemuutoksia ja jopa systemin tarkoitukseen ulottuvia ravistelevia muutoksia esimerkiksi yhteisön arvoissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 06.05.2024 / 11 §

Periaatteet, ohjeistot ja linjaukset näyttävät suuntaa

Syvemmälle systemin rakenteisiin, systemin tarkoitukseen ja ajattelutapoihin ulottuvat toimet liittyivät erityisesti systemin toimintaa ohjaavien periaatteiden, ohjeistojen ja toimintamallien (Systemin säännöt) määrittelyyn. Näiden osalta kannattaa huomata, että näillä pystytään vaikuttamaan myös "systemin säätöihin", kun ohjeistoja ja toimintamalleja toteutetaan käytännössä. Tämänkaltaisia toimia tarvitaan myös jatkossa (esim. ekologisen kaupunkisuunnittelun ohjeistot)

Systemiä ja sen rakenteita syvällisesti muuttavat

Olevan systemin toiminnan säätäminen rakenteita muuttamatta

Aito osallistuminen ja kokemuksellisuus

Syvimmälle systemitasolle (ajattelutavat, systemin tarkoituksen määrittely) ulottuvia toimia tarkastelluista toimenpiteistä edustivat toimet, joilla pyrittiin vaikuttamaan kokemuksellisuuden ja toiminnan kautta esimerkiksi asukkaiden tietoisuuteen omasta ympäristöstä sekä mahdollisuuksista vaikuttaa siihen.

Muidenkin toimenpiteiden osalta on hyvä ottaa huomioon, että niissä on mahdollisuuksia vaikuttaa myös näihin syvempiin systemitasoihin esimerkiksi asukkaiden, organisaatioiden, yritysten aidon osallistumisen avulla. Kaupunkiympäristössä tämä on erityisen tärkeää, jotta erilaiset näkökulmat ja tarpeet voidaan yhdistää luontoposiitiivisuustavoitteeseen kestävästi.

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTAN VISIO 2030

**Hiilineutraali
Vantaa**

**Suunnittelu ja toteutus
on resurssiviisasta**

**Luonto on
monimuotoista**

**Luonnonvaroja
käytetään kestävästi**

**Toimintatavat ovat
vastuullisia**

**Hyvinvointia, kilpailu-
kykyä ja elinvoimaisuutta**

**Yhdyskunta-
rakenne ja liikkuminen**

**Hiilineutraali
energia**

**Materiaalien elinkaari
ja kiertotalous**

**Monimuotoinen
luonto**

**Vastuullinen
Vantaa**

**Hiilinielut ja
kompensointi**

Toimenpiteiden tarkastelu – kooste ”impact pathway” -analyysi

TOIMENPIDE Jatketaan toimia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi laatimalla **luonnonsuojelun toteutussuunnitelma**, jossa tarkastellaan ja aikataulutetaan luonnonsuojelualuevarausten rauhoitusta, hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimista ja niiden toteuttamista, luontoalueiden ennallistamista ja luontoalueverkostoa kokonaisuutena.

Luontoverkostoista ja ennallistettavista alueista tuotettavan tiedon hyödyntämisen prosessi (laajemmin tietoprosessi) olisi hyvä määritellä ja kuvata, jotta tieto saadaan laajapohjaisesti ja tehokkaasti käyttöön muuallakin kuin luonnonsuojelun toteutussuunnitelmassa. Mittaristolla olisi hyvä saada näkymään myös luontoverkostojen kytkeytyneisyyden parantuminen (esim. heikkojen ekologisten yhteyksien parantuminen) sekä ennallistettavien kohteiden määrä ja laadulliset muutokset määrä sekä kohteiden sijoittuminen luontoverkostoissa (merkittävyys verkoston kannalta). Ennallistettavien kohteiden osalta muutokset ovat pitkäkestoisia ja hyvin muutosta selittävää mittaria voi olla vaikeaa määritellä.

Kaupunkitasoinen luonnonsuojelun toteutussuunnitelman laadinta ja toteutus on yksi keskeinen toimenpide "Luontoposiitivinen Vantaa" -strategisen tavoitteen käytäntöön viemisessä, sillä se kuvaa ja määrittelee kaupungin luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeistä luontokokonaisuutta. Toimenpiteen toteutettavuuden osalta edellytyksenä ovat riittävät resurssit. Tietoprosessit ovat tärkeä osa toteutettavuutta, koska luonnonsuojelun toteutussuunnitelma kytkeytyy monen eri tahon ja organisaation toimintaan (suoraan tai välillisesti). Tietoisuuden lisääntyminen kaupunkiluonnon tärkeydestä vaikuttaa toteutettavuuteen (luonnon monimuotoisuuden tärkeyden tunnistaminen), mutta toisaalta kaupunkiympäristössä korostuvat myös erilaisten intressien yhteensovittaminen ja periaatteelliset erot ratkaisumalleissa, jotka jarruttavat toteutettavuutta (ristiriidat on ratkaistava).

SYSTEEMINÄKÖKULMA Systeemillä tarkoitetaan tässä kaupungin vihreää infrastruktuuria, joka muodostuu sosiaalisista, ekologisista ja teknisistä osasysteemeistä. Systeeminäkökulmasta toimenpide ei nykyisellään ulotu syvälle systeemin rakenteisiin. Toimenpiteellä on kuitenkin mahdollista vaikuttaa systeemin tietovirtoihin, eli syvemmälle systeemiin, mikäli tietoa hyödynnetään esimerkiksi systeemin palautejärjestelmissä tai oppimisen ja kehittymisen tukena. Lisäksi, mikäli toimenpiteellä määritellään uudelleen esimerkiksi luonnonsuojeluun liittyviä toimintaohjeistuksia tai -prosesseja, ulottuu toimenpiteen vaikutus vielä tietovirtoja syvemmälle systeemiin. Toimenpiteen osalta tietoprosesseja ei kuitenkaan ole tällä tavoin määritelty, joten tältä osin toimenpiteen systeemivaikuttavuutta on mahdollista tehostaa.

TOIMENPIDE Laaditaan inventointisuunnitelma Vantaan luontotyypeistä ja lajistosta koostuvan tiedon lisäämiseksi ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun tueksi.

Toimenpide on keskeinen Luontopositiivinen Vantaa –tavoitteen kannalta. Inventointisuunnitelma on toimenpiteen välitön tuotos, ja suunnitelman avulla hankittu tieto puolestaan toimenpiteen tulos, mutta toimenpiteen vaikuttavuus syntyy siitä, että suunnittelijat hyödyntävät kaupunkisuunnitteluprosesseissa luontoinventoinneilla (inventointisuunnitelmassa määritellyn mukaisesti) hankittua ja Vantaan kaupungin tarjoamaa tietoa "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun" periaatteiden mukaisesti. Tämä edellyttää "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun" käsitteen ja periaatteiden määrittelyä eri suunnittelualueiden näkökulmasta sekä suunnittelijoiden perehtyneisyyttä ja sitoutumista näihin periaatteisiin. Lisäksi inventointisuunnitelman mukaan hankittujen tietojen tulee olla ymmärrettäviä sekä käytettävissä suunnitteluprosesseissa.

Toimenpiteen vaikuttavuuden arviointia varten on määriteltävä millainen on "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun" suunnitteluratkaisu. Näitä voidaan hyödyntää mittarien määrittelyssä.

Tietoprosessien määrittely on keskeistä toimenpiteen tuloksellisen toteutettavuuden ja vaikuttavuuden kannalta. Tietoprosesseihin liittyvät erityisesti tiedonkeruun toteutus, tiedonkäytön mahdollistaminen sekä tiedonkäyttöön liittyvä osaaminen. Inventointisuunnitelmassa on määriteltävä tiedonkeruun toteutus (mm. resurssit, mitä tietoa, miten hankitaan, missä muodossa tietoa kerätään ja käytetään, mistä kohteista (otanta) tietoa hankitaan, missä vaiheessa, miten tieto on saatavilla), jotta tieto on käytettävissä suunnitteluprosesseissa. Tiedonkäyttö suunnittelussa edellyttää suunnittelijoilta osaamista, ja kytkeytyy "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun" käsitteeseen, sekä tähän liittyen myös eri tahojen käsityksiin ja käsityseroihin "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelun" sisällöstä ja toteutustavoista sekä edelleen uusien suunnitteluratkaisujen erot vallitseviin tavanomaisiin ratkaisuihin (muutostarve suunnittelun ja toteutuksen käytännöissä sekä tähän liittyvät muutostarpeet eri tahojen ajattelu- ja toimintatavoissa / käytänteissä). Toteutettavuuteen linkittyy myös ratkaisujen arviointi ja tietämyksen / osaamisen prosessimainen kehittyminen, johon liittyy tarve eri tahojen väliselle jatkuvalla keskustelulle.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteen tuotoksena syntyy tietoa, jonka käytön tavoitteena on kaupungin (ja sen vihreän infran sosio-ekologis-teknisen-systeemin elementtien, esim. viheralueiden määrä ja laatu) tavoitteellinen ohjaus tietovirroilla. Tavoitteellinen ohjaus tarkoittaa tässä tapauksessa "ekologisesti kestävästä kaupunkisuunnittelua", ja tähän liittyen tarvitaan käsitteen määrittely sekä ohjeistusta / kriteerejä siitä, millaiset ratkaisut toteuttavat tavoitetta. Systeeminäkökulmasta toimenpide ulottuu melko syvälle systeemiin eli systeemin toimintaa ohjaaviin ja määritteleviin osiin "ohjeistoihin", jotka systeeminäkökulmasta tarkoittavat systeemin vaikuttamista systeemin rakenteisiin (systeemin muotoilu).

TOIMENPIDE Tuotetaan tietoa elinympäristöjen ja lajiston tilasta sekä niissä tapahtuvista muutoksista päättäjiä, suunnittelijoita ja kaupunkilaisia varten.

Toimenpide on keskeinen Luontoposiitivinen Vantaa –tavoitteen kannalta. Toimenpiteen vaikutusmekanismi jää kuitenkin avoimeksi toimenpiteen tuloksen ja vaikutusten osalta. Toimenpiteen välittömänä tuotoksena on tieto elinympäristöistä ja lajiston tilasta, mutta vaikutusmekanismeja tulisi täydentää määrittelemällä selkeämmin miten toimenpiteellä tuotettavaa tietoa hyödynnetään (mm. kenen tulisi käyttää tietoa, millaisiin prosesseihin tieto tulisi liittää ja miten tieto liitetään osaksi käytäntöjä ml. seuranta ja ennakointi; miten tieto esitetään eri tahoille ymmärrettävästi, miten tuetaan eri tahojen oppimista sekä aktiivista tiedon hyödyntämistä) ja millaista vaikuttavuutta tiedonkäytöllä tavoitellaan.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteen tulos ja tulosten vaikuttavuus systeemiin jää avoimeksi.

TOIMENPIDE Laaditaan ekologisia verkostoja koskeva suunnitelma (VIVA) , jossa tarkastellaan metsä-, niitty- ja siniverkostoja kokonaisvaltaisesti ja etsitään keinoja niiden kehittämiseksi ja toiminnan vahvistamiseksi.

Toimenpide on keskeinen Luontoposiitivinen Vantaa –tavoitteen kannalta. **Toimenpiteen vaikutusmekanismi rakentuu tiedon tuottamiseen, sääntöjen (keinot, käytännöt) määrittelyyn ja niiden toteuttamiseen / käyttöön eri toimijoiden toimesta.** Tarkastelun kokonaisvaltaisuus heijastuu tässä siten myös ekologisten verkostojen hallinnan (governance) määrittelyyn, ja edellyttää kaupunkiympäristön hallinnan eri ulottuvuuksien monipuolista ja eri sektorit ja eri tasot läpileikkaavaa tarkastelua, jotta toimenpide voi tuottaa toivottuja vaikuttavia tuloksia. Hallinnan ulottuvuuksien osalta on tarkasteltava toimijoita (ketkä toimivat ekologisten verkostojen hallinnassa), prosesseja (miten ja millaisissa prosesseissa ekologisia verkostoja hallinnassa käsitellään) ja keinoja (millä tavoin ekologisiin verkostoihin hallinnalla puututaan).

Toimenpiteen vaikuttavuuden arviointia varten tarvitaan muuttujia, joiden avulla voidaan (erityisesti paikkatietoa hyödyntämällä) tunnistaa metsä-, niitty- ja siniverkostojen ekologista tilaa ja seurata sitä. Paikkatiedon käyttöä puoltavat esimerkiksi mahdollisuudet tehdä tarkastelut (aineistojen rajoissa) kattavasti ja yhtenäisesti koko Vantaan alueelta, sekä olemassa olevien (päivittyvien) aineistojen hyödyntämismahdollisuus. Paikkatietotarkasteluita on toki syytä täydentää maastossa tehtävällä seurannalla.

Toimenpiteen tuotoksen toteutettavuus edellyttää riittäviä resursseja (tietolähteet, osaaminen, eri tahojen osallistuminen) suunnitelman laadintaan. Samalla turvataan toimenpiteen tuloksellista toteutettavuutta varmistamalla suunnitelman hyvä laatu, eri tahojen sitoutuminen suunnitelmaa sekä eri tahojen näkökulmasta toteuttamiskelpoiset ekologisen verkoston kehittämisen ja toiminnan vahvistamisen keinot. Toimenpiteellä on erinomaiset mahdollisuudet edistää keskeisiä vihreän infran suunnitteluperiaatteita, jotka tukevat myös luontoposiitivinen Vantaa -tavoitetta.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Systeeminäkökulmasta toimenpide kohdentuu melko syvälle systeemiin (systeemin muotoilu) tuottamalla tietoa ja määrittelemällä keinoja ja sääntöjä siihen, miten ekologiseen verkostoon kuuluvia kohteita kaupunkiympäristön hallinnassa käsitellään.

TAVOITE: Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi

TOIMENPIDE Tarvitaan tietoa ja seuranta luonnon tilasta ja lajistosta suojelualueiden ulkopuolelta.

Toimenpidettä ei ole määritelty, vaan se esitetään yleisenä tietotarpeena.

TOIMENPIDE Parannetaan metsä- ja suoluonnon ekologista tilaa aktiivisilla hoito- ja ennallistamistoimilla sekä kulumisvaurioiden torjunnalla.

Toimenpiteen **vaikutusmekanismi** muodostuu metsä- ja suoluonnon hallintatahojen luonnonympäristöön kohdistamista toimista, joiden tarkoituksena on parantaa metsä- ja suoluonnon ekologista tilaa. **Keskeisiä vaikutusmekanismiin liittyviä asioita ovat tällöin hallintaorganisaatioiden toimijoiden osaaminen, osaamisen kehittäminen ja käytännöt (ohjeet ja toimintatavat).**

Aktiivisten hoitotoimien osalta tulisi arvioida millaisia vaikutuksia ekologiseen tilaan toimilla pyritään saamaan aikaan ja seurata näitä vaikutuksia luonnonprosessien kannalta olennaisella aikajänteellä sekä säätää aktiivisten toimien toteutustapoja ja voimakkuutta tarvittaessa.

Toimenpiteen tulokselliseen toteutettavuuteen liittyviä keskeisiä tekijöitä ovat **hallintaorganisaatioiden resurssit, osaaminen sekä toimintakäytännöt, jotka heijastuvat siihen, millaisia ovat toteuttamiskelpoiset toimet, millaisia käytäntöjen muutostarpeita toimiin liittyy ja miten toimenpiteiden vaikutuksia voidaan seurata. Käytäntöjen muutostarpeisiin liittyy myös toimien toteutustahon osaaminen, toimien toteutusohjeiden päivittäminen / laadinta sekä mahdolliset sopimukset (esim. metsänhoidon toteutuksen sopimukset).** Toimien määrittelyssä ja seurannassa on mahdollista edistää oppimista ja kokeiluja yhdistämällä toimiin esim. tutkimustoimintaa.

Toimenpiteen tavoitteena on parantaa metsä- ja suoluonnontilaa, joten se tukee osaltaan hyvin Luontoposiitivinen Vantaa -tavoitteen toteuttamista.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan olevan metsä- ja suoluonnon tilaan aktiivisilla toimilla, jotka säätävät, varmistavat ja/tai muuttavat metsä- ja suoluonnon toimintaa. Toimenpiteellä ei vaikuteta (esim. maankäytön) aluevarausten kautta metsä- ja suoluonnon määrään. Systeeminäkökulmasta toimenpide ei siten ulotu kovin syvälle vihreän infrastruktuurin sosiaalis-ekologis-teknisen -kokonaissysteemin toimintaa ohjaaviin rakenteisiin, vaan kohdistuu systeemin säätöihin (parametrit). Toimenpiteen tuloksena on kuitenkin mahdollista, että ekologisen osasysteemin itsesäätelykyky (evoluutiopotentiaali) vahvistuu. Tämä edellyttää, että metsä- ja suoluonnon (luontaisten) prosessien toimintaedellytykset (ml. aikajänne) otetaan toimissa huomioon / niitä tuetaan.

TOIMENPIDE Huomioidaan kaupunkisuunnittelussa metsäverkostorakenne kattavine ekologisine yhteyksineen ja niiden tukialueineen rakennetussa ympäristössä.

Toimenpiteen vaikutusmekanismi muodostuu hallintaorganisaation (kaupunkisuunnittelu) suunnitteluprosesseissa tekemistä metsäverkoston erilaisten osien aluevarauspäätöksistä sekä suunnitteluprojekteissa tehdyistä metsäverkostoon suoraan tai välillisesti kohdistuvista päätöksistä. Maankäytön aluevarauksiin ja rakennetun ympäristön suunnittelukohteisiin kohdistuu kaupunkiympäristössä erilaisia intressejä, ja tämän vuoksi myös kestävän ja toimivan metsäverkostorakenteen suunnittelu edellyttää eri tahojen osallistumista valmisteluun ohjeistoista ja periaatteista, joiden avulla eri suunnittelualat voivat käytännössä ottaa metsäverkoston huomioon erilaisissa kaupunkisuunnittelun tehtävissä.

Toimenpiteen mittarit liittyvät VIVA-verkostoselvityksen mittareihin ja niiden seurantaan. Kaupunkisuunnitteluhankkeita ja niiden suunnitteluratkaisuita rakennetussa ympäristössä voidaan peilata metsäverkostoon ja arvioida niiden vaikutuksia verkoston ekologiseen tilaan. **Toimenpiteessä metsäverkostorakennetta tarkastellaan rakennetussa ympäristössä, joten erilaisten intressien yhteensovittaminen korostuu toimenpiteen tuloksellisessa toteutettavuudessa.** Toimenpiteeseen liittyy siten monia poliittisen toteutettavuuden osatekijöitä (mm. poliittinen ohjaus ja valtasuhteet; käsitykset ja arvot, maankäytön erilaiset intressit ja näihin liittyvät näkemyserot). Sosiaalisen toteutettavuuden osalta siihen liittyviä tekijöitä ovat mm. yleinen tietoisuus metsäluonnon merkityksestä kaupunkiympäristössä ja tähän liittyvät toiveet ja vaateet; nykyiset suunnitteluprosessit, suunnitteluperiaatteet ja toimintakäytännöt sekä niiden muutostarpeet.

Edellisen pohjalta metsäverkoston maankäytön suunnitteluun liittyvissä prosesseissa erilaisten intressien huomioon ottaminen edellyttää laajapohjaista osallistuvaa periaatteiden määrittelyä ja suunnitteluprosessien päätösten valmistelua.

Toimenpiteellä voidaan edistää kaupungin vihreän infrastruktuurin suunnitteluperiaatteista erityisesti kytkeytyneisyyttä, monimuotoisuutta, integrointia (vihreä ja harmaa infrastruktuuri) sekä tähän liittyvää kasvullisten elementtien pitkän aikajänteen kehityksen huomioon ottamista kaupunkiympäristössä (esim. katupuiden kehitys) sekä monitoiminnallisuutta (esim. puusto huleveden hallintarakenteissa). Nämä ovat tärkeitä näkökulmia myös Luontoposiitiivinen Vantaa - tavoitteen kannalta.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä vaikutetaan metsäverkoston erilaisten elementtien (metsäverkoston osat) määrään ja sijoittumiseen ja näistä muodostuvaan metsäverkostokokonaisuuteen. Systeeminäkökulmasta toimenpide ei ulotu suoraan kovinkaan syvälle systeemin toimintaa ohjaaviin rakenteisiin vaan sen avulla lähinnä säädetään systeemin toimintaa. Koska toimenpide kuitenkin käytännössä edellyttää ohjeistojen ja periaatteiden määrittelyä / tarkentamista, joilla tätä säätelyä tehdään, kohdentuu toimenpide välillisesti syvemmälle systeemin rakenteisiin (systeemin toimintaa ohjaavat rakenteet) - etenkin jos eri tahot osallistuvat metsäverkoston huomioon ottamisen periaatteiden ja ohjeistojen laadintaan laajapohjaisesti ja samalla tuetaan suunnittelijoiden / tahojen oppimista ja yhteistyön edellytyksiä, joita tarvitaan toimenpiteen tavoitteen (metsäverkoston huomioon ottaminen) edistämisessä käytännön suunnitteluprosesseissa.

TOIMENPIDE Sovitetaan yhteen keinot luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja ekosysteemipalveluiden tuottamiseksi.

Toimenpidettä ei ole konkretisoitu siten, että sitä voidaan suoraan arvioida (esim. mitkä ja missä prosesseissa käytettävät keinot). Yleisenä tuotostavoitteena on harmonisoida (erilaisten) ekosysteemipalveluiden tuottamista tukevat (viheralueiden suunnittelun, toteutuksen, hoidon) keinot (sosiaalinen osasysteemi)luonnon monimuotoisuutta eri tavoin edistävien toimien kanssa siten, että keinot edistävät tarkoituksenmukaisesti molempia ekologisen osasysteemin toimintaan liittyviä (pääallekkäisiä) tavoitteita.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpidettä ei ole konkretisoitu siten, että sitä voidaan suoraan arvioida. Systeeminäkökulmasta toimenpide voi kuitenkin tarjota mahdollisuuksia myös systeemin kehittämiseen (mm. erilaisten näkökulmien yhteensovittamiseen liittyvä oppiminen sekä systeemin rakenteelliset muutokset).

TAVOITE: Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan

TOIMENPIDE Jatketaan toimia vantaalaisen vesiluonnon hyväksi.

Toimenpidettä ei ole konkretisoitu siten, että sitä voidaan suoraan arvioida.

TOIMENPIDE Varataan purokäytävälle riittävästi tilaa uusien alueiden suunnittelussa, jotta puro voisi mutkitella ja elää luonnonmukaisesti.

Toimenpiteen **vaikutusmekanismi** muodostuu hallintaorganisaatioiden (kaupunkisuunnittelu) suunnitteluprosesseissa tekemistä purokäytävien riittävän laajoista aluevarauspäätöksistä (riittävällä laajuudella tarkoitetaan purokäytävää, jossa "puro voi mutkitella ja elää luonnonmukaisesti"). Tämän osalta on syytä ottaa huomioon, että purokäytävien ohella **purojen toimintaan vaikuttavat myös purojen valuma-alueella tehtävät toimet**. Tässä toimenpiteessä keskitytään kuitenkin vain purokäytäviin.

Samoin kuin edellä metsäverkoston osalta, maankäytön aluevarauksiin ja rakennetun ympäristön suunnittelukohteisiin kohdistuu kaupunkiympäristössä erilaisia intressejä, ja tämän vuoksi myös riittävien **purokäytävien aluevarausten suunnittelu edellyttää eri tahojen osallistumista suunnittelutyöhön sekä suunnittelua ohjaavien periaatteiden ja ohjeistojen määrittelyyn.**

Purokäytävät liittyvät moniin "luontopositiivinen Vantaa" -tavoitteen kannalta merkittäviin vihreän infrastruktuurin suunnitteluperiaatteisiin. Purokäytävät ovat kaupunkiympäristössä merkittäviä ekologisten yhteyksien (kytkeytyneisyys) ja luonnon monimuotoisuuden kannalta. Purokäytävän ohella valuma-alueella tehtävillä luonnonmukaisilla huleveden hallintaratkaisilla (nature-based solutions, vihreän ja harmaan infrastruktuurin integrointi) on huomattava vaikutus puron luonnonmukaiseen toimintaan. Purokäytävien tarjoamien erilaisten ekosysteemipalveluiden osalta (monitoiminnallisuus) on kiinnitettävä huomiota siihen, että kulumisherkkään ympäristöön ei kohdistu hallitsematonta virkistyskäyttöä siten, että purokäytävän arvo luonnonympäristönä heikkenee - purokäytävän ohella alueilla tarvitaan siten myös muita kulutuskestävämpiä alueita / virkistysrakenteita. Purokäytävien aluevarauksilla tuetaan luonnonympäristöille tärkeää alueidenkäytön pitkäaikaista jatkuvuutta, ja siten kestävää alueidenkäyttöä.

Vastaavasti kuin metsäverkostorakenteessa purokäytävien riittävien tilavarausten määrittelyyn liittyy aluevarausten osalta monia **poliittisen toteutettavuuden** osatekijöitä (mm. poliittinen ohjaus ja valtasuhteet; käsitykset ja arvot, maankäytön erilaiset intressit, ja näihin liittyvät näkemyserot), ja **sosiaalisen toteutettavuuden** osatekijöitä (mm. yleinen tietoisuus purojen merkityksestä kaupunkiympäristössä ja tähän liittyvät toiveet ja vaateet; nykyiset suunnitteluprosessit, suunnitteluperiaatteet ja toimintakäytännöt ja niiden muutostarpeet).

Toimenpiteen **mittareita varten** "purokäytävien riittävän tilan" käsite on määriteltävä mitattavasti. Toimenpiteessä "riittävän tilan" arvioinnissa on tärkeää tunnistaa ja varmistaa veden luontaisen kierron prosessit alueella, jotta tavoite puron luonnonmukaisesta toiminnasta varmistuu. Tähän tarvitaan systeemiosaamista purojen toiminnasta ja tähän liittyvistä edellytyksistä purokäytävissä ja laajemmin valuma-alueella. Tältä osin toimenpide linkittyy myös aiemmin esitetyn toimenpiteen "ekologisesti kestävä kaupunkisuunnittelun" periaatteisiin.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä vaikutetaan purokäytävien pinta-alaan, joten kyseessä ovat systeeminäkökulmasta säädöt systeemin parametreissa, eikä toimenpide siten ulotu kovinkaan syvälle systeemin rakenteisiin. Syvempää systeemivaikutusta voidaan - ja täytyykin - hakea purokäytävien suunnitteluperiaatteiden määrittelyllä sekä tähän liittyvällä eri tahojen osallistumisella sekä oppimisella.

TOIMENPIDE Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman ympäristötavoitteena on saada Vantaanjoen ekologinen tila hyväksi vuoteen 2027 mennessä. Vaaditaan aktiivisia tekoja, jotta tavoitteisiin päästään.

Toimenpiteen vaikutusmekanismi muodostuu hallintaorganisaatioihin /- tahoille kohdistetuista vaatimuksista toteuttaa tuloksellisia aktiivisia vesienhoidon toimenpiteitä, joiden vaikutuksesta Vantaanjoen ekologinen tila parantuu. Tältä osin on keskeistä tunnistaa **millaisia vesitalouden vaikutusketjuja** erilaisista valuma-alueella tehtävistä hankkeista (mm. maankäyttö, rakentaminen) muodostuu, mitkä ovat näiden osalta vastuutahoja, millä tavoilla sekä missä kohtaa vaikutusketjuihin voidaan vesienhoidon kannalta tarkoituksenmukaisesti puuttua ja millaisia resursseja tähän tarvitaan.

Koska kyseessä on laaja ja maankäytöltään sekä omistussuhteiltaan vaihteleva valuma-alue, kohdistuvat vaatimukset aktiivisista teoista samanaikaisesti moneen eri toimijaan ja **toimet voidaan toteuttaa tuloksellisesti vain eri toimijoiden yhteistyöllä**. Näiltä osin Vantaa kaupungin on toimijana syytä olla mukana hankkeissa.

Aktiivisten vesienhoidon toimenpiteiden vaikutukset eivät ole välittömästi arvioitavissa, joten toimenpiteiden vaikutusten seurantaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tuloksellisesti toimenpiteen mittarina voidaan käyttää kaupungin osallistumista erilaisiin vesienhoidon hankkeisiin. Vaikutusten osalta mittarina voidaan käyttää Vantaanjoen ekologista tilaa.

Vantaanjoen ekologisen tilan parantaminen liittyy edellä kuvatun purokäytävien tilavarausten tavoin moniin "luontoposiitivinen Vantaa" -tavoitteen kannalta merkittäviin vihreän infrastruktuurin suunnitteluperiaatteisiin. Vantaanjoen ekologisen tilan parantaminen turvaa luonnon monimuotoisuutta, ja Vantaanjoki rantoineen toimii ekologisena yhteytenä, joten joen tilan kokonaisvaltainen parantaminen turvaa keskeisiä luonnon elinvoimaisuuden piirteitä. Vihreän infran suunnitteluperiaatteiden osalta, joen ekologisen tilan parantaminen edellyttää toimia valuma-alueella, jolloin rakennetussa ympäristössä huleveden hallinnan luontopohjaiset ratkaisut linkittyvät vihreän ja harmaan infran integrointiin (green-grey integration).

Keskeistä valuma-alueella tehtävien toimien osalta on, että toimet ovat eri tahoille (yksityinen, puoli-julkinen, julkinen) mielekkäitä ja toteuttamiskelpoisia. Toimenpiteen tuloksellinen toteutettavuus liittyy siihen, **miten eri tahojen tietoisuutta toimien tarpeellisuudesta saadaan lisättyä** (Vantaanjokeen valuma-alueella vaikuttavien hankkeiden, esim. rakentaminen, vaikutusketjujen tunnistaminen ja avainkohtien kuvaaminen), **miten toteuttamiskelpoisiksi eri tahot kokevat esitetyt vesienhallinnan keinot ja millaisia resursseja sekä käytäntöjen muutoksia niihin tarvitaan.**

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan systeemin sääntöihin (millaisilla käytännöillä ja periaatteilla vesienhallintaa tehdään Vantaanjoen valuma-alueella), joten toimenpide kohdentuu varsin syvälle systeemin rakenteisiin.

TOIMENPIDE Tarvitaan aktiivisia toimia monimuotoisten avoimien elinympäristöjen säilyttämiseen ja lisäämiseen, koska merkittävä osa Suomen uhanalaisista ja uhanalaistuvista lajeista on riippuvainen näistä elinympäristöistä.

Toimenpide on esitetty **yleisenä tarpeena aktiivisista toimista**, joilla säilytetään ja lisätään monimuotoisia avoimia elinympäristöjä.

JOS määritellään, että toimenpiteellä tarkoitetaan "toteutetaan aktiivisia toimia, joilla säilytetään ja lisätään monimuotoisia avoimia elinympäristöjä", tämä toimenpide kytkeytyy resurssiviisauden tiekartassa esitetyistä toimenpiteistä luonnonsuojelun toteutussuunnitelman, ekologisten verkostojen suunnitelman ja inventointisuunnitelman laatimiseen, tiedon tuottamiseen monimuotoisista elinympäristöistä, luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita edistävien keinojen yhteensovittamiseen, niittyjen pinta-alan lisäämisen, niitty-ympäristöjen monimuotoisuuden lisäämisen, avoimien alueiden verkoston selvittämisen, niittämistoimien kehittämisen sekä vieraslajeihin liittyviin toimiin. **Toimenpide konkretisoituu siten tältä osin muiden toimenpiteiden toteutuksen kautta, mutta jää silti avoimeksi muiden mahdollisten aktiivisten toimien osalta.**

TOIMENPIDE Lisätään niittyjen pinta-alaa.

Toimenpiteen **vaikutusmekanismi** muodostuu hallintaorganisaatioiden (viheralueiden hoito, kaupunkisuunnittelu, ympäristö/luonto) prosesseissaan määrittelemistä alueista, joiden hoitoa kehitetään / hoitoluokkaa muutetaan / hoitoluokka määritellään niin, että se tukee alueiden kehittämistä jatkossa niittyinä. **Toimenpiteen vaikuttavuus kytkeytyy alueiden sijoittamiseen siten, että niittyverkosto kokonaisuutena vahvistuu.** Lisäksi toimenpiteen vaikuttavuuteen liittyy se, **miten hyvin hoitomenetelmät tukevat niitty-ympäristöjen luontoarvoja.**

Keskeisistä vihreän infrastruktuurin suunnitteluperiaatteista niittyjen määrän lisääminen liittyy luonnon monimuotoisuuteen, kytkeytyneisyyteen, viheralueiden toiminnallisuuteen ja sen spatiaaliseen vaihteluun, niittyverkostokokonaisuuteen eri mittakaavoissa; viheralueiden hoitoon (jatkuvuus), luontopohjaisiin ratkaisuihin (esim. viherkatot, huleveden hallintarakenteisiin liittyvät avoimet ympäristöt). **Luontoposiitivinen Vantaa -tavoitteen osalta toimenpide tarjoaa siten monipuolisia tavoitteen toteutumista edistäviä mahdollisuuksia.**

Toimenpiteen **tulokselliseen toteutettavuuteen** liittyviä toteutettavuuden tekijöitä ovat mm. (poliittiset) periaatteelliset linjaukset ja tahtotila luontoarvojen kehittämisestä sekä näihin liittyvät ajattelutavat, käsitykset, arvot sekä valtasuhteet ja hallintaorganisaatioiden kehittämisresurssit. Näiden ohella toteutettavuuteen liittyviä (sosiaalisen toteutettavuuden) tekijöitä ovat myös mm. yleinen tietoisuus niittyjen arvoista, nykyiset niittyihin liittyvät käytännöt ja niiden muutostarpeet sekä avoimiin viheralueisiin liittyvät erilaiset arvot (virkistyskäyttö, kulttuuri, luonto) ja niihin liittyvät arvostukset (henkilökohtaiset näkemykset ja kokemukset niityistä ympäristöinä).

Mittareina voidaan käyttää toteutettujen erityyppisten niitty-ympäristöjen pinta-alaa - tarvitaan määrittely siitä, miten toteutuneet pinta-alalisäykset luokitellaan ja tunnistetaan.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpide ei ulotu kovinkaan syvälle systeemin rakenteisiin. **Jotta toimenpide olisi vaikuttava, tulee niittyjen pinta-alalisäykset kohdentaa niittyverkoston kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisesti.** Toimenpide linkittyy siten muihin suunniteltuihin toimenpiteisiin (erityisesti ekologiset verkostot, avoimien alueiden verkoston selvittäminen); näiden ohella tarkasteltavaksi tulevat avoimien alueiden ekosysteemipalvelut ja erilaisten hyötyjen punnitseminen.

Systeemitasoista vaikuttavuutta voi olla mahdollista lisätä yhdistämällä niittyverkoston kehittämiseen paikallisyhteisöjen osallistumista. Tämä on mahdollista erityisesti niittyjen kehittämisessä, koska niitty-ympäristöt vaativat kehittyäkseen aktiivisia toimia, joista osa soveltuu hyvin talkootyöksi. Paikallisyhteisön osallisuuden lisäämisellä voidaan tukea tietoisuuden lisäämistä ja oppimista avoimien alueiden luontoarvoista tekemisen ja kokemusten kautta, hyödyntää paikallistietämystä, vahvistaa alueidentiteettiä ja oman lähiympäristön arvostusta. Tällä puolestaan voi olla heijastusvaikutuksia ajattelutapoihin eli hyvin syvälle systeemiin.

TOIMENPIDE Kasvatetaan niitty-ympäristöjen monimuotoisuutta niittyjen oikealla hoidolla, sekä sopivien nurmikkoalueiden niityttämällä ja niittykasvien lajimäärän nostamisella.

Toimenpiteen **vaikutusmekanismi** muodostuu hallintaorganisaatioiden prosesseissaan määrittelemistä tavoista **hoitaa niitty-ympäristöjä ja prosesseissa määriteltystä nurmikoita tavoitteellisesti siten, että niiden monimuotoisuus lisääntyisi**. Hoito tässä tarkoittaa olevien niittyjen hoitoa sekä määriteltujen nurmikkoalueiden hoidon muutosta, siten että alueet kehittyvät niitymäisiksi ja niiden niitylajien määrä kasvaa. **Niittyjen "oikea" hoito on syytä konkretisoida** hoitokäytäntöjen ja seurannan kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Toimenpiteen **vaikuttavuuteen niittyverkostokokonaisuuden osalta liittyy se, että toimet kohdistuvat sellaisiin niittyverkoston osiin, joita vahvistamalla verkosto vahvistuu (esim. kriittiset niittyverkoston ekologiset yhteydet)**. Nurmikkoalueiden niityttämiseen tulisi lisäksi liittää avoimien ympäristöjen ekosysteemipalveluiden tarkastelu, jotta avoimien alueiden erilaiset arvot tunnistetaan ja niiden merkitystä voidaan punnita (nurmialueiden niityttäminen muuttaa avoimen alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia ja vaikuttaa siten sosiaaliseen osasysteemiin eli viheralueiden käyttäjiin).

Keskeisistä vihreän infrastruktuurin suunnitteluperiaatteista avointen ympäristöjen hoidon muutokset liittyvät luonnon monimuotoisuuteen, kytkeytyneisyyteen, viheralueiden toiminnallisuuteen ja sen spatiaaliseen vaihteluun, niittyverkostokokonaisuuteen eri mittakaavoissa; viheralueiden hoitoon (jatkuvuus)).

Luontoposiitivinen Vantaa -tavoitteen osalta toimenpide tarjoaa siten hyviä tavoitteen toteutumista edistäviä mahdollisuuksia.

Kuten edellä niittyjen määrän lisäämiseen, tämänkin toimenpiteen tulokselliseen toteutettavuuteen liittyviä toteutettavuuden tekijöitä ovat mm. (poliittiset) periaatteelliset linjaukset ja tahtotila luontoarvojen kehittämisestä sekä näihin liittyvät ajattelutavat, käsitykset, arvot sekä valtasuhteet ja hallintaorganisaatioiden kehittämisresurssit. Näiden ohella toteutettavuuteen liittyviä (sosiaalisen toteutettavuuden) tekijöitä ovat myös mm. yleinen tietoisuus niittyjen arvoista, nykyiset niityihin liittyvät käytännöt ja niiden muutostarpeet sekä avoimiin viheralueisiin liittyvät erilaiset arvot (virkistyskäyttö, kulttuuri, luonto) ja niihin liittyvät arvostukset (henkilökohtaiset näkemykset ja kokemukset niityistä ympäristöinä). **Toteutettavuuden kannalta keskeistä on myös konkretisoida niittyjen "oikea" hoito siten, että se on käytännössä toteutettavissa.**

Toimenpiteen mittarit liittyvät hoitokäytäntöjen toteutuksen seurantaan ja niiden vaikuttavuuden (esim. lajisto, kytkeytyneisyys) arviointiin.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteen tuotoksena vaikutetaan niitty-ympäristöjen määräsuhteisiin ja piirteisiin. Systeeminäkökulmasta toimenpide ei ulotu kovinkaan syvälle systeemin rakenteisiin (toimenpiteellä "säädetään" systeemiä). Toimenpiteen systeemitason vaikuttavuutta voi olla mahdollista kasvattaa lisäämällä asukkaiden osallisuutta niitytettävien ympäristöjen määrittelyyn, liittyy mm. tietoisuuden lisäämiseen alueen niitty-ympäristöjen arvoista, paikallistietämyksen hyödyntämiseen; oman lähiympäristön arvostukseen, ajattelutapojen muutokseen (niittyjen kokeminen). Lisäksi on mahdollista tunnistaa niittyjen tukialueina toimivia asuinalueita, ja kohdentaa näiden alueiden asukkaille kannustusta piha-alueiden niitty-ympäristöjä tukeville toimille.

TAVOITE: Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto

TOIMENPIDE Selvitetään **avoimien alueiden verkosto** osana Vantaan ekologisten verkostojen suunnitelmaa niittylajien menestymisen turvaksi.

Tämä toimenpide liittyy suoraan ekologisten verkostojen suunnitelmaan (VIVA), jota on kuvattu edellä.

TOIMENPIDE Kehitetään kaupungin niittämistoimia kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymisen turvaamiseksi.

Toimenpiteen vaikutusmekanismi muodostuu hallintaorganisaation **kehittämisprosesseissaan** (testit, kokeilut, selvitykset yms.) **tuottamista niittyjen hoidon** niittämistoimien määrittelyistä, jotka **välittyvät toteuttaville tahoille ohjeistojen, hoitovaatimusten yms. avulla** (ml. hoitourakoiden sopimukset). Toteutettujen hoitotoimien **tuloksena tavoitellaan** kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymistä, ja vaikutuksena edelleen niittyluonnon monimuotoisuuden edistämistä.

Kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymisen muutosten seuranta on toimenpiteen keskeistä sisältöä, jotta toimia voidaan tarvittaessa säätää. Tältä osin toimenpiteessä voitaisiin pyrkiä myös mm. tutkimukselliseen yhteistyöhön. Mittarien osalta mm. kasvien siementuotannon ja hyönteisten menestymisen seuranta kertoo toimenpiteen tuloksellisuudesta.

Kattavan avoimien alueiden verkoston varmistaminen - joka on niitty-ympäristöihin liittyvien toimenpiteiden laajempi tavoite - arvioimiseksi on syytä kehittää niitty-ympäristöjen luonnon monimuotoisuuden seuranta laajemmin.

Vihreän infrastruktuurin keskeisistä suunnitteluperiaatteista toimenpide liittyy erityisesti luonnon monimuotoisuuteen, kytkeytyneisyyteen, uusiutumiskykyyn, toimien sovellettavuuteen ja viherympäristön hyvään hallintaan. **Luontoposiitivinen Vantaa -tavoitteen osalta niitty-ympäristöjen hoidon kehittäminen voi sekä turvata että edistää näiden ympäristöjen luonnon monimuotoisuutta.**

Toteutettavuuden osalta keskeistä on, että kehitetyt niittämistoimet **ovat käytännössä toteuttamiskelpoisia ja toimien toteutuksesta on saatavissa ohjeistusta, joka auttaa ymmärtämään toteutustapojen tavoitteet (miksi toimenpide tehdään tietyllä tavalla, mikä toimenpiteen toteutuksessa on olennaista).** Toimien määrittelyn toteutettavuuteen vaikuttavat mm. kehittämisresurssit, nykyiset ajattelutavat sekä hoidon käytännöt ja näihin liittyvät muutostarpeet (sosiaaliset ja tekniset). **Toimenpide voi edellyttää innovatiivisia ratkaisuja, joita kannattaa kehittää yhteistyössä niittyjen hoitoa toteuttavien tahojen kanssa, jolloin voidaan varmistaa ratkaisujen soveltuvuutta käytäntöön sekä hyödyntää erilaisen osaamisen ja yhteiskehittäminen / oppiminen mahdollisuudet.**

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteessä määritellään periaatteita ja keinoja kaikkien niittyjen (olevat, uudet, kehitettävät) hoitoon. Systeemitasojen osalta toimenpide kohdentuu siten varsin syvälle systeemin rakenteisiin, koska kyseessä on uusien systeemin toimintaa ohjaavien sääntöjen määrittely. Uusien sääntöjen soveltaminen heijastuu pinnallisemmille systeemitasoille (mm. tietovirrat sekä niittyjen ominaisuudet).

TOIMENPIDE Lisätään kuntalaisten vieraslajituntemusta sekä järjestetään asukkaiden kanssa vieraslajitalkoita.

Toimenpiteen vaikutusmekanismin osalta tapoja, joilla kuntalaisten vieraslajituntemusta pyritään lisäämään, ei ole konkretisoitu. Tältä osin mahdollisia keinoja ovat esim. vieraslajihavaintojen joukkoistaminen ja tätä tukevat sovellukset; paikallisten asukasyhdistysten vieraslajikampanjat ja tähän liittyvät materiaalit sekä muut materiaalit (esim. kouluille). Esimerkkinä mm. Helsingin kaupungin maastoon sijoittamat "vieraslajiroskakorit" ja infot.

Vieraslajitalkoiden osalta vaikutusmekanismi muodostuu pyrkimyksestä vaikuttaa asukkaiden ajattelutapoihin ja edelleen toimintakäytäntöihin **kokemuksellisuuden avulla**. Tuotoksen (esim. vieraslajitalkoiden määrä) ohella on tärkeää seurata toimenpiteen tuloksellisuutta esim. kyselyt, joilla kartoitetaan vieraslajiosaamista ja -asenteita sellaisilla henkilöillä, jotka ovat osallistuneet talkoisiin tai muihin toimenpiteen tapahtumiin (verrattuna lähtötilanteen osaamiseen).

Vihreän infrastruktuurin keskeisistä suunnitteluperiaatteista toimenpide liittyy viheralueiden hyvään hallintaan ja toimien sovellettavuuteen, sekä toimenpiteen tavoitellun vaikuttavuuden osalta monimuotoisuuteen. **Toimenpiteet, joilla pyritään lisäämään kuntalaisten ympäristötietoisuutta ovat systemisen muutoksen kannalta hyvin arvokkaita ja voivat olla merkittäviä "sysäyksiä" kohti syvempiä luontopositiivisia ajattelu- ja toimintatapoja. Niillä voi siten olla erityistä arvoa myös Luontopositiivinen Vantaa -tavoitteen kannalta.**

Toimenpiteen toteutettavuus liittyy resursseihin, sisältöihin ja välineisiin, joilla pyritään vaikuttamaan ajattelutapoihin ja niiden muutokseen ja edelleen toimintakäytäntöihin. **Koska vieraslajituntemus ei yksistään tehosta haitallisten vieraslajien torjuntaa, on toimenpiteitä määriteltäessä mietittävä miten vieraslajituntemuksen kautta pyritään asukkaiden vieraslajeihin liittyvien toimintakäytäntöjen muutokseen, ja miten tätä muutosta voidaan tukea asukkaiden arjessa (ja mikä on näiden tukitoimien toteutettavuus).** Vieraslajitalkoiden osalta tähän pyritään kokemuksellisuuden kautta - talkoissa voi oppia, miten vieraslajit vaikuttavat omaan lähiympäristöön, millaisilla toimilla ympäristöön levinneitä vieraslajeja joudutaan poistamaan ja millaisia tuloksia pitkäjänteisellä vieraslajitorjunnalla voidaan saada. Vieraslajitalkoiden osalta kynnys osallistua talkoisiin tulisi olla matala (esim. ennakkoilmoittautuneiden / mukaan haastettujen osallistujien lisäksi talkoopaikalla tulisi olla mahdollisuus osallistua talkoisiin myös spontaanisti ohikulkiessa).

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä pyritään vaikuttamaan systeemin tietovirtoihin (tiedonvälittyminen vieraslajeista sosiaalisessa osasysteemissä; sekä asukkaiden kokemuksellinen tieto ja oppiminen vieraslajeista vieraslajitalkoissa). Tältä osin toimenpide kohdentuu systeemissä "pintaa syvemmälle". Toimella pyritään kuitenkin vaikuttamaan myös asukkaiden ajattelutapoihin eli hyvin syvälle systeemin rakenteisiin.

TOIMENPIDE Linjataan toimintamallit ja varataan resurssit vieraslajien torjuntaan.

Toimenpiteen vaikutusmekanismi muodostuu kaupunkiympäristön hallintatahojen yhteistyössä määrittelemien vieraslajien torjunnan toimintamallien tuloksellisesta toteuttamisesta, joiden vaikutuksesta vieraslajien torjunta tehostuu.

Toimintamallien määrittelyssä on keskeistä tunnistaa kaupunkiympäristön erilaiset ja eri tahojen toimet, joihin liittyy riski vieraslajien leviämisestä sekä tehokkaat toimet vieraslajiesiintymien torjuntaan erilaisissa kaupunkiympäristön prosesseissa (torjuntatoimien integrointi). Kustannustehokkuuden arviointi on resurssien rajallisuuden vuoksi tärkeää, jotta toimintamallin toimet voidaan kohdentaa vaikuttavasti.

Toimintamallin toteuttamisen tuloksellisuuden seuranta on tärkeää, jotta toimintamalleja voidaan tarvittaessa muokata - tähän liittyy sopivien mittarien määrittely. Mittarien osalta voi olla syytä seurata toimenpiteen vaikuttavuuden lisäksi myös toimintamallin toimivuutta sopivilla (määriteltävillä) mittareilla.

Toimenpiteeseen liittyviä keskeisiä vihreän infran periaatteita ovat toimintamallien toteutettavuus, hallintatahojen yhteistyö toimintamallien laatimisessa, toimintamallien integrointi kaupunkiympäristön vieraslajeihin liittyviin prosesseihin; toimintamallien toteutuksen jatkuvuus sekä vieraslajien torjunnan vaikutus luonnon monimuotoisuuteen. **Yleisesti toimintamallien voidaan olettaa edistävän merkittävästi myös Luontoposiitiivinen Vantaa - tavoitetta, koska toimintamallien määrittelyssä luontoposiitiivisuus voidaan ottaa systemaattisesti huomioon.**

Toimenpiteen toteutettavuus liittyy toimintamallien toteuttamiskelpoisuuteen kaupunkiympäristön erilaisissa prosesseissa. Tältä osin toteutettavuuteen liittyy erilaisten hallintaorganisaatioiden tietämys vieraslajeista, ajattelutavat ja nykyiset käytännöt sekä käytettävissä olevat resurssit. Toteuttamiskelpoisten toimintamallien laatimista varten vieraslajiesiintymistä voi olla hyvä saada lisätietoa, jotta vieraslajien torjuntaa ja torjunnan resurssitarpeita sekä torjunnan toteutettavuutta voidaan tältä osin arvioida ja määritellä toimintamallissa tietopohjaisesti. **Erilaisten kaupunkiympäristön toimintaprosessien ja käytäntöjen vieraslajivaikutusten sekä vaikutusketjujen tunnistamiseen tarvitaan systeemiosaamista.** On tärkeää, että erilaiset tahot ja hallintatasot, joiden toiminta vaikuttaa kaupungin vieraslajeihin, osallistuvat toimintamallien määrittelyyn. Lisäksi toimintamallien määrittelyssä voidaan hyödyntää tutkimusorganisaatioita. Toimintamalleissa on syytä tunnistaa eri tahojen osalta sekä muutettavat käytännöt että pyrkiä innovatiivisiin uusiin käytäntöihin sekä tukea käytäntöjen vaikutusten seurantaa ja tähän liittyvää oppimista.

SYSTEEMINÄKÖKULMA Toimenpiteellä pyritään määrittelemään osasysteemille (kaupunkiympäristön hallintatahot, sosiaalinen osasysteemi) uusia vieraslajien torjunnan sääntöjä siten, että sosiaalisen osasysteemin (hallinta ja asukkaat) toiminta muuttuu ja vieraslajit ekologisessa osasysteemissä vähenevät. Toimenpide kohdentuu siten melko syvälle systeemin rakenteisiin määrittelemällä uusia systeemin toimintaa ohjaavia sääntöjä.

TAVOITE: Tehostetaan haitallisten vieraslajien torjuntaa

TOIMENPIDE Tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi.

Toimenpiteen tuotostavoitteena on tehdä yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi. Yhteistyön tuloksena tavoitellaan kuntarajat ylittävää vieraslajien torjunnan tehostamista ja edelleen vaikutuksena luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Esimerkiksi vesireittejä pitkin leviävät vieraslajit ovat keskeisiä kuntarajat ylittävien torjuntatoimien yhteistyökohteita. Toimenpidettä ei kuitenkaan ole konkretisoitu siten, että sitä voitaisiin suoraan arvioida.

TOIMENPIDE Suunnataan vieraslajien torjuntatoimet ensisijaisesti luonnonsuojelualueiden herkkiin luontokohteisiin.

Toimenpide on määritelty periaatteellisena toimintatapana, joten se liittyy edellä kuvattuun vieraslajien torjunnan toimintamallien määrittelyyn.

TOIMENPIDE Tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi.

Toimenpiteen tuotostavoitteena on tehdä yhteistyötä naapurikuntien kanssa vieraslajien torjumiseksi. Yhteistyön tuloksena tavoitellaan kuntarajat ylittävää vieraslajien torjunnan tehostamista ja edelleen vaikutuksena luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Esimerkiksi vesireittejä pitkin leviävät vieraslajit ovat keskeisiä kuntarajat ylittävien torjuntatoimien yhteistyökohteita. **Toimenpidettä ei kuitenkaan ole konkretisoitu siten, että sitä voitaisiin suoraan arvioida.**

TOIMENPIDE Suunnataan vieraslajien torjuntatoimet ensisijaisesti luonnonsuojelualueiden herkkiin luontokohteisiin.

Toimenpide on määritelty **periaatteellisena toimintatapana**, joten se liittyy edellä kuvattuun vieraslajien torjunnan toimintamallien määrittelyyn.

Lähteet

Vantaan kaupunki, 2017. Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030. Vantaan kaupunki, Kuntatekniikan keskus, Viheralueyksikkö, 2017. <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaa-metsanhoidon-periaatteet-2017-2030.pdf>

Vantaan kaupunki, 2022 a. Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset. Kaupunginvaltuusto 10.10.2022. <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-maa-ja-asuntopoliittiset-linjaukset-saavutettava-08032023.pdf>

Vantaan kaupunki, 2022 b. Innovaatioiden Vantaa, Vantaan kaupunkistrategia 2022-2025. <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20kaupunkistrategia%202022-2025.pdf>

Vantaan kaupunki, 2022 c. Vantaan resurssiviisauden tiekartta. Valtuustokausi 2021-2025. Kaupunginvaltuuston hyväksymä 28.2.2022. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Resurssiviisauden%20tiekartta_0.pdf

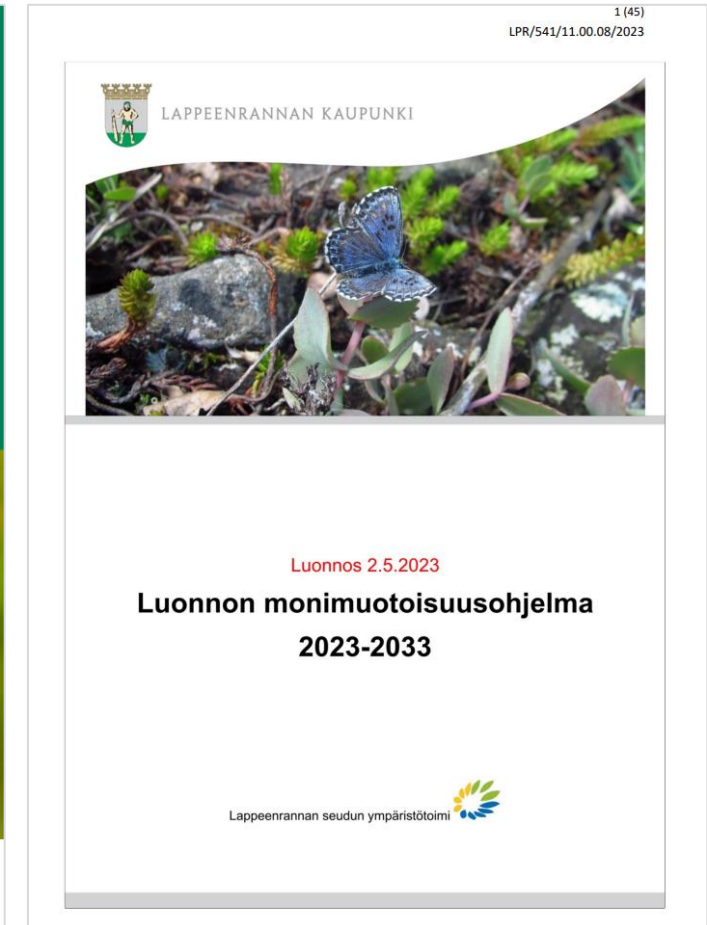
Vantaan kaupunki, 2023 a. Vantaan yleiskaava 2020. Selostus, YK0048, Kaupunginvaltuusto 25.1.2021, voimaantulo 11.1.2023. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/yleikaavan-selostus-11012023-voimaantulo_0.pdf

Vantaan kaupunki, 2023 b. Vastuullinen Vantaa kuuluu kaikille 2023. https://vantaa.fi/sites/default/files/document/Vastuullinen_Vantaa_kuuluu_kaikille_2023.pdf

Liite 2. Benchmarking – muiden kaupunkien Lumo-ohjelmat Case Turku ja Lappeenranta

- Turun ja Lappeenrannan kaupunkien Lumo-ohjelmiin tutustuttiin haastattelemalla valmisteluun osallistuneita henkilöitä sekä käymällä läpi lumo-ohjelmat.
- Turun Lumo-ohjelma on valmistunut 2023 ja Lappeenrannan oli haastatteluvaiheessa luonnosvaiheessa.
- Haastatteluissa kiinnosti erityisesti lumo-ohjelmien valmisteluprosessi, prosessin vuorovaikutteisuus, tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta sekä yleisesti työn vaikuttavuus ja mitattavuus.

Turun Lumo-ohjelma

- Tavoitellaan **konkreettista fyysistä muutosta luontoon**, joka edellyttää yksilöityjen toimenpiteiden lisäksi myös systeemistä muutosta kaupungin sisäisiin toimintatapoihin, jotta jatkossa lumo-asiat huomioidaan automaattisesti osana suunnitteluprosesseja.
- **Koostuu kuudesta teemasta, joilla omat tavoitteet, toimintamallit vastuineen ja seurantamittarit:** 1. *Suojelualueet*, 2. *Luonnonhoito ja ennallistaminen*. 3. *Monimuotoisuuden aktiivinen lisääminen*. 4. *Turun arvokkaan lajiston elinolosuhteiden parantaminen* 5. *Selvitykset*. 6. *Toimintamallit ja organisoituminen*
- **Työssä on otettu lähtökohdiksi:**
 - Edistymisen ja vaikuttavuuden seurannan helppous.
 - **Kaikki toimenpiteet ovat uusia tai vaativat muutoksia nykyisiin toimintatapoihin.**
 - Otettu huomioon päivitettävyys (kahden valtuustokauden välein).
 - Vuosittainen kustannusarvio valmistelutyön aikana.
 - Lumo-ohjelman tueksi tulossa nettisivusto, jossa tiedotetaan ajankohtaisista lumo-asioista ja seurataan ohjelman tavoitteiden saavuttamista.

LUMO-ohjelma 2023-2029

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelma

Turun Lumo-ohjelma

Lumo-ohjelman taustalla **on tunnistettu haasteeksi systeemisen muutoksen tarve**. On tunnistettu lumo-työn edellyttämä yhteistyöketju ja toimijatahot ja todettu, että se on olemassa ja tärkeys tulisi tunnistaa joka tasolla, mutta käytännössä näin ei ole. Parannustoimiin tätä ennen on pyritty mm. keskustelulla.

"Toimivan LUMO-työn edellytyksenä on sujuvien tiedonkulkurakenteiden luominen sekä ennen kaikkea Turun kaupungin eri yksiköiden väliset yhtenevät, yhdessä asetetut selkeät monimuotoisuustavoitteet, joiden pohjalta on helppo toimia. Tällaisen toimintatapamallin toteuttaminen vaatii suunnittelua ja sitoutumista aina organisaation ylemmiltä tasoilta alkaen koko yllä mainitun ketjun kaikkiin toteuttajiin asti."

Toimenpidekokonaisuudessa 6. laadittiin sisäinen toimintamalli ja seurataan viidellä pilottikaava-alueella suunnitteluprosessissa tunnistettujen luontoarvojen paranemista, säilymistä, laadullisesta heikkenemistä tai tuhoutumista suunnitteluprosessin läpi.

LUMO-ohjelma 2023-2029

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelma

Turun Lumo-ohjelma

Nostoja haastattelusta:

Vuorovaikutus ja valmisteluvaihe

- Työn valmistelu aloitettiin yhteistyössä yli yksikkörajojen kaupungin sisällä, mutta lopullisen yhteenvedon teki ympäristönsuojelu. Valmistelun jälkeen saatiin palautetta, että vuorovaikutusta olisi voinut olla enemmän loppuun asti.
- Ensin koottiin kaupungin sisällä iso joukko (yli 120 kpl) mahdollisia toimenpiteitä ja tavoitteita, joita karsittiin ja konkretisoitiin valmistelutyön edetessä. Laajan toimenpide-ehdotuskirjon ongelmia olivat mm. erilaiset tavoitteet, mittakaavatason vaihtelu ja ristikkäisyys.
- Pyydettiin lautakuntien lausunnot, valtuuston hyväksymä.
- Myös julkinen kommentointikierros ja kommentteja pyydeksiin erikseen ELY-keskukselta, luonnonsuojeluyhdistyksiltä ja Suomen ympäristökeskukselta.

LUMO-ohjelma 2023-2029

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelma

Nostoja haastattelusta

Tavoitteenasettelu ja resursointi

- Tavoite oli tehdä **mahdollisimman kunnianhimoinen, mutta realistinen ohjelma**. Jos tarpeeksi realistinen, se on mahdollista saavuttaa, mikä motivoi jatkamaan.
- Toimenpiteiden konkreettinen toteutettavuus keskiössä → mitattavissa olevat toimenpiteet ja tavoitteet, ei ympäripyöreitä tavoitteita. **Toimenpiteet ovat hyvin yksityiskohtaisia ja jo pitkälti vietävissä suoraan käytäntöön ilman lisävalmistelua.**
- Mietitty toimenpiteiden **vaikuttavuutta erityisesti luonnon kannalta**, huomioiden Turun erityisvastuut kohdevalinnoissa.
- Toimenpiteet jaoteltu toiminnallisuuden mukaan, monissa muissa ohjelmissa elinympäristöjen mukaan.
- Työn valmistelun aikana kulki kokoajan mukana **resursointi**. Tehtiin tarkat resursointilaskelmat toimenpiteille ja niiden vahvistaminen yksiköiden budjetteihin. Paljon työtä teetetään urakoina (hoitotyöt, selvitykset).
- Vuosittain konsulttipalveluiden kokonaiskustannus n. 500 000 euroa (jakautuu kunnossapito, kaavoitus, ympäristönsuojelu). Ympäristönsuojelu tekee itse paljon suunnittelutyötä ja tilaa selvitykset.
- **Kun nykyiset tavoitteet saavutetaan, lisätään uusia ja mahdollisesti otetaan mukaan myös muita yhteistyötahoja.**
- Oli tavoitteissa lisätä yritys yhteistyötä, mutta jouduttiin karsia tässä vaiheessa pois. Ensin Turun omat toimenpiteet, sitten laajennetaan.

Lappeenrannan Lumo-ohjelma

"Lappeenrannan kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman tarkoituksena on vahvistaa Lappeenrannan luonnon hyvinvointia ja parantaa kaupungin toimintatapoja ekologisesti kestävämmiksi."

Lumo-teema nostetaan ilmastoteeman rinnalle osaksi kaupungin päätöksentekoa ja toimintaa.

Ohjelman päämäärät vuoteen 2033 ovat

1. Luontokato on pysähtynyt Lappeenrannassa
2. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on yhteinen tapa toimia
3. Kaikilla asukkailla on mahdollisuus luontokosketukseen

Luonnon monimuotoisuusohjelman painopisteet perustuvat Lappeenrannan luonnon tilasta tehtyyn selvitykseen (Vuori 2021), jossa keskeisiksi ekologisiksi kokonaisuuksiksi todettiin vesi-, ranta- ja metsäluonnon sekä paahteisen ja kulttuurivaikutteisen luonnon arvot. **Ohjelman**

painopisteitä ovat

1. Ekologisten yhteyksien vahvistaminen
2. Metsäluonnon monimuotoisuus
3. Vesi- ja rantaluonnon monimuotoisuus
4. Paahteisen ja kulttuurivaikutteisen luonnon monimuotoisuus"

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Luonnos 2.5.2023

Luonnon monimuotoisuusohjelma 2023-2033

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Lappeenrannan Lumo-ohjelma

Lumo-ohjelma **muodostuu kuudesta tavoitekokonaisuudesta ja niitä edistävistä toimenpiteistä**. Kullakin tavoitteella on toimenpidekokonaisuudet, joille asetettu mittari, nimetty päävastuu ja aikataulu. Toimenpidekokonaisuudet muodostuvat useista eri toimenpiteistä ja ne ovat:

1. Ymmärrys ja tieto luonnon monimuotoisuudesta sekä siihen vaikuttavista tekijöistä on lisääntynyt
2. Luonnon monimuotoisuus on mukana kaupungin strategisessa työssä ja monimuotoisuutta vahvistava kehitystoiminta on aktiivista.
3. Taajama- alueiden luonto on monimuotoista, houkuttelevaa ja kytkeytynyttä ja viheralueet ulottuvat läpi kaupungin
4. Luontotyyppien tila on hyvä ja ekologiset verkostot ovat vahvoja
5. Vesi- ja rantaluonnon tila on hyvä ja luonto on monimuotoista
6. Haitallisten vieraslajien esiintymät ovat vähentyneet

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Luonnos 2.5.2023

Luonnon monimuotoisuusohjelma 2023-2033

Lappeenrannan Lumo-ohjelma

Ohjelmassa **on arvioitu sen vaikutuksia luontoon, sen sijaan vaikutuksia esim. kaupunkiorganisaatiossa edellyttämiin muutoksiin ei ole juurikaan arvioitu.** On kuitenkin tunnistettu, että päätavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi myös muiden toimijoiden osallistumista, vaikka itse ohjelma keskittyy vain kaupungin omaan toimintaan ja maanomistukseen. **Ohjelmassa korostetaan kunnan vastuuta toimia esimerkkinä muille,** aktiivista toimijuutta, yhteistyötä.

Ohjelman **pääindikaattorit**, joita seurataan, ovat:

1. Suojelualueiden pinta-ala (ha)
2. Luonnon monimuotoisuutta parantavat hankkeet (kpl, käynnissä olevat)

Tavoitekokonaisuudessa *"Luonnon monimuotoisuus on mukana kaupungin strategisessa työssä ja monimuotoisuutta vahvistava kehitystoiminta on aktiivista"* on toimenpiteitä, jotka edellyttävät koko organisaation toimenpiteitä. Kehittämistyössä, jota toimenpide edellyttää haetaan enemmän ideoita uusiin hankkeisiin ym, kuin ns. systeemiseen muutokseen, joka jää vähemmälle painoarvolle.

Ohjelmassa todetaan, että *"ei aseteta pinta-alatavoitteita ja siten ohjelman vaikutus esimerkiksi Suomea sitovan EU:n Biodiversiteettistrategian toteutumiseen jää epäselväksi. Luontokadon juurisyihin kohdistuvia toimenpiteitä on niukasti."* Haasteena onkin, milloin voidaan todeta, että ollaan tehty riittävästi tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nostoja haastattelusta:

Vuorovaikutus ja valmisteluvaihe

- Työ laadittiin virkatyönä aiemmin laaditun Lappeenrannan luonnontilan selvityksen pohjalta.
- Valmisteluvaiheessa ohjausryhmä, jossa keskeiset tahot kaupungilta (viheralueiden hoito, maa- ja metsäalueiden omistus, kaavoitus ja ympäristönsuojelu). Myös sivistystoimea on koitettu saada mukaan. Ohjausryhmän toiminta jatkuu edelleen.
- Ohjelmaluonnoksesta pidettiin julkinen kommenttikierros, myös kohdennettu muutamille tahoille.
- Lautakuntien lausunnot ja viedään hyväksyttäväksi valtuustoon.
- Valmisteluvaiheessa vaadittiin paljon työpajoja ja taustoittavaa keskustelua, siihen että mitä luonnon monimuotoisuus on, miten kaupungin organisaation työ vaikuttaa siihen, miten kunkin oma työ vaikuttaa siihen, miksi sitä pitää turvata.
- Konkretian kautta jo selvitystyön aikana havainnollistettu, mitä Lumo-työ on käytännössä. Työn valmistelun aikana on tullut vastaan konkreettisia tilanteita (esim. niittyteeman kautta), joissa työn tavoitteita ja ajatuksia on voitu tuoda käytäntöön.

Nostoja haastattelusta

Tavoitteenasettelu ja resurssointi

- Yritys oli tehdä mahdollisimman kunnianhimoinen ohjelma, työ ei saa kuitenkaan olla liian idealistinen, jotta se menisi läpi. ***"mahdollisimman idealistinen mutta realistinen"***!
- LUMO-ohjelman päämäärät ja tavoitteet kattaa koko Lappeenrannan ja esitetyt toimenpiteet kohdistuvat vain kaupunkiorganisaatioon. Kaupunki voi vaikuttaa vain omiin tehtäviinsä ja omistuksiinsa, suurimmat maanomistukset on muualla – pohdittavaksi, kuinka vaikuttaa heihin. Ohjelma ei velvoita muita toimijoita. Pehmeinä keinoina käytetään esimerkin voimaa.
- **Ympäristökasvatuksen tarve kaupungin sisällä ja asukkaille korostui prosessin aikana.**
- Haasteena ollut hyvinvointi ja sivistystoimen (kasvatus, koulutus, liikunta, terveys) mukaan saaminen, tahoilla olisi paljon vaikuttamispotentiaalia. Päällikkötasolla ei ole tunnistettu tai oltu kiinnostuneita heidän omistamastaan valtavasta potentiaalista kunnan luontotyössä. Kaikki kohtaamiset, mitä sillä toimialalla, tapahtuu, on teoriassa vaikuttamisen paikkoja. Myös kirjastotyö on hyvä huomioida. Lappeenrannassa järjestää esim. lainaustoiminnan lisäksi yleisötilaisuuksia.
- Valmisteluvaiheen laaja vuorovaikutus ja osallistaminen on tärkeää ohjelman toteutuksen kannalta, sillä myös vastahankaiset tahot pääsevät osallistumaan valmisteluun ja voivat ottaa työn omakseen.
- On ollut tärkeä löytää ja tuoda esiin positiivisia esimerkkejä, joissa ihmistoiminta hyödyttää luontoa ja sen tilaa (esim. niityttämisprojektit), joiden avulla on saanut luotua hyvää fiilistä.
- **Päällikkötason henkilöt eivät aina oikeita tahoja edistämään asiaa, tärkeää löytää eri yksiköistä myös ns. muutosagentteja.**

Yhteenveto

- Ohjelmien tavoiteltu realistisuus korostui molemmissa ohjelmissa.
- Ensin kaupungin oma paketti kasaan ja sitten voidaan lähteä laajentamaan yhteistyöverkostoja. Kaupunki toimii esimerkkinä muille. Tässä myös priorisointi/resurssinäkökulma.
- Hyvä lähtötietojen taso on ollut valmistelutyössä välttämätöntä.
- Valmistelutyö on vaativaa ja jo tähän pitää antaa riittävästi resursseja. Myös käytännön toteutus pitää resursoida jo valmisteluvaiheessa.
- Valmisteluvaiheen vuorovaikutteisuuden merkitys korostui erityisesti Lappeenrannan työssä, myös Turussa jälkeinpäin oli toivottu vahvempaa osallistamista valmisteluun.
- Valmisteluvaiheesta jää muistijälki, kun pääsee vaikuttamaan ohjelman syntyyn, helpottaa viemistä käytäntöön. Asian konkretisoiminen ja avaaminen valmisteluvaiheessa tärkeää, jotta ohjelman hyväksyttävyyys paranee.
- Valmistelussa talon sisäisten sidosryhmien ja oikeiden henkilöiden tunnistaminen ja sitouttaminen tarpeen, jotta prosessit saadaan läpi ja käytäntöön.
- Osaamisen jalkauttaminen eri yksiköihin käytännön työn tasolle on tärkeää, mutta päällikkötasolla ei aina resurssia/kiinnostusta Lumo-teeman edistämiseen – haasteena, miten saadaan jalkautettua asiantuntijatasolle ja luontonäkökulmien huomiointi osaksi arkityötä. Valmistelutyössä hyvä paikka ”ympäristökasvattaa” osaamista.

LUMO-ohjelma 2023-2029

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuushjelma

Turun kaupungin ympäristöjulkaisu 2023

1 (45)
LPR/541/11.00.08/2023

Luonnos 2.5.2023

Luonnon monimuotoisuushjelma 2023-2033

Yhteenveto

- Tavoitteiden ja toimenpiteiden mittareiden asettaminen on haastavaa, vaikea löytää riittävän kuvaavia mittareita esimerkiksi laatuun. Seurataan esimerkiksi pinta-alamuutoksia, mutta esim. mittareiden taustalla pinta-alatavoitteiden asettaminen voi aiheuttaa eripuraa. Milloin voidaan sanoa, että tavoite on saavutettu, jos ei saa asettaa määrällisiä tavoitteita?
- Systeemisen vaikuttavuuden mittaamiseen ei ole valmiita työkaluja. Yhteistyöryhmät eri tasoilla nähdään tässä kuitenkin tärkeäksi, jotta tieto kulkee.
- Lappeenrannassa ehdotettiin tähän luonnon monimuotoisuus -hankkeiden määrää systeemisen muutoksen mittarina. Luonnon eteen tehdyt teot. Mitkä ovat olleet lakisääteisen tason ylittäviä? Subjekttiivinen mittari, mutta kuitenkin voi jotenkin mitata sitä, miten luonto on huomioitu arkityössä. Oletetaan että lakisääteiset työt tehdään muutenkin.
- Mittareiden määrittelemineen on vaikeaa, kun halutaan mitata erityisesti laatua ja systeemistä muutosta.
- Kaikkia mittareita ei välttämättä voida määrittää työn alussa tai ainakin pitää jättää mahdollisuus kehittää mittareita työn edetessä. Tarvitseeko mittareiden olla määrällisiä, käykö sanalliset?

LUMO-ohjelma 2023-2029

Turun kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelma

Turun kaupungin ympäristöjulkaisu 2023

1 (45)
LPR/541/11.00.08/2023

Luonnon 2.5.2023

Luonnon monimuotoisuusohjelma 2023-2033

Yhteenveto – tärkeimpiä nostoja

Lähtökohdat

- Tunnistetaan haasteet nykyisessä toiminnassa, ollaan valmiita kehittymään

Vuorovaikutteisuus

- Keskeisten tahojen tunnistaminen ja osallistaminen
- Yhteinen tavoitteenasettelu ja toimintatavat
- Resurssoinnin varmistaminen eri vaiheisiin.

Tavoitteenasettelu

- Riittävä realistisuus yhteensovitetuna idealistisuuden kanssa – jotain uutta mukaan, sillä pelkät vanhat toimet ei riitä.

Resursointi

- Pitää huomioida jo valmisteluvaiheessa. Määriteltävä, mitä voidaan tehdä itse ja mikä ulkoistettava.
- Ulkoiset rahoituskanavat tukena hankkeistamisessa.
- Mikä on heti toteutettavissa, mikä vaatii lisävalmistelua.

Vaikuttavuus

- Toimenpiteiden toteuttamiskelpoisuus ja mitattavuus.
- Poliittinen tahtotila tärkeää.
- Ensin kunnan oma paketti kasaan ja sitten esimerkin voimalla vaikuttavuus muihin sidosryhmiin.

Luontotieto

- Riittävä lähtötieto ja tarvittaessa lisäselvitykset kaiken pohjana.
- Kokonaisvaltaisen luonnon monimuotoisuuden parantaminen.

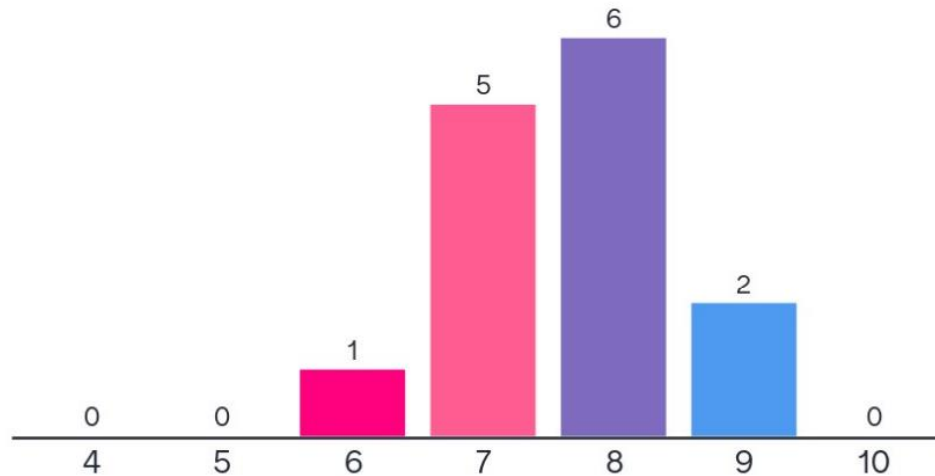

Luontopositiivinen Vantaa 2030

Liite 3a. Vantaan sisäinen työpaja
TULOKSET

Arvioi luonnon monimuotoisuuden edistämisen tila Vantaalla tällä hetkellä (kouluarvosanat 4-10).

Ennakkotehtävä

Mitä keskeisiä mahdollisuuksia näet Vantaan luontotyössä?

Tiedotus, hyvä suunnittelu, matala ja suhteellisen kevyt organisaatio.

Kaupungin kehittyessä luontotyön huomioiminen.

Ekologisen kompensaation mallin kehittäminen ja ottaminen käyttöön

Kattavan kuvan muodostaminen Vantaan luonnon nykytilasta

Suojelualueverkostojen toteuttaminen ja yhteyksien luominen niiden välille. Millä keinoin ekologisia yhteyksiä yksityisillä mailla voidaan edistää?

Lisääntynyt luonnon arvostus lisää mahdollisuuksia sekä vaatimuksia luonnon huomioimiseen

Poikkihallinnollinen kiinnostus aiheeseen on voimavara

Johdon sitoutuminen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen.

Yhteistyö yli kuntarajojen - luonnon monimuotoisuutta tukevien toimien merkittävyys ja edistäminen eri alueilla, mikä on Vantaan rooli?

Kaupungin sisällä yhteistyö sujuu pääosin erittäin hyvin. Vantaalla hienoja luontokohteita ja halua vaalia niitä. Asukkaat ovat aktiivisia luontotoissa.

Laajat lounnontilaiset alueet + kaupunkimaisten alueiden osalta monialaisen yhteistyön avulla muodostetut uudet luonnon monimuotoisuuden saarekkeet ja verkostot

Tietoisuuden lisäämisen myötä myös luontotyö tulee osaksi arkipäivää

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen infrahankkeissa

Niittyverkostojen kehittäminen, niittyjen kunnostaminen ja rakennetun ympäristön uusniityt

Puroluonnon esille nostaminen, toisaalta esim talkootyön mahdollisuudet vieraslajien poistamisessa. Niityttäminen! Ja niittotalkoot

Näen win-win tilanteita, joissa ekologiset verkostot tukevat ainakin osittain myös virkistyskäyttöä. Metsiä hoidetaan jo paljon arvometsinä tai virkistysmetsinä. Vantaan purot ovat hieno mahdollisuus.

Monimuotoisuuden varmistaminen., esim Aviapolis esimerkkialueeksi

Ennakkotehtävä

Miksi luontotyö ei ole mielestäsi aiemmin edistynyt Vantaalla?

Luontotyötä on tehty pitkään ja Vantaalla on paljon luontoarvoja. Ehkä tieto ja ymmärrys ei aina valu rakentamiseen saakka? Uusien asuinalueiden pihat on useimmiten nurmea ja kasvit tuijaa.

Autovaltaisuus

Moni muu asia, joka kilpailee vähäisistä resursseista (sosiaaliset ongelmat, rakennuskannan puutteet, korjausvelka)

Vähäiset resurssit varsinkin viherkunnossapidossa

Kaupungin taloudella on suurempi painoarvo kuin luonnon monimuotoisuudella.

Kaupungin kasvupaine ja luonnon arvostuksen puute estää ja on estänyt luontotyötä

Luonnon huomioiminen vaatii ennakointia ja strategisia valintoja kaikilla toimialoilla. Tähän aiheeseen liittyvien ammattilaisten aikaa ei ole riittävästi käytettävissä.

Luonnolla ei ole rahassa määriteltyä arvoa, minkä vuoksi se jää erilaisissa kehityshankkeissa muille tavoitteille alisteiseksi

Kunnianhimo ja näkemys puuttuu. Ja johdon tuki.

Luonnon kytköksiä hyvinvointiin ja terveyteen ei ole tunnistettu

Resurssipuute?

Organisaatiossa ei ole ollut riittävästi tietoa siitä, mikä on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävää. Tietoa ei olla oltu halukkaita ottamaan vastaan.

Tiedonpuute, vastuiden määrittelemättömyys

Vasta viime vuosina luonnon arvojen säilymistä on nostettu esille ja alettu arvostaa Vantaalla

Menneinä vuosina kaavoitettaessa ja rakennettaessa luonnon arvoille ei olla annettu kovin suurta painoa, kun on ratkaistu minne rakennetaan ja miten rakennetaan. Tämä on muuttunut ja muuttumassa.

Ei ole ehkä pidetty niin arvokkaana asiana. Viimeaikoina noussut pintaan luonnon monimuotoisuus, ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen, lajikato. Tuotu mukaan strategiaan. Saatu lisää resursseja.

Resurssit ovat erittäin niukat luonnonsuojelutyössä. Myös esimerkiksi vieraslajien torjuntaan tarvittaisiin merkittävää lisärahoitusta.

Haasteita työpajasta

Ristiriidat ja tavoitteiden yhteen sovittaminen

- ristiriitaisuus: vahva kasvun tavoite vs. luontoarvot
- Kaupungin kasvu ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ovat ristiriidassa. Kasvu tulee kuitenkin meille annettuna.
- Kasvun ja luontoarvojen säilyttämisen ristiriita
- esim. lisätarpeet parkkipaikoille ja liikenteelle.
- Kerrosalatavoitteet tontilla luovat paineita yleisten alueiden puolelle, kun hulevesienhallinta ym. ei meinaakaan suunnittelussa mahtua tontille
- Avointen kohteiden erilaiset tavoitteet kaupungin sisälläkin ristiriitaisia esim. niityt/tapahtumakentät/metsät
- Lisääntyvien tavoitteiden yhteensovittaminen entistä pienemmillä alueilla (tonteilla) haastavaa
- Vantaa kasvaa sisäänpäin olemassa oleville alueille
- Vantaan Energian hiilinegatiivisuus investointiohjelman mukaiset tuotantotilojen hankkeet vaativat sijoituspaikkoja -> hankkeiden toteuttaminen vaatii uusien alueiden käyttöönottoa

Erilaiset aikaperspektiivit:

- Kasvillisuus ja maaperä kehittyvät rauhassa, kaupunki muuttuu paljon nopeammin ja vaikeasti ennustettavammin.
- Vantaanjoen ekologisen tilan saaminen hyväksi vuoteen 2028 mennessä ei onnistu Vantaan tai vantaalaisten toimenpiteillä.
Tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä ja toimenpiteitä maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiseksi.
- Puiden kaatamisen ajoitus: rakennushankkeiden aikataulupaineet sanelevat käytännössä aikataulun

Priorisointi ja sitoutuminen:

- Kaupunkitasoinen linjaus siitä, mikä linjaus/ tavoite "tärkein", mikäli kaikkia tavoitteita ei voida toteuttaa (ehkä resurssiviisauden tiekartan sisälläkin)
- **sitoutuneisuus lumo-työhön** pitäisi olla kaikilla kaupungin sisällä

Muut:

- Tuhotaan nykyinen kasvillisuus ja tuodaan vierasta kasvillisuutta tilalle

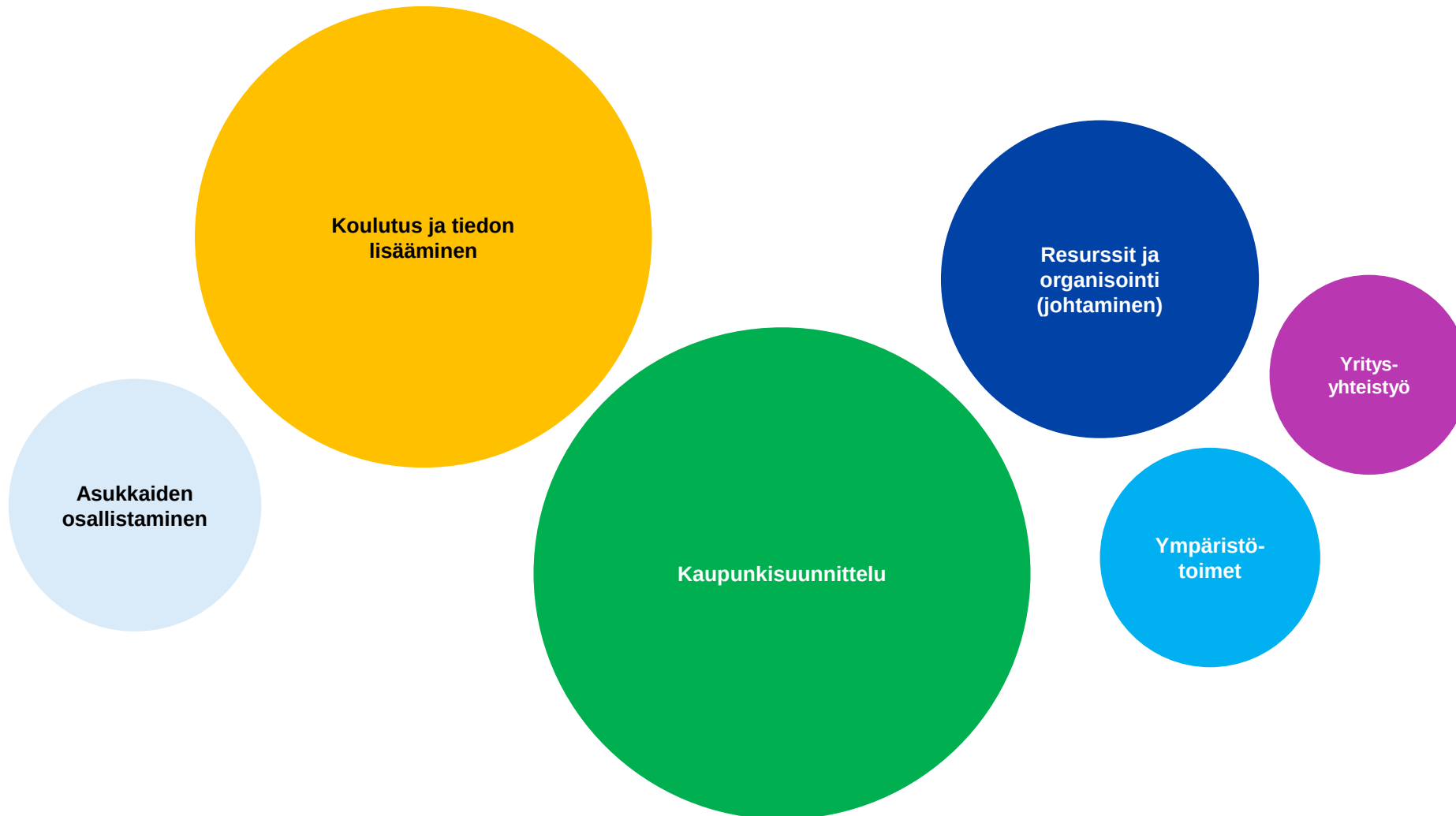
Yhteistyötahot:

- Hienot projektit kouluissa saattaa lopahtaa, jos ei löydetä oikeita ihmisiä toteutuskumppaneiksi /avuksi

Resurssit:

- Tarvitaan apuja ja käytäntöjä siihen, miten kouluissa luonnon monimuotoisuutta voidaan edistää
- Koulujen luontotyö riippuu enemmän tällä hetkellä johdon/opettajien/vanhempien omasta aktiivisuudesta
- Tarvitaan lisäresursseja luonnon monimuotoisuuden nykytilan selvittämiseen ja kartalle laittamiseen

Klusterointi: Teemoja tehtävästä ”Toimenpiteitä luontoposiitiivisuudelle”

Tärkeimmät toimijat

1 Kaupunkiympäristö (varsinkin asemakaavoitus)

Suunnittelussa olisi tärkeä olla **alusta asti tiedossa ja huomioituna kunnossapidon vaativuus ja resurssit ja niiden alueellinen jakautuminen**. > mahdollisesti esim. kuvallisesti havainnollistettuna viikottainen/kk/vuosittainen hoitomäärä

- Prosessien selkeyttäminen ja yhteinen käsitys reunaehdoista, samat tiedot kaikille tiimeille > vaatii jonkinlaista työpajaa ja sen esivalmistelua

2 Rakennusvalvonta ja lupapalvelut

Rakentamisen vaikutusten valvonta mm. kasvillisuus tonteilla ja tontin rajoilla sekä kasvillisuuden huomiointi ratkaisuissa

3 KASO/KATO (Kasvatus ja opetus)

Koulut ja päiväkodit mukaan luontotyöhön ja luonnostaoppimiseen

- luontoretket, talkoot, vieraslajihavainnot, jne, kaupunkiviljely
- "Ympäristökasvatusviikko", lähiluonto-oppaiden toiminta
- koulumetsät, koulupuutarhat, Täti tai Setä vihreä

4 Yritykset

Yritysten kanssa tehtävän yhteistyön systemaattisuus

- yritys yhteistyö voi vaatia myös kohdennettuja toimia
- One-to-one keskustelut yritysten kanssa
- Yksittäisten tilaisuuksien järjestäminen, joissa esillä yritysten luontoratkaisuja

5 Väylävirasto ja ELY

Yhteistyö väyläviraston ja ELY:n kanssa vihersiltojen ja avarienväylä alikulkujen toteuttamiseksi. Rahoituksen löytäminen.
Asemakaavoittajille osallistavaa koulutusta näihin liittyen

6 Johto

resurssien varmistaminen ekologisten verkostojen vahvistamistyölle

7 Asukasyhdistykset, asukkaat

Luontopositiivinen Vantaa 2030

Liite 3b. Sidosryhmätyöpaja 10.10.
TULOSKOONTI

Sidosryhmätyöpaja

- Tilana Aviapolis X
- Ti 10.10.2023 klo 13-16
- Yhteensä n. 25 osallistujaa
- Minikonferenssi, jossa neljä Vantaan asiantuntijaa esitteli luontoteemoja Vantaalta
- World Café-tyyppinen työpaja, jossa teemoina:
 - Minkälaista luontotietoa itse haluaisit (tai tarvitsisit)?
 - Millainen on luontopositiivinen Vantaa?
 - Miten haluaisit osallistua?

Minkälaista luontotietoa itse haluaisit (tai tarvitsisit)?

"Kaupunkilaistiede" ja joukkoistaminen: miten kaupunkilaisena pystyt tuottamaan tietoa, mikä vie kohti luontoposiitiivista Vantaata?

Minkälaisista tiedoista eri tahot tarvitsevat (mittarit, seuranta, viestintä)?

Yksityiskohtaisemmat selvitykset

- Kartta ennallistettavista alueista > liikennevalokartta tekeillä (Ville Selonen)
- Tieto heikoista luontoarvokohteista (missä sijaitsevat ja miten niitä voisi parantaa?)
- Tieto arvokkaista ja potentiaalisesti arvokkaista elinympäristöistä on kaiken perusta
- Lähtötiedot luontotyypeistä koko Vantaan alueelta
- Luokittelutieto oltava vertailukelpoista (esim. pienvedet)
- Karttatyylinen sovellus, jonka kautta saadaan tietoa helposti

- Siniverkostoselvitys
- Puotalkoissa tuotettu tieto jakoon (vieraslajit ja kutusoraikat)
- Ekologisten käytävien toiminta Vantaan alueella
- Lajeihin liittyvää seurantadataa - sekä ammattilaisilta että harrastajilta
- Myrkky- ja mesipistiäisten selvitys
- Viheryökkösselvitys II Vehkalanmäellä

Kokemuksellisuus

- Luontokokemukset ja niistä saatava tietoa > retket
- Tulevat ympäristökeskuksen tapahtumat

”Mikä on Vantaalaisen luonnon rooli maailman/Suomen mittakaavassa? Sekä Vantaan organisaation sisällä että asiakkaille ja yrityksille?”

Kasvatus ja tiedon lisääminen

- Kasvatusnäkökulma: Koulut, päiväkodit > lähiluonto
- Tietoa asukkaille urbaanin luonnon toiminnasta, esim. kaupunkipuiden hyödyt
- Tietoa siitä kuinka paljon esim. viherkattoja tarvitaan että syntyy oikeasti hyötyjä
- Lisätietoja ekosysteemipalveluista – erityisesti virkistyskäyttö
- Tietopaketti yrityksille konkreettisista luontohoito-toimenpiteistä > Viestintää
- Tietoa vieraslajien tunnistamiseen > viestiminen laajalle yleisölle
- Helposti ymmärrettävää tietoa, jota voi hyödyntää. Monet eivät jaksaa tai halua perehtyä pitkiin ja yksityiskohtaisiin selvityksiin, jolloin asiat lakaistaan vain maton alle.
- Tavoitteista ja niiden toteutumisesta viestiminen
- Asukkaille tietoa, kuinka voi omalla tontilla edistää monimuotoisuutta

Yhteistyömahdollisuudet

- Tietoa yhteistyömahdollisuuksista esim. Väyläviraston/valtion kanssa ekologisten katkoskohtien ratkaisuun
- Vieraslajitalkoot – missä ja milloin järjestetään, jotta voisi osallistua?

Uudet teknologiat

- Konenäkö, tekoäly hyödyntäminen
- eDNA:n hyödyntäminen (x2)
- Drone-kuvaaminen avoimilla kohteilla – uutta luontotietoa alueelta

Yritysten tarpeet

- Miten yhtiömme luontovaikutusta voisi kompensoida?
- Miten yhtiömme luontovaikutusta voisi vähentää?
- Mikä on yhtiömme toiminnan nykyiset vaikutukset?
- Tietoa yrityksille missä viettää elämyksellisiä TYHY-päiviä
- Tietoa paikallisista luontovaikutuksista, joihin lähialueen yritykset voisivat tarttua
- Tieto yrityksen lähialueen luonnosta – mitä arvokohteita löytyy?
- Leima/tarra/merkki pienelle yrityksell: *"olen mukana luontoposiitiivinen Vantaa 2030" -toiminnassa*

Millainen on luontoposiitiivinen Vantaa?

Miltä luontoposiitiivinen Vantaa näyttää kaupunkiympäristöltään, toiminnoiltaan, tavoilta toimia yms.? Millaisia kokemuksia se tuottaa?

Miten luontoposiitiivisuutta voidaan edistää Vantaalla?

Minkälaisia kokeiluja voisi olla, jotta päästään kohti tavoitetta?

Arvokohteet arvoon!

- Kaikkialla Vantaalla on omia "arvoalueita", joista innostutaan
- Ei hävitetä arvokohteita!
- Kulttuuriympäristöjen merkitys
- Riittävästi luontokohteita
- Monimuotoisuutta esiin tuova
- Olemassa olevien maapohjan ja kasvillisuuden säilyttäminen
- Viheraluekokonaisuuksia, joita ekologiset yhteydet yhdistävät
- Laadukkaat ja monimuotoiset lähiluontokohteet
- Ihmiset tuottamaan positiivisia vaikutuksia luonnolle samalla kun luonto tarjoaa positiivista ihmisille
- Positiivinen luontoaltistus ja toimivat ekosysteemipalvelut
- Keskittymiä: Lammaslampi, Kuusijärvi, Vetokankaan uimaranta, Vantaanjoen varren luontokohteet, Tikkurilanranta

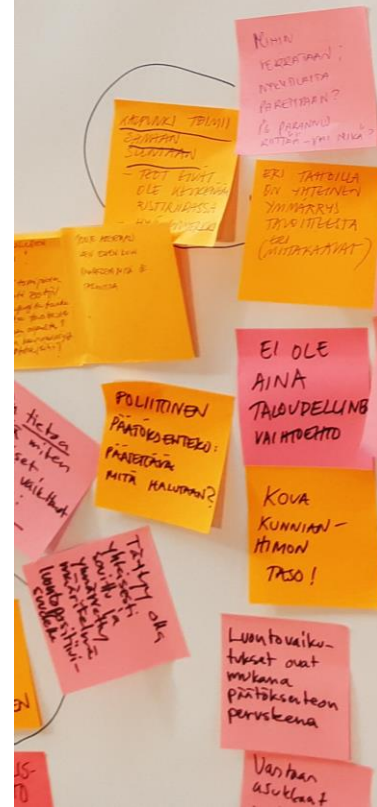
Kaupunki suunnan näyttäjänä

- Eri tahoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteesta (eri mittakaavat)
- Kunnianhimoiset tavoitteet luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi, nyt ei enää kannata "piipertää pienesti"
- Tavoite asetetaan usein ennen kuin ymmärretään mitä se tarkoittaa
- Kova kunnianhimon taso
- Kaupunki toimii samaan suuntaan – teot eivät ole keskenään ristiriidassa
- Mihin verrataan? Nykytilasta parempaan? (6% parannus riittää vai mikä?)
- Luontoposiitiivinen Vantaa suojelee tarvittavat alueet (esim. retkeilykäyttö, ennallistaa, mahdollistaa ekologiset yhteydet/verkoston)
- Kaupunki tekee yhteistyössä alueen yritysten kanssa luontoposiitiivisuuden eteen.
- Toimitaan ja edetään
- Huomioidaan kaikessa kaupungin suunnittelussa ja toiminnassa

- Vantaa viestii konkreettisesti teoista ja toimii esimerkkinä
- Ei ole aina taloudellinen vaihtoehto
- Poliittinen päätöksenteko: päätettävä mitä halutaan?
- Monet teot tyssää poliittiseen päätöksentekoon: miten ratkaistaan?
- Luontovaikutukset ovat mukana päätöksenteon perusteena
- Luontoposiitiivisuuden edistäminen:
 - Yhteistyö eri toimijoiden välillä, selkeitä pyyntöjä/toiveita kaupungilta kuinka voimme auttaa tavoitteissa
 - Kaavoituksen ohjausta: voisiko olla kaavamääräyksiä liittyen luontotekijöihin?
- Asemakaavatasolla luontoselvitykset
- Kaavamääräyksiin luontoratkaisut
- On tietoa siitä, miten erilaiset toimet vaikuttavat luontoon (+ vai -)
- Eri tahot käytännön selvitystyöhön mukaan (esim. Vantaan energia)
- Rakentaminen puusta, betoni poikkeustapaus

luontop

- Miltä luontoposiitiivinen Vantaa näyttää kaupunkiympäristöltään, toiminnoiltaan, tavoilta toimia yms.? Millaisia kokemuksia se tuottaa?
- Miten luontoposiitiivisuutta voidaan edistää Vantaalla?
- Minkälaisia kokeiluja voisi olla, jotta päästään kohti tavoitetta?

Monimuotoinen kaupunkivihreä

- Puistot eivät ole pelkkiä nurmikenttiä
- viherkattoja, laatikkoviljelyä
- Nyt lähtökohtana rakennetuilla alueilla helppo kunnossapito > tulisi olla rönsyilevä monimuotoinen vihreys
- Koulujen ja päiväkotien ym. Pihat ovat monimuotoiset
- Niittyjä löytyy
- Kerrostalojen viheralueet
- Kehät > alla on luontotunneleita

Rakkaus asuinalueeseen

- Täytyy olla yhteisesti sovittu ja ymmärretty määritelmä luontoposiitivisuudelle
- Paikallisuus > Imago

Osallistava vastuu

- Vantaan asukkaat tiedostaa ja osaavat toimia omassa arjessa luontoposiitivisesti
- Osallistava vastuullisuus (asukkaat, yritykset)
- Kaupunkilaiset, yritykset, yhdistykset yhteistyöhön luontoposiitivisuuden tavoitteiden saavuttamiseen
- Järjestämällä luontokokemuksia
 - Luontoretket, luontopolut
 - Talkoot, kasvien istutus
 - Hyönteishotellit
- Selvitykset
- Seuranta
- Asukaslähtöisyys Vantaan strategian mukaisesti: saadaan asukkaat arvostamaan luontoposiitivisuutta ja kokemaan asiat tärkeiksi
- Maanomistusrajat ylittävät yhteistyö esim. ennallistamishankkeet
- Luontoposiitivisuutta edistetään kaupungin puolelta tulevilla pysyvillä rahoituksilla. Nykyään monet toimenpiteet pyörii heikolla rahoitus pohjalla > pitkäjänteinen työ vaikeutuu
- Tiedottamalla
- Viestintä ja opetus on kunnossa > ihmisten pitää saada tieto ja ymmärrys, miksi näin
- Kokeilut asuinalueella: eri sidosryhmille vastuun antaminen > talkoot, yhteistyö > "talkookummi"
- Viestintä ja positiivinen brändi: Matka
 - Luonto tunnetaan: luontokartoitukset tehdään, vaatii rahaa
 - Toimintojen vaikutukset tunnetaan
 - Suunnitellaan ja rakennetaan vaikutusten minimoimiseksi

3

Miten haluaisit osallistua?

Millä tavalla haluat osallistua luontoposiitiivisuuden edistämiseen?

Mitä voin tehdä itse?

Minkälaisia yhteistoiminnan keinoja esim. yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välillä?

Millaisia kumppanuuksia tarvitaan?

Tiedonjako

- Infotaulut hyviä
- Joku kartta, missä nähdään mihin pitää tehdä mitään (voisi olla selkeä toimenpide)
- Miten lähdetään pienillä askeleilla edistämään luontoposiitiivisuutta (sitoumus tms.)
- Joku Apuri-appi, joka antaisi ohjeet siihen miten asian kanssa edistytään
- Yhteiskartta toimisi myös tiedotuksena asukkaiden suuntaan
- Miten puhutaan asioista: luontoposiitiivisuus on pitkä ja vaikea sana
- Luontokoulu Länsi-Vantaalle
- Ohjeistuksia niittyjen kehittämiseen ettei tule esim. vieraslajeja

Yhteistyö

- Nuoret tulevaisuuden toivona. Osallistetaan pienestä pitäen, jolloin mahdollista omaksua asioita omaan elämään
- Purokunnostuksiin olisi kiva saada lisää porukkaa mukaan (esim. Rudus mukaan tms.)
- Vieraslajien suhteen yhteistyö eri kaupunkien välillä (mm. Tuusula)
- Yhteistyöprojektit eri toimijoiden kesken (kaupunki luonteva fasilitoija)

Yhteistyön ohjaus

- Kaupunki alustajana ja ohjaajana pilotteihin (laitetaan resurssit ohjaamiseen)
- Kaupungin pitää resursoida ohjaaminen, jotta saadaan yhteistyökuvio toimimaan
- Kaupunki tarjoaa paikkoja ja ohjaa mitä alueilla voi tehdä
- Mitkä voisi olla potentiaalisia kohteita joita kompensoida, mihin voisi ohjeistaa talkoit ym. (kaupungin sisäinen työpaja)
- Valtion MAL-sopimusten neuvottelu uudestaan
- Kompensaatio
 - Kompensaatioista pitäisi olla jotain valtakunnallisia ohjeistuksia siitä, kuka kompensoinnin maksaa (malleja esim. alueen toimijat yhteistyössä)

Miten

- Millä tavalla haluat osallistua
- Mitä voin tehdä itse?
- Minkälaisia yhteistoiminnan
- Millaisia kumppanuuksia t

Kokeilut

- Pelillistämisen mahdollisuudet (esim. karttasovellukset)
- Pilotit on osoittanut, että resursseja tulee, kun aletaan toteuttamaan
- Pilotit esim. Vantaan energian kanssa, josta saadaan kokemuksia
- Koulujen pilottien pohjana esim. ekologisten verkostojen tarkastelu paikallisena lähtökohtana
- Aluekohtaiset pilotit, joihin yritykset pystyvät lähtemään mukaan
- Ohjaajat, jotta pilotteja saadaan aikaan järjestelmällisesti

Yritykset ytimessä

- Matalalla roikkuvat hedelmät yrityksillekin
- Erityisesti yrityksille tavalla, jota ymmärretään ja kohdennetusti (avataan konkretian kautta)
- Paketointi – Miten annetaan täkyjä tarjolle yrityksille, järjestöille (esim. puronkunnostustalkoot ym.)
- Vantaalla ollut luontoteemavuosia > teemavuodet voisi hyvin laajentaa koskemaan yrityksiä
- Muutama pioneeriyritykset, joiden kautta asiaa saadaan eteenpäin (malleja siitä miten erilaisilla resursseilla saadaan asiaa eteenpäin)
- Yrityksillä ei välttämättä ole resursseja tai osaamista
- Yritykset tarvitsee apua vaikuttavuuden arviointiin, mitkä toimenpiteet edesauttaa eniten
- Yritysten lumotyö jää helposti pinnalliseksi, jos ei oteta paikallista näkökulmaa huomioon
- Saadaan positiivista kierrettä aikaan kun muutamat alkaa tekemään
- Miten yritykset saa tietoa siitä, miten pitää kompensoida (esim. kaavoitus)

Toimintatapoja

- Talkoot
- Talkoilemalla (yhteenkuuluvuuden tunne)
- Opastetut talkoot järjestöille, yrityksille, ryhmille, pikku porukoille, oppilaitoksille
- Lähiluonto-oppaat, Vantaalla hyödynnetty paljon malleja
- Maa-alueiden käyttö ekologisten yhteyksien luomiseen/säilyttämiseen (esim. voimajohtoalueet)

Näkyvyys

- Luontopolku-konsepti tuo näkyvyyttä
- Tiedottaminen:
 - Kerrotaan laajemmin asiasta houkuttelevasti niin että esim. valtamediakin kiinnostuu

12 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-61-106-1 (Kielotie 7)**

VD/3062/10.00.01.01.00/2024

TeA/AK/AVP/JHo/MT

Vantaan kaupungilta on pyydetty 17.4.2024 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Vioto Holdco Oy (Y: 2955288-8)

Ostaja: Revelon Oy (Y: 2671626-9)

Kaupan kohde: Kaupan kohteena on Tikkurilan (61) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 4 738 m²:n suuruinen tontti 92-61-106-1 osoitteessa Kielotie 7, 01300 Vantaa.

Kauppahinta: 5 400 000 euroa, noin 791 € / k-m² ja noin 1 140 € / m².

Kaupan kohteena oleva tontti on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K, IV). Tontilla on rakennusoikeutta 6 830 k-m². Tontilla sijaitsee vuonna 1984 valmistunut noin 6 827 k-m²:n suuruinen toimistorakennus. Kaupan kohde rajoittuu lännessä, pohjoisessa ja etelässä kaupungin omistamiin katualueisiin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K) osoitettua rakennettua tonttia. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 34 ja 35 kohtien mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

17.4.2024 päivätty ennakkolausuntopyyntö sekä kauppakirjaluonnos ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

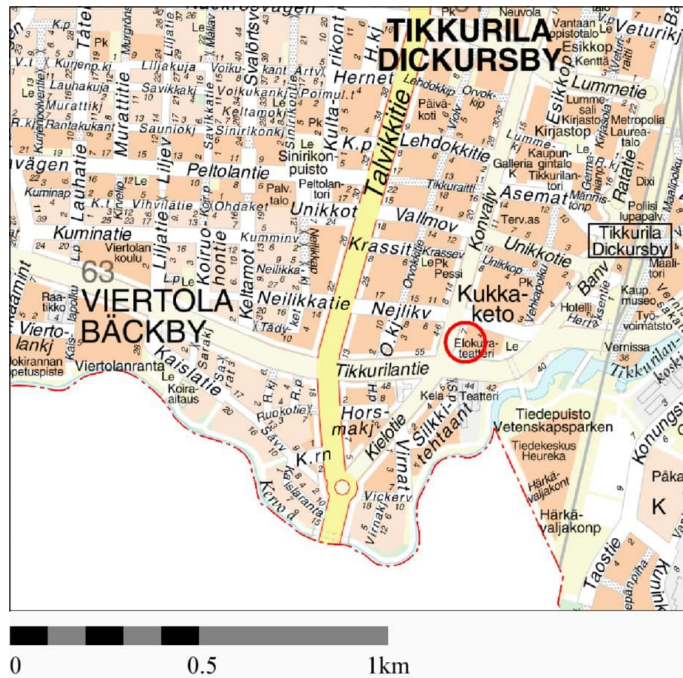
Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTTEEN SIJAINTI

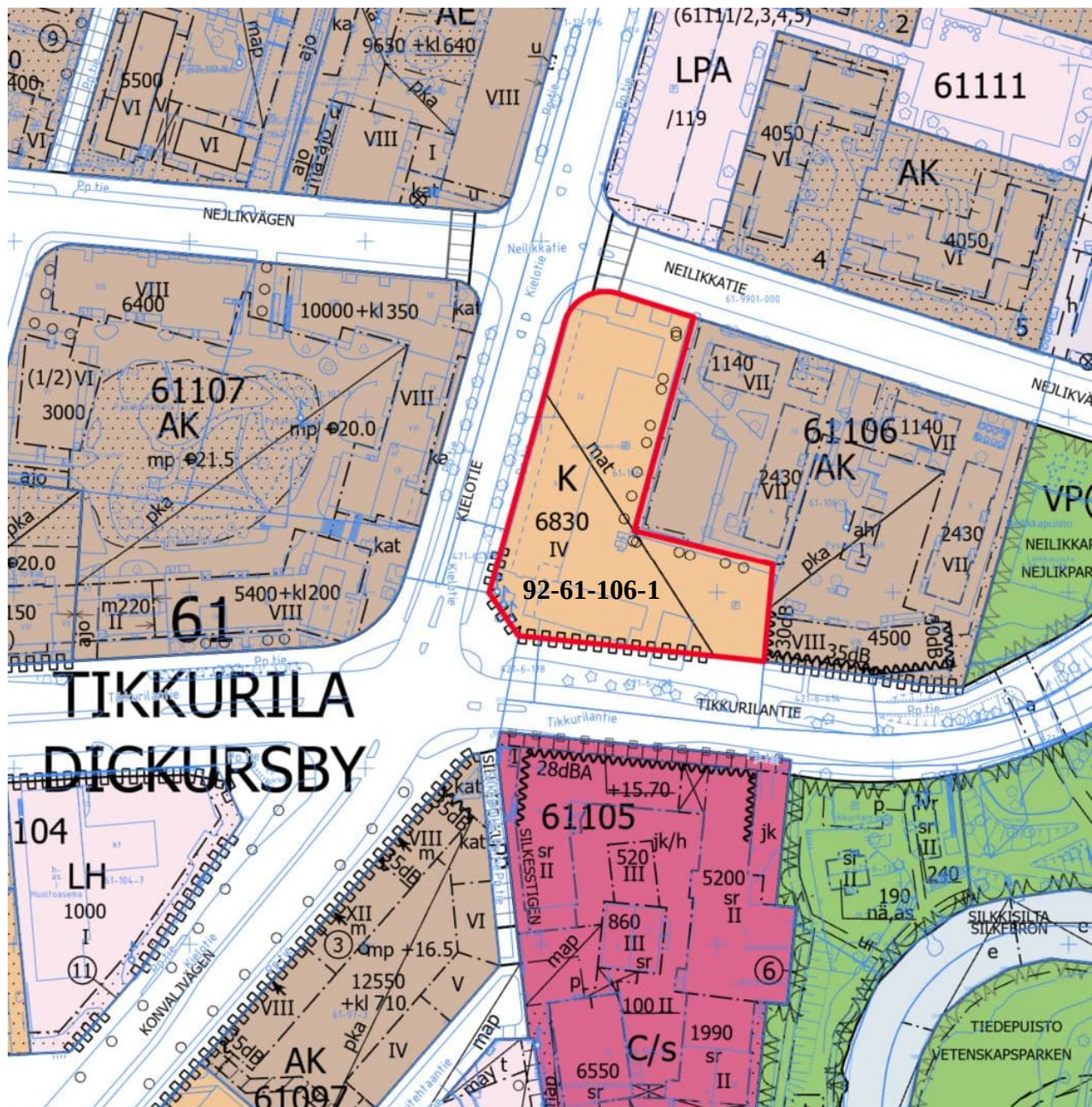

KARTTA /
Ennakkolausunto etuosto-oikeuden
käyttämättä jättämisestä

Kaupunginosa: TIKKURILA (61)

Kiinteistö: 92-61-106-1

Pinta-ala: 4738 m²

13 § **Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta**

VD/7211/00.04.03/2023

TeA/MS/PK/KN/EK

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, UUELY/14073/2023. Poltettavat jätteet olisivat esimerkiksi teollisuuden rejektejä ja kotitalouksien vaarallisia jätteitä, ja vaarallisten jätteiden määrä olisi enintään 40 000 tonnia vuodessa vastaten noin 18 % JV2-laitoksessa poltettavasta kokonaisjättemäärästä.

Lausunnot tulee toimittaa viimeistään 10.5.2024. Arviointiohjelma on nähtävillä 12.3.2024-10.5.2024 www.ely-keskus.fi/Kuulutukset/Uusimaa ja www.ymparisto.fi/VEjatevoimala2YVA) Vantaan kaupunki, Vantaa-info, Tikkurila, Dixi, Ratatie 11, 2. krs, Vantaa sekä Helsingin kaupunki, Kirjaamo, Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki

Hankkeen kuvaus

Vantaan Energia Oy suunnittelee vaarallisten jätteiden polttoa Långmossebergenin jätevoimalan toiminnassa olevassa laajennusosassa (JV2). Poltettavat jätteet olisivat esimerkiksi teollisuuden rejektejä ja kotitalouksien vaarallisia jätteitä, ja vaarallisten jätteiden määrä olisi enintään 40 000 tonnia vuodessa vastaten noin 18 % JV2-laitoksessa poltettavasta kokonaisjättemäärästä.

Jätevoimalan laitosalue sijaitsee Vantaan kaupungin kaakkoisosassa, Långmossebergenissä, Vantaan Energian omistamalla tontilla Kehä III:n ja Porvoonväylän (Valtatie 7) risteyksen koillispuolella. Laitosalueella sijaitsee Vantaan Energian vuonna 2014 käyttöönottona jätevoimala, jonka laajennus (JV2) otettiin käyttöön vuonna 2022. Jätevoimalan laitosalueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n kierrätysalue, itäpuolella Remeo Oy:n kierrätyslaitos ja luoteispuolella Ojangan linja-autovarikko.

Hankealueella on voimassa Östersundomin alueen maakuntakaava, jonka Uudenmaan liiton maakuntavaltuusto on hyväksynyt 12.6.2018. Maakuntakaavassa jätevoimalan alue on osoitettu jäte- ja energiahuollon alueeksi (EJ/EN). Hankealueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020, jonka Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.1.2021 ja joka on tullut voimaan 11.1.2023. Yleiskaavassa jätevoimalan alue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Hankealue on osoitettu 18.11.2013 hyväksytyssä ja 22.4.2015 voimaan tulleessa asemakaavassa (kaava-alueen numero 002175) teknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET). Voimassa olevan asemakaavan merkintä soveltuu suunnitellulle toiminnalle.

Arvioitavat vaihtoehdot

0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta, jolloin JV2-laitoksen toiminta jatkuu nykyisen ympäristöluvan mukaisena.

Toteutusvaihtoehto (VE1): Vaarallisten jätteiden poltto JV2:ssa aloitetaan. JV2:lla poltettavan vaarallisen jätteen määrä on enintään 40 000 t/a ja poltettavan jätteen kokonaismäärä 220 000 t/a.

Toiminnan kuvaus

Jätevoimalan laajennuksessa (JV2) poltettavat vaaralliset jätteet olisivat pääasiassa teollisuuden rejektejä ja kotitalouksien vaarallisia jätteitä, jotka ovat kierrätyskelvottomia. Vaarallisten jätteiden

osuus JV2-laitoksella poltettavasta kokonaisjättemäärästä olisi muutoksen myötä noin 18 %. JV2-laitoksessa poltettaisiin vain sellaisia vaarallisia jätteitä, joille riittää 850 asteen polttolämpötila, ja jotka soveltuvat laitokseen suoraan ilman laitoksen teknisiä muutoksia. Muut vaaralliset jätteet, joiden klooripitoisuus on yli prosentin ja jotka vaativat 1 100 asteen polttolämpötilan, tullaan polttamaan Vantaan Energian rakenteilla olevassa Korkealämpötilalaitoksessa (HWP).

Kaikki JV2-laitoksen toiminnot, kuten jätteiden vastaanotto ja käsittely, syöttö polttoon, savukaasujen käsittely, jätevesien puhdistus ja johtaminen sekä tuhkan käsittely soveltuvat nykyisellään myös vaarallisten jätteiden polttamiseen. Vaarallisten jätteiden poltto ei edellytä laitokseen teknisiä muutoksia tai uusia rakennuksia.

Teollisuuden rejekteistä polttoon soveltuvat mm. erilaiset suodatinsakat ja –kakut sekä jätteiden mekaanisesta käsittelystä syntyvät jätteet. Puun käsittelyn ja huonekalujen valmistuksen jätteistä polttoon voidaan ottaa sahajauhoja, lastuja, vanereita ja puupohjaisia levyjä, jotka sisältävät vaarallisia aineita. JV2-laitoksessa voidaan hyödyntää teollisuuden kiinteitä öljyisiä jätteitä, mm. öljyisiä rättejä, öljyn imeytysmateriaaleja, raskasöljysäiliöiden pohjasakkoja, öljynerottimien jätteitä sekä öljyn valmistuksen yhteydessä syntyviä pikimäisiä kovia tahnoja. Myös jäteöljyjä ja öljysäiliöiden pohjalietteitä voidaan polttaa. Voimalaitoksissa ja muissa polttolaitoksissa syntyviä polttoon kelpaavia jätteitä ovat kaasujen, jätevesien ja kattiloiden puhdistuksessa syntyvät jätteet.

Pakkausmateriaaleista voidaan polttaa materiaalihyötykäyttöön kelpaamattomia pakkauksia, jotka ovat rinnastettavissa kotitalouksissa syntyvään vaaralliseen jätteeseen. Myös jauhemaaleja, tavanomaisia maaleja ja maalituotteita sekä liimoja ja hartseja voidaan polttaa. Romuajoneuvojen osat sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden muoviosat, jotka eivät muuten ole kierrätettävissä, voidaan polttaa. Myös rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet, esimerkiksi pilaantunut maa, vaarallisia yhdisteitä sisältävät saumanauhat ja ikkunatiivisteet sekä bitumituotteet, voidaan polttaa. Tämän tyyppiset jätteet eivät sisällä asbestia. Laitoksella voidaan käsitellä myös terveydenhuollon jätteitä, esimerkiksi lääkejätteitä. Kotitalouksien jätteistä polttoon soveltuvat mm. erilaiset maalit ja kiinteät öljyiset jätteet. Laitoksen polttoainevalikoimaan lisätään myös muutamia tavanomaisia jätejakeita, joita syntyy huonekalujen valmistuksessa, metallia sisältävien jätteiden paloituksessa ja muussa jätteiden mekaanisessa käsittelyssä

Jätevedet johdetaan HSY:n jätevesiviemäriin. JV2-laitoksessa ei synny poisjohdettavia jäähdytysvesiä, eikä jätevoimalan normaalitoiminnasta aiheudu päästöjä vesistöihin. Vaarallisten jätteiden poltto ei vaikuta huleveden määrään eikä laatuun.

Vaarallisten jätteiden polttaminen olemassa olevassa JV2-laitoksessa tarjoaisi kustannustehokkaan polttokäsittelyn jätteelle, joka ei edellytä polttoa korkealämpötilalaitoksessa (HWP). Samalla täydennetään JV2-laitoksen polttoainevalikoimaa ja voidaan vastata nykyisen poltettavan jätteen markkinavaihteluihin.

Toiminta voidaan aloittaa, kun sille on saatu kaikki tarvittavat luvat, eli arviolta syksyllä 2025.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 13

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui kokouksesta yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.
- Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntopyyntö Vantaan kaupungille Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Yleiskaavasuunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 302 3992
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

24.04.2024

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus

Viite: Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, UUELY/14073/2023

Vantaan kaupungin lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Vantaan kaupunki antaa seuraavan lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta:

Vantaan Energia Oy suunnittelee vaarallisten jätteiden polton aloittamista olemassa olevan jätevoimalan laajennusosassa (JV2) Långmossebergenissä. YVA-menettelyssä arvioidaan kahta vaihtoehtoa: 0-vaihtoehtoa ja hankevaihtoehtoa VE1. 0-vaihtoehdossa JV2-laitoksen toiminta jatkuu nykyisen ympäristöluvan mukaisena. Toteutusvaihtoehdossa VE1 aloitetaan vaarallisten jätteiden poltto olemassa olevan jätevoimalan laajennusosassa (JV2) Långmossebergenissä, jolloin poltettavan vaarallisen jätteen määrä on enintään 40 000 t/a ja poltettavan jätteen kokonaismäärä 220 000 t/a.

Hankealueella on voimassa Östersundomin alueen maakuntakaava, jonka Uudenmaan liiton maakuntavaltuusto on hyväksynyt 12.6.2018. Maakuntakaavassa jätevoimalan alue on osoitettu jäte- ja energiahuollon alueeksi (EJ/EN). Hankealueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020, jonka Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.1.2021 ja joka on tullut voimaan 11.1.2023. Yleiskaavassa jätevoimalan alue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Hankealue on osoitettu 18.11.2013 hyväksytyssä ja 22.4.2015 voimaan tullessa asemakaavassa (kaava-alueen numero 002175) teknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET). Arvioitava hankevaihtoehto VE1 ei edellytä laitokseen teknisiä muutoksia tai uusia rakennuksia, joten voimassa olevan asemakaavan merkintä soveltuu suunnitellulle toiminnalle. Jätevoimalan kiinteistöllä vireillä oleva asemakaavan muutos (Asemakaavan muutos nro 002581 ja maanalainen asemakaava

24.04.2024

920500ma) Vantaan Energia Oy:n jätevoimala kiinteistöllä ei muuta korttelialueen (ET) käyttötarkoitusta.

Arviointiselostuksen mukaan millään vaihtoehdolla ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia. Hankevaihtoehdon (VE1) toteuttamisella arvioidaan olevan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia ilmastoon, jätteiden ja sivutuotteiden sekä onnettomuus- ja häiriötilanteiden osalta. Muiden arvioinnissa tarkasteltujen teemojen osalta hankkeen toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-selostuksessa todetaan, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltua hankevaihtoehtoa (VE1) voidaan pitää ympäristövaikutusten kannalta toteutuskelpoisena. Hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle.

Kaupunginhallitus on hankkeen YVA-ohjelmasta 19.12.2023 annetussa lausunnossa nostanut esiin mm. hankkeen laajentumisen vaikutukset ilmanlaatuun, ihmisiin kohdistuvien vaikutuksia ja korostanut kansalaisten ja sidosryhmien osallistamista arviointiprosessissa.

Ilmapäästöjen leviämismallien perusteella jätevoimalan, jätevoimalan laajennuksen ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen savukaasupäästöjen aiheuttamat ulkoilman epäpuhtauspitoisuudet jäävät selvästi alle terveys- ja kasvillisuusperusteisten ohje- ja raja-arvojen. Tulosten perusteella arvioidaan, että päästöjen aiheuttamat pitoisuudet ulkoilmassa ovat niin pieniä, että terveyshaittoja ei aiheudu. Myös muiden tarkasteltujen päästöjen aiheuttamat pitoisuudet ovat vertailuarvojen perusteella matalia.

Arviointiselostuksessa on kuvattu kattavasti ja yksityiskohtaisesti hankkeen toteutusvaihtoehtoon ennakoitavissa olevat ympäristövaikutukset. Koska toteutusvaihtoehtoon mukainen ratkaisu ei edellytä lisärakentamista eikä alueelle ole suunnitteilla tuotavaksi sellaisia jätteitä, joita alueella ei jo nykyisten lupien mukaan voisi käsitellä (huomioiden HWP-laitos), on toiminnan vaikutukset melko pienet, ja lähinnä kasvavasta jätteenkäsittelymäärästä johtuvia.

Kaupunki pitää arviointiselostusta kokonaisuutena hyvin valmisteltuna, hankkeen toteutusvaihtoehtoon ennakoitavissa olevat ympäristövaikutukset on kuvattu selostuksessa kattavasti, tarkasti ja selkeästi.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Jakelun mukaan

Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n vaarallisten jätteiden polttoa JV2-laitoksessa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnot tulee toimittaa kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään **10.5.2024**.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ryhmäpäällikkö Jenni Ojala, p. +358 295 029 198.

Arviointiselostus ja kuulutus löytyvät osoitteesta:

<http://www.ymparisto.fi/VEjatevoimala2YVA>

Asiakirjan on sähköisesti hyväksynyt tarkastaja Leila Laine.

Jakelu

Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, kirjaamo(at)vantaa.fi

Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, ymparistotarkastajat(at)vantaa.fi

Vantaan kaupunki, ympäristöterveys, ymparistoterveys(at)vantaa.fi

Vantaan kaupunki, kaavoitus

Vantaan kaupunginmuseo, kaupunginmuseo(at)vantaa.fi

Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus, helsinki.kirjaamo(at)hel.fi

Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiymparisto(at)hel.fi

Helsingin kaupunki, kaavoitus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöterveys ja ympäristöluvat, kirjaamo.etela(at)avi.fi, ymparistoluvat.etela(at)avi.fi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, kirjaamo(at)hsy.fi

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, tilannekeskus(at)vakehyva.fi

12.3.2024

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, kirjaamo(at)traficom.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, kirjaamo(at)tukes.fi

Uudenmaan liitto, toimisto(at)uudenmaanliitto.fi, pia.tynys(at)uudenmaanliitto.fi,
henri.jutila(at)uudenmaanliitto.fi

Väylävirasto, kirjaamo(at)vayla.fi

Tiedoksi

Suomen Luonnonsuojeluliitto, lausunnot(at)sll.fi,

Vantaan Energia Oy, Kalle Patomeri, kalle.patomeri(at)vantaanenergia.fi

AFRY Finland Oy, Arto Heikkinen, arto.heikkinen(at)afry.com

Uudenmaan ELY-keskus, Jenni Ojala, jenni.ojala(at)ely-keskus.fi

Tämä asiakirja UUELY/14073/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/14073/2023 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Laine Leila 12.03.2024 09:10

14 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 741800 sekä tonttijako, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2

VD/6834/10.02.04.00/2021
SP/MJA/MAI/VIK/JT

Asemakaavalla mahdollistetaan kunnallistekniikan rakentaminen, jotta Rosenlundin alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin. Asemakaavalla osoitetaan maatilarakennusten korttelialue, täydennetään Rosenlundintien vartta erillispientaloilla ja osoitetaan Rosenlundintie katualueeksi. Asemakaava mahdollistaa 800 k-m² rakentamista. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Asemakaava koskee korttelia 74612 ja katualuetta, kaupunginosassa 74 Havukoski.

Tonttijako koskee korttelia 74612.

Alue sijaitsee Hanabölen peltoalueen länsiosassa, peltosaarekkeella Hiekkaharjun golfkeskuksen ja Koivukylän kierrätyskeskuksen välissä, pääradan itäpuolella.

Hakija

Asemakaava on laadittu kaupungin aloitteesta, koska se on välttämätön voimassa olevan asemakaavaan 741600 Rosenlund osa 1 liittyvien kadun ja kunnallistekniikan toteuttamiseksi.

Maanomistus

Alue on yksityisessä omistuksessa.

Valmistelu

Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientalovaltaista asuinalueutta AP ja maatalousaluetta MT. Lisäksi kaava-alue rajautuu maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen.

Asemakaava

Alueen länsireunassa sijaitseva vanha tilakeskus osoitetaan maatilarakennusten korttelialueeksi. Rosenlundintien varteen sijoitetaan uusi erillispientalojen korttelialue ja Rosenlundintie osoitetaan katualueeksi. Erillispientalojen korttelialue rajataan istutettavalla alueella peltomaisema vastaan. Rosenlundin kukkulaa ympäröivä puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.

Asemakaava mahdollistaa 800 k-m² rakentamista. Rakentamisesta 200 k-m² sijoittuu AM-alueelle ja 600 k-m² AO-alueelle. AO-alueen tehokkuus on $e=0.2$. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 14.4.2022 ja päivitetty 13.2.2023.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 9 kappaletta. Mielipiteet täydensivät lähtötietoja ja ne otettiin huomioon suunnittelussa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaavassa sovelletaan kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu yksityiselle maalle ja tuottaa pientalojen rakennuspaikkoja (n. 5 kpl).

Sopimus

Asemakaavaan liittyy maankäytösopimus.

Kaupunkiympäristölautakunta 6.6.2023 § 19

Kaupunkisuunnittelujohtaja va:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2.
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 19.6.2023 § 30

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 6.6.2023 päivätty asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2.
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavaehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.6.2023 – 28.8.2023 ja siitä on pyydetty 5 lausuntoa. Määräaikaan mennessä saatiin 1 muistutus ja 4 lausuntoa.

Muistutus

Yksityishenkilö on tyytymätön alueen kehitykseen ja hänellä on huomautuksia katusuunnitelmasta: alue ei tarvitse asfalttipäällysteistä tietä, katuvaloja tai ajoneuvojen kääntöpaikkaa.

Vastineena esitetään, että asemakaava on laadittu yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan tulevat uudisrakennukset alueen ympäristön vaatimusten ja piirteiden mukaisesti. Katualueelle lisätään kaavamääräys ja katusuunnitelmasta vastaa katusuunnitteluyksikkö.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 4 kpl.

ELY esittää, että aidan korkeuden kaavamääräystä tarkastetaan. Lisäksi olemassa olevan maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteita on kuvattava tarkemmin kaavaselistuksessa ja pohjavesialueen määräystä täydennettävä.

Vastineena todetaan, että aidan korkeuden kaavamääräys on tarkistettu. Kaavaselistuksessa alueen yleiskuvauksen osioon on lisätty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnin yhteydessä laadittu kuvaus rakennuksista, jossa inventoinnin yhteydessä todettiin kyseisten rakennusten rakennusperintöarvot vaatimattomiksi. Lausunnossa mainittu pohjavesialueetta koskeva sisältö on jo nykyisessä määräyksessä otettu huomioon.

Vantaan kaupunginmuseo esittää, että avoimessa maisemassa sijaitsevan tielinjauksen käsittelyyn tulisi liittää myös asemakaavamääräys, jolla voidaan taata maaseutumaisen ilmeen säilyminen alueella ja ylläpitää maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja.

Vastineena esitetään, että katualueelle lisätään kaavamääräys.

HSY esittää, että kaavaselistuksen liitteenä tulee esittää vesihuollon esisuunnitelma.

Vastineena todetaan, että vesihuollon esisuunnitelmaa ei liitetä kaavaselistukseen. Suunnitelman tiedot ovat saatavilla asianosaisille tahoille.

Vantaan energia haluaa, että maakaapeleiden sijainnit otetaan huomioon.

Vastineena, maakaapeleiden sijainnit on otettu kaavaehdotuksessa huomioon.

Tehdyt tarkistukset

Kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia.

Kaavakartan otsikkoon on lisätty teksti asemakaavan muutoksesta. Rosenlundintien katualueen kaavoitus toteutetaan kahdessa erillisessä asemakaavassa. Kun näiden kahden kaava-alueen rajat kohtaavat, on tarpeen yhdistää rajaviivat saumattomaksi katutilaksi, varmistaen näin jatkuvuus katutilan suunnittelussa. Tämä tieto on olennainen päivitettäessä ajantasa-asemakaavaa. Eli jo kaavoitetun katualueen rajan viivojen poistoa varten tarvitaan asemakaavan muutosta.

Aidan määräys on tarkistettu ja katualueelle on lisätty kaavamääräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Kaavaselistukseen on tehty lisäyksiä ja tarkennuksia.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 19.9.2023 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.9.2023 päivätty, asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäytösopimus on allekirjoitettu 1.11.2023.

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.9.2023 päivätty, asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 26.2.2024 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 19.9.2023 päivätty, asemakaava- ja ase-makaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Oikaisukehotus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt päätöksestä oikaisukehotuksen 21.3.2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kunnan hyväksyttyä yleiskaavan tai asemakaavan tehdä kunnalle kirjallisen oikaisukehotuksen, jos kaava on laadittu ottamatta huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita tai muutoin vastoin lain säännöksiä ja on yleisen edun mukaista saattaa asia uudelleen kunnassa päätettäväksi. Oikaisukehotus tulee tehdä kaavaa koskevan päätöksen valitusajan kuluessa.

Oikaisukehotuksen johdosta kunnanvaltuuston on tehtävä kaavaa koskeva päätös. Jollei valtuusto tee päätöstä kuuden kuukauden kuluessa oikaisukehotuksesta, kaavan hyväksymispäätös on katsottava rauenneeksi.

Uudenmaan ELY-keskus esittää oikaisukehotuksessaan, että heidän aikaisemmassa lausunnossaan esittämänsä pohjavesialueen määräys lisätään kaavakarttaan. Samalla ELY esittää, että pohjavesialueen merkintää laajennetaan kaavakartalla kattamaan paremmin ja selkeämmin sekä katu- että AO-korttelialueet.

Tehdyt tarkistukset

Kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia ELY:n esityksen mukaisesti. Kaavaselistusta on päivitetty vastaavasti.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukainen vastine ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi "19.9.2023, päivitetty 6.5.2024" päivätty, asemakaava- ja asemakaavanmuutosehdotus 741800 sekä tonttijakoehdotus, 74 Havukoski / Rosenlund osa 2.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että perussuomalaisten kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"PS ihmettelee Vantaan kaupunginmuseon esitystä. Vantaa ja Uusimaa ja Suomi pullollaan vastaavia alueita. Hiekkaharjun pelloille tulee rakentaa Kartanonkoskeakin parempi pientaloalue. Alue on saavutettavuudeltaan Suomen parasta vapaana olevaa rakennusmaata. Vantaan pitäisi olla pientalojen suurkaupunki kuten Vantaan strategiassa on mainittu."

Liitteet:

- Asemakaavaehdotus 19.9.2023, päivitetty 6.5.2024
- Asemakaavan selostus 19.9.2023, päivitetty 6.5.2024
- Oikaisukehotus ELY 21.3.2024
- Asemakaavoituksen vastine ELY:n oikaisukehotukselle 6.5.2024

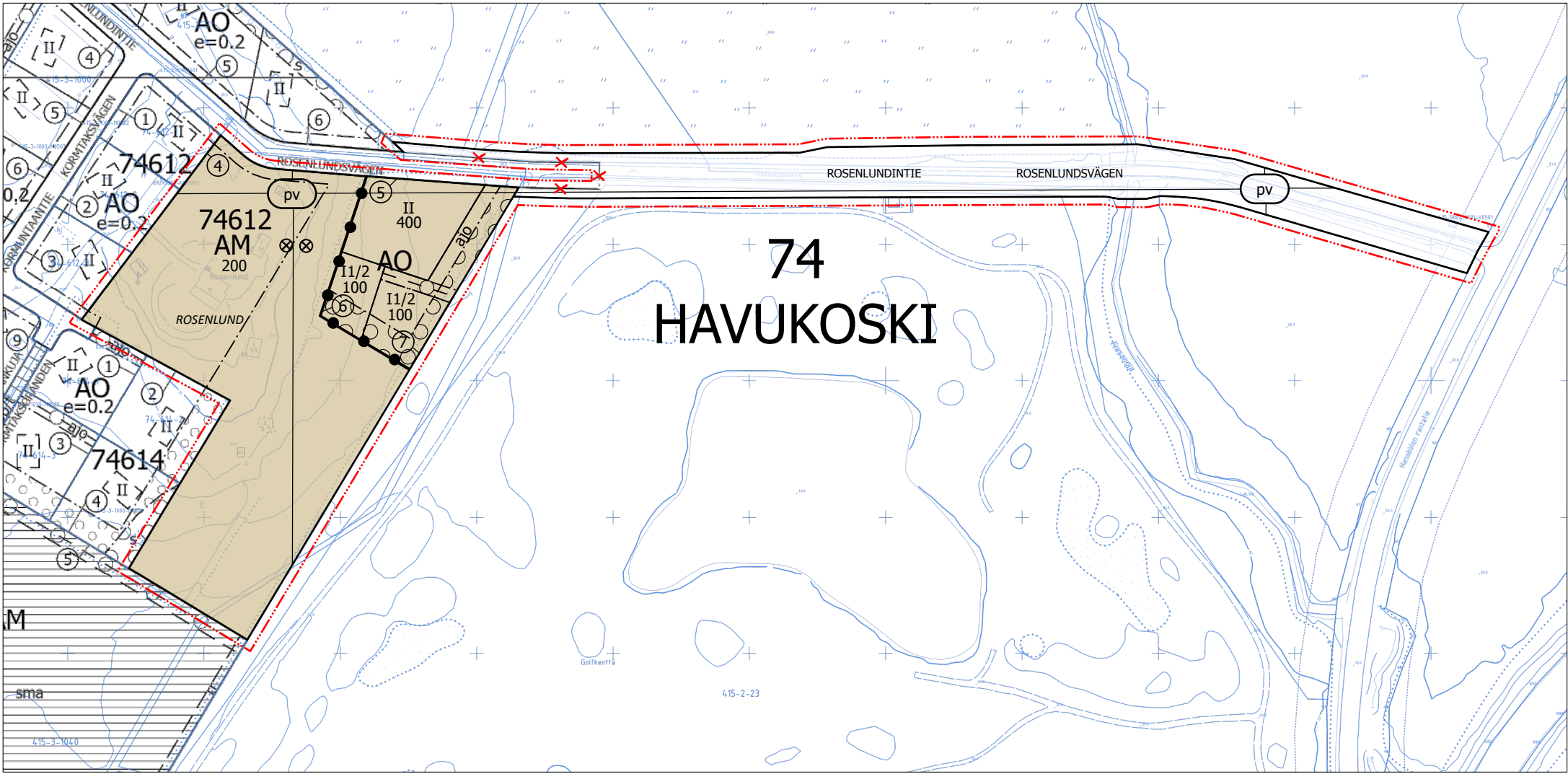
Täytäntöönpano: ote valtuustolle / laki- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
asemakaava-arkkitehti Mikel Aizpuru, p. 050 302 9410
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
741800	19.9.2023, päivitetty 6.5.2024
Vantaan kaupunki Rosenlund osa 2 Kaupunginosa 74, Havukoski Vanda stad Rosenlund del 2 Stadsdel 74, Havukoski Asemakaava Osa korttelia 74612 sekä katualue. Asemakaavan muutos Katualueen rajat. Tonttijako Osa korttelia 74612. 1:2000 1:2000	

AsemaKaavAMerkintöJä JA -MÄÄRÄYKSiä: 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. AO Erillispientalojen korttelialue. Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta. Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyylliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan. Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m² talousrakennuksen asuinrakennusta kohti. Talusrakennuksen saa rakentaa vähintään metrin etäisyydelle tontin rajasta. Rakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät. Tontteja voidaan rajata toisiaan vasten lauta-aidoilla. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava. Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäriihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa. Tontilla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2. Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER: Linje 3 m utanför planområdets gräns. Kvartersområde för fristående småhus. På området får man bygga småhus med en eller två bostaäder. Det är tillåtet att bygga högst två bostadsbyggnader per tomt. Då man bygger i området ska man sörja för att byggnaden till sin placering, skala och stil och till sina material passar in i bybilden. Utöver byggrätten får byggas 40 m² ekonomitrymmen per bostadshus. Ekonomibyggnaden får byggas på minst en meters avstånd från tomtgränsen. Byggnaden ska ha åstak och utskjutande takfot. Tomterna kan avgränsas mot varandra med brädstaket. En utredning över hanteringen av yttjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas. I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten. Tomten ska ha minst 1,2 i gröneffektivitet. Minimiantalet bilplatser är 2 bp/bostad.
--	--

AM	Maatilojen talouskeskusten korttelialue. Korttelin asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Kortteliin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi sauna-, talous-, varastorakennuksia tai vastaavia. Korttelin asuinrakennukset tulee rakentaa rakennusalan sisälle. Kortteliin talous-, varastorakennuksia tai vastaavia rakennelmia saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle. Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovitteen rakentaa talusrakennuksia ja muita rakennelmia. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava. Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäriihin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolanojan tai Frasanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa. Korttelin, korttelinosan ja alueen raja. Osa-alueen raja. Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja. Sitovan tonttijaan mukaisen tontin raja ja numero. Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista. Kaupunginosan numero. Kaupunginosan nimi. Korttelin numero. Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi. Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi. Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä. Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun. Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Rakennusala. Rakennettava aita. Aidan tulee olla 120 cm korkea. Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita. Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa. Katu. Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto. Ajoyhteys. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Tärkeä pohjavesialue. Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Katkosen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin. TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	Kvartersområde för lantbrukslägheters driftscentrum. Bostadsbyggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet. I kvarteret får man utöver byggrätten bygga bastu-, ekonomi- eller förrädsbyggnader eller motsvarande. Kvarterets bostadshus ska byggas innanför byggnadsytan. Kvarterets ekonomibyggnader, förråd och andra motsvarande konstruktioner får byggas utanför byggnadsytan. Trädbeståndet runt Rosenlunds kulle ska bevaras och skötas så att det bildar en enhetlig gränazon för landskapet och var det växer träd och buskar. Genom gränszonen får öppnas vyer. På gränszonen får byggas ekonomibyggnader och andra konstruktioner som anpassas till landskapet. En utredning över hanteringen av yttjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas. I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten. Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns. Gräns för delområde. Riktgivande gräns för område eller del av område. Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning. Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas. Stadsdelsnummer. Stadsdelens namn. Kvartersnummer. Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område. Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området. Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta. Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav. Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindspanet för utrymme som inräknas i våningsytan. Byggnadsyta. Ett staket som ska byggas. Staketet ska vara 120 cm högt. Del av område där träd och buskar skall planteras. Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas. Gata. De landskapsvärden som konstaterats på området bör beaktas i de gatuplaner som utförs där. Utåtande om gatuplanerna bör begäras av de lokala museimyndigheterna. Körförbindelse. Del av område reserverad för underjordisk ledning. Viktigt grundvattensområde. Källarvåningar under jord är tillåtna om de kan utföras utan att grundvattennivån sänks så att byggandet utförs minst två meter ovanför den tillförlitligt konstaterade grundvattennivån. Energibrunnar får inte byggas på grundvattensområdet. Värmeoljetankar ska placeras i en skyddsbassäng, antingen under ett skärmtak eller inne i en byggnad. Skyddsbassängens volym ska vara större än volymen av den uppvärmningsolja som lagras. I området får varken bränslen i vätskeform eller andra ämnen som förorenar grundvattnet förvaras eller upplagras löst. Gatuumråden ska planeras så att trafikens eventuella olägenheter för grundvattnets kvalitet kan minimeras. Rent dagvatten ska infiltreras i tomtmarken och förorenat dagvatten ska avledas till kommunens dagvattenavlopp. TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.
--------------------------	--	---

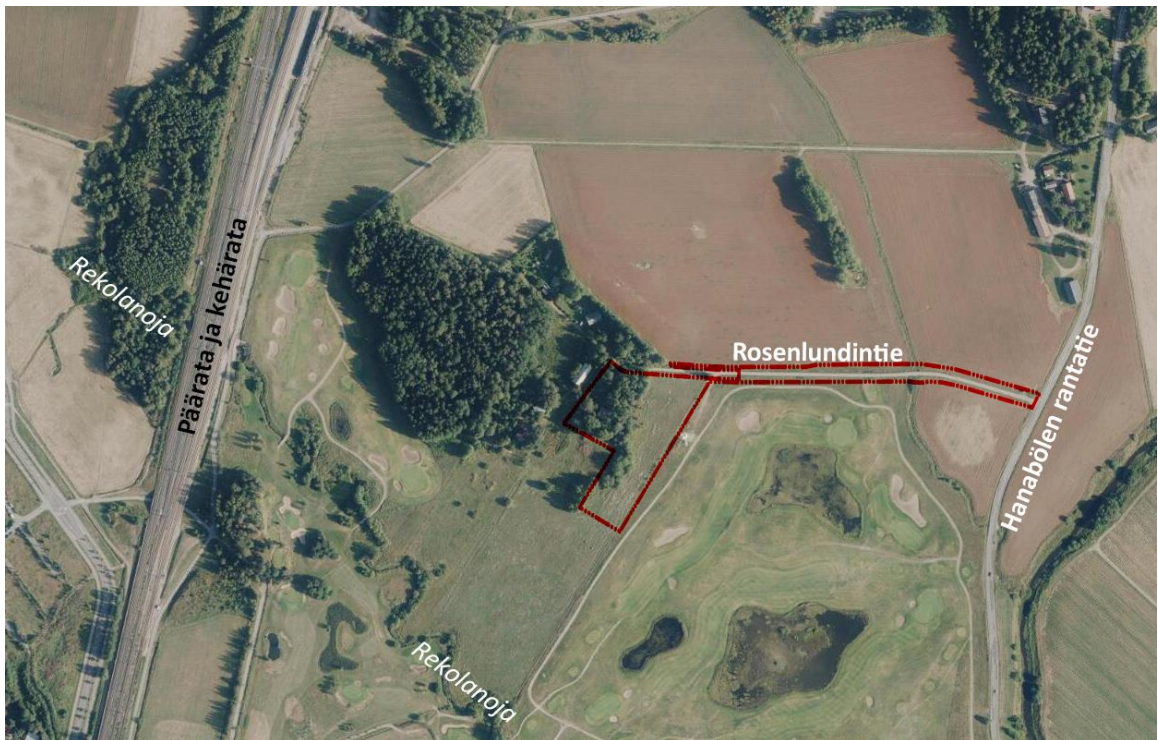
Kaupunkirakenne ja ympäristö Stadsstruktur och miljö Asemakaavoitus Detaljplanering	Mittaus- ja geopalvelut Mätning och geoteknik Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset. Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den. Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000. Plankoordinaatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 22.4.2024 10.21	Riikka Pirinen, Kiinteistöinsinööri, 25.4.2024 11.37
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __. __.20__

Vantaa

741800 ROSENLUND OSA 2

HAVUKOSKI

Ilmakuvassa kaavoitettava alueen rajausta punaisella.

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus, joka koskee 19.9.2023, päivitetty 6.5.2024 päivättyä asemakaavakarttaa nro 741800.

Kaavoitus on tullut vireille 14.4.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Osa korttelia 74612 ja katualueet.

Asemakaavan muutos:

Katualueen rajat.

Tonttijako:

Osa korttelia 74612.

Asemakaavalla mahdollistetaan kunnallistekniikan rakentaminen, jotta alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin. Asemakaavalla osoitetaan maatilarakennusten korttelialue, täydenne-tään Rosenlundintien vartta erillispientaloilla ja osoitetaan Rosenlundintie katualueeksi. Asema-kaava mahdollistaa 800 k-m² rakentamista. Asemakaava jatkaa asemakaavaa 471600 Rosenlund (kv 31.1.2022).

Asemakaavaan liittyy maankäytösopimus.

Asemakaavaan liittyy kunnallistekniikan rakentamissopimus.

Asemakaavan yhteydessä laaditaan tonttijako.

Asemakaavan laatija:

Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9410.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavoitettava alue sijaitsee Vantaan 74. Havukosken kaupunginosassa pel-tosaarekkeessa keskellä Hanabölen maisemallisesti arvokasta peltoalu-etta. Se rajautuu lännessä Rosenlundin jo kaavoitettuun pientaloalueeseen, etelässä maatala-alueeseen, idässä Hiekkaharjun golfkenttään ja pohjoisessa Rosenlundintiehen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavoitus tuli vireille 14.4.2022 ja sai numeron 471800.
- Mielipiteet pyydettiin 15.5.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 13.2.2023, kun kaava-alueeseen lisättiin Rosenlundintietä Hanabölen rantatie asti.
- Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 6.6.2023 asemakaavan muutosehdotusta.
- Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti.
- Nähtävilläoloaikana (28.6.2023 – 28.8.2023) pyydettiin 5 lausuntoa ja saatiin 4 lausuntoa.
- Nähtävilläoloaikana (28.6.2023 – 28.8.2023) vastaanotettiin 1 muistutus.
- Kaupunkiympäristölautakunta 19.9.2024 päätöskäsittely.
- Kaupunginhallitus 13.11.2023.
- Kaupunginvaltuusto 26.2.2024 hyväksyi asemakaavan.
- ELY:n oikaisukehotus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä saapui 21.3.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	5
2. Lähtökohdat	5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	5
2.2 Suunnittelutilanne	11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	13
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	13
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	13
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	16
4. Asemakaavan kuvaus	17
4.1 Kaavan rakenne	18
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	18
4.3 Aluevaraukset	18
4.4 Kaavan vaikutukset.....	19
4.5 Ympäristön häiriötekijät	23
4.6 Nimistö	23
5. Asemakaavan toteutus	23
6. Kaavatyöhön osallistuneet	23
7. Asemakaavan seurantalomake	24
8. Asemakaavakartta ja –määräykset	26

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Janatuinen, A. (2011). Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Vantaan kaupunki. Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö. Ympäristökeskus. 164 s.
- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002.
- Vantaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus 2005.
- Vantaan kaupunki (1/2020). Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymiselvitys ja suojelusuunnitelma. Faunatican raportteja 1/2020, Manninen Olli & Nieminen Marko. 61 s.
- Wikholm, M. (2005). Inventointiraportti Hiekkaharjun lähimetsien ja Rekolanojan varren kääpälajistosta. Ympäristökeskus.
- Ojala, A. (2004). Rosenlundin kasvillisuusselvitys. Ympäristökeskus.
- Vantaan pienvesiselvitys 2009. Vantaan ympäristökeskus ja FCG Planeko Oy.
- Kulttuurimaisemaselvitys, Laura Muukka ja Anne Mäkynen. Vantaan kaupunkisuunnittelu 2005.
- Keravanjoen luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet – Linnusto, elinympäristöt ja virkistyskäyttö, Kari Lindblom. Vantaan Kaupunki.
- Melun- ja värinäntorjunta maankäytön suunnittelussa. Hannu Airola 2013. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Rosenlundin alueen navetan ja lähiympäristön lepakkoselvitys. 4.11.2020, FCG. Tiina Mäkelä.
- Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, Amanda Eskola, 2018

1. TIIVISTELMÄ

Rosenlund 2 asemakaava tarvitaan, jotta alueen asukkaat voisivat päästä vesihuollon piiriin ja yleiskaavojen 2007 ja 2020 tavoitteet toteutuisivat alueen täydennysrakentamisesta pientaloalueeksi maisemallisesti arvokas peltoalue huomioiden. 29.3.2022 kuulutettiin voimaan Rosenlund 741600 asemakaava, josta nyt -kaavoitettava alue rajattiin pois. Asemakaavalla mahdollistetaan yhteensä kolme erillispientalotonttia sekä maatilojen talouskeskusten korttelialue. Kaava sallii rakentamista yhteensä 800 k-m². Lisäksi kaavassa osoitetaan Rosenlundintien katualuetta Hanabölen rantatielle asti.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Rosenlund on kallio- ja moreenikumpareiden muodostama metsäinen saareke keskellä Hanabölen viljelymaisemaa. Alueella sijaitsee kolme asuinrakennusta 1930–40-luvuilta sekä tiilijulkisivuinen paritalo 1970-luvulta, muutama talousrakennus, joista vanhimmat ovat 1900-luvun alusta ja pieni navetta 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Rosenlundin alueella sijaitsee kolmen tilan rakennuksia (Rosenlund, Rönnsbacka ja Aurinkorinne). Kyseisten tilojen rakennuskanta on inventoitu Vantaan vanhojen rakennusten inventoinnin yhteydessä 2018. Rakennusten rakennusperintöarvot todettiin vaatimattomiksi. Aluetta reunustaa länsiosassa metsikkö ja alueen läpi kulkee hiekkapintainen Rosenlundintie Hanabölen rantatieltä. Rosenlundin alue on nykyisellään rakennettu hyvin väljästi, mutta alue odottaa Rosenlundin asemakaavan 741600 mahdollistamaa uutta pientalorakentamista nyt kaavoitettavan alueen länsipuolelle.

Nyt kaavoitettavalla alueella ei ole asemakaavaa. Kaavoitettava ala on 2,01 ha Rosenlundin itäisessä rinteessä. Rinteen päällä moreenikumpareella on 1930-luvulla rakennettu asuinrakennus sekä useita talousrakennuksia 1900-luvun alusta, jotka muodostavat metsäisen pihapiirin. Kaavoitettavalla alueella maataloustoiminta käsittää nykyisin kanalan ja muutaman ponin. Alueen itäosa on savipohjaista avointa maatalousmaisemaa.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Rosenlund on Hanabölen avoimessa viljelymaisemassa erottuva osin metsäinen ja osin rakennettu saareke. Saarekkeen sisällä on entistä peltoa, joka on edelleen avoin alue. Vanhempien päärakennusten tuntumassa on kauniit mäntymetsiköt, joiden latvukset näkyvät kaukomaisemassa. Suunnittelualueella on yksi omakotitalo ja neljä pientä talousrakennusta.

Pellot suunnittelualueen itäpuolella ovat muuttuneet golfkentiksi vehreine nurmikoineen ja muotoiltuine kumpareineen.

Rosenlundin pääosin moreenipeitteiset kalliokumpareet kohoavat Hanabölen savitasangosta. Savitasangolla kiemurtelee Rekolanoja kaakkoon kohti Keravanjokea. Asemakaava-alue on itään viettävässä rinteessä, jonka pintamaalajeina on moreenia, silttiä, kalliota ja savea.

Kasvillisuus

Pienestä koostaan huolimatta Rosenlundin metsikkö (Kormuntaanmäki) on luonteeltaan monimuotoinen. Metsä on pääosin lehtomaista kangasta ja sen kasvillisuus on rehevintä metsän ja pelon reunavyöhykkeellä. Avokallioilta ja rinteiltä tavataan karumpiin oloihin sopeutunutta lajistoa.

Suunnittelualueella kasvaa monilajista ja 50–100-vuotiasta puustoa, kuten mäntyä, kuusta, rauduskoivua ja haapaa.

Vuonna 2020 tehdyssä koko Vantaan lahojaviosammalkartoituksessa Rosenlundin metsä todettiin luontotyyppiltään lahojaviosammalle potentiaalisesti alueeksi, mutta alue ei koske nyt suunniteltavaa aluetta.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Frasanojan ja Rekolanojan valuma-alueisiin. Kaava-alueen maaperä on osin hiekkaa ja kalliota sekä osin savea ja silttiä. Nykyisin kaava-alueella on puita ja peltoa, jonka kuivaus perustuu avo-ojiin.

Pohjavedet

Kaavoitettava alue sijaitsee Valkealähteen I luokan pohjavesialueella, mutta se ei ole varsinaista pohjaveden muodostumisaluetta. Tämä pohjavesialue on merkittävä. Pohjavesialueelta otetaan jatkuvasti vettä Vantaan kaupungin vesilaitoksen tarpeeseen. Pohjavesialueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaisi vaarantaa pohjaveden laadun tai määrän.

Eläimistö

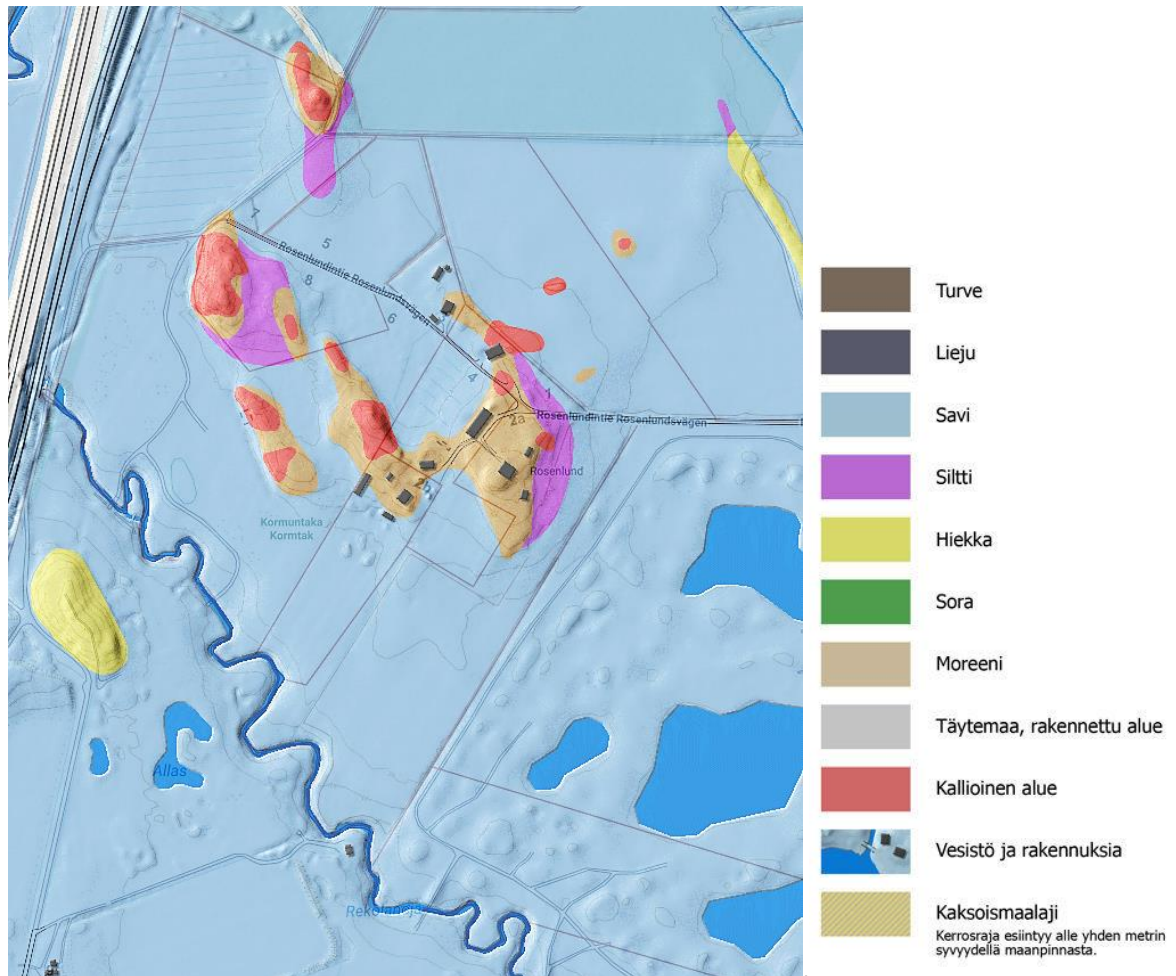
Rosenlundin metsäalueella (Kormuntaanmäki) sijaitsee kanahaukan reviiri. Kaava-alueen länsipuolelle sijoittuvassa navetassa ja sen ympäristössä on tehty lepakkoselvitys (4.11.2020, FCG). Selvityksen mukaan navetalle ei sijoittunut lepakoiden lisääntymis-, levähdys- tai talvehtimispaikkoja tai niihin viittavia jälkiä.

Maaperä

Osa kaava-alueen rakennettavasta alueesta sijaitsee moreenikohoumien tuntumassa. Pohjamaa koostuu siellä lähinnä siltti- ja moreenikerroksista. Pienipiirteisesti vaihteleva kalliopinta ulottuu paikoin lähelle maanpintaa. Rakennukset voidaan tällä alueella perustaa pääsääntöisesti moreenin tai kallion varaan. Piha-alueet ja putkirakenteet voidaan tehdä maanvaraisina.

Kaava-alueen itäosa sijaitsee pehmeikköalueella. Pohjamaa koostuu 1–2 metrin paksuisesta kuiva-kuorikerroksesta ja noin 1–5 metrin paksuisesta pehmeän saven kerroksesta. Savikerrosten

alapuolella on paksuudeltaan vaihteleva moreenikerros. Rakennukset perustetaan tällä alueella pääsääntöisesti paaluilla kovaan pohjaan. Paalupituudet ovat yleisesti 5–10 metriä. Piha-alueet ja putkirakenteet voitaneen pääosin tehdä maanvaraisina. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivukylän suuralueella asui vuoden 2019 lopussa 30 208 asukasta ja Havukosken kaupunginosassa 8 352 asukasta. Koivukylän suuralueen väkiluku on kasvanut kuluneen vuosikymmenen aikana n. 21 %. Vastaavasti Havukosken kaupunginosan väkiluku on kasvanut n. 7 %. Seuraavan kymmenvuotiskauden aikana Koivukylän suuralueen ennustetaan kasvavan n. 4 159 asukkaalla ja Havukosken kaupunginosan n. 1 189 asukkaalla.

Asuminen

Havukosken kaupunginosassa asuminen on keskittynyt kerrostaloihin, joissa alueen asuntokannasta yli 90 % sijaitsee. Omakotitaloissa sijaitsee kaupunginosassa muutama % asunnoista, rivitaloissa hieman alle 10 %.

Kaava-alueen kylkeen, Rosenlundin kukkulan muulle alueelle on vuonna 2022 voimaan tulleen asemakaavan 741600 Rosenlund myötä tulossa uusia omakotitaloalueita. Kyseisessä kaavassa alueelle on sijoitettu 24 uutta omakotitonttia.

Palvelut ja työpaikat

Työpaikkojen määrä Koivukylän suuralueella vuoden 2017 tilastojen mukaan on 5 277. Vuoden 2017 lopussa Havukosken kaupunginosassa työpaikkoja oli yhteensä 1 191. Asemakaava-alueella ei ole palveluja. Lähimmät kaupalliset palvelut sekä koulut ja päiväkodit sijaitsevat alueelta pohjoiseen n. 1,2 km:n päässä Havukoskella tai saman verran etelään Hiekkaharjussa.

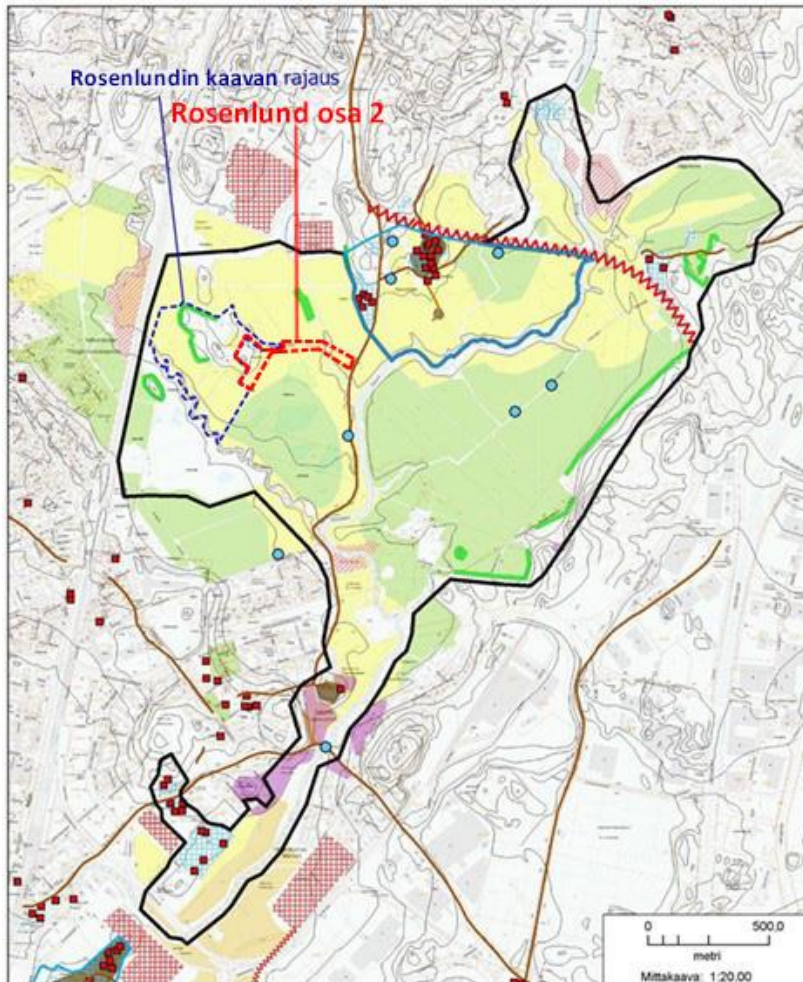
Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Havukosken kaupunginosan eteläosassa peltomaiseman keskellä. Työpaikat ja palvelut sijoittuvat muualle, Havukosken koulu (perusopetusta 6.–9. luokat) on kilometrin päässä. Suunnittelualueen länsipuolella kulkee kehärata sekä päärata. Etäisyydet suunnittelualueelta Koivukylän sekä Hiekkaharjun asemille ovat kävelen yhtä pitkät, noin 1,2 km.

Kaupunkikuva

Rosenlund on alun perin Hanabölen peltoalueen metsäsaarekkeeseen syntynyt pieni pientalorypäs. Talot ovat olleet pääosin alueelle johtavan Rosenlundintien varressa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

- Asemakaavoitettava alue kuuluu Hanabölen maisemallisesti arvokkaaseen alueeseen. Karttamerkitöjen selitykset seuraavalla sivulla. Lähde: Kulttuurimaisemaselvitys 2005.

Alueella on maaseudun kulttuurimaisemaa edustavia arvokkaita alueita maisemakuvaluksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen perusteella. Kartassa on esitetty Hanabölen kulttuurimaiseman kokonaisuus ja sen kulttuurimaisemaselvityksessä 2005 eritelty arvot. Suunnittelualue on osa Hanabölen kylämaisemaa, joka on maakunnallisesti arvokkaaksi arvioitua kulttuuriympäristöä. Hanabölen kylämaisema avoimine peltoineen on syntynyt Keravanjoen varteen. Jo 1500-luvulla tunnetussa kylässä on säilynyt paljon rakennuskantaa 1700-luvulta. Yhdessä vanhan tiestön, joen ja ympäröivän peltomaiseman kanssa se muodostaa yhä melko yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman. Keravanjoki ja ympäröivät pellot muodostavat edelleen yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman.

Liikenne

Rosenlundin alue liittyy ympäristöönsä Rosenlundintien yksityistien kautta Hanabölen rantatiehen, joka on valtion ylläpitämä maantie (Mt 11568). Alueella ei ole sisäisiä kevyen liikenteen yhteyksiä, mutta siltä pääsee alueen rajalla kulkevalle Jokiniemen ja Havukosken väliselle radanvarsiraitille. Hanabölen rantatietä liikennöi kaksi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Tikkurilaan ja Koivukylään sekä Helsinkiin. Lähin juna-asema on Hiekkaharju, josta pääsee Helsingin sekä Keravan suunnan paikallisjuniin ja kehärataa pitkin lentoasemalle. Bussipysäkeille etäisyyttä tulee n. puoli kilometriä ja juna-asemalle vähän yli kilometri.

Virkistys

Kaava-alueen itäpuolelle on toteutettu golfkenttä yleiskaavan virkistysalueelle. Talvisin kaava-alue ympäriöille pelloille ja golfkentille tehdään latuja.

VesihuoltoVedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen itäpuolelle on rakennettu vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Rosenlundintien Vj110m jakelujohdosta. Jakelujohto on liitetty Koivukylänväylän d400 runkovesijohtoon.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Korson painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotusaseman, Tikkurilan painepiirin ja Koivukylän paineenkorotusaseman kautta. Korsossa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 4000 m³, HW = +94,40 ja NW = +87,50. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 86.30 ja ylin on noin + 101.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemärinti

Alueen itäpuolelle on rakennettu jätevesiviemärinti vuonna 1973. Alueen jätevedet kootaan Rosenlundintien d800 jätevesiviemäreillä.

Alueen jätevedet kulkeutuvat Keravanjoen suuntaista d800...d1200 runkoviemäriä pitkin Suutari-
lan jätevedenpumppaamon kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikin-
mäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesiviemärinti / hulevesijärjestelmä

Alueen hulevedet kulkeutuvat pintavaluntana Rosenlundin avo-ojia pitkin Frasanojaan ja Reko-
lanojaan ja edelleen Keravanjokeen. Hulevedet johdetaan Keravanjoen ja Vantaanjoen kautta me-
reen Vanhankaupunginlahdessa.

Kaukolämpö

Kaukolämpöputki kulkee radan vieressä asemakaava-alueen länsireunalla. Asemakaavoitettavan
alueen nykyinen asuinrakennus ei kuulu kaukolämmön piiriin.

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjänniteilmajohdot ja -maakaapelit sijaitsevat Rosenlundin-
tien varressa sekä pääradalle johtavan polun kohdalla. Asemakaavan muutosalueella sähkönjakelu
kuluttajille on toteutettu ilmajohtoverkolla. Uuden asemakaavan myötä alueen sähkönjakelu uu-
sille liittymille toteutetaan kaapelointina ja olemassa oleva jakeluverkko saneerataan mahdolli-
suuksien mukaan maakaapeleiksi.

Ympäristöhäiriöt

Asemakaava-alueen länsireunassa kulkee päärata. Sen melualueet eivät ulotu asuntorakentami-
seen varatuille korttelialueille.

2.1.4 Maanomistus

Kaavoitettava alue on yksityisen maanomistajien omistuksessa

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-415-3-1040	Yksityinen maanomistaja	1,5
92-415-2-23	Yksityinen maanomistaja	0,3
92-415-2-31	Yksityinen maanomistaja	0,3
Yhteensä		2,1

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

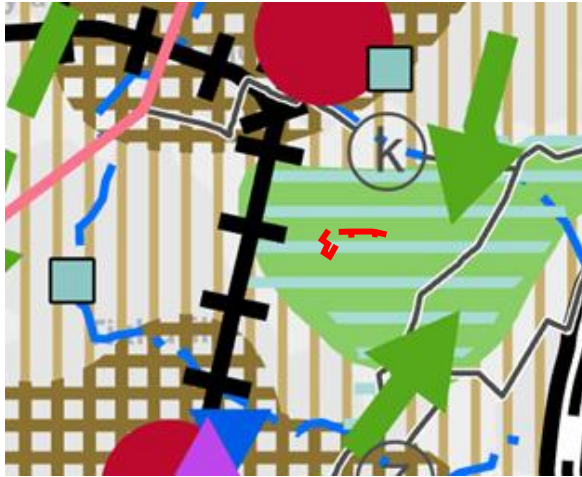
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

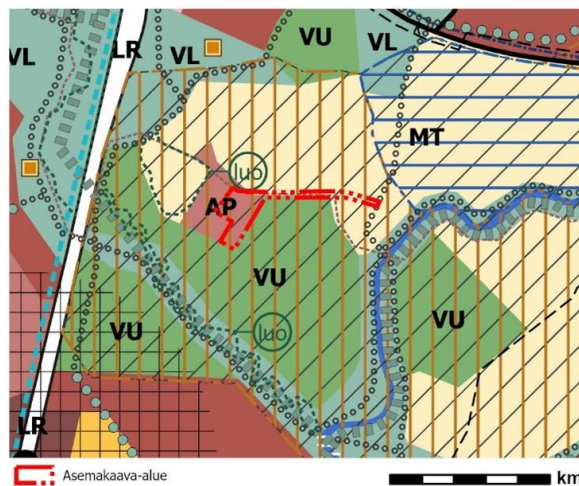

 Asemakaava-alue

Alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050, joka korvaa kaikki muut voimassa olevat maakuntakaavat paitsi Östersundomin alueen kaavan. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Kaavasta valitettiin, minkä vuoksi Helsingin hallinto-oikeus kielsi päätöksen täytäntöönpanon. 24.9.2021 hallinto-oikeus totesi, ettei täytäntöönpanokieltola ollut enää aiheutta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty, ja kaavakokonaisuus tuli pääosin voimaan.

Uusimaa-kaavassa 2050 alue on virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (vaaleansininen vaakaraitarasteri). Vieressä kulkee pääraita.

Yleiskaava 2020

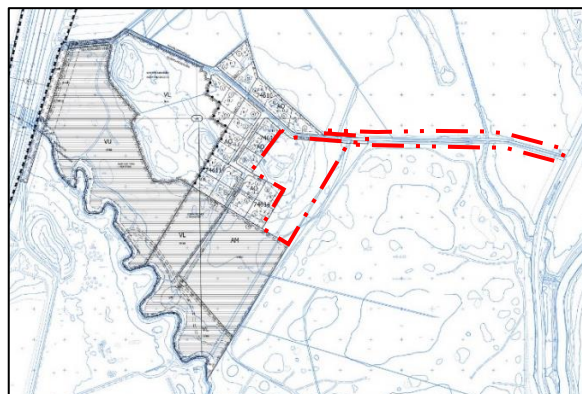

 Asemakaava-alue

Alue sijoittuu pientalovaltaiselle asuinalueelle (AP). Musta katkoviiva osoittaa ohjeellisen ratsastusreitit, vinoviivarasteri arvokkaan kulttuuriympäristön ja pystysuuntainen viivarasteri maisemallisesti arvokkaan alueen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Kuvassa punaisella rajattu nyt asemakaavoitettava alue on ennestään kaavoittamaton. Alueen länsipuolella on voimassa 741600 Rosenlund asemakaava, joka tuli voimaan 29.3.2022. Muu kaava-aluetta ympäröivä alue on asemakaavoittamatonta.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLE-TULO

Alueen länsipuolinen asemakaava Rosenlund 741600 kaavoitus käynnistettiin alueen asukkaiden kaavoituspyynnöistä ja hakemuksista, sai numeron 741600 ja kaavoitus tuli vireille 17.10.2011. Yksi asemakaavoituksen tavoitteista oli saada alueelle kunnallistekniikka. Kaava tuli voimaan 29.3.2022, mutta nyt kaavoitettava alue rajattiin siitä pois. Sen kaavoitus aloitettiin uudelleen numerolla 741800 ja kaava tuli vireille 14.4.2022. OAS päivitettiin 13.2.2023 laajentamalla katualuetta Hanabölen rantatielle asti.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet 14.4.2022 päivätystä **osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta** pyydettiin 15.5.2022 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 6 kappaletta. Mielipiteet 13.2.2023 päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 17.3.2023 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 9 kappaletta, joista osa toisti 15.5.2022 mennessä pyydettyjä mielipiteitä.

Mielipiteet tiivistetysti alla:

Caruna: kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa

Helsingin seudun liikenne HSL: ei ole lausuttava.

Fingrid: ei ole lausuttava. Alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vantaan energia ja Vantaan energia sähköverkot Oy: Maakaapeleiden sijainti on otettava huomioon. Asemakaavan alueelle tulee mitoittaa ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Alueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Vantaan kaupunginmuseo: Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Alueella arvokasta on avoimet peltomaisemat ja kyläkeskuksen vanhimmat rakennukset.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY: Suunnittelualueen nykyinen ja tuleva rakennuskanta on liitettävissä parhaillaan suunnitteilla oleviin myös asemakaavaa 741600 Rosenlund palveleviin vesihuoltoverkostoihin niiden valmistuttua.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes): ei lausuttava.

Tikkurilan golfkeskus oy on hakenut rakennuslupaa golfkentän laajennukselle Rosenlundintien pohjoispuolisille peltoalueille ja haluaisi, että tien ylittäminen otettaisiin huomioon katusuunnittelussa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys esittää, että Luo-alueet tulisi ottaa huomioon sekä tonttien sijoittelussa että hulevesien hoidossa.

Nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 6.6.2023 asemakaavan muutosehdotusta. Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 asettaa kaavan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä (MRA 27 §) 28.6.2023 – 28.8.2023. Tänä aikana saatiin 1 muistutus. Lausuntoja pyydettiin 5 kappaletta ja saatiin 4 kappaletta. Ohessa muistutuksen ja lausuntojen pääkohdat.

Muistutukset

Yksityishenkilö on tyytymätön alueen suunnitelmiin. Katusuunnitelmasta muistutuksen jättäjä huomauttaa, ettei alue tarvitse asfalttipäällysteistä tietä, katuvaloja tai ajoneuvojen kääntöpaikkaa.

Vastine: asemakaava on laadittu yleiskaavan mukaisesti. Asemakaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan tulevat uudisrakennukset alueen ympäristön vaatimusten ja piirteiden mukaisesti. Katualueelle lisätään kaavamääräys: ”Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto”. Katusuunnitelmasta vastaa katusuunnitteluyksikkö ja katusuunnitteluprosessin aikana on mahdollista esittää mielipiteitä katusuunnitelman sisällystystä.

Lausunnot

ELY esittää, että aidan korkeuden kaavamääräystä tarkastetaan ottamaan kantaa myös aidan korkeuteen. Lisäksi olemassa olevan maatilakeskuksen rakennusten ja ympäristön suojelutavoitteita on kuvattava tarkemmin kaavaselostuksessa ja pohjavesialueen määräystä täydennettävä.

Vastine: aidan korkeuden kaavamääräys on tarkistettu. Alueen yleiskuvaukseen on lisätty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnin yhteydessä laadittu kuvaus rakennuksista. Inventoinnin yhteydessä todettiin kyseisten rakennusten rakennusperintöarvot vaatimattomiksi. Vantaan kaupunki ei katso tarpeelliseksi tehdä tarkennuksia pohjavesialuetta koskevaan määräykseen, sillä lausunnon mainittu sisältö on jo nykyisessä määräyksessä otettu huomioon.

Vantaan kaupunginmuseo esittää, että avoimessa maisemassa sijaitsevan tielinjauksen käsittelyyn tulisi liittää myös asemakaavamääräys, jolla voidaan taata maaseutumaisen ilmeen säilyminen alueella ja ylläpitää maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvoja.

Vastine: Katualueelle lisätään kaavamääräys: ”Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto”

HSY esittää, että kaavaselostuksen liitteenä tulee esittää vesihuollon esisuunnitelma.

Vastine: Vesihuollon esisuunnitelmaa ei liitetä kaavaselostukseen. Suunnitelman tiedot ovat saatavilla asianosaisille tahoille.

Vantaan energia haluaa, että maakaapeleiden sijainnit otetaan huomioon.

Vastine: maakaapeleiden sijainnit on otettu kaavaehdotuksessa huomioon.

Nähtävillä olon jälkeen tehtiin tarkistuksia kaavakarttaan ja kaavaselostusta täydennettiin.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Oikaisukehotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 26.2.2024. Päätöksen valitusaikana ELY:ltä vastaanotettiin oikaisukehotuksen 21.3.2024. ELY haluaisi, että heidän esittämä pohjavesialueen määräystä täydennettäisiin kaavakarttaan. Samana täydennetään pohjavesialue merkintä kattamaan katu- sekä AO-korttelialuetta.

Tarkistukset on tehty kaavakarttaan ja selostus päivitetty vastaamaan ELY:n oikaisukehotusta.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015)

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Hiilineutraalius ja resurssiviisuus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestäväälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.

- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

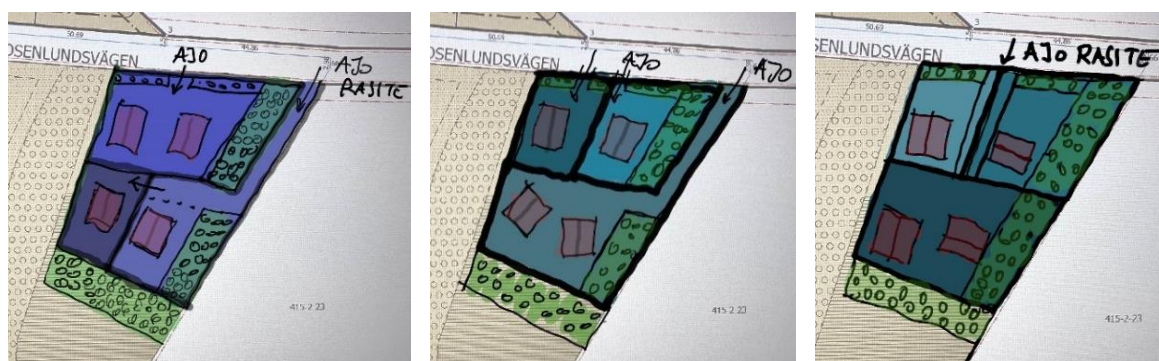
3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupunki

Kaupungin tavoitteena on yleiskaavan mahdollistamaa täydennysrakentamista arvokas maisema-alue huomioiden ja Rosenlundintien kaavoittaminen katualueeksi.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Maanomistajan kanssa tarkasteltiin useita vaihtoehtoisia ratkaisuja täydennysrakentamisen ratkaisuksi. Haluttiin suunnitella tontteja paritaloille ja omakotitaloille, pääpaino oli isohkon tontin saamisessa Rosenlundintien suuntaan. Tällä tontilla olisi mahdollista sijoittaa kaksi paritaloa ja niiden eteläpuolelle kaksi omakotitalotonttia. Alla useista luonnostelluista vaihtoehdoista muutama:

Luonnoksia tarkasteltiin edelleen, ja alla oleva vaihtoehto oli yksi niistä. Tarkemmassa suunnitteluvaiheessa tarkistettiin tonteille sijoitettavia ajoreittejä ja pysäköintiratkaisuja.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Valittu asemakaavaratkaisu on esitetty alla.

Rosenlundintien suuntaisesti voitaisiin sijoittaa kaksi paritaloa, jotka toivottavat asukkaat ja vieraat tervetulleiksi alueelle. Sitova ajoreitti ohjaisi liikenteen etelässä sijaitseville tonteille. Isommalle tontille voitaisiin järjestää suora liittymä Rosenlundintieltä. Tonttien reunassa olisi istutettava vyöhyke, joka suojaisi Rosenlundin asuinalueen ympäristöltä. Etelässä olisi 10 metriä leveä istutettava alue, samankokoinen vyöhyke kuin Rosenlund 741600 kaavassa. Rakennusten rakentaminen kiinni istutettavaan alueeseen varmistaisi, että suurille puille jää vähintään 6 metrin etäisyys rakennusten perustuksista juuriston kasvua varten. Itäraja on ohuempi, sillä ajorasite estää rakentamisen lähelle istutettavaa aluetta.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Erillispientalojen korttelialue on rajattu AO-alueelle, jolla on rakennusoikeutta 600 k-m² ja korkeusrajoitus enintään kaksi kerrosta. Tehokkuus alueella on 0,2. Alueelle johtava Rosenlundintietä on pääkatu.

Asemakaava-alueella sijaitseva tilakeskus on asemakaavassa merkitty maatalan talouskeskusten korttelialueeksi AM.

Uusi erillispientalojen korttelialue rajataan istutettavalla alueella peltomaisema vastaan. Rosenlundin kukkulaa ympäröivä puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.

Havainnekuva. Asemakaava-alue rajattu punaisella.

4.1.1 Mitoitus

Erillispientalojen korttelialue, AO 0,29 ha. Rakennusoikeus on 600 k-m². Kaava-alueella osoitetaan 3 erillispientalotonttia, joista suurimmalle sallitaan kaksi paritaloa.

- autopaikkoja: 2 ap/asunto.

Maatilojen talouskeskusten korttelialue, AM 1,11 ha. Rakennusoikeus on 200 k-m².

Alueen asukasmäärän voidaan arvioida olevan 22 henkilöä (1/40k-m²).

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueelle tulee järjestää hulevesien viivytys ennen vesien johtamista pois kaava-alueelta. Uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu määräyksiä. AO tontit seuraavat Rosenlundissa jo tehty kaavan ideaa ja muodostavat perinteistä kylämaiseman rakennetta. AM maatilojen talouskeskuksen korttelialueella sijaitseva tilakeskus tukee osaltaan alueen kylämaiseman säilymistä. Maisemallisista syistä säilytettävä tai hoidettava puustoa sekä uusia istutettavia puualueita määritellään.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaava-alue muodostuu erillispientalojen korttelialueesta (AO), maatilojen talouskeskusten korttelialueesta (AM) sekä katualueesta.

4.3.1 Korttelialueet

AO, erillispientalojen korttelialueet

Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta. Tonttien lohkomista ei suositella. Uusien erillispientalojen rakennusoikeudet on esitetty tonttikohtaisesti rakennusoikeus luvulla ja kerrosten lukumäärä on esitetty tonttikohtaisesti. Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m² talousrakennus asuinrakennusta kohti. Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyylistään ja materiaaleiltaan sopeutuu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Julkisivumateriaalina tulee olla peittomaalattu puu. Värisävyjen tulee olla lämpimiä keltaisen, punaisen ja ruskean sävyjä. Asuinrakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Hulevesien imeytyksestä tontilla on tehtävä suunnitelma rakennusluvan yhteydessä. Tonteille tulee aitaamismääräys AM korttelia vastaan. Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2. Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.

AM, maatilojen talouskeskusten korttelialue

Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyylistään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan. Asuinrakennusten tulee muodostaa pihapiiri. Asuinrakennukset on rakennettava rakennusala merkinnän sisälle. Alueelle on merkitty arvopuita. Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovittaen rakentaa talousrakennuksia ja muita rakennelmia. Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Hulevesien imeytyksestä tontilla on tehtävä suunnitelma rakennusluvan yhteydessä.

4.3.2 Muut alueet

Katualue

Rosenlundintie osoitetaan asemakaavassa katualueeksi Hanabölen rantatieltä saakka. Aikaisemmin asemakaavoitettua katualuetta levennetään hieman. Katualuetta koskee kaavamääräys: Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiomaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Rosenlundin ja maisemallisesti arvokkaaseen Hanabölen peltoalueen välinen raja pyritään säilyttämään ennallaan ja metsänreunoja pyritään vahvistamaan rakentamiskäyttöön tulevien kortteleiden kohdalla. Yleiskaavan mukainen lisärakentaminen ei vaikuta maisemakuvaan. Alueelle tullaan rakentamaan uutta katuverkkoa ja infraa, jotta alueen asukkaat pääsevät vesihuollon piiriin.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Rosenlund osa 2 täydentää Rosenlund asemakaavaa ja mahdollistaa katusuunnitelmat Hanabölen rantatielle asti.

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaava täydentää Rosenlundia omakoti- ja paritaloilla, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja arvioidaan tulemaan 6 kappaletta ja asukkaita arvioilta noin 22 (40 ke-m²/asukas).

Yhdyskuntarakenne

Uuden asuinrakentamisen (punainen) suhde olemassa olevaan rakentamiseen (musta) ja tulevaan Rosenlund kaavan rakentamiseen

Alue sijoittuu Havukosken kaupunginosaan, Hiekkaharjun rautatieaseman ja Koivukylän rautatieaseman väliin. Uusi asuinalue ei tule juuri erottumaan ulkopuolisille, lukuun ottamatta aivan lähipiirin asukkaita. Uudet asuinrakennukset jatkavat olemassa olevaa kylämaiseman rakennetta. Ratkaisu edistää yleiskaavan täydennysrakentamista pientaloalueeksi maisemallisesti arvokas peltoalue huomioiden.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen tiivistää Rosenlundia. Mittakaava on sovitettu alueen rakenteeseen ja vanha kylämaiseman tyyli on ollut tavoitteena. Rosenlundin talot ovat tällä hetkellä huomaamattomia lähiympäristössään, mikä on tavoitteena myös tulevaisuudessa. Rosenlundin pohjoisosassa peltomaisema ja rakennukset rajautuvat kauniisti puuistutuksiin. Tämän asemakaavan uusi erillispientalojen korttelialue ja peltomaisema erotetaan toisistaan istutettavalla alueella. Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa määrätään hoidettavaksi siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen.

Asuminen

Asemakaava-alueelle kaavoitetaan 3 erillispientalotonttia ja 1 maatiloiden talouskeskusten korttelialue. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan Vantaan pientalotonttien kysyntää. Hanke soveltaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa.

Palvelut ja työpaikat

Lähimmät kaupalliset palvelut sijoittuvat Hiekkaharjuun ja Koivukylään. Asemakaavassa ei ole varauksia kaupalle tai muille palveluille.

Liikenne

Asuinalue sijaitsee vähän yli kilometrin kävelymatkan päässä Hiekkaharjun ja Koivukylän keskuksista, joiden kautta kulkevat hyvät joukkoliikenteen yhteydet. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Hanabölen rantatiellä. Yhteydet Hanabölen rantatien kautta Tikkurilaan suuntaan ja Koivukylänväylän kautta Lahdenväylälle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava-alue käyttää samaa infrastruktuuria kuin Rosenlundin alueen ensimmäisenä asemakaavoitettu osa.

Asemakaava tuottaa pientalotontteja ainutlaatuiselle paikalle: Rosenlundin alueella ei ole ollut uusia rakennuspaikkoja pitkään aikaan. Kaavoitettava alue on hyvin maaseutumaista, vaikka Hiekkaharjun juna-asemalle matkaa on vain kilometrin verran. Kävelen tai polkupyörällä matkaa juna-asemalle ja palveluiden läheisyyteen on noin 1200–1500 metriä, mitä voi pitää kohtuullisena tällaisella alueella. Autolla lähin keskus on Hiekkaharjun sijaan Koivukylä, jonne on matkaa noin 2,5 kilometriä. Tällä hetkellä Hanabölen rantatietä pitkin kulkee kaksi bussilinjaa, joista toinen menee Helsingin keskustaan asti. Pysäkillä on matkaa noin puoli kilometriä.

Kaavoitettavalla alueella ei ole vesihuoltoa eikä muutakaan kunnallistekniikkaa, ja tieyhteys on sorapäällysteinen yksityistie.

Kunnallistekniikan rakentamisen – lähinnä siis vesihuollon ja katujen – kustannus koko Rosenlundin alueelle on noin kahden miljoonan euron luokkaa, mikä on melko paljon suhteutettuna lisääntyvään kerrosalaan. Katu rakennetaan Hanabölen rantatielle asti. Kaavoitettaville tonteille voi rakentaa paritaloja, mikä alentaa kustannuksia asuntoa kohden. Vesihuollon kustannuksiksi koko Rosenlundin alueelle on arvioitu noin 170 000 euroa.

Koko Rosenlundin alueen maaperä on vaihtelevaa, mikä ei helpota rakentamista. Katujen ja vesihuollon kohdalle osuu louhittavaa kalliota ja toisaalta pehmeää savea, samoin kuin monille rakennuspaikoille. Kaavoitettavan alueen pientalotontit sijoittuvat siltti- ja savimaalle, mikä nostaa rakentamiskustannuksia, mutta on toisaalta normaalia nykyaikana.

Alueen maanomistajaa saa asemakaavoituksen myötä uusia rakennuspaikkoja. Jos rakennusala ylittää 500 kerrosneliömetriä, arvonnousua katsotaan merkittäväksi ja se vaati maankäyttösopimusta. Yli 500 kerrosalaa saavat Rosenlundin alueen maanomistajat osallistuvat yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Koko Rosenlundin alueella laadittava asemakaava ei kaavataloudellisesti ole kovin tehokas, mutta sillä saadaan monipuolistettua asuntokantaa ja olemassa olevat rakennukset vihdoinkin kunnallistekniikan piiriin. Kaupunki saa myös tärkeitä virkistysalueita haltuunsa, mikä edesauttaa alueen kehittämistä tulevaisuudessa.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää lähistön virkistysalueiden käyttöä. Rakennukset sijoittuvat yleiskäytävän mukaan rakennettavalle alueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita

Vesihuolto

Asemakaava-alueen ympärille rakennetaan d110 jakeluvesijohtolinja. Vesijohto sijoitetaan pääosin katualueelle, ja se muodostaa johtolenkin (Rosenlundintie-Kormuntaantie-Kormuntaankuja). Tonttijohdot ovat kooltaan d40...d63.

Alueen jätevedet kerätään pohjoisella Rosenlundintien d250 ja eteläisellä Kormuntaantien d250 jätevesiviemäriellä. Lisäksi uudelta Rosenlund osa2 kaava-alue liittyy omilla vesihuoltolinjoilla. Kaikki viemärit liittyvät d800 runkoviemäriin Rosenlundin itäpuolella. Uudella kaava-alueen pientalotontilla ja Kormukujan päässä on johtorasitealueet viettoviemäreille.

Alueen hulevedet hallitaan tonttikohtaisesti viivytäten. Viivytysvaatimukset ovat Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaiset. Alueen hulevedet johdetaan alueen itä- ja eteläpuoliin avo-ojiin.

Ympäristöhäiriöt

Melu, tärinä ja runkomelu

Asutus alue sijaitsee metsikön itäpuolella, pääradalta lähimmillään 280 metrin päästä. ELY:n tärinän turvaetäisyyden ohjearvo 200 metriä täytyy alueella.

Myös runkomelun turvaetäisyys (40 metriä) täytyy.

Kaavoituksessa ja rakentamisessa melun takia huomioon otettavat ohjearvot on annettu Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992: Uusilla asumiseen tarkoitettavilla alueilla melutaso ei saa ylittää ulkona päivällä 55dB keskiäänitasoa eikä yöllä 50dB keskiäänitasoa. Rautatiemelun ohjearvot eivät ylity uuden asuinalueella.

Radon

Rakennuslupaa haettaessa on selvítettävä, ettei radonista aiheudu terveydellistä haittaa.

Pilaantuneet maat

Rosenlundin alueella on mitattu pintamaasta melko korkeita lyijypitoisuuksia, varsinkin metsikön alueella. Myös nykyisin asuinkäytössä olevilla kiinteistöillä on havaittu nousseita pitoisuuksia. Tämän takia kaavassa on määräys, jonka mukaan lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennuslupan yhteydessä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Pientalojen kattopinnat ja pihojen mahdolliset asfalttipinnat lisäävät vettä läpäisemätöntä pintaa kaava-alueella. Tonteilta edellytetään hulevesien hallintaa, jotta hulevesimäärät eivät lisäännä nykytilanteesta merkittävästi.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja erityisesti liikenteen kautta. Toisaalta maalta muistuttava ja maisemallisesta arvokas alueella oleva Rosenlund on yllättävän lähellä maan parhaasta joukkoliikenteestä ja erinomaisista palveluista Hiekkaharjussa, Koivukylässä sekä Tikkurilassa, jotka ovat saavutettavissa polkupyörällä alle kymmenessä minuutissa.

Maankäytön muutoksen vaikutus alueen hiilinieluihin ja -varastoihin on pyritty minimoimaan sijoittamalla Rosenlundissa rakentaminen nykyisten talojen väliin, avomaa alueella, saarekkeen ulkopuolen sisällä ja Kormuntaanmäki metsikköä säilyttäen. Arvopuut on merkitty Rosenlund osa 2 kaavassa. Kaavassa on määritelty lisää istutettavia puita ja pensaita, että alueen saarekemainen tunnelma säilyisi. Nämä uudet istutukset kompensoivat poistuvaa puustoa.

Asemakaavoituksessa on varauduttu äärimmäisiin sääilmiöihin, kuten kuivuuteen, kuumuuteen ja runsaisiin vesisateisiin. Alueen suuret puut ja lisättävien puiden määräyksillä varmistetaan, että tonteilla on kesäaikaan tarjolla runsaasti varjoa. Kasvillisuus tasaa myös lämpötilojen vaihteluita ja vähentää kosteuden haihtumista, mikä osaltaan vähentää ääriämpötilojen vaikutuksia. Runsaiden vesisateiden haittoihin on varauduttu uudella infralla, osoittamalla Rosenlundin alueen eteläpuolella

uusia hulevesien viivytyspaikkoja, joille valtaosa alueen vesistä valuu, ja määräämällä rakennusluvan yhteydessä suunnitelman tekemisestä hulevesien imeytyksestä tontilla.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Raideliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Nimistöryhmä on käsitellyt alueen nimistöä. Alueen kadunnimi on Rosenlundintie.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavan liittyy maankäyttösopimus. Alueen toteuttamisesta laaditaan maanomistajien ja kaupungin välillä kunnallistekniikan rakentamissopimus. Tavoitteena on aloittaa kunnallistekniikan rakentaminen kahden vuoden kuluessa siitä, kun asemakaava on saanut lainvoimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupunkirakenne ja -ympäristö:	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti
	Mikel Aizpuru	asemakaava-arkkitehti
	Milja Halmkrona	asemakaava-arkkitehti
	Jarmo Honkanen	Ympäristösuunnittelija
	Laura Muukka	Johtava maisema-arkkitehti
	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Anni Vuorikari	maisema-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	Vesihuolto
	Heikki Väänänen	Liikenteen alueinsinööri
Kiinteistöt ja tilat:	Santtu Bussian	liikennesuunnittelija
	Armi Vähä-Piikkiö	Tonttipäällikkö
	Jouni Kahila	Maankäyttöinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 6. päivänä toukokuuta 2024

Mikel Aizpuru
asemakaava-arkkitehti

Mari Jaakonaho
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	04.09.2023
Kaavan nimi	Rosenlund osa 2		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	14.04.2022
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	741800
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,0111	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	2,0111
Maanalaisien tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,0111	100,0	800	0,04	2,0111	800
A yhteensä	1,4074	70,0	800	0,06	1,4074	800
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,6037	30,0	0		0,6037	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,0111	100,0	800	0,04	2,0111	800
A yhteensä	1,4074	70,0	800	0,06	1,4074	800
A	0,2962	21,0	600	0,20	0,2962	600
AM	1,1112	79,0	200	0,02	1,1112	200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,6037	30,0	0		0,6037	0
Kadut	0,6037	100,0	0		0,6037	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

741800

Päiväys

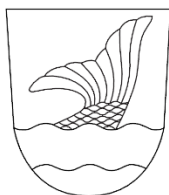
Datum

19.9.2023, päivitetty 6.5.2024

Vantaan kaupunki

Rosenlund osa 2

Kaupunginosa 74, Havukoski

Vanda stad

Rosenlund del 2

Stadsdel 74, Havukoski

Asemakaava

Osa korttelia 74612 sekä katualue.

Asemakaavan muutos

Katualueen rajat.

Tonttijako

Osa korttelia 74612.

1:2000

Detaljplan

Del av kvarteren 74612 samt gatuområde.

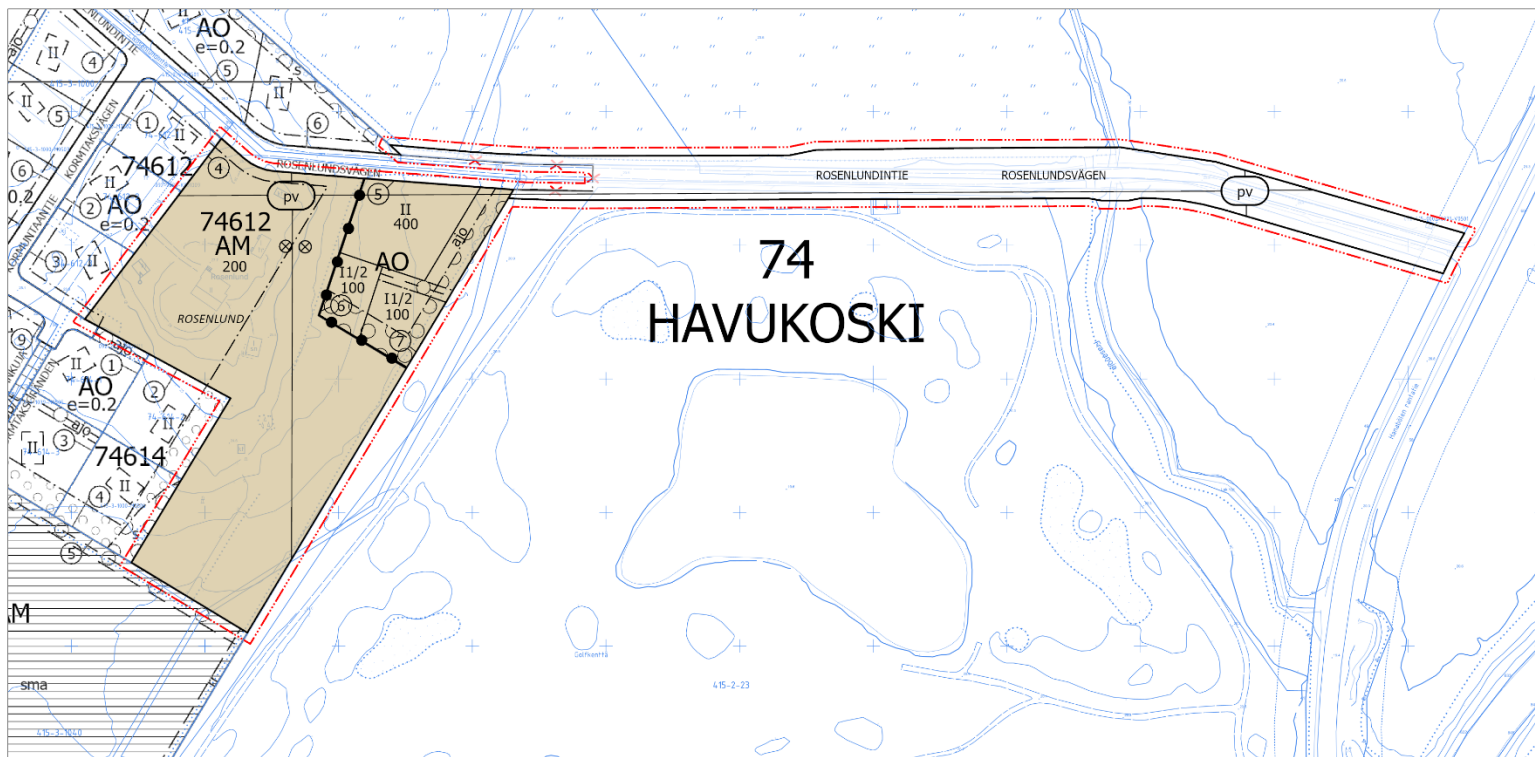
Ändring av detaljplanen

Gatuområdets gränser.

Tomtindelning

Del av kvarteren 74612.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AO

Erillispientalojen korttelialue.

Korttelialueille voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja. Yhdelle tontille saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta.

Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakennus sijainniltaan, mittakaavaltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu kyläkuvaan.

Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa 40 m² talousrakennuksen asuinrakennusta kohti.

Talousrakennuksen saa rakentaa vähintään metrin etäisyydelle tontin rajasta.

Rakennuksessa tulee olla harjakatto ja ulkonevat räystäät.

Tontteja voidaan rajata toisiaan vasten lauta-aidoilla.

Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäriin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttävä kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolan tai Frasan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Tontilla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2.

Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap/asunto.

AM

Maatilojen talouskeskusten korttelialue.

Korttelin asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus. Kortteliin saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi sauna-, talous-, varastorakennuksia tai vastaavia.

Korttelin asuinrakennukset tulee rakentaa rakennusalan sisälle. Kortteliin talous-, varastorakennuksia tai vastaavia rakennelmia saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle.

Rosenlundin kukkulaa ympäröivää puustoa on säilytettävä tai hoidettava siten, että se muodostaa maisematilalle eheän reunavyöhykkeen, jolla kasvaa puita ja pensaita. Reunavyöhykkeen läpi voidaan avata näkymiä. Reunavyöhykkeelle saa huolellisesti maisemaan sovitteaan rakentaa talousrakennuksia ja muita rakennelmia.

Lyijyä sisältävien pintamaiden käsittelystä on tehtävä selvitys rakennusluvan yhteydessä. Pilaantunut maaperä on tarvittaessa puhdistettava.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Tonttien hulevesiviemäriin tulee asentaa yksisuuntaventtiili ennen vesien johtamista kunnan hulevesiviemäriin. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttävä kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Rekolan tai Frasan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallintaohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för fristående småhus.

På området får man bygga småhus med en eller två bostäder. Det är tillåtet att bygga högst två bostadsbyggnader per tomt.

Då man bygger i området ska man sörja för att byggnaden till sin placering, skala och stil och till sina material passar in i bybild.

Utöver byggrätten får byggas 40 m² ekonomiutrymmen per bostadshus.

Ekonomibyggnaden får byggas på minst en meters avstånd från tomtgränsen.

Byggnaden ska ha åstak och utskjutande takfot.

Tomterna kan avgränsas mot varandra med brädstaket.

En utredning över hanteringen av yttjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Tomten ska ha minst 1,2 i gröneffektivitet.

Minimiantalet bilplatser är 2 bp/bostad.

Kvartersområde för lantbrukslägenheters driftscentrum.

Bostadsbyggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet. I kvarteret får man utöver byggrätten bygga bastu-, ekonomi- eller förrådsbyggnader eller motsvarande.

Kvarterets bostadshus ska byggas innanför byggnadsytan. Kvarterets ekonomibyggnader, förråd och andra motsvarande konstruktioner får byggas utanför byggnadsytan.

Trädbeståndet runt Rosenlunds kulle ska bevaras och skötas så att det bildar en enhetlig gränzon för landskapet och var det växer träd och buskar. Genom gränzonen får öppnas vyer. På gränzonen får byggas ekonomibyggnader och andra konstruktioner som anpassas till landskapet.

En utredning över hanteringen av yttjordsskikt som innehåller bly ska göras i samband med bygglovet. Förorenad jordmån ska vid behov renas.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. I tomternas dagvattenavlopp ska det installeras bakventil innan vattnet leds till det kommunala dagvattenavloppet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Räckhalsbäckens eller Frasabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats. Hanteringen av byggplatsvatten har beskrivits i bl.a. anvisningen om hanteringen av dagvatten från byggplatser RT89-11230 och i HRM:s anvisningar om byggplatsvatten.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

74

Kaupunginosan numero.

HAVU

Kaupunginosan nimi.

74612

Korttelin numero.

ROSENlundINTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

ROSENlund

Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

300

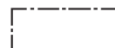
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

I 1/2

Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

Rakennusala.

Rakennettava aita.

Aidan tulee olla 120 cm korkea.

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

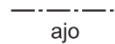

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

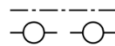

Katu.

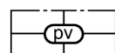
Alueella todetut maisemalliset arvot tulee pyrkiä huomiamaan sinne tehtävissä katusuunnitelmissa. Katusuunnitelmista tulee pyytää paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Ajoyhteys.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Tärkeä pohjavesialue.

Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.

Byggnadsyta.

Ett staket som ska byggas.

Staketet ska vara 120 cm högt.

Del av område där träd och buskar skall planteras.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Gata.

De landskapsvärden som konstaterats på området bör beaktas i de gatuplaner som utförs där. Utlåtande om gatuplanerna bör begäras av de lokala museimyndigheterna.

Körförbindelse.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Viktigt grundvattensområde.

Källarvåningar under jord är tillåtna om de kan utföras utan att grundvattennivån sänks så att byggandet utförs minst två meter ovanför den tillförlitligt konstaterade grundvattennivån. Energibrunnar får inte byggas på grundvattenområden. Värmeoljetankar ska placeras i en skyddsbassäng, antingen under ett skärmtak eller inne i en byggnad. Skyddsbassängens volym ska vara större än volymen av den uppvärmningsolja som lagras. I området får varken bränslen i vätskeform eller andra ämnen som förorenar grundvattnet förvaras eller upplagras löst. Gatuområden ska planeras så att trafikens eventuella olägenheter för grundvattnets kvalitet kan minimeras. Rent dagvatten ska infiltreras i tomtmarken och förorenat dagvatten ska avledas till kommunens dagvattenavlopp.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö Stadsstruktur och miljö Asemakaavoitus Detaljplanering {Allekirjoitus aluearkkitehti}		Mittaus- ja geopalvelut Mätning och geoteknik Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset. Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den. Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000. Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000. {Allekirjoitus kaupungingeodeetti}	
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__		Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__	

Allekirjoitettu sähköisesti

21.3.2024

Vantaan kaupunginhallitus

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 26.2.2024 § 9

Oikaisukehotus; Vantaa, Rosenlund 2, 741800, asemakaava ja asemakaavan muutos

Vantaan kaupunginvaltuusto on 26.2.2024 hyväksynyt Rosenlund 2:n asemakaavan muutoksen. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kehottaa maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n säännökset huomioon ottaen oikaisemaan hyväksyttyä kaavaa seuraava huomioon ottaen:

Rosenlund 2 asemakaava-alue sijaitsee Valkealähteen 1-luokan pohjavesialueella (Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Etäisyys lähimmälle vedenottamolle on noin kilometrin.

ELY-keskus katsoi kaavaehdotuksesta 21.8.2023 antamassaan lausunnossa, että pohjavesialuetta koskevaa määräystä tulee täydentää seuraavilta osin: *"Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin."*

Kaavamääräyksiä ei kuitenkaan ole täydennetty ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Edelleen pohjavesialuemerkinä ei kata katualuetta. Samaten on tulkinnanvaraista kattaako pohjavesialuemerkinä myöskään AO-korttelialuetta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenneja ympäristökeskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on huolehdittava sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:n mukaan kuuluvista tehtävistä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:n 1 momentin 9 kohdan perusteella ELY-keskukset hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä ympäristönsuojelua, alueiden käyttöä, rakentamisen ohjausta, kulttuuriympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä sekä vesivarojen käyttöä ja hoitoa koskevilla toimialoilla. Mainitun pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskusten tehtävänä on lisäksi valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa sekä ehkäistä ja torjua ympäristövahinkoja ja -haittoja.

Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen valvontatehtävä kuuluu 23 § 1 momentin mukaan ELY-keskuksille. Ympäristönsuojelulain 17 § kieltää pohjaveden pilaamisen. Ympäristönsuojelulain 140 §:n 1 momentin mukaan *kaikessa toiminnassa on tavoiteltava sellaista pintavesien laatua, jossa vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista ei aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta* 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa puolestaan todetaan , että *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa mm. b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille.

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellosta ja velvollisuudesta ehkäistä ympäristön pilaantumista seuraa, että kaavan on sisällettävä tarpeelliset määräykset pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi.

Asemakaavan sisältövaatimukset (MRL 54 §) edellyttävät, että asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

Alueidenkäytön suunnittelulla on merkittävä rooli pohjavesien turvaamisessa. ELY-keskus katsoo, että nyt hyväksytyssä muodossa asemakaavan muutoksessa pohjavesiä ei ole turvattu riittävästi.

ELY-keskus katsoo, että kaupunginvaltuuston hyväksymä asemakaavan muutos ei täytä esitetyssä muodossa maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia luonnonympäristön vaalimisen osalta, eikä ympäristönsuojelulain

vaatimuksia pohjaveden pilaamiskiellon ja ympäristön pilaantumisen ehkäisyn osalta. ELY-keskus kehottaa oikaisemaan kaavamääräystä yllä esitetyn mukaisesti siten, että se vastaa ELY-keskuksen lausuntoa kaavaehdotuksesta. Samaten pohjavesialuumerkintää tulee kaavakartalla täydentää siten, että se kattaa yksiselitteisesti myös AO-korttelialueen sekä katualueen.

Asian on ratkaissut yksikön päällikkö Timo Kinnunen ja esitellyt lakimies Olli Miettinen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Helsingin hallinto-oikeus

Tämä asiakirja UUELY/6027/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/6027/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kinnunen Timo 21.03.2024 10:39

Esittelijä Miettinen Olli 21.03.2024 10:39

Asemakaavaehdotus nro 741800 / Rosenlund osa 2 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.2.2024.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt päätöksestä oikaisukehotuksen 21.3.2024.

Oikaisukehotus

ELY esittää, että heidän aikaisemmassa lausunnossaan esittämänsä pohjavesialueen määräys lisätään kaavakarttaan. Samalla ELY esittää, että pohjavesialueen merkintää laajennetaan kaavakartalla kattamaan paremmin ja selkeämmin sekä katu- että AO-korttelialueet.

1. ELY-keskus katsoi kaavaehdotuksesta 21.8.2023 antamassaan lausunnossa, että pohjavesialuetta koskevaa määräystä tulee täydentää seuraavilta osin: *"Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin."*
2. Kaavamääräyksiä ei kuitenkaan ole täydennetty ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Edelleen pohjavesialuemarkintä ei kata katualueita. Samaten on tulkinnanvaraista kattaako pohjavesialuemarkintä myöskään AO-korttelialuetta.

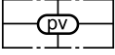
Tehdyt tarkistukset

Kaavakarttaan on lisätty pohjavesialuetta koskeva kaavamääräys ELY:n esityksen mukaan.

Pohjavesialueen merkintää on tarkennettu kaavakarttaan lisäämällä toinen "pv" -merkintä ja laajennettu näin merkintä kattamaan paremmin koko kaava-alue (AM- ja AO-korttelit sekä katualue).

Kaavaselistusta on päivitetty vastaavasti.

1. Tarkistettu kaavamääräys:

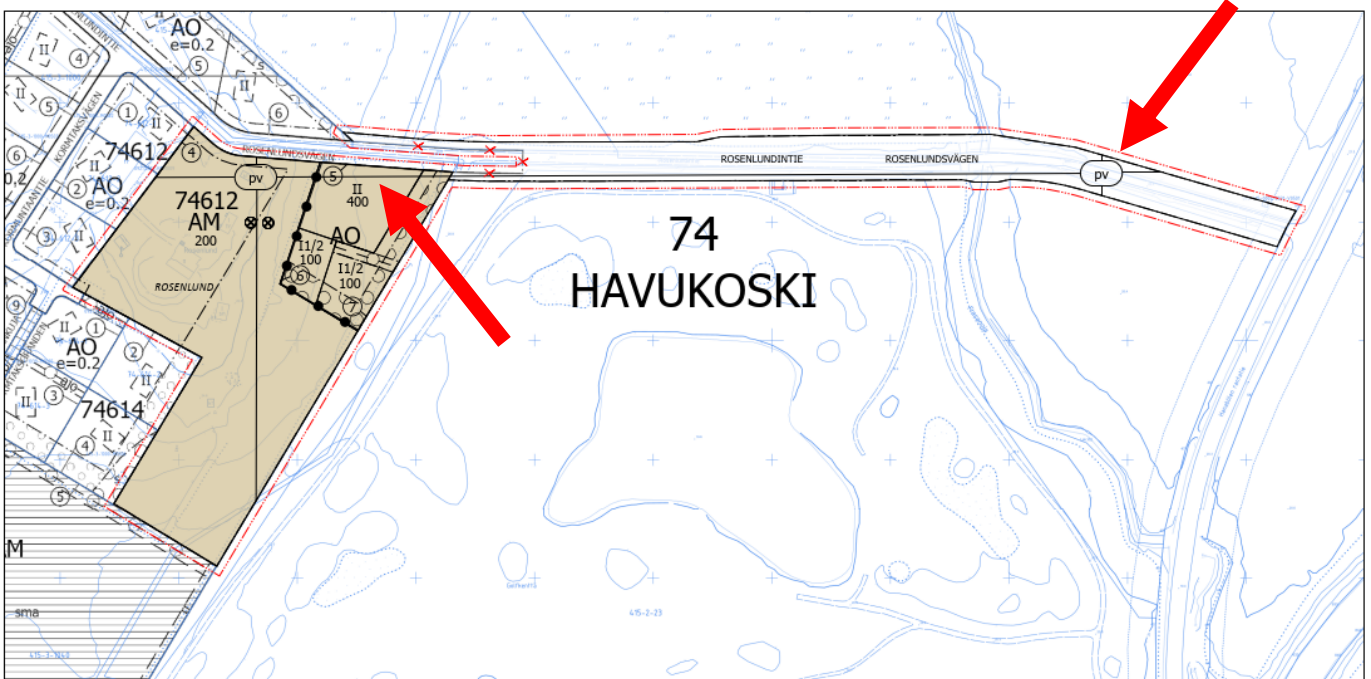
Tärkeä pohjavesialue.

Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että rakentaminen toteutetaan vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle. Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja. Lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita. Katualueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään ja likaantuneet hulevedet johtaa kunnan hulevesiviemäriin.

Viktigt grundvattensområde.

Källarvåningar under jord är tillåtna om de kan utföras utan att grundvattennivån sänks så att byggandet utförs minst två meter ovanför den tillförlitligt konstaterade grundvattennivån. Energibrunnar får inte byggas på grundvattenområden. Värmeoljetankar ska placeras i en skyddsbassäng, antingen under ett skärmtak eller inne i en byggnad. Skyddsbassängens volym ska vara större än volymen av den uppvärmningsolja som lagras. I området får varken bränslen i vätskeform eller andra ämnen som förorenar grundvattnet förvaras eller upplagras löst. Gatuområden ska planeras så att trafikens eventuella olägenheter för grundvattnets kvalitet kan minimeras. Rent dagvatten ska infiltreras i tomtmarken och förorenat dagvatten ska avledas till kommunens dagvattenavlopp.

2. Muutokset kaavakartalla, nuolet havainnollistavat muutoskohtia:

- 15 § **Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 23 muun valtuutetun aloite valtuustosopimuksen tavoitetta "Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi" on konkretisoitava**

VD/7296/00.02.00.03/2023

KK/TR/VT/MT

Keskustan valtuustoryhmä sekä 23 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan kaupunginvaltuuston valtuustokauden 2021–2025 valtuustosopimuksessa päätettiin, että Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi.

Tämä erinomainen tavoite on yhteisessä keskustelussa, ohjelmissa ja tekemisessä jäänyt turhan vähälle huomioille sekä kulminoitunut paljolti pelkästään Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin ja tavoitteeseen saada Vantaalle Unicefin lapsiystävällinen kunta -tunnus. Lasten, nuorten ja perheiden arjen näkökulmasta pelkästään tällaisen tunnuksen hakeminen tai saaminen ei vielä tee Vantaasta pääkaupunkiseudun lapsiystävällisintä kaupunkia. Ottaen huomioon lasten, nuorten ja perheiden tämänhetkiset haasteet, tunnustuksen saamisen kriteerit jäävät lasten, nuorten ja perheiden arjen ja tarpeiden näkökulmasta vaikuttavuudeltaan turhan ohueksi.

Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävätkin, että Vantaalla kirkastetaan, millaiset tekijät tällä hetkellä tekevät kaupungistamme hyvän ja kiinnostavan paikan asua lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Lisäksi on kiteytettävä, millaisin mahdollisin lisätoimenpiteisiin on ryhdyttävä, jotta Vantaa voisi saavuttaa tavoitteensa pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimpänä kaupunkina. Tässä työssä on kuultava vantaalaisia lapsia, nuoria, vanhempia ja huoltajia nykyistä enemmän. Asukkaiden pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi selvitetään tarvittaessa myös potentiaalisten Vantaalle muuttavien näkemyksiä.

Lisäksi tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan lapsiystävällinen kunta -työtä arvioidessa ja sen seuraavassa vaiheessa otetaan käyttöön kaupungin päätösten lapsivaikutusten arvioinnin. Tämä todella tärkeä osa puuttuu tämänhetkisistä Vantaan lapsiystävällinen kunta -työstä. Lapsivaikutusten arvioinnilla lisätään lasten, nuorten ja lapsiperheiden näkökulmasta Lapsiystävällinen kunta -työn vaikuttavuutta huomattavasti. Lapsivaikutusten arvioinnilla varmistetaan, että kaupungin erilaiset päätökset ovat lasten edun mukaisia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja ettei lasten oikeuksia tahattomastikaan loukata.

Luomalla nykyistä konkreettisimpia tavoitteita valtuustosopimuksen tavoitteelle ja tunnistamalla tavoitteen vaatiman työmäärän, varmistamme nykyistä paremmin yhteisen valtuustosopimuksen tavoitteen toteutumisen: Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi."

Kaupunginvaltuusto 13.11.2023 § 21

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi

Liite:

- allekirjoitettu keskustan valtuustoryhmän ja 23 muun valtuutetun aloite valtuustosopimuksen tavoitetta ”Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi” on konkretisoitava

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa

Vantaan kaupunginvaltuuston valtuustokauden 2021–2025 valtuustosopimukseen kirjattu tavoite, että Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi on kunnianhimoinen ja kannatettava tavoite. Ilman tavoitteen konkretisointia toimenpiteiksi ja/tai mittareiksi sitä on kuitenkin vaikea toteuttaa, arvioida ja verrata muihin pääkaupunkiseudun kaupunkeihin.

Kaupungin lapsiystävällisyyden toteutuminen koostuu useista erilaisista osakokonaisuuksista: kaupunkistrategian tavoitteiden, toimialojen perustyön, strategiaa tukevien strategiateemojen, UNICEFin koordinoiman lapsiystävällinen kunta -työn, ohjelmien ja suunnitelmien toimeenpanon sekä käynnissä olevan kehittämistyön, kuten hankkeiden onnistumisesta.

Vantaan kaupunki sai vuoden 2024 alussa Suomen UNICEFin sille myöntämän Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. UNICEFin antaman palauteen mukaan Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelma on ollut laaja-alainen ja kunnianhimoinen. Sitä on toteutettu vahvasti koko kaupungin yhteisenä työnä ja lapset ja nuoret ovat olleet tiivistä mukana kehittämistyön suunnittelussa ja toimeenpanossa. Vantaan LYK-työ on tuottanut pysyviä muutoksia kaupungin toimintaan sekä merkittäviä tuloksia lapsille ja nuorille.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -työ on yksi keino edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja lapsen oikeuksien toteutumista. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja se auttaa kuntaa turvaamaan hyvän lapsuuden erityisesti haavoittuvimmassa asemassa oleville lapsille. Käytännössä työ tarkoittaa kaupunginhallituksen hyväksymän Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman toimeenpanoa.

Tämä työ ei kuitenkaan kata, eikä sen ole tarkoituskaan kattaa kaikkea kunnassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden eteen tehtävää työtä. Vantaan saama Lapsiystävällinen kunta -tunnustus on kuitenkin yksi konkreettinen kokonaisuus ja kaupunkistrategiassa mainitun sitovan tavoitteen mittari, jonka olemme onnistuneet saavuttamaan. Tällä hetkellä Vantaan kaupunki on ainoa pääkaupunkiseudun kunta, joka on tämän tunnustuksen saanut.

Vantaan kaupunkistrategiaan on määritelty useita tavoitteita, joiden kohderyhmänä on erikseen mainittu lapset, nuoret ja/tai lapsiperheet:

- Tavoite 2. Vahvistetaan osaamista ja työllisyyttä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi (mittarit: koulutustaso ja nuorisotyöttömyys)
- Tavoite 4. Sujuvat hyvinvointia rakentavat palvelut (mittarit: kouluterveyskysely: kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille sekä UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saaminen)
- Tavoite 6. Tuetaan oppijan tarpeisiin pohjautuvaa oppimista ja mahdollisuuksia edetä omien edellytystensä mukaan (mittarit: kouluterveyskysely: oppilaan kokemus osallisuudesta omaan

- opiskeluunsa; vuonna 2022 laadittava toimialatasoinen kehittämissuunnitelma riittävien oppimisvalmiuksien ja perustaitojen turvaamiseksi sekä lukutaidon ja matematiikan osaaminen)
- Tavoite 6. Tuetaan oppijan tarpeisiin pohjautuvaa oppimista sekä mahdollisuuksia edetä omien edellytystensä mukaan (mittarit: oppilaiden matemaattinen osaaminen; joustavan perusopetuksen oppilaiden määrä yläkoulussa; kuntakohtaiseen kolmiportaisen tuen määrittelyn uudistaminen ja yhtenäistäminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä uuden määrittelyn noudattaminen kaikissa yksiköissä)
 - Tavoite 9. Syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitys katkaistaan (mittarit: NEET- nuoret; toimeentulotuella elävät; Kouluterveyskysely: vähintään yksi harrastus; Kouluterveyskysely: vähintään yksi hyvä kaveri; Kouluterveyskysely: kiusaamista kokeneiden määrä, kokee kiusaamista viikoittain sekä varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten opettajien kelpoisten osuus kokonaisuutena)
 - Tavoite 16. Lasten, nuorten ja aikuisten ympäristövastuutaitoja ja -tekoja lisätään kasvatuksen, oppimisen ja osallisuuden keinoilla (mittari: resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden toteutus)

Vantaalla lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja terveyden eteen tehtävä työ on laajaa ja toteutuu eri puolilla kaupunkiorganisaatio. Parannettavaa on yhteisen työn koordinaatiossa ja vaikuttavuuden varmistamisessa. Vantaalla on teemaan linkittyviä erilaisia kaupunkitasoisia ohjelmia tai suunnitelmia noin 20 kappaletta (kts. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma) ja käynnissä on noin 18 hanketta. Tämän lisäksi palveluja ja niitä toteuttavien työntekijöiden työnkuvia kehitetään jatkuvasti. Uusia ammattinimikkeitä ovat muun muassa koulujen ja oppilaitosten nuorisotyöntekijät, kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntija ja kouluvalmentajat.

Tutkimus- ja rekisteritiedon perustella vantaalaisia lasten ja nuorten hyvinvointia uhkaavia tekijöitä tällä hetkellä ovat:

- Vantaalla asuu runsaasti toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita lapsiperheitä.
- Alueellinen segregatio ja hyvinvointierot ovat kasvussa.
- Vantaalla työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria on enemmän kuin muissa isoissa kaupungeissa.
- Yhä useampi lapsi ja nuori kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.
- Vain noin neljännes nuorista kokee mielen hyvinvoinnin vahvaksi.
- Suurin osa lapsista ja nuorista ei liiku terveytensä kannalta riittävästi.
- Nuorten sähkösavukkeiden (vapen) käyttö on lisääntynyt merkittävästi.
- Yhä useammalla vantaalaisella nuorella ei ole yhtään läheistä ystävää.
- Toistuva, viikoittainen koulukiusaaminen koskettaa yhä suurempaa osaa lapsista ja nuorista.
- Fyysisistä uhkaa kokee yhä useampi vantaalainen nuori, erityisesti pojat.
- Väkivaltarikoksista epäiltyjen nuorten määrä on kasvanut.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden arjen haasteet ovat tänä päivänä moninaiset. Jotta voimme omalla toiminnallamme edistää perheiden hyvinvointia, tarvitaan tietoa ja tiedolla johtamista, systeemistä sektorirajat ylittävää yhteistä työtä, jatkuvaa vuoropuhelua lasten, nuorten ja vanhempien ja huoltajien kanssa sekä toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointia. Lisäksi tarvitaan sujuvaa ja hyvää yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.

Yhteiskunnallinen tilanne vaikuttaa suoraan lapsiperheiden arjen sujumiseen ja hyvästä työstä huolimatta emme omalla työllä välttämättä pysty vaikuttamaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin tai perheiden kokonaistilanteiden kohentumiseen. Siksi on tärkeää seurata omien toimien vaikutuksia ja kehittää omaa toimintaa mahdollisimman vaikuttavaksi.

Uuden ohjelman kokoamista tai uusien tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittelyä tärkeämpää olisi muodostaa päättäjille ja kaupungin työntekijöille kokonaiskuva lasten, nuorten ja lapsiperheiden eteen tehtävästä hyvinvointityöstä ja resursoida systeemisen työn kehittämiseen panostamalla esimerkiksi vaikutusten arviointiin. Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman lasten, nuorten ja lapsiperheiden asiantuntijaryhmä on omalta osaltaan muodostanut kokonaiskuva esimerkiksi kokoamalla yhteen teeman mukaiset ohjelmat, suunnitelmat, hankkeet ja kehittämistyön.

Vantaan toinen kausi UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -työssä on käynnistynyt. Päivitetty Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä on valinnut seuraavan Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman tavoitteet tehdyn nykytilankartoituksen tulosten pohjalta. Lapsen edun edistämiseksi se valitsi tavoitteen: 'Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset.' Kaupunginhallitus hyväksyy seuraavan Lapsiystävällinen Vantaan -toimintasuunnitelman lokakuussa 2024 vuosille 2024–2026.

Vantaalla on tällä valtuustokaudella edistetty lasten, nuorten ja heidän vanhempien ja/tai huoltajien osallisuutta monella tavalla (muun muassa kouluterveyskyselyn systemaattinen hyödyntäminen, nuorisovaltuustotoiminta, Vaikuttajapäivä, Kodin ja oppimisen yhteistyömalli, oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan kehittäminen, lasten ja nuorten aikaisempaa systemaattinen huomioiminen kaupunkitasoisessa osallisuustyössä, kuten kaupunkitasoisessa osallistuvassa budjetoinnissa). Kuten hyvinvointityössä myös osallisuuden kehittämisessä on tärkeää panostaa kokonaisuuden haltuunottoon. On toivottavaa, että kun Vantaan kaupungissa otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi, myös se voisi omalta osaltaan koota ja hyödyntää jo koottua kokemustietoa sen sijaan, että jokaisen lapsivaikutusten arvioinnin yhteydessä suunniteltaisiin ja koottaisiin uusi kokemustieto lapsilta, nuorilta ja/tai huoltajilta.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 15

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Keskustan valtuustoryhmälle sekä 23 valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kasvatuksen ja oppimisen toimialan vs. apulaiskaupunginjohtaja *täydensi* esitystään seuraavasti:

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden arjen haasteet ovat tänä päivänä moninaiset. Jotta voimme omalla toiminnallamme edistää perheiden hyvinvointia, tarvitaan tietoa ja tiedolla johtamista, systeemistä sektorirajat ylittävää yhteistä työtä, jatkuvaa vuoropuhelua lasten, nuorten ja vanhempien ja huoltajien kanssa sekä toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointia. *Lisäksi tarvitaan sujuvaa ja hyvää yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.*

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu keskustan valtuustoryhmän ja 23 muun valtuutetun aloite valtuustosopimuksen tavoitetta ”Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi” on konkretisoitava

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, 040 620 5080, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustosopimuksen tavoitetta ”Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi” on konkretisoitava	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan kaupunginvaltuuston valtuustokauden 2021-2025 valtuustosopimuksessa päätettiin, että Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi. Tämä erinomainen tavoite on yhteisessä keskustelussa, ohjelmissa ja tekemisessä jäänyt turhan vähälle huomioille sekä kulminoitunut paljolti pelkästään Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin ja tavoitteeseen saada Vantaalle Unicefin lapsiystävällinen kunta -tunnus. Lasten, nuorten ja perheiden arjen näkökulmasta pelkästään tällaisen tunnuksen hakeminen tai saaminen ei vielä tee Vantaasta pääkaupunkiseudun lapsiystävällisintä kaupunkia. Ottaen huomioon lasten, nuorten ja perheiden tämänhetkiset haasteet, tunnustuksen saamisen kriteerit jäävät lasten, nuorten ja perheiden arjen ja tarpeiden näkökulmasta vaikuttavuudeltaan turhan ohueksi. Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävätkin, että Vantaalla kirkastetaan, millaiset tekijät tällä hetkellä tekevät kaupungistamme hyvän ja kiinnostavan paikan asua lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Lisäksi on kiteytettävä, millaisin mahdollisin lisätoimenpiteisiin on ryhdyttävä, jotta Vantaa voisi saavuttaa tavoitteensa pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimpänä kaupunkina. Tässä työssä on kuultava vantaalaisia lapsia, nuoria, vanhempia ja huoltajia nykyistä enemmän. Asukkaiden pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi selvitetään tarvittaessa myös potentiaalisten Vantaalle muuttavien näkemyksiä. Lisäksi tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan lapsiystävällinen kunta -työtä arvioidessa ja sen seuraavassa vaiheessa otetaan käyttöön kaupungin päätösten <i>lapsivaikutusten arvioinnin</i>. Tämä todella tärkeä osa puuttuu tämänhetkisistä Vantaan lapsiystävällinen kunta -työstä. Lapsivaikutusten arvioinnilla lisätään lasten, nuorten ja lapsiperheiden näkökulmasta Lapsiystävällinen kunta -työn vaikuttavuutta huomattavasti. Lapsivaikutusten arvioinnilla varmistetaan, että kaupungin erilaiset päätökset ovat lasten edun mukaisia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja ettei lasten oikeuksia tahattomastikaan loukata.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Keskustan valtuustoryhmä</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Eeva Tikkanen 2. Pirjo Luokkala 3. Vaula Norrena 4. Milad Dehghan 5. Juha Järä 6. Tiina Tuomela 7. Marjo Vacker 8. Nina Nummela 9. Jouko Jääskeläinen 10. Antero Eerola 11. Paula Lehmuskallio 12. Tia Seppänen 13. Suvi Karhu 14. Markku Weckman 15. Sirpa Siru Kauppinen 16. Reija Friman 17. Tuomas Mutanen 18. Tuire Kaimio 19. Stefan Åstrand 20. Patrik Karlsson 21. Naima El Issaoui 22. Heli Hakala 23. Hanna Valtanen

Luomalla nykyistä konkreettisimpia tavoitteita valtuustosopimuksen tavoitteelle ja tunnistamalla tavoitteen vaatiman työmäärän, varmistamme nykyistä paremmin yhteisen valtuustosopimuksen tavoitteen toteutumisen: Vantaa tähtää pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi. 13.11.2023 Vantaalla	

16 §

Vastaus Elina Nykyrin ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta

VD/7938/00.02.00.03/2023

KK/KS/MT

Elina Nykyri sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet haluamme kehittää Vantaan kaupungin toiminnan saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Esitämme, että

- a) kaupunginvaltuuston kokoukset simultaanitulkataan suomalaiselle viittomakielelle
- b) kaupunginvaltuuston kokousten verkkolähetys (tai niiden tallenteet) tekstitetään
- c) kaupunginvaltuuston kokousten verkkolähetys käännetään reaaliaikaisesti (eli suomenkielisen keskustelun aikana tekstitys on ruotsiksi ja ruotsinkielisen keskustelun aikana tekstitys on suomeksi, esimerkiksi otetaan Länsi-Uudenmaan alueelta) sekä
- d) kaupungin luottamushenkilöt ja työntekijät perehdytetään YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (lyhyesti: YK:n vammaissopimus)

Ehdotamme, että perehdyttäminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston ja kaupungissa toimivien vammaisjärjestöjen kanssa.

Sekä YK:n vammaissopimus että yhdenvertaisuuslaki edellyttävät, että vammaisilla henkilöillä on valtaväestöön nähden yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Kaupungin onkin huomioitava kaikessa toiminnassaan esteettömyys ja saavutettavuus. Vain, jos asukas kykenee seuraamaan kuntansa valtuuston kokouksia, on hänellä mahdollisuus vaikuttaa kuntansa päätöksentekoon.

Kaupunginvaltuuston kokousten tulkkauksesta suomalaiselle viittomakielelle hyötyisivät etenkin viittomakieltä taitava kuurot, kuuroutuneet ja kuulovammaiset henkilöt. Valtuuston kokousten (tai niiden tallenteiden) tekstittämisestä hyötyisivät puolestaan etenkin huonokuuloiset ja/tai muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt (lyhyesti: muunkieliset).

Sekä EU:n saavutettavuusdirektiivi että siitä seuraava laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta edellyttävät digitaalisten palveluiden, kuten kaupunginvaltuuston kokousten verkkotallenteiden, saavutettavuutta. Lain mukaan julkisen toimijan tuottama verkkotallenne on tekstitettävä ja/tai tulkattava viittomakielelle, jos se jää Internetiin yli 14 vuorokaudeksi.

Suomessa on noin 10 000–14 000 suomalaista viittomakieltä taitavaa henkilöä. Arviolta 5500 Suomessa asuvan äidinkieli on suomalainen viittomakieli. Suomessa elää noin 5000 syntymästään saakka kuuroa henkilöä ja 3000 myöhemmin elämässään kuuroutunutta ihmistä.

Kuulovammaisia henkilöitä on Suomessa noin 800 000.

(Lähde: <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet>, <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet> ja <https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/>). Vuoden 2022 lopussa Vantaalla asui arviolta 25 000 vammaista ihmistä ja 55 000 muunkielistä henkilöä.

Me allekirjoittaneet haluamme edistää yhteiskunnalliseen päätöksentekoon osallistumisen ja sen seuraamisen saavutettavuutta. Yhteiskunnallisen päätöksenteon on oltava saavutettavaa kaikille. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon on oltava kaiken julkisen toiminnan lähtökohta. Se ei saa olla kustannuskysymys.”

Kaupunginvaltuusto 11.12.2023 § 26

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kokeilemme suomalaista viittomakielen tulkkausta ja myös suomenkielistä simultaanitekstitystä valtuustolähetyksissä vuoden 2024 aikana. Kokemusten perusteella kuntademokratian ja viestinnän palveluyksiköt päättävät näiden jatkosta vuodelle 2025. Kokeilu tulee ajoittaa niin, että valtuustosalin tekniikkauudistus on valmis. Käytännössä tämä tarkoittaa vuoden 2024 loppupuolta.

Valtuuston kokousten tallenteista tarjotaan tällä hetkellä tekstivastineet eli valtuustotallenteiden yhteyteen liitetään tekstilitteraatit. Tällä hetkellä vastineet ostetaan Lingsoft Oy:ltä, tehdyn kilpailutuksen mukaisesti. Myös tekstien sijoittaminen tallenteisiin on mahdollista, mutta maksaa enemmän. Toisaalta nyt tarjotusta erillisestä tekstivastineesta halutut asiakohdat löytyvät haulla jopa kätevämmän kuin tekstitetystä tallenteesta.

Automaattisia tekstitystyökaluja löytyy nykyisin myös suomeksi, mutta täydellistä työkalua ei vielä ole. Jos ottaisimme automaattisen tekstityksen käyttöön, tulee varautua siihen, että jossain vaiheessa tekstitys saattaa kertoa jonkun valtuutetun sanoneen jotain muuta kuin oikeasti sanoi. Kokeilemme lähetysten simultaanitekstitystä eli reaaliaikaista tekstitystä suomeksi vuoden 2024 aikana. Kokeilu on ajoitettava niin, että valtuustosalin tekniikkauudistus on valmis. Kokemusten perusteella päätetään jatkosta vuodelle 2025.

Saavutettavuuden vuoksi ja myös eri kielisiä ajatellen on simultaanitekstitys tuotettava aina myös kulloinkin puhutulla kielellä. Etenkin mobiilissa kahden yhtäaikaisen tekstityksen sijoittaminen ruudulle voi olla hankalaa. Myös tätä voidaan kokeilla. Sisällön saavutettavuutta lisää erityisesti, jos käännösten tai tekstitysten pohjana oleva puhe on selkeä- tai selkokielellä. Esimerkiksi suomea vasta opettelevat hyötyvät lähetysten ja tallenteiden tekstittämisestä erityisesti silloin, jos se tehdään selkokielellä puheen pohjalta.

Toteutamme YK:n vammaissopimuksesta koulutuksen henkilöstölle kertaluonteisesti syksyllä 2024 osana kaupungin omia osallisuuskoulutuksia. Selvitämme myös syksyn 2024 aikana mahdollisuutta toteuttaa oma pysyvämpi verkkokoulutus luottamushenkilöille ja työntekijöille. YK:n vammaissopimuksesta ei ole tällä hetkellä olemassa valmista verkkokoulutusta, joka voitaisiin helposti ja saavutettavasti ottaa käyttöön kaupungin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden perehdyttämiseen. Verkkokoulutus olisi paras tapa saavuttaa kattavasti kaikki työntekijät ja luottamushenkilöt.

Kaupunki on tiedustellut valtakunnallisilta aiheen asiantuntijoilta (Invalidiliitto ry, Kynnys ry, YK liitto ry) mahdollisuutta rakentaa heidän kanssaan tilauskoulutusta aiheeseen liittyen. Oman verkkokoulutuksen rakentaminen vaatisi lisämäärärahoja ja työntekijäresurssia. Koulutusten suunnittelu voitaisiin toteuttaa yhteistyössä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston, Vantaalla toimivien vammaisjärjestöjen sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 16

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) antaa Elina Nykyrille sekä 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

~~Tällaisen koulutuksen suunnittelu voitaisiin toteuttaa yhteistyössä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston ja Vantaalla toimivien vammaisjärjestöjen kanssa. Koulutusten suunnittelu voitaisiin toteuttaa yhteistyössä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston, Vantaalla toimivien vammaisjärjestöjen sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Elina Nykyrin ja 17 muun valtuutetun aloite perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: Viestintäjohtaja Mari Kalmari
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset
Perehdytetään kaupungin toimijat YK:n vammaissopimukseen sekä kehitetään kaupunginvaltuuston kokousten saavutettavuutta Me allekirjoittaneet haluamme kehittää Vantaan kaupungin toiminnan saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Esitämme, että a) kaupunginvaltuuston kokoukset simultaanitulkataan suomalaiselle viittomakielelle, b) kaupunginvaltuuston kokousten verkkolähettykset (tai niiden tallenteet) tekstitetään, c) kaupunginvaltuuston kokousten verkkolähettykset käännetään reaaliaikaisesti (eli suomenkielisen keskustelun aikana tekstitys on ruotsiksi ja ruotsinkielisen keskustelun aikana tekstitys on suomeksi, esimerkiksi otetaan Länsi-Uudenmaan alueelta) sekä d) kaupungin luottamushenkilöt ja työntekijät perehdytetään YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (lyhyesti: YK:n vammaissopimus). Ehdotamme, että perehdyttäminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston ja kaupungissa toimivien vammaisjärjestöjen kanssa. Sekä YK:n vammaissopimus että yhdenvertaisuuslaki edellyttävät, että vammaisilla henkilöillä on valtaväestöön nähden yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Kaupungin onkin huomioitava kaikessa toiminnassaan esteettömyys ja saavutettavuus. Vain, jos asukas kykenee seuraamaan kuntansa valtuuston kokouksia, on hänellä mahdollisuus vaikuttaa kuntansa päätöksentekoon. Kaupunginvaltuuston kokousten tulkkauksesta suomalaiselle viittomakielelle hyötyisivät etenkin viittomakieltä taitava kuurot, kuuroutuneet ja kuulovammaiset henkilöt. Valtuuston kokousten (tai niiden tallenteiden) tekstittämisestä hyötyisivät puolestaan etenkin huonokuuloiset ja/tai muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvat henkilöt (lyhyesti: muunkieliset). Sekä EU:n saavutettavuusdirektiivi että siitä seuraava laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta edellyttävät digitaalisten palveluiden, kuten kaupunginvaltuuston	Aloitteen tekijän nimi: <i>Elina Nykyri</i> Aloitteen allekirjoittajat: 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Antero Eerola 3. Vaula Norrena 4. Tiina Tuomela 5. Minttu Sillanpää 6. Funda Demiri 7. Eeva Tikkanen 8. Marjo Vacker 9. Ida Tamminen 10. Jussi Vähäkangas 11. Juha Järä 12. Tuomas Mutanen 13. Reija Friman 14. Tia Seppänen 15. Hanna Valtanen 16. Anu Hall 17. Eva Tawasoli

kokousten verkkotallenteiden, saavutettavuutta. Lain mukaan julkisen toimijan tuottama verkkotallenne on tekstitettävä ja/tai tulkettava viittomakielelle, jos se jää Internetiin yli 14 vuorokaudeksi.

Suomessa on noin 10 000–14 000 suomalaista viittomakieltä taitavaa henkilöä. Arviolta 5500 Suomessa asuvan äidinkieli on suomalainen viittomakieli. Suomessa elää noin 5000 syntymästään saakka kuuroa henkilöä ja 3000 myöhemmin elämässään kuuroutunutta ihmistä. Kuulovammaisia henkilöitä on Suomessa noin 800 000. (Lähde: <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet>, <https://oikeusministerio.fi/viittomakielet> ja <https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/>). Vuoden 2022 lopussa Vantaalla asui arviolta 25 000 vammaista ihmistä ja 55 000 muunkielistä henkilöä.

Me allekirjoittaneet haluamme edistää yhteiskunnalliseen päätöksentekoon osallistumisen ja sen seuraamisen saavutettavuutta. Yhteiskunnallisen päätöksenteon on oltava saavutettavaa kaikille. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon on oltava kaiken julkisen toiminnan lähtökohta. Se ei saa olla kustannuskysymys.

11.12.2023.

17 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 27/2024

VD/173/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Korvauksenhakija on toimittanut 6.3.2024 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 27/2024 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 693,10 euron vahingonkorvauksia 26.12.2023 Porttipuistontielle kuoppaan ajon seurauksena syntyneen rengasvahingon vuoksi. Vahinkorahaston asiamies on 21.2.2024 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa.

Oikaisuvaatimus

Tapauksessa viitattu tieosuus oli luokattomassa kunnossa useita päiviä ja kuoppa, johon ajoin autollani rajoitusten mukaista hiljaista nopeutta oli todella syvä. Niin syvä, että auton pohja tömähti kovaa maahan, kun rengas upposi kuoppaan ja tämä on jo itsessään merkki tieosuuden huolimattomasta hoidosta ja ylläpidosta.

Nyt auton tarkemmissa tutkimuksissa on vielä selvinnyt, ettei vahingot rajoittuneet pelkästään korvaushakemuksen renkasiin vaan myös auton renkaiden ripustuksia ja tukivarsia on jouduttu uusimaan useita alkuvuoden aikana ja että etummaisen iskunvaimentimen havaittiin vuotavan nesteitä ulos juuri hiljattain. Olen joutunut käyttämään autoa useaan kertaan korjaamalla näiden kuoppaan ajamisen takia syntyneiden vaurioiden takia ja vahingot ovat selvinneet vähitellen. Mikäli olisin tiennyt laajuuden heti alkuun, olisin toki käyttänyt auton vahinkotarkastuksessa, mutta rengasvaurio peitti muut ongelmat alleen. Iskunvaimennin on vuotanut pikkuhiljaa nesteet ulos eikä vaurio ollut heti havaittavissa.

Autoni rengaskoko on kyseisen automallin vakiokoko pienimmästä päästä ja suunniteltu siis toimimaan kyseissä autossa normaalissa tieliikennekäytössä, eikä ole erityisen helposti rikkoutuva, kuten päätöksessänne kuvasitte. Vanteet ovat mallin vakiot ja renkaat laadukkaat kuten kuuluu.

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa itselleen aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kunnossapitolain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää kaikki ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain ohella myös tiettyjen oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näiden mukaan tienpitäjällä on korostettu huolellisuusvelvollisuus, mutta toisaalta myös vastuuvapaus sellaisissa tilanteissa, joissa vahingot eivät ole olleet ennakoitavissa tai kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147).

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen takia pelkkä tien huono kunto ei yksinään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Tienpitäjältä ei voida myöskään edellyttää kaikissa tilanteissa vaaraa aiheuttavan seikan välitöntä poistamista (Hemmo, 2005, s. 38)

Kunnossapidon toimesta päällystevaurioita korjataan aina, kun niitä havaitaan tai niistä saadaan erillisiä ilmoituksia. Katukunnossapidon omien havaintojen perusteella päällystevaurioita korjataan lähinnä normaalina työaikana. Joulupyhien aikana ei ole katupäivystäjälle tullut ilmoituksia päällystevaurioista Porttipuistontielle.

Myöskään tarkkoja korjausajankohtia Porttipuistontien päällystevaurion korjauksesta ei ole muistissa.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 17

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 27 / 2024.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

18 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 60/2024

VD/1548/03.01.02.00/2024

KK/HN/MT

Korvauksenhakija on toimittanut 10.4.2024 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 60/2024 oikaisemiseksi. Esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Korvauksenhakija on alun perin vaatinut kaupungilta yhteensä 737,41 euron vahingonkorvauksia auton rikkoutumisesta 16.2.2024 Laurintiellä kuoppaan ajon seurauksena. Vahinkorahaston asiamies on 9.4.2024 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa.

Oikaisuvaatimus

Hakija on vaatinut asian uudelleen käsittelyä ja muutosta. Hakijan ilmoituksen mukaan Laurintie oli koko talven jatkuvasti huonossa kunnossa, paikkauksia ei tehty edes viikoittain eikä kuopista varoitettu tienkäyttäjii. Näistä kuopista olen ilmoittanut pitkin talvea Vantaan kaupungille nettisivujen kautta, mutta asiaan ei ole paneuduttu ongelman vaatimalla tavalla. Hakijan mukaan paikkaaminen kylmämassalla sellaisella tieväylällä, jossa kulkee jatkuvasti raskasta liikennettä ei ole kestävä ratkaisu edes tunneiksi, kuten kaupunginkin kirjeessä myönnetään. Tällainen ”korjaaminen” on tienhoidon laiminlyöntiä ja määrärahojen tuhlausta. Tiellä ei ollut liikennemerkkiä, jossa olisi varoitettu tien huonosta kunnosta. Varoitettava liikennemerkki tuotiin Laurintielle viikko hakijan ilmoittaman korvausvaatimuksen jälkeen. Onnettomuusajankohta oli pimeä ja märkä, jolloin kuoppia on myös mahdotonta havaita, vaikka hakija ajoi selvästi alle Laurintie nopeusrajoituksen.

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vahingonkorvauslain mukaan toiselle tahallaan tai tuottamuksesta aiheutettu vahinko on korvattava. Näyttötaakka vahingosta on korvausta vaativalla taholla. Korvauksenhakijan tulee osoittaa itselleen aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kunnossapitolain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää kaikki ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain ohella myös tiettyjen oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näiden mukaan tienpitäjällä on korostettu huolellisuusvelvollisuus, mutta toisaalta myös vastuuvapaus sellaisissa tilanteissa, joissa vahingot eivät ole olleet ennakoitavissa tai kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147).

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen takia pelkkä tien huono kunto ei yksinään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Tienpitäjältä ei voida myöskään edellyttää kaikissa tilanteissa vaaraa aiheuttavan seikan välitöntä poistamista (Hemmo, 2005, s. 38).

Päällysteitä on paikattu alueella, kun tarpeita on havaittu. Laurintiellä on paikattu reikiä 8.2.2024. Alueurakoitsijan GPS-tiedot järjestelmästä on tarkistettu. Urakoitsija on tarkistanut ajoradan kunnon Laurintien 74 kohdalla Lahdentien suunnasta (sama suunta mistä korvauksen hakija ajanut) 15.2.2024 noin kello 19.19–19.30. Urakoitsija on tarkistanut koko Laurintien vahinkopäivänä 16.2.2024 kello 17.00. Tienkäyttäjällä on ollut myös selkeä vastuu noudattaa olosuhteiden edellyttämää varovaisuutta.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää edellä mainituin perustein oikaisuvaatimusta hylättäväksi.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 18

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 60 / 2024.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

19 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 41/2024

VD/848/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Korvauksenhakija (jäljempänä hakija) on toimittanut 6.3.2024 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen koskien vahinkorahaston asiamiehen päätöstä § 41/2024. Hakijan auton pohja osui auraamattoman katuosuuden ajourien keskelle jäätyneeseen noin 30 cm korkeaan jääpolanteeseen. Vahingon seurauksena auton pohjapanssari vaurioitui korjauskelvottomaksi. Vahinkorahaston asiamies hylkäsi 28.2.2024 antamassaan päätöksessä hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta, eikä tämän syy-yhteyttä vahinkoon.

Vahingonkorvauslain mukaisesti se taho, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Korvauksenhakijan tulee pystyä osoittamaan itselleen aiheutunut vahinko sekä vahingon aiheuttajan tuottamus vahingon syntymisessä. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Hallituksen esityksen 281/2004 mukaan kadun kunnossapidosta vastuussa olevalle voi seurata vahingonkorvausvastuu, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa esimerkiksi kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa viivyttelemällä.

Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain lisäksi myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näissä lähtökohtina on tienpitäjän korostetun huolellisuusvelvollisuuden ohella myös vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta-arvaamaton tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147). Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista (Hemmo, 2005, s. 38).

Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovittava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioiden tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa. Kaupunkialueen normaalit nopeusrajoitukset ovat alhaisia, ja autoilijan tuleekin sovittaa nopeutensa tien kuntoon nähden.

Oikaisuvaatimus perusteluineen

Oikaisun perusteena on se, että kadunhoito on Vantaan kaupungin toimesta ollut huolimatonta. Sillä, että päätöksessä vedotaan tapahtumapäivän 25.1.2024 sääolosuhteisiin, ei ole merkitystä muilta osin, kuin että parin-kolmen sitä edeltävän päivän aikana satanut lumi ja loska oli jätetty auraamatta ja se oli kyseisenä päivänä jäänyt. Vantaan kaupungilla olisi ollut mahdollisuus aurata Savikkatie, mutta kun sitä ei ollut tehty, katuun oli jäänyt ajo-urien väliin niin korkea kovettunut polanne, että se otti auton pohjaan kiinni. Tuon keskellä katua olevan

jäätyneen lumimassan auraukseen kadun varteen pysäköidyt autot eivät siis ole vaikuttaneet mitenkään, katu on vain yksinkertaisesti jätetty auraamatta.

Oma autoni ei siis vahingoittunut kadun varresta liikkeelle lähtiessä, kuten päätöksessä väitettiin, sillä en ole lähtenyt kadun varresta liikkeelle, vaan olen ihan vain ajanut kyseiselle tielle, ja auto jäi mahastaan kiinni. Auraamattomuus ei ole nähtävissä kadulle kääntyäessä eikä siitä ole varoitettu liikennemerkein. Katu ei ole ollut väittämässänne liikenteen edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa, jos normaalin maavaran omaava henkilöautoni jäi sinne alustastaan kiinni.

Myöskään kyse ei ole tienpitäjän kannalta ennalta arvaamattomasta vahingosta, jos jääpolanne ajourien välissä on noin 30 cm korkea. Vahinko olisi ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa auraamalla kyseinen tie edellisenä päivänä, kun sohjo oli vielä pehmeää. Hyvää ja laadukasta aurausta ei päätöksen mukaan päästy toteuttamaan, mutta tosiasiahan on, ettei katua ollut aurattu lainkaan. Eli onko vaihtoehto hyvälle ja laadukkaalle auraukselle jättää kokonaan auraamatta? Tien varteen pysäköidyt ajoneuvot eivät Savikkatiellä estä kadun auraamista, tilaa aura-ajoneuvolle on kyllä riittävästi varsinaisen kadun auraamiseksi.

On kuitenkin aivan aukotonta, ettei minulla kerran tuolle Savikkatien osuudelle kääntytyäni ole enää ollut mahdollisuutta poistua siltä ilman, että autoni jäi pohjastaan kiinni. En ole omalla laiminlyönnilläni tai huolimattomuudellani tilannetta aiheuttanut, vaan auton pohjan raapiutuminen ja vaurio on aiheutunut tien totaalisesta auraamatta jättämisestä.

Pysyn aiemmassa vaatimuksessani ja vaadin Vantaan kaupungilta autoni korjauskuluja 200 euroa, kuitit ja muut dokumentit olen toimittanut jo korvaushakemukseni yhteydessä.

Kunnossapidon lausunto

Auraustyöt on suoritettu ihan normaalin vakiintuneen käytännön mukaan. Hyvää ja laadukasta auraustyötä on haitannut kadunvarteen pysäköidyt ajoneuvot ja paikoin jopa estäneet auraukskaluston kulkua. Tämä tilanne on ollut myös Savikkatiellä. Katujen kunnossapidon näkemyksen mukaan mitään mahdollista korvausvastuuta ei ole syntynyt kadunpitäjälle, koska mihinkään törkeään/lievempään laiminlyöntiin ei olla aurauksien yhteydessä syylistytty.

Keliolosuhteet 25.1.24 kello 16: Poutaa ja tienpinta lumi-/jääpolanteinen. Ilman lämpötila noin -1 astetta ja tienpinnan lämpötila noin -2 astetta.

Savikkatie on hoitoluokituksessa 3-luokan katuverkkoa.

Päätelmät

Vaihtelevien keliolosuhteiden seurauksena polanteet paikoin sulivat ja jäätyivät, aiheuttaen kelirikkoja. Ajoradan epätasaisuudet haittasivat liikennöintiä kaduilla, mutta yleistä varovaisuutta noudattaen eivät kuitenkaan täysin estäneet sitä. Vantaan kaupungin katujen kunnossapito katsoo huolehtineensa kunnossapitovelvollisuudestaan.

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteen takia pelkkä tien huono kunto ei yksistään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Tienkäyttäjällä on myös vastuu noudattaa olosuhteiden edellyttämää varovaisuutta ajoneuvon kuljettamisessa.

Asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa, eikä kyseessä ei ole myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa vahingonkorvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Hakijan esittämässä oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 23

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 41 / 2024.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 19

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 41 / 2024.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Vahinkorahaston asiamies Hanne Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

20 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 17/2024

VD/7883/03.01.02.00/2023

KK/EK/MT

Hakija on 22.2.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 17 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 1.2.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä ole voitu asiassa todentaa.

Hakija on alun perin hakenut itsenäistymisvarat maksettavaksi itselleen huostassa pidon ajalta. Hakemuksessaan hän vaatii Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta maksamaan itsenäistymisvarat siltä ajalta, kun hän ei ole niitä saanut.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on siirtänyt Vantaan kaupungille käsiteltäväksi vahingonkorvausasiaana aiemmin huostaanotettuna olleen hakijan vaatimuksen itsenäistymisvarojen suorittamisesta. Vahinkorahaston asiamies on hylännyt hyvinvointialueen siirtämän hakemuksen.

Oikaisuvaatimus

Hakija on tehnyt seuraavan oikaisuvaatimuksen:

”Vaadin oikaisua kielteiseen korvausvaatimus päätökseen koskien itsenäistymisvarojeni maksua.

En ole koskaan hakenut itsenäistymisvaroja maksettavaksi vahingonkorvauksena, jonka vahingon Vantaan kaupunki olisi ikään kuin aiheuttanut, kuten päätöksessä asiaa yritetään selitellä. Olen vain laittanut pyynnön itsenäistymisvarojen maksamisesta sosiaalityöntekijälle kuten neuvottiin.

Se, että itsenäistymisvarojen maksu on ilmeisesti aiemmin tällaisella menettelyllä muille jälkihuoltonuorille maksettu ei pitäisi aiheuttaa minulle ongelmia, tai muodostua minulle ongelmaksi. Itsenäistymisvarat maksetaan aina nuorelle, eikä siihen auta selittelyt jostain elatussopimuksista ym. pupusta millä tässä kielteisessä päätöksessä myöskin yritetään asiaa selitellä.

Jos tämän kielteisen päätöksen tekijä on väärä viranomainen olisi hyvän hallinnon mukaista ollut selvittää kuka on oikea taho ja antaa se tiedoksi hakijalle, tai edes ottaa yhtyettä lausunnon antaneeseen sosiaalityöntekijään, joka laskelman on tehnyt ja tämän ns. korvausvaatimuksen eteenpäin toimittanut, ja tiedustella tarkemmin perusteita ja sitä kuinka näissä asioissa on aiemmin toimittu. Viranomaisellahan on neuvontavelvollisuus ja tässäkin tapauksessa olisi voitu ohjata oikeaan viranomaiseen. Asiamies Nordman ilmoitti, että hän on näitä tehnyt vasta joulukuusta lähtien. Mutta nyt jää jälkihuoltonuoren tehtäväksi ohjeistaa ja valvoa hallinnon toimintaa.

Päätöksen perusteluissa on toisiaan myös epäselvää perustelua edunvalvojan hankkimisesta ja elatusmaksuista, jotka eivät liity asiaani. Vaikka itsenäistymisvaroja ei omista tuloistani olisi kertynytkään on itsenäistymisvarat maksettava silti. Sosiaalityöntekijä on tehnyt laskelman valmiiksi.

Tämän kielteisen päätöksen perusteella Vantaan kaupunki siis kieltäytyisi maksamasta itsenäistymisvarojani minulle. Tämä olisikin ensimmäinen tapaus koko Suomessa, kun näin tehtäisiin. Selvääkin selvempää on, että tällainen päätös on laiton ja loukkaa oikeuksiani.

Tiedossani on, että tällaisella menettelyllä on kuitenkin itsenäistymisvaroja maksettu aiemminkin, joten vetoan myös yhdenvertaisuuslakiin.

Viranomainen voi myös itseoikaisuna muuttaa päätöksen myönteiseksi ilman, että sitä kierrätetään kaupunginhallituksen kautta, kuten minulle seuraavan portaan on kerrottu olevan. Mikäli itseoikaisua tehdä Itselleni seuraava porras tulee olemaan oikeusasiamies.”

Hakija on oikeassa siinä, että hän ei ole hakenut asiassa vahingonkorvausta. Asian on Vantaan kaupungille vahingonkorvausasia siirtänyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaan, kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohoidon tukitoimena, 40 l§:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Lapsilisää ei huomioida näiksi tuloiksi.

Lapsella voi olla tulona mm. vanhempien maksama elatusapu tai Kelan maksama elatustuki.

Hakija on otettu Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan huostaan 16.4.2010 alkaen. Hän on täyttänyt 18-vuotta 16.8.2023, jolloin huostaanotto päättyi. Hänelle ei ole kertynyt itsenäistymisvaroja, koska hänellä ei ole ollut tuloja. Hänen vanhempansa eivät ole olleet velvollisia maksamaan elatusapua eikä Kela ole maksanut hänen osaltaan Vantaan kaupungille elatustukea.

Ilmeisestikin hyvinvointialue on siirtäessään asian käsittelyn Vantaan kaupungille katsonut, että itsenäistymisvarojen kertymättä jääminen on johtunut Vantaan kaupungin sosiaalitoimen tekemästä virheestä. Asiakirjoista on ymmärrettävissä, että virhe olisi johtunut nimenomaan siitä, että Kelalta ei ole haettu elatustuen maksamista kunnalle.

Elatustukilaki 11 § 4 momentti tuli voimaan 1.4.2009 alkaen ja se mahdollisti elatustuen hakemista kunnalle, jos lapsi on kunnan kustantamassa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pidemmän ajan. Elatustuen hakeminen oli mahdollista vain, jos oli olemassa sopimus tai oikeuden päätös elatusavun maksamisesta. Tässä tapauksessa ei ole ollut olemassa kumpaakaan eikä sopimusta tai oikeuden päätöstä ole voitu saada aikaan ilman vanhempien myötävaikutusta.

Koska asiassa ei ole osoitettu, että itsenäistymisvarojen kertyminen olisi aiheutunut nimenomaan Vantaan kaupungin virheen tai laiminlyönnin johdosta, on hakijan hakemus hylätty.

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös. Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

Kaupunginhallitus 8.4.2024 § 23

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 17 / 2024.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Anitta Orpana, Juha Suoniemi ja kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Lauri Kaira sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 25

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 17 / 2024

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 20

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 17 / 2024

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja *muutti* esitystään seuraavasti:

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla. ~~Hakijalla on tämän lain kohdan nojalla oikeus vaatia tarpeellisia itsenäistymisvaroja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta sekä oikeus saada asiassa valituskelpoinen päätös.~~

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös.

Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

~~Vantaan kaupunki ei ole siirtänyt kertaalleen jo siirrettyä asiaa takaisin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, koska asiassa on ilmeistä, että kaupungin ja hyvinvointialueen näkemykset lain tulkinnasta poikkeavat selvästi ja koska hakijan oikeusturvan kannalta on tärkeää saada asiassa valituskelpoinen päätös.~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

21 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 23/2024

VD/117/03.01.02.00/2024

KK/HN/MT

Hakija on 27.2.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 23 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 12.2.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä ole voitu asiassa todentaa.

Hakija on alun perin hakenut itsenäistymisvarat maksettavaksi itselleen huostassa pidon ajalta. Hakemuksessaan hän vaatii Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta maksamaan itsenäistymisvarat siltä ajalta, kun hän ei ole niitä saanut.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on siirtänyt Vantaan kaupungille käsiteltäväksi aiemmin huostaanotettuna olleen hakijan vaatimuksen itsenäistymisvarojen suorittamisesta. Vahinkorahaston asiamies on hylännyt hyvinvointialueen siirtämän hakemuksen.

Oikaisuvaatimus

Hakija on tehnyt seuraavan oikaisuvaatimuksen:

”Kts liitteet. Päätös kumottava, virhe Vantaan kaupungin virkamiestoiminnassa, mitä ei ole alkuperäisessä hakemuksessa myönnetty / kerrottu, vaikka piti olla selvä asia, ja hakemus mennä kerralla läpi. Vuoden vanhaan asiaan palattava aina vaan, kun ei keralla hoideta asioita sisäisesti kuntoon!!!

Kirjalliset todisteet, tekstiviestiketju liitteessä, virhe myönnetty, puhuttu asiasta jopa esimiehen ja kollegoiden kanssa, mutta silti ei saada hakemusta tehtyä siten, että vahingonkarsijan työ minimoitaisiin.”

Asian on Vantaan kaupungille vahingonkorvausasiانا siirtänyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaan, kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohoidon tukitoimena, 40 l§:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Lapsilisää ei huomioida näiksi tuloiksi.

Lapsella voi olla tulona mm. vanhempien maksama elatusapu tai Kelan maksama elatustuki.

Hakija on otettu Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan huostaan 8.12.2022 alkaen. Hän on täyttänyt 18-vuotta 11.10.2023, jolloin huostaanotto päättyi. Hänen äitinsä ei ole ollut velvollinen maksamaan elatusapua eikä Kela ole maksanut hänen osaltaan Vantaan kaupungille elatustukea. Hakijan isältä on peritty elatusapua 1.10.2022 – 11.10.2023 välisenä aikana.

Ilmeisestikin hyvinvointialue on siirtäessään asiaan käsittelyn Vantaan kaupungille katsonut, että itsenäistymisvarojen kertymättä jääminen on johtunut Vantaan kaupungin sosiaalitoimen tekemästä virheestä. Asiakirjoista on ymmärrettävissä, että virhe olisi johtunut nimenomaan siitä, että Kelalta ei ole haettu elatustuen maksamista kunnalle. Hakija on otettu huostaan 8.12.2022 ja huostaanotto on päättynyt 11.10.2023. Huostaanotto on siten lähes kokonaisuudessaan tapahtunut sen jälkeen, kun sosiaalitoimi on siirtynyt hyvinvointialueen vastuulle. Mikäli itsenäistymisvarojen kerryttämisessä on menetelty virheellisesti, on tästä vastuussa hyvinvointialue, ei Vantaan kaupunki.

Koska asiassa ei ole osoitettu, että itsenäistymisvarojen kertyminen olisi aiheutunut nimenomaan Vantaan kaupungin virheen tai laiminlyönnin johdosta, on hakijan hakemus hylätty.

Asiakirjoista ei käy ilmi, minkä suuruinen hakijan korvausvaatimus Vantaan kaupunkia kohtaan on. Mikäli kaupunki katsoisi olevansa asiassa korvausvelvollinen tulisi hakijaa kehottaa täydentämään hakemustaan vaadittavan korvauksen määrällä. Asian päättyessä hakemuksen hylkäämiseen, ei tarvetta hakemuksen täydentämiselle ole.

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös. Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 26

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perusteluin hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 23 / 2024.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perusteluin hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 23 / 2024.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja *muutti* esitystään seuraavasti:

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla. ~~Hakijalla on tämän lain kohdan nojalla oikeus vaatia tarpeellisia itsenäistymisvaroja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta sekä oikeus saada asiassa valituskelpoinen päätös.~~

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös. Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

~~Vantaan kaupunki ei ole siirtänyt kertaalleen jo siirrettyä asiaa takaisin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, koska asiassa on ilmeistä, että kaupungin ja hyvinvointialueen näkemykset lain tulkinnasta poikkeavat selvästi ja koska hakijan oikeusturvan kannalta on tärkeää saada asiassa valituskelpoinen päätös.~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

22 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 24 / 2024

VD/7842/03.01.02.00/2023

KK/HN/MT

Hakija on 4.3.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 24 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 12.2.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä ole voitu asiassa todentaa.

Hakija on alun perin hakenut itsenäistymisvarat maksettavaksi itselleen huostassa pidon ajalta. Hakemuksessaan hän vaatii Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta maksamaan itsenäistymisvarat siltä ajalta, kun hän ei ole niitä saanut.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on siirtänyt Vantaan kaupungille käsiteltäväksi aiemmin huostaan-otettuna olleen hakijan vaatimuksen itsenäistymisvarojen suorittamisesta. Vahinkorahaston asiamies on hylännyt hyvinvointialueen siirtämän hakemuksen.

Oikaisuvaatimus

Hakija on tehnyt seuraavan oikaisuvaatimuksen:

”Haen oikaisuvaatimusta itsenäistymisvarojen korvausvaatimuksen hylätyyn päätökseen § 24 / 2024 tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Päätöspöytäkirjassa ilmenee huostaanottoni alkaneen 27.2.2006 ja huostassa pidon päättyneen 4.10.2018 lisäksi se, ettei itsenäistymisvarojani ole kertynyt ajalta 1.4.2009 – 31.5.2015 tulottomuuteni vuoksi. Mainitsematta kuitenkin jää täysin, mikä este itsenäistymisvarojen kertymiselle on ollut 27.2.2006 – 1.4.2009. Selvityksessä ei myöskään tuoda ilmi, miksi elatusasioissa on ryhdytty toimiin juuri vuonna 2015. Toivon näistä lisäselvitystä hyvinvointialueelta.

Lastensuojelulain 77 §:n mukaan lapselle tulee kerryttää itsenäistymisvaroja hänen sijaishuoltonsa ajan. Katson, että Vantaan kaupunki on laiminlyönyt itsenäistymisvarojen asianmukaisen kerryttämisen minulle huostaanoton aikana. Jos elatusapu olisi vahvistettu edunvalvojan avulla 1.4.2009 alkaen, olisi itsenäistymisvaroja kertynyt päätöksen mukaan 8.666,70 euroa nykyistä enemmän. Vahinko on merkittävä rahallinen tappio itsenäistyvälle nuorelle.

Tavallisimmin itsenäistymisvaroja kerrytetään lapselle hänen vanhemmilleen määrättyistä elatusapumaksuista. Elatusavun vahvistamisen prosessissa lapselle pitää määrätä edunvalvojan sijainen edustajakseen. Lastensuojelulain 22 §:n mukaan edunvalvoja tulee määrittää huoltajan sijaiseksi, jos edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi. 24 § mukaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on valvottava lapsen edun toteutumista ja huolehdittava siitä, että lapselle haetaan 22 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa edunvalvoja.

Asiassa, joka koskee edunvalvojan määräämistä alaikäiselle, on alaikäisen huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Hyvinvointialueen asiakirjoista ei ilmene onko vanhemmiltani pyydetty suostumusta edunvalvojan sijaisen määräämiseen, ja näin ollen prosessia elatusavun vahvistamiseen ei ole aloitettu. Mielestäni ratkaisevien asiakirjojen puuttuminen viittaa joko siihen, että kaupungin sosiaalihuollon viranomaisen on laiminlyönyt velvollisuutensa aloittaa prosessin edunvalvojan sijaisen määräämiseen,

tai siihen, että kaupunki ei ole huolehtinut asianmukaisella tavalla merkitä tai säilyttää toimenpiteiden suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan kannalta tarpeellisia tietoja. Koska asiakirjojen pohjalta ei voida tarkkaan määritellä tai tehdä johtopäätöstä Vantaan kaupungin tai sen viranhaltijan tekemästä laiminlyönnistä, on siitä huolimatta asiasta syntynyt merkittävä rahallinen vahinko, joka jää minun tappiokseni.

Lastensuojelulain 4 §:n mukaan lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Saman säännöksen mukaan lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun ohessa siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle esimerkiksi itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen. Hyvinvointialueen sosiaalihuollon viranomaisen on siis käsitykseni mukaan tullut ottaa erityisesti huomioon lapsen itsenäistymisvarojen turvaamisen liittyvä lapsen etu ja pyrkiä aktiivisin toimin elatusavun vahvistamiseen. Huostassa oloni pitkittyessä ja itsenäistymisvarojen kertymättä jäämisessä olisi kaupungin viranomaisen tullut saattaa elatusasia vireille käräjäoikeuteen, kun elatussopimusta ei oltu saatu asianmukaisessa ajassa hoidettua.”

Asian on Vantaan kaupungille vahingonkorvausasia siirtänyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaan, kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohoidon tukitoimena, 40 I§:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Lapsilisää ei huomioida näiksi tuloiksi.

Lapsella voi olla tulona mm. vanhempien maksama elatusapu tai Kelan maksama elatustuki.

Hakija on otettu Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan huostaan 27.2.2006 ja huostassa pito on päättynyt 4.10.2018. Hänelle ei ole kertynyt itsenäistymisvaroja, koska hänellä ei ole ollut tuloja. Hänen vanhempansa eivät ole olleet velvollisia maksamaan elatusapua eikä Kela ole maksanut hänen osaltaan Vantaan kaupungille elatustukea.

Ilmeisestikin hyvinvointialue on siirtäessään asian käsittelyn Vantaan kaupungille katsonut, että itsenäistymisvarojen kertymättä jääminen on johtunut Vantaan kaupungin sosiaalitoimen tekemästä virheestä. Asiakirjoista on ymmärrettävissä, että virhe olisi johtunut nimenomaan siitä, että Kelalta ei ole haettu elatustuen maksamista kunnalle.

Elatustukilaki 11 § 4 momentti tuli voimaan 1.4.2009 alkaen ja se mahdollisti elatustuen hakemista kunnalle, jos lapsi on kunnan kustantamassa ympärivuorokautisessa hoidossa kodin ulkopuolella kalenterikuukautta pidemmän ajan. Elatustuen hakeminen oli mahdollista vain, jos oli olemassa sopimus tai oikeuden päätös elatusavun maksamisesta. Tässä tapauksessa ei ole ollut olemassa kumpaakaan eikä sopimusta tai oikeuden päätöstä ole voitu saada aikaan ilman vanhempien myötävaikutusta.

Koska asiassa ei ole osoitettu, että itsenäistymisvarojen kertyminen olisi aiheutunut nimenomaan Vantaan kaupungin virheen tai laiminlyönnin johdosta, on hakijan hakemus hylätty.

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös. Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 27

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 24 / 2024

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 22

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 24 / 2024

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja *muutti* esitystään seuraavasti:

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan, jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, **hyvinvointialueen** on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla. ~~Hakijalla on tämän lain kohdan nojalla oikeus vaatia tarpeellisia itsenäistymisvaroja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta sekä oikeus saada asiassa valituskelpoinen päätös.~~

Hakijalla on oikeus saattaa itsenäistymisvaroja koskeva hakemus uudelleen vireille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja saada hyvinvointialueelta asiassa muutoksenhakukelpoinen päätös. Hyvinvointialue ei voi kieltäytyä itsenäistymisvarojen maksamisesta sillä perusteella, että hyvinvointialue katsoo Vantaan kaupungin olevan asiassa mahdollisesti korvausvelvollinen.

~~Vantaan kaupunki ei ole siirtänyt kertaalleen jo siirrettyä asiaa takaisin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, koska asiassa on ilmeistä, että kaupungin ja hyvinvointialueen näkemykset lain-
tulkinnasta poikkeavat selvästi ja koska hakijan oikeusturvan kannalta on tärkeää saada asiassa
valituskelpoinen päätös.~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

23 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 36 /2024

VD/7625/03.01.02.00/2023

KK/HN/MT

Hakija on 19.3.2024 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 36 / 2024. Vahinkorahaston asiamies on 27.2.2024 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä ole voitu asiassa todentaa.

Hakija on alun perin hakenut itsenäistymisvarat maksettavaksi itselleen huostassa pidon ajalta. Hakemuksessaan hän vaatii Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta maksamaan itsenäistymisvarat siltä ajalta, kun hän ei ole niitä saanut.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on siirtänyt Vantaan kaupungille käsiteltäväksi vahingonkorvausasiaana aiemmin huostaanotettuna olleen hakijan vaatimuksen itsenäistymisvarojen suorittamisesta. Vahinkorahaston asiamies on hylännyt hyvinvointialueen siirtämän hakemuksen.

Oikaisuvaatimus

Hakija on tehnyt seuraavan oikaisuvaatimuksen:

”Olen tyytymätön vahinkorahaston kielteiseen viranhaltijapäätökseen olla korvaamatta minulle 4178,75 euroa itsenäistymisvaroja. Itsenäistymisvarat on alun perin maksettu biologiselle äidilleni hänen vaatimuksestaan 31.7.2019, jolloin olen itse ollut vasta 13-vuotias. Vetoan oikaisuvaatimuksessani sosiaalityöntekijöiden huolimattomuuteen ja vaadin, että minulle maksetaan itsenäistymisvaroja 4178,75 euroa.

Perusteet, jolla oikaisua vaaditaan:

Minut on otettu huostaan Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toimesta 5.3.2012 alkaen. Olen asunut sijaishuoltopaikan muutospäätöksellä äitini ja tämän puolison luona 3.6.2017 alkaen. Yhteensä olen siis ollut sijoitettuna 5.3.2012 – 15.1.2018.

Äitini on vaatinut itsenäistymisvarojeni maksamista vuonna 2019. Maksu on suoritettu sosiaaliviranomaisten toimesta minun nimissäni olleelle tilille, jonne äidilläni on tilin avaajana ollut täysi käyttöoikeus. Olen asian vireille tullessa ollut vasta 13-vuotias. Minulta on tällöin kysytty puhelimesta, haluanko itsenäistymisvarani maksettavaksi omalle tililleni. En kuitenkaan 13-vuotiaana ole tosiasiallisesti voinut ymmärtää mihin olen suostunut. Olin ollut siinä uskossa, että itsenäistymisvarat ovat olleet sosiaalitoimiston valvonnan alla. En ole missään vaiheessa saanut tietää, mihin ja milloin varoja on käytetty. Itsenäistymisvarojen maksatuksesta olisi tullut pitää kokous, jossa minulle olisi selvitetty asia perin pohjin, eikä päättää asiasta puhelimitse.

Samassa puhelussa on myös kysytty pikkuveljeni suostumusta omien itsenäistymisvarojensa maksamiseen äidillemme. Puhelussa pikkuveljeni on vastannut, ettei tiedä mitä hänen tulee vastata. Sosiaalityöntekijä on tällöin kertonut hänelle, mitä hänen tulee vastata. Saamassani sähköpostissa on lisäksi virheellisesti kirjattu, että kyseessä on isoveljeni. Tämä kaikki osoittaa mielestäni suurta huolimattomuutta sosiaalityöntekijöiden puolelta.

Äitini päihde- ja mielenterveysongelmat sekä perheeni kokonaistilanteen huomioon ottaen itsenäistymisvarojani ei olisi koskaan tullut maksaa vielä vuonna 2019, eikä varsinkaan äitini pyynnöstä. Minun olisi tullut itse vaatia omia itsenäistymisvaroja maksettavaksi ja niitä tuskin olisi myönnetty 13-vuotiaalle. Itsenäistymisvarat maksetaan lähtökohtaisesti vasta jälkihuollon päätyttyä. (Lastensuojelulaki 2007/417, 77§). Äitini vaatiessa varoja vuonna 2019 minulla on vielä ollut jälkihuolto käynnissä, joten sosiaaliviranomaisten ei olisi vielä edes tullut harkita varojen maksamista.

Itsenäistymisvarojeni myöntämishetkellä äitini ei ole ollut töissä eli hänellä ei ole ollut tuloja. Äitini on ennenkin pyytänyt ja saanut sosiaalitoimelta rahaa, jota hän ei ole käyttänyt oikein. Hän on muun muassa pyytänyt rahaa minun ja isosiskoni vaatehankintoihin minun ollessani 6. luokalla, mutta käyttänyt saadut rahat oikeasti oman ajokorttinsa kuluihin. Hän on lisäksi kärsinyt lukuisista päihde- ja mielenterveysongelmista. Perheemme historian huomioon ottaen sosiaalityöntekijän olisi tullut ymmärtää, ettei varojani tulisi maksaa tilille, jonne äidilläni oli käyttöoikeus. Sosiaalitoimi ei myöskään ole varmistunut siitä, että itsenäistymisvarani käytetään lain sanelemalla tavalla.

Olen saanut tietää äitini käyttäneen rahani vasta viime syksynä 2023. Siihen asti äiti uskotteli minulle rahojen olevan sosiaaliviranomaisten hallussa. Minulla ei koskaan ollut verkkopankkitunnuksia- tai pankkikorttia, enkä ole voinut missään vaiheessa itse tarkistaa rahojen olemassaoloa tai käyttöä. En ole ollut huolestunut varojeni kohtalosta, koska en ole ennen tätä vuotta ollut tietoinen nimissäni luoduista pankkitileistä, vaan kuvitellut sosiaalitoimen huolehtivan itsenäistymisvaroista. En ole myöskään asunut äitini kanssa enää kesän 2020 jälkeen, joten minulla ei siis ole ollut mitään mahdollisuutta olla tietoinen varojeni käytöstä. Itsenäistymisvaroja on minulle kertynyt yhteensä 4178,75 euroa. Äitini on myöntänyt käyttäneensä minulle kuuluneet rahat, mutta vetoan oikaisuvaatimuksessani nimenomaan sosiaalityöntekijöiden huolimattomuuteen asiassa. Minulle syntynyt taloudellinen tappio on huomattava.”

Asian on Vantaan kaupungille vahingonkorvausasiassa siirtänyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaan, kun lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohoidon tukitoimena, 40 l§:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Lapsilisää ei huomioida näiksi tuloiksi.

Lapsella voi olla tulona mm. vanhempien maksama elatusapu tai Kelan maksama elatustuki.

Hakija on otettu Vantaan sosiaali- ja terveystalouden huostaan 5.3.2012 alkaen. Hän on 3.6.2017 alkaen asunut sijaishuoltopaikan muutospäätöksellä äitinsä ja tämän puolison luona. Hakijalle muodostui sijoituksesta jälkihuolto-oikeus, jonka aikana hänen kulujaan on tuettu taloudellisesti. Hän on kaiken kaikkiaan ollut sijoitettuna 5.3.2012 – 15.1.2018.

Hakijalle on avattu tili itsenäistymisvarjoja varten kiireellisen sijoituksen myötä. Hyvinvointialueen ilmoituksen mukaan hänen äitinsä on pyytänyt palauttamaan itsenäistymisvaroja, että hän pystyy sijoittamaan ne korkeakorkoiselle tilille. Itsenäistymisvarat on päätetty pyynnön mukaisesti palauttaa hakijan pankkitilille, johon hänen äidillään on ollut käyttöoikeus. Päätös itsenäistymisvarojen maksusta on päivätty 30.7.2019.

Hakijan äiti on myöntänyt käyttäneensä hakijan tilille palautetut varat.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Sama korvausvelvollisuus koskee muulla yhteisöllä, jonka lain, asetuksen tai lakiin sisältyvän valtuutuksen perusteella hoitaa julkista tehtävää. Edellä 1 momentissa säädetty vastuu yhteisöllä on kuitenkin vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu. Vastuussa siitä, ettei hakija ole saanut itsenäistymisvaroja itselleen täytettyään 18 vuotta, on hänen äitinsä.

Vahingonkorvauslain 412/1974 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut.

Korvauksenhakijan oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia erityisiä seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis edelleen katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Kaupunginhallitus 22.4.2024 § 28

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 36 / 2024.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.5.2024 § 23

Kaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 36 / 2024.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Anitta Orpana ja Maarit Raja-Aho sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Tanja Aidanjuuri poistuivat kokouksesta yhteisöjääveinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Eve Rämö poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Hannele Nordman, vahinkorahaston asiamies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: [Kirjaudu sisään](https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/) (<https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/>)

Oikaisuvaatimus-paatoxelle)

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](#) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15